

GUANYEM PER AVANÇAR

**PROGRAMA ELECCIONS
GENERALS 2019**

encomupodem.cat

**EN COMÚ
PODEM**

BLOC 1. NOU MODEL ECONÒMIC, SOCIAL I ECOLÒGIC	7
1.1. Finances públiques i democràtiques	8
1.2. Per un nou acord social, verd i feminista	11
1.3. Teixit econòmic i industrial	14
1.4. Fiscalitat	17
1.5. Economia social, solidària i col·laborativa	20
1.6. Societat de la informació i el coneixement	23
1.7. Drets laborals, ocupació i prestacions	26
BLOC 2. MEDI AMBIENT I TERRITORI	37
2.1. Liderar la lluita contra el canvi climàtic. Per una transició verda i justa	37
2.2. Energia	41
2.3. Aire	46
2.4. Aigua	48
2.5. Residus	51
2.6. Medi rural, agricultura i pesca	54
2.7. Mobilitat i infraestructures del transport	58
2.8. Territori i urbanisme	62
2.9. Defensa dels animals	66
2.10. Biodiversitat	67
BLOC 3. JUSTÍCIA SOCIAL I CIUTADANA	69
3.1. Drets i serveis socials.	69
3.2. Salut	77
3.3. Habitatge	81
3.4. Educació i Universitat	86
3.5. L'esport com a dret de la ciutadania	99
3.6. Cultura	101
3.7. Llengua catalana i plurilingüisme	105
3.8. Feminismes i LGTBI+	106
3.9. Joventut	113
3.10. Gent gran	116
3.11. Migracions i ciutadania	118
3.12. Diversitat funcional	123
BLOC 4. REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA	126
4.1. Estat plurinacional i dret a decidir.	126
4.2. Radicalitat democràtica	132
4.3. Seguretat	141
4.4. Justícia	144
4.5. Dret a la informació	147
4.6. Laïcitat	150
4.7. Memòria democràtica	152
4.8. Governos locals i organització territorial	154
4.9. Acció Exterior i governança global	157
4.10. Unió Europea. Superar l'austeritat i democratitzar les institucions	162

PER UN NOU ACORD SOCIAL, VERD I FEMINISTA

Les properes eleccions generals de 28 d'abril de 2019, són d'una especial transcendència política. En Comú Podem estem compromeses en la defensa de Catalunya i dels drets socials i ambientals. Ens cal avançar en les llibertats col·lectives i individuals; avançar en un canvi de model productiu a través d'una economia social verda que lluiti contra el canvi climàtic. Avançar, en definitiva, cap a una veritable transformació de progrés de Catalunya i Espanya.

Hem de ser conscients que només hi ha tres escenaris postelectorals possibles: el tripartit d'extrema dreta, PP-VOX-Cs, amb un pacte de govern regressiu i involucionista; la coalició de l'IBEX-35, un acord entre el PSOE i Cs que recuperi el pacte entre Sánchez i Rivera de 2016, socioliberal en el camp econòmic i uniformitzador en el territorial o un govern progressista en clau plurinacional, una reedició del bloc de la moció de censura amb un important accent en l'Espanya progressista i plurinacional.

Un govern progressista en clau plurinacional és l'únic escenari que aporta expectatives als reptes socials i nacionals i que pot posar en l'horitzó una sortida política al conflicte a Catalunya. Només aquest acord pot frenar el feixisme i els interessos de la classe dominant. Som la garantia de consolidar els avenços de progrés social. Anem aquestes eleccions a guanyar, per avançar, per governar i per transformar. No anem a les eleccions a bloquejar amb la tàctica hipòcrita de quan pitjor millor.

Per això ens cal un gran resultat d'En Comú Podem, que obligui el PSOE a atendre els reptes que ha ignorat o ha incomplert en aquests nou mesos de legislatura.

En aquestes eleccions estan en joc els drets democràtics, la solució al conflicte territorial i institucional més greu de la democràcia, i una sortida de la crisi, a partir de posicions neoliberalis o des d'un canvi de model productiu

amb la creació de llocs de treball dignes i de qualitat a través d'un Nou Acord Social Verd i Feminista.

És imprescindible que En Comú Podem sigui forta per a poder governar, per construir un nou futur per al nostre país. Un futur millor per a milions de treballadors i treballadores precàries i per als centenars de milers de joves que han migrat per manca d'expectatives de tenir un projecte vital autònom. És urgent ajudar les famílies que han estat desnonades, que no podem pagar el lloguer perquè un fons voltor els ha fet fora o les persones que han hagut de tancar la seva petita empresa o el seu comerç, o a les persones malaltes que amb prou feines arriben a pagar-se els seus medicaments i als jubilats i jubilades que han hagut de tornar a sostenir a les seves famílies, aquesta vegada amb la seva pensió. Hem de garantir l'accés i el control democràtic dels béns comuns: l'aigua i l'energia. No hi ha res més urgent que recuperar la inversió segrestada a la sanitat pública i a l'educació pública; als serveis socials i a les persones dependents; a la R+D+I, a les infraestructures, a la cultura i a l'esport. És vital posar fi al robatori sistemàtic de diners públics durant dècades de corrupció amb total impunitat i avançar cap a una política transparent, participativa i amb control de la ciutadania.

Les polítiques de reformes antisocials del PP, Cs i CiU a Espanya com la reforma laboral o les retallades en salut, cultura, educació i serveis socials del Govern de JxC i ERC, poden deixar

un deute social a la generació més jove, que no podrà gaudir de les mateixes oportunitats, i una hipoteca que comporta l'increment de les desigualtats, la fractura social i les inseguretats individuals i col·lectives. Aquestes polítiques austericides contreen encara més l'economia, incrementen l'atur i allunyen la reactivació econòmica.

Aquestes eleccions són una oportunitat. Podem decidir que continuem amb les mateixes polítiques o canviar de política. I ara cal una mobilització massiva a favor del canvi. Ja sabem on ens porten les polítiques de retallades. Ara cal una transició ecològica cap a un model net i autosuficient que lluiti contra el canvi climàtic i que posi al centre de l'economia, les renovables i uns nous llocs de treball de qualitat i alt valor afegit. Aquestes eleccions són també una oportunitat per dir no a la ultradreta, perquè la ciutadania de Catalunya faci un vot contra el discurs de l'odi, el racisme, la xenofòbia i la lgtbifòbia. Un vot per guanyar el futur, per preservar una cultura i una educació que generi oportunitats per a tothom, el dret a una assistència sanitària de qualitat, a un habitatge i a un treball digne i estable. Ens hi juguem la pèrdua dels drets democràtics, socials i nacionals i ens juguem hipotecar el futur de les properes generacions.

Estem convençudes que no només hi ha una altra política possible, sinó que aquesta és necessària per a fer front a la crisi econòmica, democràtica, ecològica i nacional.

En Comú Podem plantegem un futur que prioritzi una prosperitat ecològica i justícia social. Una alternativa que combat l'especulació, basada en la regulació i amb la creació d'una banca pública i el foment de la banca ètica que faciliti el crèdit a les empreses. Redistribuir, i no retallar. Cal deixar d'afavorir a les persones més riques, cal una fiscalitat justa que gravi el gran capital, l'especulació, la contaminació i que combati el frau fiscal; per garantir la sostenibilitat de la sanitat, l'educació i els serveis socials.

Una nova economia basada en l'expansió dels serveis socials, la cultura, l'educació, la creació de parcs públics d'habitatges; i una economia

verda baixa en CO2, basada en l'estalvi i l'eficiència en l'ús dels recursos, en les energies renovables i el tancament de les nuclears, la rehabilitació d'habitatges, el transport públic i el consum responsable. Una nova economia en la qual el treball d'autònoms i autònomes, petites empreses i el sector social i el cooperativisme tinguin un paper determinant.

Per això, cal construir una democràcia des de baix. Amb la ciutadania, amb el municipalisme. Volem una reforma profunda del sistema polític i judicial. Cal garantir l'accés dels ciutadans i les ciutadanes a la informació pública, per controlar els lobbies i els grups d'interès, per obrir espais a la participació ciutadana en l'elaboració de lleis per al control ciutadà de la tasca política dels seus representants, per facilitar la celebració de referèndums i consultes obertes sobre els temes fonamentals i per desterrar la corrupció de la política. Impulsarem un canvi en la Llei electoral perquè sigui més justa i equitativa.

Proposem abordar el conflicte territorial i institucional més greu de la democràcia espanyola obrint una via de diàleg. Creiem que és l'hora de trobar solucions. Solucions que parteixin del reconeixement mutu de totes les posicions. Des de Catalunya En Comú Podem pensem que l'única via per superar el bloqueig és la via política, amb la desjudicialització del conflicte, un diàleg sense limitacions i la voluntat d'acord per sumar grans majories.

Apostem per un diàleg que faci possible un acord entre les forces polítiques catalanes i que superi l'actual dinàmica de polarització. Les aspiracions polítiques que expressi el Parlament de Catalunya han de sustentar-se en majories àmplies, que vagin molt més enllà de les forces polítiques que donen suport al govern o al projecte independentista. Un diàleg, però, que ens porti a un nou escenari possible que, per a nosaltres, passa per la transformació d'Espanya en un Estat plurinacional que reconegui.

Catalunya com a nació i el seu dret a decidir. Per avançar cap a la solució del conflicte cal la llibertat dels presos i les preses polítiques i una mesa de diàleg de forces polítiques catalanes i de l'Estat, impulsant alhora el diàleg bilateral

entre el govern català i el govern de l'Estat per arribar acords que facilitin la solució del conflicte polític.

Darrerament han aparegut esperançadores mobilitzacions. S'han produït importants moviments de resposta contra les retallades protagonitzades pels ciutadans i les ciutadanes en la sanitat i l'educació o en els serveis públics, i d'especial rellevància són les mobilitzacions feministes del 8 de març i el #FridaysForFuture, el moviment juvenil global que reclama una acció política contundent per aturar l'emergència climàtica.

Plantegem, en aquest sentit, propostes innovadores: guanyar per avançar cap a un nou model de país plurinacional que doni resposta als problemes reals de la gent i que s'ajusti a les necessitats d'aquesta nova època. Proponem, en definitiva, un nou model de país que es desenvolupi i es gestioni des de la lògica del comú, és a dir, actuant en comú per a l'interès col·lectiu.

BLOC 1. NOU MODEL ECONÒMIC, SOCIAL I ECOLÒGIC

BLOC 1. NOU MODEL ECONÒMIC, SOCIAL I ECOLÒGIC

Per superar les crisis a les que ens han portat les polítiques neoliberals, cal una altra política econòmica amb noves prioritats i nous eixos d'actuació per possibilitar la superació dels problemes socials i ambientals, a partir d'un canvi del model productiu que afavoreixi el creixement d'allò en què cal créixer, i el decreixement en allò que cal reduir o eliminar.

Per evitar que les conseqüències de la crisi del 2010 es cronifiquin tal com està passant, és necessari urgent superar el relat neoliberal. Després de 30 anys d'hegemonia d'aquesta ideologia, per fi sembla que s'obren escletxes i que la nova generació no està disposada a seguir contemplant les destrosses socials, mediambientals i polítiques que causa.

Hi ha alternativa al model neoliberal que ens tracten d'imposar basat en què augmenti el PIB sense generar ocupació ni benestar social, incrementant les desigualtats, invisibilitzant tots els treballs no remunerats, i provocant degradació ambiental.

Cal acabar amb l'austeritat, proposant com a noves prioritats polítiques: la lluita contra la desigualtat, la plena ocupació en condicions dignes i estables, i la prestació sense retallades dels drets socials.

Ha passat el temps de limitar-se a voler recuperar drets arrabassats durant la crisi. Ha arribat l'hora de tornar a mirar endavant, cercant una nova utopia que aprofiti l'enorme impuls tecnològic que la humanitat ha viscut en les dècades recents, per donar felicitat i esperança a tothom.

En aquest nou model econòmic han de confluïr les trajectòries d'innovació i democratització econòmica amb les reivindicacions dels treballadors i treballadores per unes millors condicions de vida i per la justícia intergeneracional, amb les mobilitzacions populars per la defensa del patrimoni i serveis públics, i amb la resposta davant la crisi ecològica i l'emergència climàtica, que ha de marcar qualsevol disseny de pla de futur. En Comú Podem promovem una economia que persegueixi el bé comú, la qual cosa entenem com reduir les desigualtats, combatre la pobresa i l'atur, propiciar una prosperitat compartida i recuperar l'equilibri ecològic, cap a una economia en pau amb el planeta, posant al centre les persones.

1.1. Finances públiques i democràtiques

1.1.1. Model econòmic social i sostenible.

Volem una economia que a la vegada que recuperi l'equilibri ecològic garanteixi l'eliminació de la pobresa i l'atur i la reducció de les desigualtats. En oposició a l'economia del creixement infinit proposem una economia ecològica, basada en la suficiència i en la justícia, que tingui en compte les limitacions físiques del planeta, la petjada ecològica i la distribució equitativa dels recursos naturals no renovables entre tota la població.

Volem una economia en què el creixement econòmic i el consumisme deixin pas a les coses que realment importen a la gent, com la salut i el benestar psicològic, la seguretat en la feina i l'estabilitat econòmica, l'accés a un habitatge digne, a la formació en totes les etapes de la vida, a la cultura i al gaudi del temps lliure, a la participació en els afers comuns i a enfortir les relacions de col·laboració i cooperació per aconseguir una societat més cohesionada, solidària i resilient.

A. Model econòmic: economia en equilibri amb el planeta, que significa:

- **Escala sostenible:** la dimensió de l'economia s'adapta a la capacitat dels ecosistemes de proveir de recursos i absorbir residus.
- **Distribució justa:** les persones tenen les mateixes oportunitats d'obtenir riquesa i ingressos.
- **Assignació eficient** dels recursos limitats.
- **Alta qualitat de vida:** el creixement econòmic deixa pas a les coses que realment importen a la gent, com la salut, el benestar, l'ocupació segura, el temps lliure, la fortalesa comunitària i l'estabilitat econòmica.
- **El foment de l'ús per davant de la possessió.** El foment de la venda de serveis en lloc de productes. La implantació de les 4 R (reutilitzar, reduir, reciclar i recuperar) i el foment de l'economia circular i de residu zero.

B. Model productiu:

- **Economia baixa en carboni,** transició energètica cap a les renovables, l'eficiència i l'estalvi. Augment dels llocs de treball dels sectors de l'estat del benestar i R+D.
- **Enfortir les relacions de col·laboració i cooperació** per aconseguir una societat més cohesionada, solidària i resilient.
- **Definir i calcular** sistemàticament nous indicadors complementaris al PIB per mesurar el benestar social, la qualitat de vida i la bona salut mediambiental amb criteris de sostenibilitat.

1.1.2. Gestió democràtica del deute públic

Durant els darrers anys de crisi econòmica hem vist com el sector públic ha sufragat amb milers de milions els forats causats per la gran banca. La ciutadania estem pagant la ressaca d'una festa en la qual se n'han beneficiat pocs i poques i ara entre tots i totes en patim les conseqüències. Fruit d'això el deute públic s'ha disparat, però a sobre no hem vist com aquest fet ha anat acompanyat de polítiques que permetessin rescatar les persones i reactivar l'economia. Cal afrontar el deute de forma integral, i per això proposem:

- **Impuls d'una auditoria ciutadana del deute:** una auditoria que haurà de comptar amb la participació ciutadana i transparència, per analitzar i valorar si una part del deute es pot considerar il·legítima (com ara, els recursos econòmics financers emprats en rescatar o ajudar el sistema financer i altres grups o projectes empresarials com les autopistes, les autovies, el dèficit tarifari de les companyies elèctriques...).
- **Exigir la devolució del 64.349 milions d'Euros entregats a la banca durant el rescat** o d'un valor accionarial equivalent de les entitats actualment propietàries dels beneficiaris.

- **Convocar una Conferència Europea del Deute** en què participarien totes les parts públiques implicades a nivell estatal, europeu i internacional, amb l'objectiu de trobar una solució negociada i adaptada a cada país que pugui incloure una reducció i/o reestructuració del deute, els terminis i els interessos del deute, i la introducció de "clàusules de creixement" per al reemborsament del deute.
- **Supressió de l'article 135 de la Constitució Espanyola**, reformat per PP i PSOE, que estableix com a prioritat màxima reduir el dèficit i no reduir l'atur o garantir els drets bàsics.
- **Revisar els objectius de dèficit considerant la sostenibilitat** en termes de venciments per període i no en termes de quantitat total contra el PIB.
- **Subordinar els imports màxims d'interessos del deute a pagar** per període a l'evolució del PIB establint un sostre i un terra. Establir un ordre en la prioritat de pagament a deutors i deutores en cas de problemes de liquiditat que discrimini en funció de la localització i la naturalesa de la persona deutora. Aquelles que tinguin la seu a paradisos fiscals o que estiguin immerses en plets legals contra països per motius fiscals obtindran la pitjor ràtio de prioritat.

1.1.3. Regular i impulsar un nou model financer que prioritzí l'interès social

Des dels anys 80 s'ha estat intensificant el procés de financiarització de l'economia i s'ha fomentat la llibertat de moviments de capitals, i s'ha permès als bancs defugir el control legislatiu dels estats. La crisi financera del 2008 ha posat en evidència que es requereix una regulació adequada i ferma del sector financer. L'absència d'aquesta regulació i les relacions incestuoses que s'han produït entre el poder financer i el poder polític han derivat en un rescat bancari monumental.

Totes aquestes ajudes, no obstant això, no han millorat l'accés al crèdit, i els bancs han prioritzat les inversions especulatives i han ofegat l'economia. Enfront d'aquesta situació cal impulsar un nou model financer que tingui com a prioritat l'interès social enfront dels beneficis privats dels accionistes.

Això passa per:

- **Constituir una banca pública** per donar una orientació del crèdit d'acord amb les necessitats socials i que fomenti una economia sostenible, canalitzar l'estalvi de les classes populars cap a inversions ètiques tot donant una nova orientació social al crèdit, i facilitar la creació d'una banca pública per part de la Generalitat de Catalunya.
- **Prioritzar, reforçar i promoure l'ús del sistema de finances ètiques i cooperatives.**
- **Recuperar el paper de les caixes d'estalvi** limitant-ne l'activitat a un àmbit de proximitat i assegurant-ne una gestió democràtica i ciutadana i controls també democràtics i ciutadans.
- **Comprometre les entitats financeres a facilitar el crèdit necessari**, especialment els bancs que han estat rescatats.
- **Sotmetre els bancs privats a una estricta regulació** per evitar que excedeixin un cert volum, limitant-ne les activitats especulatives i separant la banca comercial de la banca d'inversió.
- **Reinstaurar les limitacions tradicionals de l'activitat bancària**, com són la separació entre banca comercial i banca d'inversió, la prohibició de donar crèdit a la borsa i l'obligació de consolidar en el balanç totes les societats satèl·lits (SIV).
- **Prohibir a la borsa les pràctiques que de sempre se sap que són nocives** (venda a crèdit, compra a crèdit, etc.) i de les inventades recentment, com els productes derivats i els sintètics.
- **Establir taxes que gravin** fortament les operacions sense període de maduració i especialment les relacionades amb el mercat intradia a la borsa.

- **Impulsar l'existència de moltes llicències bancàries en mans de bancs petits** que competeixin entre ells i que en cas d'incompliment normatiu puguin ser tancats sense causar risc sistèmic.

1.1.4 Crear una banca pública

La concentració del sistema financer en unes poques entitats financeres, així com el deficient disseny del sistema monetari a la zona euro, permeten als bancs sotmetre els estats a un xantatge permanent. Durant molts anys s'ha fet creure que la gestió pública era inherentment ineficient, no obstant això, la crisi financera ha demostrat la falsedat d'aquesta premissa. Enfront d'aquesta situació cal impulsar un nou model financer que tingui com a prioritat l'interès social enfront dels beneficis privats dels accionistes. La creació d'una banca pública constitueix un instrument de poder en mans de l'Estat que li permet superar la pressió dels mercats financers privats sobre l'economia nacional i permet impulsar polítiques de caràcter social i estratègic.

La direcció d'un banc públic ha de gaudir d'uns estatuts que reflecteixin l'equilibri entre la gestió tècnica i eficaç i la vocació de servei públic que ha de tenir aquesta entitat.

- **Impulsar el crèdit tenint com a prioritat l'interès social** i les inversions a llarg termini de caràcter estratègic i controlar els fluxos financers per reduir els capitals que s'amaguen als paradisos fiscals.
- **Utilitzar el tipus d'interès de forma progressiva**, rebaixant els costos financers a les famílies amb dificultats i a les petites empreses i autònoms.
- **Accedir a les línies de crèdit del BCE a tipus d'interès preferent**, sense necessitat d'ajudar-se dels mercats privats de deute.
- **Mobilitzar els recursos financers suficients per recuperar** el control dels sectors estratègics de l'economia i incentivar el desenvolupament d'activitats productives sostenibles, apostant per una renovació del sistema energètic.

1.1.5 Garantir la sostenibilitat de les polítiques socials i de salut

Les mal anomenades "polítiques d'austeritat" han suposat a la pràctica retallades dels serveis més essencials. No podem seguir fent passos enrere en la conquesta de serveis bàsics, al contrari: cal avançar cap a uns serveis públics més forts i universals. Proposem:

- **Establir per llei que, independentment de les regles de despesa i equilibri financer, no es pugui reduir** per cap nivell d'administració l'import total anual de la despesa en salut, en cura i en serveis socials en les quals tingui competències, és a dir, fer impossibles per llei les "retallades" i tenir garantida la sostenibilitat de les polítiques socials i de salut.
- **Aprovar una llei estatal bàsica de convergència** amb la mitjana de la UE-15 en els nivells de serveis socials, educació, salut i dependència. Si hi ha increment del PIB a nivell estatal, garantir una equiparació progressiva de la despesa en salut i serveis socials per càpita amb el nivell mitjà de la UE, com a màxim en dues legislatures. Es tracta de revertir la situació actual per la qual es condiona l'estat del benestar als minvants recursos fiscals

1.2. Per un nou acord social, verd i feminista

1.1.1. Model econòmic social i sostenible.

Es tracta d'una proposta rigorosa i ambiciosa que implica la creació de llocs de treball al conjunt de l'estat al llarg d'aquesta legislatura. Representa una millora de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes,

un reforçament de l'Estat del benestar i l'orientació del nostre país cap a un model econòmicament més sostenible, cap a l'economia verda. La proposta es basa en la imprescindible modernització del model productiu. Aquesta nova ocupació és menys vulnerable a les situacions de crisi: una estratègia per no recaure en els errors que han portat el nostre país a la pitjor crisi econòmica.

3 eixos i 14 objectius:

Eix 1: Creació d'ocupació en els àmbits de la cura i el benestar

Objectius

- Sector de la cura de nens i nenes de 0 a 3 anys. Augmentar la taxa d'escolarització fins al nivell dels països europeus avançats.

- Reforçar el sector escolar de 3 a 18 anys, reduir el fracàs escolar a la meitat, com a Europa. Potenciar el coneixement d'idiomes estrangers.

- Àmbit de la formació no obligatòria. Millorar la qualificació i l'ocupabilitat de la força laboral mitjançant l'educació permanent i contínua, i reduir la precarització de l'ensenyament universitari.

Justificació

- Als països més avançats, fins a dues tercers parts dels nens i les nenes de menys de 3 anys assisteixen a llars d'infants 30 hores setmanals o més. De mitjana es crea un lloc de treball per a cada 9 infants atesos/ses.

- Igualar la ràtio de persones ocupades en sector educatiu per habitant de la UE-15.

- Equiparar-se amb la UE-15 en la formació contínua no reglada del 25% de la força laboral.

Objectius

- Sector de la dependència i la cura de la gent gran. Professionalitzar el sector informal, atendre les necessitats existents i augmentar la taxa d'activitat de les dones que abandonen la feina per tenir cura de familiars grans.

- Avançar en la convergència en despesa sanitària amb l'Europa avançada en el sector sanitari i sociosanitari.

- Serveis públics associats a la justícia, la inspecció (fiscal, laboral, ambiental) i el suport a polítiques laborals actives (assessoria en ocupabilitat). Convergència en qualitat i eficàcia de la prestació dels serveis públics amb els països avançats.

Justificació

- Extrapolació al conjunt de l'estat de l'informe del Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya del 2008 sobre el sector de la dependència quantificant els llocs de feina que es crearan a Catalunya.

- Igualar la ràtio de persones ocupades per habitant de la UE-15 en el sector sanitari i de serveis socials.

- Aquestes mancances de personal en diferents serveis públics formen part del gran diferencial amb els països de la UE-15 quant a personal al servei de les administracions públiques. Pel que fa al personal orientador, a Espanya n'hi ha una persona per cada 190 aturades, a Holanda una cada 60, al Regne Unit una cada 34, a Alemanya una cada 31 i a França una cada 12. La IHE (Inspectores de Hacienda del Estado) reclama incrementar la plantilla d'inspectors/es i personal tècnic de suport en 5.600 efectius per a Espanya.

Eix 2. Creació d'ocupació per un canvi a un model productiu sostenible

Objectius

- Recuperar ocupació en el sector primari, mitjançant una revalorització i una rendibilització social de les activitats, en estreta col·laboració amb les indústries agroalimentàries de qualitat, el sector d'energies renovables (biomassa, biocombustibles, etc.) i el sector dels serveis (turisme, educació, etc.).
- Polítiques de sostenibilitat: energies renovables i indústries i serveis complementaris, noves xarxes de distribució energètica intel·ligents, generalització dels gestors energètics per a habitatges, indústries i equipaments públics, increment del reciclatge fins als nivells europeus avançats.
- Reconversió del sector de la construcció en rehabilitació energètica d'edificis.
- Infraestructures públiques associades al nou model de sostenibilitat. Increment de l'ocupació lligada a la mobilitat sostenible (xarxes ferroviàries i de transport col·lectiu, xarxes d'electricitat per endollar els vehicles, logística intermodal, i adaptació de les infraestructures al canvi climàtic). Els plans d'infraestructures públiques anunciats, descomptades les darreres retallades, amb gran part de finançament privat, també han de facilitar la creació d'aquests llocs de treball addicionals.
- Ocupació qualificada en els sectors R+D, TIC i financer. Avançar cap al 3% de despesa en R+D.
- Potenciar la creació de noves empreses i, en especial, les d'economia social per generar, conjuntament amb els efectes de la reactivació derivada de la creació de llocs de treball dels objectius anteriors, llocs de treball addicionals, en especial en els sectors quinari, de serveis i indústries auxiliars empresarials i de serveis personals, impulsant també el canvi d'hàbits de consum cap a un model més sostenible.

Explicació de com crear-los

- Dades de l'informe sobre ocupació verda de l'Observatori de la Sostenibilitat espanyol i l'informe Institut Sindical de Treball Ambient i Salut sobre ocupació en energies renovables, al sector de la biomassa i els biocarburants.
- Dades de l'informe sobre ocupació verda de l'Observatori de la Sostenibilitat i espanyol l'informe ISTAS sobre ocupació en energies renovables.
- Aplicar la ràtio de persones treballadores/habitatge al parc públic d'habitatge pendent de crear a Espanya. L'agència catalana de l'habitatge gestiona actualment uns 14.000 habitatges de
  - Potenciar la creació de noves empreses i, en especial, les d'economia social per generar, conjuntament amb els efectes de la reactivació derivada de la creació de llocs de treball dels objectius anteriors, llocs de treball addicionals, en especial en els sectors quinari, de serveis i indústries auxiliars empresarials i de serveis personals, impulsant també el canvi d'hàbits de consum cap a un model més sostenible.
  - Lloguer públic i 600 altres actuacions (rehabilitacions, etc.) amb una plantilla de 350 treballadors i treballadores, o sigui, 36 habitatges per persona empleada. Amb aquesta ràtio 3000 nous gestors/es donarien per 108.000 habitatges. A la ciutat de Nova York, el patronat d'habitatge públic gestiona 178.000 apartaments de lloguer i 97.000 subvencions a l'habitatge, amb 11.600 empleats i empleades en plantilla (és el patronat d'habitatge més gran dels Estats Units), amb una ràtio de 24 empleats i empleades per habitatge gestionat.
- Previsions de nova contractació del Ministeri de Foment aplicades a una major inversió d'infraestructures.

- Convergència amb la UE-15.

Eix 3. Per un repartiment millor de la feina i per la convergència en la taxa d'activitat amb Europa

Impulsar el repartiment de la feina i tendir a la reducció generalitzada de la jornada laboral sense reducció de sous que permetria crear nous llocs en sectors tradicionals (bàsicament en serveis: comerç, turisme, logística, etc.) addicionals als previstos en els objectius anteriors —la resta es crearien entre els nous llocs generats en els objectius específics de l'Estratègia per la creació d'ocupació i el canvi de model productiu, entre els sectors públic i privat.

També, de forma específica, fem una aposta ferma per un model global de turisme sostenible, tant en el vessant mediambiental com social, cultural i patrimonial, responsable amb el medi, amb el veïnat, l'entorn, els costums i les tradicions arrelades al territori. Apostem per un turisme inclusiu, just, fiscalment redistributiu, que aportï beneficis a la comunitat i al bé comú. Un model turístic que vetlli per unes condicions laborals justes per les persones treballadores del sector. Les competències de l'Estat espanyol en aquest camp són limitades, però en tot cas l'àrea de promoció ha de ser coherent amb aquests principis.

Finançament:

- **Inversió pública.**
- **Una part de les inversions en modernització energètica** ha de ser autofinançada amb el propi rendiment, en forma d'estalvi elèctric.
- **Buscar la complicitat i inversió privada** del sector afí a aquest nou model productiu i de l'economia social.
- **Cal tenir en compte el retorn fiscal dels llocs de feina creats**, molta de l'ocupació creada passarà de ser receptora d'un subsidi d'atur a ser aportadora fiscal mitjançant el pagament de l'IRPF.

1.3. Teixit econòmic i industrial

1.3.1. Impuls a la indústria i la reindustrialització en sectors estratègics i emergents

Cal recuperar la vocació industrial, que els darrers anys ha estat ignorada i substituïda per projectes de l'economia especulativa, que han generat llocs de treball sense valor afegit i amb salaris baixos.

- Realitzar les inversions en infraestructures pendents necessàries per afavorir el desenvolupament industrial i l'exportació: el corredor mediterrani, el tercer fil a Tarragona, el transport de mercaderies per ferrocarril, l'adequació dels polígons industrials.
- Impulsar sectors industrials emergents (biomèdica, renovables, tecnologies de la informació i la comunicació, videojocs...), apostant per la innovació i la recerca i per la transferència de coneixements entre la universitat i la indústria d'acord amb l'Estratègia Europea 2020, per les energies renovables, per l'electrificació del transport, etc.
- Impulsar la creació de cooperatives i d'empreses d'economia social i solidària com a eina per als processos de reconversió empresarial, vetllant per la participació de les persones treballadores en els processos, i de reindustrialització.
- Aprofitar les possibilitats dels nous fons estructurals i socials de la Unió Europea per consolidar i potenciar projectes industrials que afavoreixin la implantació d'una economia verda.
- Promoure la creació de clústers que vinculin indústries tradicionals amb indústries emergents relacionades, per tal de fomentar la innovació i la transformació industrial al conjunt de l'economia, aprofitant l'aplicació de tecnologies de propòsit general vinculades a les indústries emergents.
- Fomentar projectes de recerca conjunta entre universitats, PIMES i organitzacions amb capacitat per adaptar la recerca universitària a les necessitats empresarials

(la xarxa de centres Eurecat, empreses de serveis intensius en coneixement). Aquests projectes haurien de fomentar la innovació en industrial emergents, però també en indústries tradicionals, per tal de fomentar la seva transformació i adaptació als canvis econòmics.

- Incrementar els recursos destinats a la xarxa de centres Eurecat, amb la finalitat de fomentar la seva capacitat de recerca, i la seva capacitat d'aportar serveis a les empreses, en particular a les PIMES de indústries emergents i tradicionals. L'objectiu és incrementar la capacitat dels centres Eurecat per ajudar a la innovació en Pimes d'indústries emergents i tradicionals.“

1.3.2. Suport i protecció a les persones treballadores autònomes i les pimes

Segons l'Institut Nacional d'Estadística el 95% de totes les empreses de l'Estat Espanyol són autònomes, microempreses i petites empreses. El gruix de l'ocupació el generen aquestes unitats productives, que a diferència de les grans empreses no reben pràcticament cap recolzament institucional. Els principals problemes que afecten aquest sector productiu són la caiguda de la facturació com a conseqüència de les retallades salarials, la morositat derivada d'un sistema de pagament obsolet i desequilibrat, la falta d'accés a finançament en condicions òptimes motivat per la negligència del sistema financer privat que prioritza les inversions especulatives enfront de la funció social de donar crèdit al teixit productiu i per la competència deslleial de les economies d'escala que deslocalitzen la producció a entorns geogràfics on no es respecten els drets laborals. Si volem impulsar la contractació indefinida i de qualitat és necessari recolzar institucionalment el teixit productiu que constitueixen la petita empresa i els autònoms i autònomes. Per a això, proposem:

- Millorar l'accés al finançament a través

de la futura banca pública i l'Institut de Crèdit Oficial desvinculant el patrimoni familiar en els avals.

- Establir quotes de la Seguretat Social percentuals i progressives en funció del rendiment net. Estudiar l'equiparació de les prestacions del Règim Especial de Treballadors Autònoms amb el Règim General de la Seguretat Social. Possibilitar el pagament trimestral, en lloc de mensual, de les cotitzacions, i només des de l'inici de l'activitat, i simplificar els tràmits. Analitzar la possibilitat de desenvolupar un règim de cotitzacions a temps parcial.
- Promoure un pla de microcrèdits a autònoms i pimes, a partir de plans de negoci i estudis de viabilitat que demostrin una orientació estratègica i operativa per aconseguir reflotar tècnicament i comercial cada empresa dins dels mercats elegits.
- Donar suport amb assegurances públiques a les petites empreses i autònoms i autònomes enfront dels impagaments, i legislar per evitar els abusos en els pagaments a termini.
- Llei de Segona Oportunitat, també per a pimes i autònoms. Impulsar aquesta reestructuració mitjançant un veritable règim de segona oportunitat i un procés simplificat de reestructuració i cancel·lació de deutes, tant per a persones físiques com per a persones jurídiques, que realment les alliberi de deutes passats, un cop la situació de fallida és efectiva. Els processos de resolució hauran d'incloure tots els deutes generats en l'activitat anterior, inclosos els deutes amb la Seguretat Social i amb Hisenda.
- Introduir el criteri de l'IVA de caixa com a universal i obligatori. Tal i com està plantejat actualment, l'IVA de caixa no és útil per a les pimes, perquè les grans empreses rebutgen les pimes que la utilitzen per poder deduir l'IVA abans de pagar les factures. L'única forma de fer que resulti efectiu és fer-lo obligatori per a totes les empreses.
- Modificar la llei concursal per garantir que els crèdits pendents de cobrament

per part dels autònoms i autònomes dependents tinguin la mateixa prioritat i consideració que els deutes salarials.

- Vetllar per un bon funcionament i fer un seguiment de la prestació per cessament d'activitat, que generarà possibles beneficiaris a partir del novembre d'aquest any (Mútues d'Accidents de Treball i Seguretat Social).
- Impulsar una modificació de l'Estatut del Treball Autònom que garanteixi i amplii els drets dels autònoms i autònomes dependents i del col·lectiu que es pot incloure sota aquesta denominació.
- Impulsar la reivindicació que els autònoms i autònomes en situació de cessament de l'activitat professional tinguin dret, en les mateixes condicions que les persones provinents del món assalariat, a l'accés a les prestacions no contributives i als subsidis existents en cada moment.
- Modificar la normativa per tal d'ampliar l'actual termini a un mínim de 5 anys, a fi que les persones assalariades, amb dret a prestació per desocupació i que sense esgotar-la s'hagin establert com a autònomes i cessin posteriorment en l'activitat com a tals, puguin cobrar les prestacions suspeses i no exhaurides en el seu dia.
- Modificar l'actual normativa de les mútues per tal que els autònoms i autònomes també puguin accedir, com les empreses, als òrgans de govern i control.
- Establir un pla específic per a la detecció de falsos autònoms i autònomes i el reconeixement de la condició de treballadors assalariats amb els drets inherents.

1.3.3. Democratització dels sectors estratègics

Els darrers anys hem notat els efectes de la manca de regulació, control i participació ciutadana sobre sectors estratègics de la societat, que tenen un paper essencial en la

garantia dels drets fonamentals i també en el funcionament del conjunt de l'economia d'un estat. Això és producte de l'onada privatitzadora i desreguladora que ha deixat qüestions clau com l'electricitat, el gas o l'aigua en mans de grans empreses privades que només busquen obtenir el màxim benefici. Cal que la ciutadania torni a poder actuar sobre aquests sectors clau per posar-los al servei de la gent, en un doble sentit:

- Reapropiació pública de sectors estratègics com l'aigua, el gas o l'electricitat. Això implica en alguns casos, com ara en l'energia, la creació d'un operador públic potent, que recuperi la propietat pública de la xarxa elèctrica i actuï atenent a necessitats i interessos socials. En altres casos implicarà que la propietat i la gestió no puguin caure en mans d'interessos lucratius, com en el cas del suport a la remunicipalització de l'aigua. Aquests processos s'han de dur a terme mitjançant el diàleg social i garantint la continuïtat de les plantilles i el reconeixement dels drets laborals adquirits.
- Participació del teixit social i d'economia social: per una gestió convenient d'aquests serveis volem que no només hi participin les institucions públiques sinó també el teixit social i ciutadà, els agents socials, així com les empreses de l'economia social i col·laborativa, que incorporin les necessitats de la majoria de la ciutadania en les decisions sobre la seva gestió.

1.3.4. Preservar i millorar el model comercial propi de Catalunya

- Millorar-lo per fer-lo més just, sostenible i competitiu, frenant la implantació desmesurada de grans cadenes, centres comercials allunyats de la trama urbana consolidada, creant serveis que donin valor afegit al comerç local i de proximitat, tot garantint l'accés al finançament,

a l'associacionisme comercial i a la formació continuada, i facilitant el relleu generacional.

- Garantir la capacitat de decisió del Govern Català sobre les condicions d'accés i d'exercici de l'activitat econòmica, derogant els aspectes de la Llei 20/2013 de garantia de la unitat de mercat que ho impedeixen i que imposen la "llicència comercial única".
- Mantenir les limitacions a la instal·lació d'equipaments comercials fora de la trama urbana consolidada (TUC) i controlar les operacions urbanístiques de gran magnitud que porten aparellades actuacions comercials seguint aquest model.
- Modificar la legislació laboral pertinent per tal de millorar les condicions laborals de les persones treballadores del sector especialment les autònomes i les que treballen a la gran distribució.
- Territorialitzar tots els recursos que l'Estat destina a polítiques de comerç per tal que les gestioni directament la Generalitat de Catalunya a partir de la realitat i les necessitats del sector.
- Afavorir el model comercial propi integrat a la ciutat, de proximitat i de qualitat, que respecti els drets de les persones consumidores i treballadores, derogant els aspectes del RD 20/2012 que ho impedeixen, com la llibertat d'horaris, els períodes de rebaixes, etc.

1.4.1. Lluitar contra el frau fiscal i l'economia submergida

Reformar el sistema i l'administració fiscals per tal d'assolir la suficiència financera de les administracions públiques i l'equilibri pressupostari i arribar a una fiscalitat més justa, igualitària i progressiva, augmentant del pes dels impostos directes, lluitant de forma efectiva contra el frau i l'evasió fiscals, i modernitzant el sistema tributari en el seu conjunt dins el marc europeu i estatal degudament harmonitzats. Avui, la causa principal del dèficit públic és el nivell elevat de frau fiscal que realitzen, principalment, les grans fortunes i els grans grups empresarials, i una economia submergida equivalent al 23% del PIB.

Per això ens comprometem a:

- Crear censos obligatoris de béns i drets radicats a l'Estat i a fora.
- Lluitar decididament contra els paradisos fiscals. Prioritzar decididament les entitats financeres i empreses que no operin en paradisos fiscals. No reconèixer personalitat jurídica a les societats constituïdes en paradisos fiscals per intervenir en el tràfic mercantil espanyol.
- Reduir al màxim els pagaments en efectiu, avançar cap a un model de transaccions electròniques 100%.
- Fer les reformes legals necessàries per poder investigar el frau fiscal internacional, sigui quin sigui l'origen de la informació que el denuncia, i evitar que grans defraudadors quedin sense pena per qüestions formals.
- Introduir mecanismes per impedir l'enginyeria fiscal.
- Fer la inspecció fiscal immediata dels patrimonis i les rendes que van declarar els amnistiats fiscals del PP.
- Crear una oficina antifrau (OAF) a nivell estatal adscrita i depenent de la Direcció General de l'AEAT. Seria un organisme multidisciplinari amb competències d'investigació del frau fiscal organitzat i

del contraban i el blanqueig de capitals associat, encarregat de l'auxili judicial, i amb funcionaris/es propis i el Ministeri Fiscal.

- Incrementar fortament els efectius humans i els recursos tècnics i legals de l'Agència Estatal d'Administració Tributària i dels òrgans autonòmics equivalents per tal de perseguir el frau fiscal i l'economia submergida. Les agències i les inspeccions tributàries autonòmiques hauran de treballar coordinadament amb l'Agència Estatal d'Administració Tributària i d'altres organismes de fora d'Espanya per cooperar en la lluita contra el frau fiscal i lluitar contra l'evasió fiscal. Reduint un 30% el frau fiscal obtindríem al voltant de 27.000 milions d'euros si considerem el frau fiscal de 90.000 milions d'euros estimat a Espanya pel 2013.
- Aprovar un nou estatut orgànic per a l'AEAT de manera que esdevingui una administració tributària al servei de l'estat però independent políticament, i al servei de tots els nivells d'administracions públiques.

17

1.4.2. Una fiscalitat més justa i solidària

Disposar d'un Estat del benestar al nivell dels estàndards europeus requereix una fiscalitat que tingui capacitat de subministrar els recursos necessaris i que compleixi amb el principi de progressivitat (qui més té i guanya més contribueix), que recuperi la capacitat recaptatòria perduda i l'augmenti, i que incorpori també a la reforma fiscal la perspectiva de gènere. Cal augmentar els ingressos per tal de finançar i consolidar l'Estat del Benestar que és fruit de les lluites de tots i totes.

- Eliminar els beneficis fiscals de tot el sistema tributari espanyol que no corresponguin a finalitats de caràcter exclusivament d'interès i contingut socials o ecològics. Especialment, cal eliminar el règim de les Empreses de Tinença de Valors Estrangers (ETVE), que suposa un

vehicle societari offshore per l'elusió fiscal internacional; i el règim d'exempcions a l'IRPF, que permet a les persones que es desplacen a treballar a Espanya i tenen rendes fins a 600.000€ anuals pagar un tipus marginal màxim del 24% i no tributar a Espanya per les rendes generades en altres països.

- Per eliminar la discriminació que pateixen les rendes del treball en relació amb les del capital en l'IRPF proposem convergir entre els tipus impositius d'ambdós tipus de rendiments.
- Garantir un tracte igualitari en l'impost de Societats per a les societats productives i les d'inversió, i que aquestes tributin al mateix tipus que les productives. En aquest sentit, estaríem parlant d'eliminar els privilegis fiscals de les de les Societats d'Inversió de Capital Variable (SICAV, tipus de gravamen 1%) i de les Societats Anònimes Cotitzades d'Inversió en el Mercat Immobiliari (SOCIMI, tipus del 0%) o d'altres figures societàries que es graven al 18%.
- Gravar en major mesura els nivells més alts de renda en l'IRPF. En aquest sentit, proposem un nou tram en l'IRPF amb un tipus marginal del 50% per a rendes superiors a 100.000 € anuals, en convergència amb els països nòrdics.
- Crear un impost que superi l'antic impost de Patrimoni, amb el nou Impost sobre la Riquesa (IR) cedit al 100% a les comunitats autònomes.
- Crear un impost que gravi les entitats financeres i les entitats vinculades per la possessió sense ocupar o per les plusvàlues obtingudes amb la venda d'habitatges situats a l'estat espanyol i adquirits en ambdós casos mitjançant processos hipotecaris, desnonaments o dacions en pagament de deutes. L'impost tindria dos fets imposables: Per la propietat dels habitatges descrits anteriorment que als sis mesos de l'adquisició no s'hagin venut o no estiguin llogats a preus socials (fins a 500 euros/mes) es gravarà la propietat de l'habitatge amb un impost creixent en funció del temps que quedi buit.

- Per l'increment de valor obtingut pel propietari o propietària amb la venda dels habitatges descrits abans, que serà calculat com a diferència entre el valor registral d'adquisició per part de l'entitat financera o de l'entitat vinculada i el valor real de mercat en la venda a un tercer o tercera, es gravarà aquest benefici al tipus únic del 99% de la plusvàlua obtinguda.
- Incorporar una modificació a l'actual impost estatal sobre els dipòsits de la banca consistent en: Cedir-lo a les comunitats autònomes d'acord amb el criteri del lloc de residència del titular dels dipòsits.
- Establir dos trams impositius d'acord amb els diners que en forma de dipòsits de tercers gestionen les entitats: fins a 600 milions, del 0,4%, i més de 600 milions, del 0,5%.
- En la mesura en què rebutgem l'increment de l'IVA imposat pel PP i proposem la derogació del RD 20/2012, perquè considerem que és un increment fiscal injust i indiscriminat que està afectant majoritàriament les classes populars, restituir el tipus d'IVA reduït i superreduït per tots els béns que han canviat de classificació, com els serveis culturals, el material escolar, les ulleres... Treballar per impulsar les reformes legals necessàries a l'Estat i a la UE per establir un impost sobre els béns de luxe amb un tipus més elevat que el tipus normal.
- Per avançar en l'equitat i fer un IBI progressiu, establir-ne una escala de gravamen creixent en funció del valor de l'immoble, així com la potestat d'establir bonificacions en funció de les circumstàncies econòmiques, personals i/o familiars.
- Imposar de forma immediata una Taxa Tobin sobre les Transaccions Financeres que a més de garantir ingressos també és una taxa per lluitar contra l'especulació financera. Auditar els acords bilaterals de doble imposició.
- Evitar el dúmping fiscal en els impostos en què les comunitats autònomes tinguin capacitat normativa.
- Establir un impost específic sobre les vendes realitzades per Internet o mitjançant

altres mecanismes de facturació des de seus internacionals, que es pagui en proporció d'aquestes vendes al propi país.

1.4.3. Impulsar una fiscalitat ambientalment avançada pel canvi de model productiu i de consum

Cal introduir mesures noves de fiscalitat ambiental que promoguin els canvis en el comportament de les persones i les empreses cap a un consum més responsable i que faciliti la transició cap a una societat sostenible i cap a una reducció de la petjada ecològica. La proposta va en un doble vessant, amb modificacions d'alguns impostos ja existents i la inclusió de noves figures impositives. Per això ens comprometem a:

- Aprovar un pla d'incentius fiscals específics per fomentar l'adquisició de vehicles elèctrics i als vehicles adscrits a un règim de carsharing reconegut per l'autoritat municipal competent i la introducció de l'eurovinyeta amb criteris de fiscalitat ambiental.
- Modificar els actuals impostos: IRPF: introduir una deducció per adquisició d'abonaments de transport públic. Ampliar els supòsits de desgravació fiscal de l'IRPF per a actuacions i inversions en finques en custòdia i espais naturals protegits.
- IVA: aplicar el tipus normal en comptes del reduït als serveis com la fumigació de plantacions o el transport aeri, i aplicar, en canvi, el reduït a les rehabilitacions i els habitatges protegits.
- Impost sobre determinats mitjans de transport (matriculació): eliminar l'exempció de la qual gaudien fins ara totes les embarcacions d'esbarjo i les aeronaus, i vehicles i motocicletes, i reforçar el vincle entre el tipus impositiu i les emissions de CO2 augmentant el nombre de categories.
- Modificar els impostos locals per tal de

bonificar les inversions en instal·lacions d'estalvi, d'eficiència i que introdueixin les renovables.

- Tendir progressivament a anivellar l'impost sobre el petroli i el gasoil amb la mitjana europea, en funció de les emissions contaminants, i crear un impost sobre l'energia nuclear i l'emmagatzematge de residus radioactius, la recaptació del qual es destinaria en part a un fons, gestionat per les comunitats autònomes, per al desenvolupament alternatiu de les zones on se situen les centrals, per millorar-ne el teixit econòmic.
- Aprovar un impost per l'abocament i la incineració de residus, els ingressos del qual es cedirien a les comunitats autònomes si no el tenen ja establert.
- Crear un impost sobre substàncies d'elevat nivell de preocupació, com les classificades per la normativa com a carcinògenes, mutàgenes o tòxiques per a la reproducció.
- Crear un gravamen sobre les activitats que es beneficien directament o indirecta del patrimoni natural per finançar la creació d'un fons públic de conservació. Aquesta proposta ja es du a terme a països com Àustria.

1.5. Economia social, solidària i col·laborativa

L'economia social, solidària i col·laborativa constitueix una realitat empresarial transformadora basada en l'autogestió i la cogestió, en la presa democràtica de decisions, en la propietat en mans dels treballadors i treballadores i cooperativistes que adquireixen la capacitat de decisió sobre l'empresa i la manera d'organitzar-se. Promou per tant la primacia de la persona i de l'objecte social per sobre del capital, l'adhesió voluntària i oberta, el control democràtic pels seus integrants, la conjunció dels interessos de les persones usuàries i de l'interès general, la defensa i aplicació dels principis de solidaritat i responsabilitat, autonomia de gestió i independència respecte dels poders públics i el destí dels excedents a la consecució dels objectius a favor del desenvolupament sostenible, de l'interès dels seus integrants i de l'interès general.

1.5.1 Enfortir l'economia social i solidària per democratitzar l'economia

L'economia social i solidària té un pes important a l'economia del país. Representa com a mínim el 12% del PIB en facturació i 2.210.000 llocs d'ocupació. Però aspirem a fer que aquesta realitat representi com a mínim el 30% del PIB a parts iguals amb l'economia pública i amb una economia convencional molt més responsable.

Proposem fer-ho mitjançant les següents mesures:

- Impulsar polítiques específiques de finançament per al sector per mitjà de l'aplicació de deduccions en l'impost de la Renda de les Persones Físiques per a la inversió tant en capital social com en préstec en qualsevol de les seves modalitats a cooperatives, societats laborals, empreses d'inserció i centres especials de treball, equiparables a les deduccions per inversió en empreses noves o de recent creació.

- Potenciar la posada en marxa de fons d'inversió socials per mitjà d'una normativa pròpia i d'estímul fiscal.
- Dissenyar polítiques que facilitin que empreses en crisi puguin ser recuperades per persones treballadores per mitjà de cooperatives de treball associat.
- Establir programes d'ajudes a entitats representatives de l'economia social per a la creació de plataformes empresarials que possibilitin la intercooperació, creant sinergies que millorin la capacitat competitiva de les empreses d'economia social.

1.5.2 Promoure la innovació i consolidar Catalunya com a referent mundial de l'economia col·laborativa procomú

De la mateixa manera que cal un canvi polític, cal un canvi econòmic. La política econòmica no només "no funciona" sinó que reforça un model productiu que té —ja d'abans de la crisi— greus problemes estructurals que el fan insostenible (especialització en sectors d'escàs valor afegit, productivitat feble, dependència energètica, debilitat externa) i caduc, ja que no aprofita els avantatges comparatius de la societat catalana vers la creativitat social i la innovació econòmica. Tot i la retòrica de les reformes econòmiques, el Govern no ha abordat aquests problemes.

Mentrestant creix la producció col·laborativa procomú basada en el coneixement obert. Les possibilitats de comunicació que han obert les noves tecnologies han tingut com a resultat un augment de dinàmiques d'agrupació i col·laboració al voltant d'objectius o interessos comuns, la qual cosa s'ha traduït en un nou model productiu i de distribució entorn de la construcció col·laborativa de recursos. El model de producció procomú entre iguals

es refereix a la producció i compartició de recursos comuns a partir de la col·laboració (en ocasions a gran escala) d'individus a través de plataformes en línia. Hi ha diverses tendències: la producció col·laborativa de recursos de coneixement obert, l'economia col·laborativa basada en un model de consum que afavoreix la compartició de recursos, el finançament col·lectiu o les monedes socials. Aquest nou model productiu ha tingut un gran impacte en indústries com ara la de producció de programari en el qual s'ha convertit en un referent clau, i s'està qüestionant la producció d'altres continguts audiovisuals i de coneixement (per exemple en el sector educatiu i acadèmic, encara que aquest últim sector està mostrant més reticències al canvi). Ara bé, cal desemmascarar i rebutjar la falsa economia col·laborativa d'aquelles corporacions sustentades per grans firmes de capital risc que operen a escala global desafiant les lleis fiscals i laborals i precaritzant les condicions laborals de treballadors i treballadores. En aquest sentit, creiem que és un excel·lent fonament la Declaració impulsada per l'Ajuntament de Barcelona sobre els Principis i Compromisos de les Ciutats Col·laboratives, que busca protegir els drets dels veïns i veïnes i els treballadors i treballadores.

Les noves modalitats de producció requereixen, d'una banda, una regulació adequada de les activitats. Sobretot respecte a la regulació de l'activitat de les empreses transnacionals que ofereixen infraestructura i serveis a l'economia procomú a Catalunya. Catalunya ha estat una regió clau a Europa en el desenvolupament d'aquest model, amb un gran capital creatiu i d'innovació, i ha comptat amb un gran potencial per a la consolidació d'un sector productiu robust i per consolidar-se com a regió de referència al món. El sector pot ser un motor d'internacionalització i d'augment de les exportacions catalanes.

Per tot això proposem una nova llei de promoció de l'economia col·laborativa i procomú que contempli:

- Promocionar el procomú com a tercer model productiu, que reforça una economia més social i eficient i que dona una sortida propública i d'obertura de les administracions en la involucració de la ciutadania en la resolució de problemes públics. La promoció des de les administracions de models d'economia col·laborativa en el vessant procomú, basats en el promoció del coneixement. El coneixement obert es basa en unes condicions d'accés que afavoreixen l'ús i el reús dels recursos (copyleft enfront de copyright a través de llicències com la GPL o les llicències Creative Commons), i que concep el coneixement com un bé comú. Les noves tecnologies han obert moltes oportunitats per democratitzar l'accés al coneixement i als mitjans de producció. El coneixement obert incentiva la creativitat i la innovació.
- Impulsar nous indicadors de valor.
- Regular per potenciar la figura del ciutadà o ciutadana com a generador de valor. Reconèixer el valor procomú generat. Afavorir l'activitat econòmica col·laborativa i en xarxa i autònoma (autònoms).
- Potenciar les ciutats col·laboratives. Dotar les ciutats i poblacions de protocols que permetin tenir iniciatives de cura i cobrir necessitats en l'espai comú.
- Afavorir la creació de nous sistemes de distribució col·laboratius i basats en la intel·ligència col·lectiva per promoure xarxes col·laboratives globals en favor de la producció i el consum locals, i les pimes (enfront de grans conglomerats econòmics deslocalitzats).
- Desenvolupar un pla d'economia col·laborativa procomú basada en el coneixement obert. Aquest pla ha de desenvolupar un model productiu integral i sostenible basat en el coneixement col·laboratiu i lliure (que garanteixi els drets d'ús, còpia, modificació i redistribució).

- Es donarà suport i s'impulsarà l'emprenedoria col·lectiva en el sector de l'economia col·laborativa procomú, mitjançant l'impuls de hubs (centres, comunitats) d'innovació.
- S'afavorirà l'accés a espais de treball i de coworking (llocs de treball compartits) a les incubadores d'emprenedors/es i empreses start-up, de manera que s'arribi a crear una xarxa d'espais de col·laboració (Fablabs, makerspaces, etcètera) que permetin a petits i petites emprenedores la mutualització de recursos, l'oferir serveis compartits i el facilitar la innovació de forma descentralitzada, de manera que la ciutadania i el teixit productiu se'n beneficiïn. Impulsarem els fons públics d'inversió en aquests sectors i la col·laboració público-privada en la generació d'aplicacions digitals d'interès general.
- Es promourà la integració, la col·laboració sectorial i l'escalabilitat del sector (que permetin la mutualització de recursos, l'oferta de serveis compartits i la facilitació de la innovació de forma descentralitzada). Promocionar Catalunya com una regió favorable al procomú.
- Es crearà un clúster d'innovació.
- Es definirà un marc de desenvolupament sectorial integrat basat en la integració de multitud de petits i petites proveïdores de serveis per a la creació conjunta de grans indústries competitives internacionalment.
- S'afavoriran sinergies entre l'economia digital i l'economia social i solidària a Catalunya.

1.6. Societat de la informació i el coneixement

Des d'una perspectiva transformadora, les polítiques relacionades amb les Tecnologies de la Informació i la Comunicació s'han de plantejar de manera completa i transversal per a poder abordar l'objectiu prioritari d'igualtat i cohesió social que volem per la nova la Societat de la Informació i del Coneixement.

1.6.1 Garantir el dret d'accés, ús i còpia privada als coneixements i les cultures

L'adopció de les noves tecnologies de la informació ha comportat una possibilitat més gran d'accés i distribució de recursos immaterials, com ara informació, cultura o coneixement. També s'ha produït un canvi qualitatiu en el nombre de persones amb accés a instruments (de gravació, mescla, disseny, entre d'altres) per a la creació cultural o de coneixement, tot ampliant molt la disposició a "crear", intervenir creativament i qüestionar decisions i fonts d'autoritat.

En altres paraules, ha crescut el nombre de persones que es consideren avui creatives o que desenvolupen activitats creatives. Les generacions digitals desenvolupen identitats interactives o creatives (enfront de la identitat de "consum" d'espectacles); creen i adapten continguts i alimenten les seves pròpies audiències; estan més (i millor) informades; i tenen una disposició més gran a crear la seva pròpia opinió i qüestionar l'autoritat basada en posicions de "saber". Cal facilitar des de les administracions la transició de les indústries lligades a la cultura i al coneixement per adaptació dels models de negoci al nou entorn d'Internet i posar èmfasi en l'adveniment de nous models de sostenibilitat per a les noves pràctiques creatives.

Per això proposem:

- Garantir el dret d'accés, ús i còpia privada als coneixements i cultures (en contingut, format i infraestructures), tot reforçant les clàusules d'ús legítim que

encara permetin els tractats internacionals signats.

- Dret a la còpia privada.
- Adopció de llicències lliures *copyleft* per als continguts de les administracions.

1.6.2 Promoure l'ús social i cooperatiu del programari lliure de codi obert i de la gestió de dades obertes

- Introduir clàusules que assegurin que les inversions de caràcter públic en la producció, promoció i difusió d'obres culturals, educatives, científiques, de programari, disseny o de qualsevol altre mena potencialment subjectes a propietat intel·lectual, siguin públiques de debò i que es publiquin en formats i amb llicències lliures (GPL, CC-by-sa o equivalents).
- D'acord amb els marcs normatius existents, les institucions públiques han d'utilitzar exclusivament estàndards oberts i cal vetllar que així sigui, a tots els contractes de la administració
- Redefinir el full de ruta d'implantació del programari lliure a les administracions i impulsar un compromís per executar-lo. Cal un suport ferm al desplegament del programari lliure en l'àmbit de l'escola.
- Tots els continguts creats des de les administracions han de passar al domini públic i ser publicats en llicències lliures (*copyleft*). Cal crear repositoris i espais documentals per facilitar l'accés a aquests continguts i fer actuacions de promoció i divulgació sobre els usos i beneficis de les llicències lliures. D'acord amb això, també farem una avaluació de tots els contractes d'externalització dels serveis informàtics, tot potenciant l'ús de programari lliure. Establir polítiques que afavoreixin l'ús social i cooperatiu i el desenvolupament de programari lliure i de codi obert a tot l'estat, per fomentar l'adopció i la creació d'estàndards oberts de programari i

promoure la generació de solucions que només existeixen en forma de programari propietari en el cas d'aplicacions d'ús ciutadà.

- Promoure la creació per part dels organismes de l'Estat (CENATIC) d'una base de dades, on tota la ciutadania pugui consultar i accedir a les aplicacions i eines de programari lliure disponibles i actualitzades.
- Fomentar des dels mitjans de comunicació públics la informació i difusió del programari lliure, amb campanyes per l'alfabetització digital i les opcions disponibles envers el programari privat.
- Incloure en els plans de formació de tota l'Administració de l'Estat, dirigits al personal o a la ciutadania, una formació orientada a la utilització de programari lliure, que ens apropi en coneixements als països del nostre entorn.

1.6.3 Promoure l'accés universal i la neutralitat de la xarxa

Internet té un potencial democratitzador enorme. Tanmateix, han estat nombrosos els intents per part de grans corporacions de controlar i limitar el seu accés i els seus continguts. Perquè la xarxa sigui al servei de tothom, cal garantir que sigui neutral i per això proposem:

- Potenciar la neutralitat de la xarxa per garantir que es limita el paper de les empreses que proveeixen el suport a la comunicació i preservar que el servei ofert pels prestadors dels serveis no distingeixi ni prioritzi de manera arbitrària els continguts, serveis, aplicacions o altres amb criteris de propietat, marca, font d'origen o preferència.
- No es pot imposar cap restricció als drets i les llibertats fonamentals sense una resolució judicial. La llei ha de garantir la protecció de dades, la neutralitat a

la xarxa i la definició d'Internet com un servei universal gratuït per al conjunt de la ciutadania. La normativa legal ha de consolidar l'ampliació de l'actual servei per fer-lo universal i ha d'assegurar una velocitat mínima suficient i ampliable en funció dels avenços tecnològics.

1.6.4 Garantir la privacitat a la xarxa

El cas d'Edward Snowden, que va destapar la xarxa d'espionatge secret per part de la CIA, no ha fet més que fer visible la manca de privacitat que patim en fer servir Internet. Cal garantir els drets més fonamentals, per la qual cosa proposem:

- Garantir que en l'ús de les TIC es protegeixi el dret a la intimitat i el dret a saber qui té les nostres dades personals, com s'hi ha accedit, per a què s'utilitzen i possibilitar-ne el seu control i cancel·lació.
- La gestió del tractament de dades massives (conegut a l'entorn professional com a big data) obtingudes pels serveis de les administracions públiques, en especial les referides a la salut de les persones, ha d'estar sota el lideratge exclusiu de l'administració pública i sempre per a projectes de recerca encarregats per aquesta i amb clars objectius d'interès públic.
- Garantir que la velocitat de les connexions a Internet sigui almenys equiparable a la dels països més avançats en aquest àmbit.

1.6.5 Promoure una política tecnològica lliure i descentralitzada

Considerem el desplegament d'infraestructures de telecomunicacions des del sector públic per a la ciutadania, les empreses i les mateixes administracions, com la millor garantia per poder disposar de nous serveis, de qualitat, a preus competitius i arreu del país. És la garantia que aquestes infraestructures siguin de propietat pública i ofereixin un servei públic.

Per tant:

- Cal afavorir la compartició d'infraestructures entre operadors/es, tot establint sistemes de contraprestació i exigint inversions reals als operadors que vulguin actuar en el mercat de les telecomunicacions.
- Entenem els nous models de desplegament de xarxes de fibra òptica que proposa la Xarxa Oberta de Catalunya com una experiència de model que ha de permetre accelerar l'extensió territorial. Demanem que el Govern sigui transparent en explicar els acords i contractes i que aquests aportin plena competència en serveis i qualitat.
- S'ha de garantir el dret a l'accés a Internet amb la potenciació de les xarxes obertes com Guifi.net
- Hem de desenvolupar lleis destinades a impedir els monopolis en els mitjans de comunicació amb la limitació del percentatge d'un mateix àmbit comunicacional (o en tots ells), que pot tenir un mateix grup o empresa (de ràdio, televisió, Internet...).

1.7. Drets laborals, ocupació i prestacions

desregulació absoluta del mercat de treball i la pèrdua de força dels treballadors i treballadores, així com de les organitzacions que els representen.

En el cas de l'Estat espanyol, un dels principals laboratoris neoliberals dels últims anys, les dues reformes laborals de major profunditat, la del PSOE al 2011 i del PP al 2012, les dues amb el suport de CiU (abstenció necessària el 2011 i vot a favor el 2012), han estat una màquina de generar atur, però sobretot la causa de la destrucció de drets socials i laborals més important dels darrers 30 anys, que s'ha traduït en un increment insostenible de la precarietat vital de la majoria de la població.

Una situació que els últims anys del Gobierno del PP ha agreujat, accelerant el deteriorament de les condicions laborals, amb impacte també sobre el salari indirecte, els drets de ciutadania associats als serveis públics com a garantia d'igualtat; i el salari diferit, amb una contínua retallada del sistema públic de pensions, en la clara voluntat política de fer del sector públic un nou jaciment de negoci per al sector privat. Una realitat que el Gobierno del PSOE no ha entomat com una de les seves prioritats principals en l'acció de govern, mantenint plenament vigents tant les reformes laborals com les del sistema públic de pensions.

Davant el fracàs d'aquest model de desregulació, precarietat, desigualtat i baixos costos laborals, En Comú Podem apostem per la creació de treball digne, estable, segur, de qualitat i amb drets, un component essencial per a una societat més justa i igualitària, també al plànol laboral. Reduir l'atur i crear llocs de treball de qualitat, que afavoreixin la conciliació personal i facilitin la desmercantilització de la vida, en l'horitzó de la plena ocupació, en sectors de transició energètica i ecològica i de l'estat del benestar. a partir d'un Pla de creació d'ocupació i d'atenció a la igualtat d'oportunitats

1.7.1. Impulsar un pla de creació d'ocupació i igualtat d'oportunitats.

Afavorir la conciliació personal i facilitar la desmercantilització de la vida, en l'horitzó de la plena ocupació, en sectors de transició energètica i ecològica i de l'estat del benestar és un dels compromisos del nostre espai polític.

Cal combatre aquesta opció política de repartiment insolidari de l'ocupació amb l'objectiu en primer lloc de promoure el dret al treball, tal i com regula l'art. 35 de la CE. Un objectiu que no depèn només de reformes legals, que no obstant són absolutament necessàries, sinó també d'un canvi radical a les polítiques econòmiques del Govern de l'Estat, que posin les persones i les seves necessitats al centre de la política econòmica, per això ens comprometem a:

- Repartir el treball mitjançant la reducció generalitzada de la jornada laboral, per llei, sense reducció de sous. Penalitzar les empreses que realitzin hores extra. Evitar que es feminitzi el treball involuntari a temps parcial. Fomentar noves formes de repartiment sense biaix de gènere com jubilacions parcials amb noves contractacions, etc...
- Crear ocupació en sectors clau com l'economia verda (combat canvi climàtic, impuls energies renovables, mobilitat sostenible, rehabilitació estructural i energètica d'habitatges), serveis públics bàsics (cura de les persones, autonomia personal, educació, salut, cultura, polítiques laborals actives), recerca, innovació i cultura finançats amb un avenç en la convergència en pressió fiscal amb la UE-15.
- Comprometre l'administració perquè, mitjançant la contractació directa i indirecta (compra pública de béns i serveis) garanteixi l'ocupació d'aquells col·lectius

amb més risc d'exclusió social o menor ocupabilitat.

- Regular el dret a la jubilació avançada i a la jubilació parcial com a mecanisme de creació d'ocupació.

1.7.2. Impulsar una llei per garantir el dret a un treball digne

Els Governos del PSOE i el PP han imposat reformes legals que han provocat forts desequilibris en les relacions laborals, augmentant la capacitat d'imposició de les empreses, i afeblint el sistema de convenis col·lectius amb conseqüències com destrucció massiva de llocs de treball, precarització extrema dels drets i condicions laborals i disminució preocupant dels salaris. Cal un canvi en profunditat en l'orientació del model de relacions laborals, per fer front a aquesta realitat proposem:

- Donar compliment als tractats internacionals ratificats per l'estat espanyol en matèria de pensions, entre els que cal destacar: Carta Social Europea, Directiva de Treball Temporal, Convenis de l'Organització Internacional del Treball (OIT).
- Ratificar el Conveni 189 i la recomanació 201 OIT relatiu als drets laborals dels i les treballadores de la llar, i garantir la seva equiparació en condicions i drets a la resta de llocs de treball; inclosa la seva incorporació al Règim General de la Seguretat Social amb totes les conseqüències, també prestació per desocupació i cobertura de llacunes de cotització a partir d'1 de gener de 2020.
- Derogar les reformes laborals de PP i PSOE per injustes i inútils. Substituir la normativa derogada per una llei que defineixi un sistema de relacions laborals, garantista del dret a un treball digne, en les següents matèries: Igualtat a l'accés

a l'ocupació, Relacions Laborals, salaris, formació professional, contractació, organització del treball, acomiadament, negociació col·lectiva i mútues col·laboradores de la Seguretat Social

- Reformar el sistema de pensions per garantir pensions dignes per a tothom. Increment de la pensió mínima contributiva fins al SMI. Derogar les reformes del sistema públic de pensions de PP i PSOE.
- Derogació de la reforma de les prestacions i subsidis de desocupació.

1.7.3. Recuperar el caràcter públic dels serveis d'ocupació i garantir igualtat en l'accés als mateixos

Garantir l'ocupació com un dret fonamental, sense discriminació en l'accés als serveis públics d'intermediació, ha esdevingut impossible a partir del moment en què es va autoritzar el paper d'intermediació de les agències de col·locació privades amb finalitats lucratives. Això, junt amb el paper preponderant de les ETT i la retallada dels recursos destinats a aquest servei públic ha portat a una situació de greu discriminació en l'accés als sistemes públics d'ocupació a l'estat espanyol. Per revertir aquesta situació implementarem:

- Recuperar el caràcter públic de les activitats dels serveis públics d'ocupació i les agències de col·locació amb finalitats lucratives.
- Prohibició que les empreses de treball temporal puguin actuar en funcions d'agències de col·locació o intermediació.
- Potenciar els serveis públics d'ocupació com a instrument bàsic de les polítiques actives d'ocupació.
- Dotar al Servei Públic d'Ocupació Estatal i als Serveis Públics de les Comunitats Autònomes dels recursos humans, materials i econòmics necessaris per a l'eficàcia en el compliment de les seves funcions.

1.7.4. Garantir unes relacions laborals en igualtat i lliures de discriminació

En Comú Podem volem un mercat de treball amb igualtat d'oportunitats i de condicions entre homes i dones, joves, persones immigrants, persones amb diversitat funcional i persones d'edat avançada. Cal garantir els drets laborals com un primer pas per a assolir la igualtat, però també hem de fer polítiques que l'estimulin. Per fer-ho possible ens comprometem a:

- Garantir que el jovent disposa dels mateixos drets laborals que la resta de la població activa: cobertura en cas d'atur, contractació amb mateixos salaris i jornades; pla integral pel retorn dels i les joves, potenciació de la FP per a millorar la seva empleabilitat.
- Acabar amb la discriminació laboral de les dones. Impulsar polítiques d'igualtat laboral de gènere, particularment en matèria salarial. Nous drets laborals associats a la igualtat i corresponsabilitat en el treball de cura.
- Complir la quota de reserva de la LISMI, per tal de fer possible l'accés al mercat de treball de les persones en diversitat funcional.
- Introduir una dimensió laboral en un Pacte Nacional per la Immigració, com a instrument útil per a la integració de les persones immigrants. Reconèixer, a nivell estatal, les competències professionals de la població nouvinguda, atenent a la seva trajectòria laboral en origen.
- Dotar la Inspecció Laboral dels mitjans humans i materials necessaris per a la lluita contra l'explotació i la discriminació laboral.

1.7.5. Garantir els drets laborals de la joventut: per un treball en igualtat d'oportunitats

En Comú Podem volem un mercat de treball amb igualtat d'oportunitats i de condicions entre homes i dones, joves, persones immigrants, persones amb diversitat funcional i persones d'edat avançada. Cal garantir els drets laborals com un primer pas per a assolir la igualtat, però també hem de fer polítiques que l'estimulin.

Per fer-ho possible ens comprometem a:

- Garantir que els i les joves en pràctiques a empreses gaudeixen dels mateixos drets laborals que reconeixen els contractes en pràctiques, és a dir, contracte laboral i cotitzacions a la Seguretat Social. Reducció de l'edat màxima d'accés a aquests contractes als 23 anys.
- Equiparació salarial dels contractes en pràctiques o formatius als contractes ordinaris per a evitar la segregació laboral dels i les joves. Regulació que eviti utilitzar aquests contractes per a la substitució de llocs de treball amb plenitud de drets per els i les estudiants sense drets ni sou.
- Reformar la situació de les persones becàries i del personal de recerca de les universitats i institucions de recerca, per garantir que realitzen tasques essencialment lligades a la seva formació en recerca. Recuperació de la cotització a la Seguretat Social d'aquests col·lectius.
- Crear un pla integral que faciliti el retorn amb feina dels i les joves. Superar el desemparament social, polític i econòmic dels i les joves que han emigrat per causes econòmiques, garantint el dret a l'acompanyament i el dret al retorn.
- Aplicar de forma complerta i estructural

el Programa de Garantia Juvenil perquè cap menor de 26 anys passi més de 4 mesos sense una oferta formativa, laboral, de pràctiques o d'aprenentatge.

1.7.6. Treballar en condicions d'igualtat i sense discriminació per raó de gènere

En Comú Podem volem un mercat de treball amb igualtat d'oportunitats i de condicions entre homes i dones, joves, persones immigrants, persones amb diversitat funcional i persones d'edat avançada. Cal garantir els drets laborals com un primer pas per a assolir la igualtat, però també hem de fer polítiques que l'estimulin.

Per fer-ho possible ens comprometem a:

- Acabar amb la discriminació laboral de les dones. Impulsar polítiques d'igualtat que evitin qualsevol discriminació de gènere i en especial la discriminació salarial, que és actualment d'un 23% al salari més freqüent a l'Estat. Mesures de suport a la participació de les dones als consells d'Administració
- Augment de la dotació pressupostària dels plans d'ocupació destinats a dones. Estudiar i potenciar fórmules de creació de llocs de treball per als sectors femenins més desfavorits, especialment per a dones víctimes de la violència masclista, aturades de llarga durada, immigrants i dones en situació d'exclusió social.
- Incorporació d'indicadors de gènere als sistemes de seguiment i avaluació de serveis i recursos estatals de formació i ocupació, de manera que permetin valorar els resultats obtinguts i els seu impacte en termes de gènere i, si s'escau, el disseny i incorporació de mesures correctores.

1.7.7. Implantar un nou sistema de relacions laborals més democràtiques: participar a l'organització del treball

Les reformes legals dels últims anys, aprovades pel PSOE i el PP, amb el suport parlamentari de CDC han estat una màquina de generar atur, però sobretot la pèrdua de drets socials i laborals més important des de l'Estatut dels Treballadors, amb la consegüent desregulació del mercat de treball, individualització de les relacions laborals i pèrdua de força dels representants dels treballadors i treballadores. Cal introduir la democràcia als centres de treball, com a element essencial de regulació de les relacions laborals a l'estat espanyol, així doncs impulsarem:

- Introduir la flexibilitat interna negociada, basada a la negociació col·lectiva i major participació en l'organització del treball, la modificació substancial de les condicions de treball deixaria així de ser potestat exclusiva de l'empresa.
- Restringir la regulació de la classificació professional i la mobilitat funcional al conveni col·lectiu sectorial.
- Recuperar l'autorització administrativa prèvia tant per a la modificació substancial de les condicions de treball, com per als Eros de suspensió i reducció de jornada.
- Garantir els drets dels treballadors / es en cas d'externalització productiva. Responsabilitat solidària de l'empresa principal, respecte al compliment de totes les obligacions laborals i limitació de la cadena de subcontractes amb garantia del conveni col·lectiu aplicable, amb la finalitat d'evitar el dumping empresarial. Equiparació de drets entre els treballadors / es de l'empresa principal i la subsidiària.
- Estendre el concepte de successió d'empresa a la transmissió de l'activitat

empresarial que no vagi acompanyada de mitjans de producció.

1.7.8. Recuperar la capacitat adquisitiva dels salaris per a reactivar l'economia

La reactivació de l'economia necessita aturar la caiguda dels salaris i que aquests recuperin la seva capacitat adquisitiva, de manera que la participació de la massa salarial en la renda s'estabilitzi, primer, i recuperi el perdut en els anys de crisi. La despesa de la població assalariada és un dels factors (junt amb la millora de les prestacions d'atur i la despesa en serveis públics) que poden fer augmentar la demanda interna i generar ocupació estable i de qualitat, així com un augment de recaptació fiscal, imprescindible per a garantir el finançament del gir social que necessita la política econòmica a l'estat espanyol.

D'altra banda, els guanys empresarials, que no han deixat de créixer durant els anys de la crisi, s'estan produint sobre una retallada salarial sense precedents, traspasant el cost de la crisi a les persones que no han estat les responsables, fent necessària una reversió d'aquest procés per motius de justícia social.

Per revertir la situació ens comprometem a:

- Incrementar el salari mínim interprofessional fins arribar a l'objectiu de la Carta Social Europea, del 60% del salari mitjà pactat en conveni col·lectiu (actualment 1000€). Aplicar la mateixa ràtio a la pensió mínima contributiva.
- Derogar la llei de desindexació de l'economia espanyola, tornant a fer de l'IPC l'índex de referència per a l'actualització de preus en tots els sectors de l'economia.
- Introduir clàusules de revisió salarial, en funció de l'IPC real.
- Ampliar els nivells de cobertura del Fons de Garantia Salarial, augmentant el nombre de mensualitats i els imports màxims, tant

pel que fa a indemnitzacions com a salaris.

1.7.9. Millorar el sistema de formació professional per a garantir la igualtat d'oportunitats

La formació professional ha de ser el pilar fonamental per a la millora de la qualificació de la població activa, amb l'objectiu de garantir el principi d'igualtat d'oportunitats. Unes polítiques formatives, que han de garantir l'accés a la formació professional al llarg de la vida de les persones, i permetre també el nostre enriquiment i creixement com a persones. Un objectiu que requereix d'un disseny i execució amb participació dels agents socials i que, necessàriament, ha de respectar el marc competencial de les Comunitats Autònomes en l'execució de les mateixes. Per tal de fer – ho possible, impulsarem:

- Regular totes les etapes de la FP, tant la inicial com les accions d'inserció i reinserció laboral, i la formació contínua.
- Solucionar el desequilibri entre educació superior i FP, així com el gran dèficit en formació professional de grau mig. Ampliar i facilitar el sistema d'acreditació de competències professionals.
- Invertir en la millora de la FP de grau mig com a eina d'accés a nous sectors productius i nous llocs de treball, prestigiant-la i vinculant-la a les apostes estratègiques dels nostres sectors.
- Potenciar la FP dual, com a eina combinada de formació i experiència laboral. Regular les condicions laborals associades a la realització de pràctiques a les empreses, garantint que compten amb els mateixos drets laborals que reconeixen els contractes en pràctiques. Recuperar escoles Taller i Cases d'Oficis.

1.7.10. Impulsar un nou sistema de contractació laboral: ocupació estable i amb més drets

L'aposta per polítiques laborals que descausalitzen la contractació ha augmentat la temporalitat, alhora que ha provocat un important augment del contracte de treball a temps parcial; menys del 50% dels contractes pertanyen a la categoria d'indefinites a jornada completa, causant també una important caiguda dels ingressos per cotitzacions a la Seguretat Social; així com una gran inseguretat jurídica i precarització extrema de les condicions de treball. Per revertir la situació impulsarem:

- Recuperar el principi de causalitat laboral, fent del contracte indefinit el contracte de referència i derogant qualsevol modalitat que pugui implicar la desaparició de la causa al contracte.
- Derogar la última reforma legal del contracte de treball a temps parcial: La jornada no superarà el 80% de la jornada a temps complet. Se suprimeixen les hores complementàries en contractes de durada determinada. Queda suprimida la possibilitat de realitzar hores extra o complementàries voluntàries. En cas contrari s'operarà la conversió automàtica del contracte en contracte a jornada completa. Garantir la plena protecció social, amb la única diferència de l'import de les bases de cotització.
- Convertir en indefinit el contracte celebrat en frau de llei. La utilització d'una modalitat contractual desconnectada de la causa del contracte, implicarà la presumpció del seu caràcter indefinit.
- Reformar els programes d'incentiu a la contractació, canalitzar-ho cap a ajuts directes a programes i actuacions de creació d'ocupació. Implementar els sistemes de bonus-malus per bonificar

l'estabilitat a la contractació i penalitzar la precarietat, l'acomiadament i l'eventualitat a la contractació.

1.7.11. Desenvolupar una nova regulació de l'acomiadament més segura i garantista

L'augment de la disponibilitat unilateral per part de les empreses en les condicions de treball, inclosa la modalitat de contractació, i la facilitat així com la reducció de costos en l'acomiadament, han portat a una situació de gran inseguretat jurídica respecte a la durada i vigència dels contractes de treball. La flexibilitat a l'acomiadament ha contribuït a crear un clima social en què la rotació de plantilles ha esdevingut una eina de gestió més, en lloc d'un error estratègic en la gestió empresarial que perjudica greument els resultats de les empreses, així com un element determinant en la precarització extrema en que viu la població laboral a l'estat espanyol. Per això ens comprometem a:

- Recuperar la causalitat als supòsits d'extinció de la relació laboral. La falta de causa, el frau de llei i la falta d'activitat probatòria per part de la persona que emplea determinaran la nul·litat de l'acomiadament.
- Considerar que, als supòsits d'acomiadament per causes econòmiques, l'àmbit per a l'acreditació de la causa serà el conjunt del grup empresarial.
- Recuperar la capacitat d'opció del treballador/a en cas d'acomiadament improcedent.
- Recuperar la capacitat contractual de la representació dels treballadors / es en la tramitació dels acomiadaments col·lectius: reimplantar el període de consultes amb emissió d'informe i amb recuperació del tràmit d'autorització administrativa de la decisió extintiva.

1.7.12. Enfortir l'exercici dels drets a la negociació col·lectiva i dret de vaga

La llibertat sindical, com a dret fonamental regulat a la Constitució, ha de constituir garantia de la llibertat per a establir, mitjançant la negociació col·lectiva, la regulació de les condicions de treball, sense perjudici del compliment de la normativa marc a la matèria. Per això impulsarem:

- Recuperar la plena eficàcia vinculant dels convenis col·lectius.
- Potenciar la prevalença del conveni col·lectiu sectorial, front a l'actual aplicació preferent dels convenis d'empresa, com a mecanisme de solidaritat i mecanisme antidúmping salarial, que eviti la unilateralitat en la fixació de condicions laborals de qualsevol tipus.
- Enfortir l'aplicació i vigència dels convenis col·lectius, recuperant la ultraactivitat dels mateixos, sense límit de temps.
- Protecció de l'exercici del dret de vaga, derogant els preceptes del Codi Penal que tipifiquen les activitats informatives associades al legítim exercici del dret de vaga.

1.7.13. Derogar la reforma de les prestacions i subsidis de desocupació

La retallada pressupostària en matèria de protecció a les persones en situació legal de desocupació, ha anat associada a modificacions normatives restringint les prestacions i subsidis de desocupació, particularment les adreçades a persones en situació d'atur de llarga durada i persones majors de 51 anys, una situació que cal corregir donats els nivells d'atur existents a l'estat espanyol i, en conseqüència el volum

de població en risc d'exclusió social associat a aquest fet.

Per a revertir aquesta situació implementarem:

- Incrementar la cobertura en cas d'atur pel que fa a les persones joves. Cal reformar les actuals prestacions i ajuts que exclouen a moltes persones joves, situant-se en risc d'exclusió social i sense poder endegar un projecte vital autònom.
- Revertir la reforma dels subsidis per atur que va acompanyar la reforma laboral, pel que fa a les persones de més edat, de manera que augmenti el seu grau de cobertura. Establir mecanismes per tal de no veure perjudicades les seves expectatives de pensió a conseqüència de la pèrdua de cotització en l'últim tram de la seva carrera de cotització.

1.7.14. Introduir un sistema de compra pública que potencii les conductes socialment responsables en l'ocupació

L'administració pública ha esdevingut el primer operador econòmic al mercat laboral a l'estat espanyol, i ho és des d'una doble perspectiva: directament com a empleadora i, indirectament, com a generadora d'ocupació a les empreses adjudicatàries dels contractes públics.

Aquesta creixent importància de la contractació administrativa ha donat lloc a una problemàtica molt específica: l'avaluació de la prestació dels serveis públics i els criteris d'adjudicació d'aquests en relació a la qualitat de l'ocupació necessària per a la prestació del servei públic. Per fer front a aquesta realitat proposem:

- Regular els criteris per a l'acreditació d'empreses i els plecs de condicions.

Garantir la participació sindical a l'elaboració dels Plecs de Condicions i l'adjudicació dels contractes. Introducció de clàusules socials en matèries com: ocupació, salut laboral i medi ambient, polítiques d'igualtat, subcontractació, revisió de preus, entre d'altres.

- Introduir el concepte de solvència social, prèviament a l'adjudicació, tant com a criteri per a la classificació d'empreses, com a les clàusules de tots els plecs de condicions, amb referències a l'obligació de compliment de la normativa laboral general i el conveni col·lectiu de referència.
- Introduir el concepte d'insolvència social sobrevinguda, en cas d'incompliment reiterat dels requisits d'ocupació es resoldrà anticipadament l'adjudicació.
- Introduir el concepte de baixa temerària social, els casos en què una oferta no contempli el compliment de la normativa laboral o el conveni col·lectiu de referència, constituirà causa per a la desestimació de l'oferta.

1.7.15. Implantar una adequada política de prevenció de riscos laborals, per una ocupació segura i amb drets.

La prevenció de riscos laborals (PRL) ha de ser una inversió per a la millora de la salut i la seguretat de treballadors i treballadores, i la competitivitat de les empreses. Per tal d'assolir aquest objectiu cal impulsar les mesures necessàries per aconseguir avançar en les condicions de treball i la qualitat de la prevenció de riscos laborals a les empreses. Així doncs proposem:

- Garantir el compliment de la legislació vigent en matèria de prevenció de riscos laborals, tant al sector privat com a les administracions públiques. Considerar

com a requisit imprescindible per demanar ajuts o subvencions públiques, així com per accedir a l'adjudicació de contractes públics, tenir aprovat prèviament el Pla de Prevenció de Riscos Laborals d'Empresa. Així com no superar la taxa de sinistralitat mitjana del sector productiu corresponent.

- Desenvolupar polítiques formatives de PRL: incloure continguts preventius a l'ESO, estudis d'arquitectura i enginyeries tècniques i superiors. Establir una línia de suport a la investigació (R+D+I) en el camp de la prevenció de riscos laborals.
- Impulsar polítiques específiques adreçades a les PIMES per millorar la gestió i la qualitat de les accions en matèria de PRL.
- Garantir la perspectiva de gènere en totes les accions que es plantegin en matèria de PRL.
- Aplicació al 100% de la legislació de salut pública en els apartats concrets de salut laboral i desenvolupament dels apartats sobre tractament preventiu de malalties professionals.

1.7.16. Reformar la llei de mútues col·laboradores de la seguretat social

Cal abordar l'actuació de les Mútues Col·laboradores de la Seguretat Social (en endavant MATPSS) com a entitats que gestionen recursos públics que, per causa de la seva gestió en base a criteris exclusivament privats, no redunden en una millora de la salut dels ciutadans i ciutadanes. Per revertir la situació impulsarem:

- Introduir un sistema de tutela administrativa de fons públics: nomenament d'un interventor de la SS a cada MATPSS. Sotmetre – les a la llei de contractes de l'estat. Tutela sanitària per l'Administració de la concessió i extinció de la prestació pública. Traslladar al sistema públic d'ocupació del pagament de la prestació de

desocupació dels treballadors/es autònoms i autònomes.

- Democratitzar el control de la gestió de la Seguretat Social. Gestió independent de les MATEPSS sota tutela de l'administració. Elecció de la modalitat d'assistència sanitària exclusivament per part del treballador / a.
- Garantir l'accés de les treballadores a la prestació de risc durant l'embaràs o lactància, front a la seva denegació injustificada en base a criteris aliens als riscos existents al lloc de treball.
- Equiparar els drets de tots els usuaris / es de la sanitat. Control exclusiu de la incapacitat temporal comú d'altres, baixes i seguiment pels facultatius de la SS. Retorn de la gestió econòmica d'IT per contingències comuns a la Seguretat Social. Increment de la quantia de la prestació per incapacitat comú al 75% des del primer dia, i al 100% per contingències professionals.
- Posar fi a la discriminació en el pagament de quotes entre les empreses cobertes per la SS i les empreses cobertes per entitats col·laboradores equiparant els imports. Eliminació del RD 404/2010, de 31 de març, de reducció de les cotitzacions per contingències professionals.

1.7.17. Potenciar la reindustrialització i la internacionalització: un nou model productiu per una ocupació estable i de qualitat

Els últims anys hem assistit a un progressiu desmantellament del teixit productiu a l'estat espanyol, afeblint la indústria, contribuint a la destrucció i la precarització de l'ocupació, el desequilibri territorial i pèrdua de cohesió social. Cal iniciar un procés de reindustrialització, en sectors d'alt valor afegit, amb inversions en innovació, vinculada al teixit productiu local, com a eina generadora

de riquesa i cohesió social, implantant un nou model productiu sostenible i basat en l'ocupació estable, segura i de qualitat. Per revertir aquesta situació impulsarem:

- Potenciar la internacionalització de la infraestructura productiva a l'estat espanyol, explorant les noves oportunitats d'atracció d'activitat productiva exterior.
- Garantir que els ajuts públics a empreses multinacionals es tradueixin en compromisos de creació de treball estable, de qualitat i de permanència a llarg termini a l'estat. L'incompliment dels compromisos d'inversió donaran lloc al retorn dels ajuts i la penalització en l'accés futur a ajuts o contractacions públiques.
- Fer una política activa del teixit productiu i industrial que afavoreixi la relocalització i territorialització d'activitats industrials. Que doni suport a noves activitats i empreses, dotant dels serveis i infraestructures necessaris els polígons d'activitat econòmica i vetllant per l'equilibri territorial.
- Desenvolupar un Pla Nacional de Reindustrialització, per tal de fer de la indústria una part fonamental del teixit productiu del país. Una indústria que mantingui la seva aportació a la creació de riquesa i ocupació, moderna, sostenible i orientada a productes d'alt valor afegit.

1.7.18. Garantir pensions dignes per tothom

Les successives reformes del sistema públic de pensions i les consegüents retallades de drets de la ciutadania en són un exemple més d'un Govern, el del PP, que legisla per als sectors empresarials que representa: els sectors financers i empresarials que han provocat la situació actual i que la crisi la paguin els treballadors i les treballadores amenaçant l'actual model de repartiment, garantia del caràcter adequat i econòmicament suficient de les pensions actuals i futures. I això després d'aportar 90000 milions d'euros

per ajuts als Bancs i Caixes (l'equivalent a un any de pensions). I per això impulsarem:

- Derogar les reformes de pensions de PP i PSOE i Impulsar una reforma de pensions que garanteixi el seu caràcter públic i suficient:
  - Modificació de les normes de càlcul de la jubilació, amb reducció del temps de cotització i període de càlcul.
  - Reducció de l'edat de jubilació a 65 anys.
  - Derogació del límit de cobertura de 48 llacunes de cotització.
  - Derogació de l'anomenat factor de "sostenibilitat".
- Derogar l'actual índex de revalorització de les pensions i que es es revaloritzin com a mínim amb l'IPC.
- Increment de la pensió mínima contributiva fins al SMI. Finançament mitjançant la recuperació dels tipus patronals de cotització per desocupació, l'actualització de la base mínima de cotització al nou SMI, i l'eliminació del topall màxim de cotització avançant cap a la progressivitat en la cotització, sense modificar l'import de la pensió màxima; revisió de la cotització per pluriocupació.
- Combatre l'economia submergida, estimada en un 23% del PIB, l'equivalent a 4 anys de pensions.
- Gestionar plans de pensions públics per part de la Tresoreria de la SS, via cotitzacions complementàries, suprimint els incentius fiscals als plans de pensions privats.
- Garantir un finançament suficient del sistema públic de pensions, plantejant – se un finançament mixt a càrrec de Pressupostos Generals de l'Estat, i en què la SS pugui rebre part dels seus ingressos del sistema tributari.

BLOC 2. MEDI AMBIENT I TERRITORI

BLOC 2. MEDI AMBIENT I TERRITORI

2.1. Liderar la lluita contra el canvi climàtic. Per una transició verda i justa

El canvi climàtic, amb les desigualtats socials i la pobresa, és un dels principals reptes que ha d'afrontar la humanitat, afectant les generacions actuals i futures.

Les seves conseqüències ja són ben presents, segons indiquen els informes científics, amb especial incidència a la Península ibèrica i el Mediterrani. Els darrers anys s'ha incrementat els fenòmens meteorològics extrems, les sequeres, la reducció de recursos hídrics, la desertització i la pèrdua de biodiversitat, fenòmens que afecten també la salut de les persones. Els anys amb les temperatures més altes es concentren en el segle XXI.

L'actual sistema econòmic és insostenible i un risc per la vida. La capacitat del planeta per sostenir el creixement econòmic està esgotada. Cal un nou model econòmic que garanteixi la prosperitat i el progrés social per a la majoria, sense un posar en perill els ecosistemes i sense superar els límits físics del planeta.

Les evidències científiques demostren que en són responsables tant les activitats de combustió de diferents sectors (energia, transport, indústria, construcció...) com altres activitats productives, la producció agrària i ramadera o fins i tot els incendis forestals. Tot plegat és conseqüència de la crema massiva d'hidrocarburs, que llença a l'atmosfera gasos d'efecte hivernacle en augment constant fins que l'arribada als pics de producció

—l'anomenat pic petrolíer (peak oil)—, on ja ens trobem, i els immediats pics del gas i el carbó ha començat a alterar aquest patró, en lloc d'apostar per l'eficiència i la reducció del consum d'energia.

La descarbonització de l'economia ha esdevingut una emergència social. Segons els darrers informes de l'IPCC, el grup intergovernamental de persones expertes en canvi climàtic de Nacions Unides, és imprescindible prendre mesures dràstiques la propera dècada per evitar l'increment de la temperatura superi 1'5° en relació al període preindustrial, un increment que podria tenir efectes catastròfics.

Els Acords climàtics de París estableixen l'objectiu de mantenir l'increment mig de la temperatura del planeta molt per sota dels 20 en relació als nivells preindustrials i fer tot el possible per limitar el creixement de la temperatura a 1'50.

Per assolir aquests objectius i els objectius del marc energètic i climàtic de la Unió Europea, que considerem insuficients, cal un canvi profund en la manera de produir i consumir que afectarà al model energètic, la mobilitat, la gestió de l'aigua, la indústria,

les ciutats, l'agricultura i la ramaderia i la mateixa administració pública. A l'Estat espanyol acumulen un preocupant retard en les polítiques de mitigació i adaptació al canvi climàtic. El Govern del PP i el del PSOE no han estat a l'alçada del repte. Espanya no compta encara amb una llei de canvi climàtic i transició energètica ambiciosa, malgrat els reiterats compromisos d'ambdós governs. El Govern del PSOE ha presentat, al final de la legislatura, l'esborrany d'un avantprojecte de llei al que li falta ambició i concreció en les mesures.

El canvi climàtic es pot veure com un exemple paradigmàtic de conflicte ecològic distributiu, en què una minoria global s'apropia d'uns recursos comuns, en aquest cas les reserves de combustibles fòssils o l'atmosfera del nostre planeta, beneficiant econòmicament la seva explotació i deixant per a una majoria els passius ambientals generats en el procés. Aquest deute ecològic no només existeix entre diferents estats, sinó que en el si de cada Estat hi ha diferències substancials entre els col·lectius socials més responsables del canvi climàtic i els grups de població més vulnerables, entre els quals destaquen particularment les dones, que pateixen o patiran les pitjors conseqüències del canvi climàtic. Des d'aquest punt de vista, la posada en marxa de polítiques efectives de lluita contra el canvi climàtic és, més enllà de la seva dimensió purament ambiental, una qüestió de justícia social.

Per tant, posem de relleu el concepte de transició justa, d'acord amb el qual cal protegir adequadament aquelles persones i territoris que, sense ser responsables de la degradació ambiental, es vegin perjudicades per les mesures necessàries per corregir-la, evitant que la transició de model energètic esdevingui una nova font d'injustícia i desigualtat. Cal començar la transició justa cap un nou model de viure, treballar, consumir, moure'ns i relacionar-nos que aturi el canvi climàtic, preservi la biodiversitat, el sòl fèrtil i el cicle de l'aigua per garantir a tothom una vida digna, incloses les generacions futures.

Aquest principi s'ha de concretar en plans de reindustrialització per crear nous llocs de treball en aquells territoris que es veuran afectats pel tancament de les centrals nuclears i tèrmiques, contribuir al canvi en sectors industrials que han d'assumir el repte climàtic, una política efectiva per eradicar la pobresa energètica i reduir el preu de la factura elèctrica garantint el dret a l'energia i millorant la competitivitat de les empreses.

La lluita contra el canvi climàtic és crucial per pal·liar les greus conseqüències que genera: amenaces sobre el litoral per l'augment del nivell del mar, la pèrdua de la fertilitat dels sòls o l'augment del risc d'incendis forestals i inundacions, entre d'altres. Lluitar contra el canvi climàtic és lluitar per la societat d'avui i de demà.

L'eix de la nostra proposta és un **Nou Acord Social Verd i Feminista**, un Green New Deal, amb una potent inversió pública que mobilitzi recursos per a la transició ecològica i la creació de nous llocs de treball en les energies renovables, la rehabilitació energètica d'habitatges, l'economia circular, l'estalvi i l'eficiència en els processos industrials, l'electrificació de la mobilitat i la recerca i la innovació.

No es tracta només d'un canvi tecnològic, la sobirania energètica no s'assoleix només canviant els combustibles fòssils importats per energia neta i renovable, sinó passant d'un model dominat per unes poques grans empreses a un model d'energia distribuïda i descentralitzada. Es tracta de democratitzar l'energia, de posar en el centre la ciutadania, que pot produir la seva pròpia energia; els municipis; les petites i mitjanes empreses o les cooperatives per superar el domini de l'oligopoli, d'uniques poques empreses que controlen la producció, la distribució i la comercialització de l'energia.

Defensem un nou model de territoris agroecològics que integrin espais urbans sostenibles amb un món rural viu a través d'aliments sans i altres serveis ecosistèmics, una economia circular que redueixi i recicli els

residus en nous parcs eco-industrials, i una mobilitat basada en el transport públic col·lectiu i la bicicleta, que posin la cura de la vida en el centre.

Durant la legislatura 2016-2019 el nostre grup al Congrés de Diputats ha impulsat diverses mesures en aquesta línia, entre les que destaquen:

Proposició de **Llei de Canvi Climàtic i Transició Energètica:**

- Proposició de Llei per la prohibició del fracking
- Diferents propostes per la reforma del bo social i la protecció de les persones electrodependents
- Diverses propostes en la línia de la democratització de l'energia i contra els oligopolis energètics. Hem denunciat els beneficis injustificats de les grans companyies elèctriques que han repercutit en una alça injustificada dels preus de l'energia. Iniciatives en favor de l'autoconsum, el foment del consum compartit, i la derogació de l'impost al sol. En aquesta línia també hem presentat una proposició de Llei de Xarxes de Distribució Tancades en polígons industrials. Hem forçat la derogació de l'impost al sol en xarxes d'autoconsum
- Aprovació de la comissió d'investigació sobre el projecte Castor, que no s'ha pogut posar en marxa per la fi de la legislatura, i diferents iniciatives contra el projecte de gasoducte entre Catalunya i França MidCat.
- Proposició de Llei de Tancament de les Centrals Nuclears i proposició de Llei de Reforma del Consell de Seguretat Nuclear. El principal èxit ha estat el tancament definitiu de la central nuclear de Garoña, un èxit de tot el moviment ecologista.

Per revertir aquesta situació proposem mesures de justícia social i climàtica que inclouen:

2.1.1. Aprovar la Llei de Canvi Climàtic

- **Impulsar una llei de canvi climàtic i transició energètica** basada en la llei que Unidos Podemos i En Comú Podem van registrar al Congrés i que establia els següents objectius

Pel que fa als objectius de la reducció d'emissions

- o Per a l'any 2030 es fixa un objectiu de reducció d'emissions de CO₂eq del 35% respecte dels nivells de 1990.
- o Per a l'any 2040 es fixa un objectiu de reducció d'emissions de CO₂eq del 70% respecte dels nivells de 1990.
- o Per a l'any 2050 es fixa un objectiu de reducció d'emissions de CO₂eq del 95% respecte dels nivells de l'any 1990.

Pel que fa als objectius d'Eficiència Energètica.

- o Reducció de la demanda d'energia primària com a mínim un 40% el 2030, un 45% en 2040 i un 50% l'any 2050, respecte a l'escenari tendencial que parteix de 1990, per la qual cosa adoptarà totes les mesures que siguin necessàries.

Pel que fa als objectius d'Energies Renovables.

- o El consum d'energia final a Espanya ha de cobrir-se en almenys un 45% el 2030, un 60% en 2040 i un 100% el 2050 mitjançant fonts d'origen renovable.
- o El consum d'energia elèctrica a Espanya ha de cobrir-se amb almenys un 80% el 2030 amb energies d'origen renovable i haurà d'aconseguir el 100% renovable abans de l'any 2045.

2.1.2. Garantir les inversions i reformes necessàries per la transició ecològica

- Promoure un Pla d'inversions per a la transició ecològica. Aquest pla ha de mobilitzar recursos públics i privats equivalents a un mínim del 2,5% del PIB en les renovables, l'eficiència energètica, la mobilitat.
- Creació d'una Vicepresidència del Govern de transició ecològica per a coordinar, amb la necessària autoritat davant la resta de ministeris, per realitzar una veritable política transversal de lluita contra el canvi climàtic. La Vicepresidència de Transició Ecològica assumiria les competències directes en mitigació i adaptació al canvi climàtic.
- Contribuir financerament amb els països més empobrits en els seus programes d'adaptació i mitigació, atès que tenim més responsabilitat en l'escalfament global.
- Liderar la iniciativa política a escala europea i mundial per fer front al canvi climàtic i recollir els compromisos adquirits a la COP21 de París, entesos com a pactes de mínims.
- Desenvolupar un pla de mitigació i adaptació en tots els àmbits responsables de les emissions, tant directes com difuses, a través de la relocalització de l'economia. Tramitar com a llei, cada cinc anys, uns pressupostos del carboni amb els límits concrets d'emissions per sectors, per assolir els objectius globals de reducció d'emissions.
- Potenciar el paper de les comunitats autònomes i els municipis en la lluita contra el canvi climàtic, tot desplegant plans d'adaptació propis en ciutats, administracions públiques i sectors estratègics (energia, transport, etc.).

2.2. Energia

L'energia és la base material a partir de la qual funciona tot el que ens envolta, des dels processos productius i el transport, passant per l'agricultura, els comerços o els serveis. Des d'ara i durant els propers anys l'era dels combustibles fòssils haurà de donar pas a un model energètic sostenible i sense emissions. Volem aprofitar aquest pas per democratitzar el sector de l'energia en totes les seves vessants, començant per un sector elèctric que a l'estat espanyol està en mans de una minoria privilegiada.

2.2.1. Apostar per un sistema elèctric públic, més democràtic i més descentralitzat.

El sector elèctric està en mans d'un oligopoli que domina totes les fases del procés, des de la generació fins a la comercialització, i opera amb enormes beneficis i escandalosos sous del personal directiu. Hi ha un excés de capacitat de generació elèctrica instal·lada molt per sobre dels màxims històrics de consum, un dels preus de l'electricitat més elevats d'Europa i un suposat deute dels consumidors respecte a les elèctriques (l'anomenat dèficit tarifari) que va tenir el seu màxim durant l'any 2012 quan va superar els 30.000 milions d'euros i que al 2018 s'ha situat per sota dels 20.000 milions malgrat es preveu que aquesta quantitat augmenti durant el 2019. Al mateix temps es calcula que hi ha al voltant de set milions de persones a l'Estat Espanyol que pateixen vulnerabilitat energètica, passen fred a l'hivern, no poden pagar els seus rebuts, tenen un cost excessiu de la seva factura o tenen un cost mínim perquè s'han vist obligades a reduir el seu consum energètic a mínims. El sector elèctric ha de passar de servir les grans multinacionals a posar-se al servei de les persones, i el protagonisme dels poders públics en la regulació i la intervenció en el sector ha de ser molt superior al que és a l'actualitat.

Per això proposem:

- Reapropiar-se des de l'àmbit públic de la xarxa de transport. Impulsarem l'obligació per part de l'Estat d'incrementar progressivament la seva participació en el capital de Red Eléctrica de España fins a arribar al 100%. Actualment la participació pública és del 20% a través del SEPI (Sociedad Española de Participaciones Industriales)
- Posar fi al domini de l'oligopoli. Garantir la separació real i efectiva dels grups verticalment integrats del sector elèctric, de forma que les mateixes empreses no puguin tenir una posició dominant en la producció, la distribució i la comercialització d'energia.
- Implementar mesures per assegurar que no es sobredimensionin les infraestructures del sector energètic, fet que comporta un perjudici per les persones contribuents. Cal posar especial atenció a les infraestructures de gas natural (doncs com a combustible fòssil que és l'objectiu a mig i llarg termini és la reducció del seu consum) i a les interconnexions en el sector elèctric. El Govern ha de renunciar a la construcció del projecte MIdCat.
- Promoure el desenvolupament de sistemes d'autoconsum a les cobertes dels edificis públics que hauran de reduir la dependència externa d'energia al mateix temps que exercir un paper exemplaritzant
- Establir per llei que les centrals hidroelèctriques, sigui quina sigui la seva titularitat, la prioritat en la seva operació serà el suport al sistema elèctric de les renovables. A més a més, cal fixar a la llei que com a norma general quan la concessió d'una central hidroelèctrica caduqui, la seva explotació serà assumida pels organismes públics corresponents.
- Impulsar mesures de democratització del sistema elèctric que incloguin:
- En les subhastes per instal·lar energia renovable es garantirà la reserva d'una quota específica per a projectes promoguts per cooperatives, ajuntaments o directament per la ciutadania.

L'obertura dels mecanismes de gestió de la demanda a la participació de persones consumidores, directament o a través d'agregadors independents i en especial a aquelles que tinguin elements d'emmagatzemament d'energia elèctrica. Es regularà la creació de comunitats energètiques locals per a la generació, distribució, consum o enmagatzemament d'energia i es promourà l'autoconsum. Facilitar i promoure la creació d'empreses públiques a l'àmbit estatal, català i local per promoure la instal·lació d'energies renovables. Realitzar les actuacions necessàries, també a l'àmbit europeu, per eliminar els obstacles que limiten el creixement de les empreses municipals d'energia. Impulsar als Pressupostos Generals de l'Estat una línia de finançament per a projectes energètics d'àmbit local i plans de formació per apoderar la ciutadania.

- Garantir l'estabilitat del marc retributiu i una retribució raonable. Restablir la seguretat jurídica. Realitzar els canvis normatius necessaris per donar estabilitat a la retribució de l'activitat de producció elèctrica a partir de fonts renovables y per garantir una rendibilitat raonables que resolgui la situació de les milers de "famílies fotovoltaïques" que van realitzar inversions en el moment en què l'Estat va establir una prima regulada, evitant noves retallades.
- Garantir a totes les persones consumidores el coneixement dels seus drets i obligacions. Revisar la normativa sancionadora del sistema energètic per assegurar que les sancions que s'imposen a les empreses, per vulneració dels drets de les persones consumidores, siguin realment dissuasoris.

2.2.2. Reduir la factura de la llum i reformar el mercat elèctric.

És urgent que el Govern prengui mesures per reduir el preu de la factura energètica que perjudica greument les famílies i les empreses.

- Fer una auditoria sobre l'origen del deute elèctric i dels costos del sector.
- Acabar amb "els beneficis caiguts del cel". Establir un gravamen sobre la sobreretribució d'aquelles centrals ja amortitzades, que s'haguessin beneficiat d'un sistema de retribució específic durant un període de temps. Aquest gravament repercutirà directament en el sistema elèctric i serà destinat a abaratir la factura de la llum.
- Revisar les tarifes de l'electricitat i el gas de la part regulada per incentivar l'estalvi i les mesures d'eficiència. En concret la part fixa no podrà representar més del 25% de la part variable, i la part regulada de la part variable serà progressiva en el seu preu a mesura que el consum augmenti.
- Imposar noves obligacions a les empreses elèctriques per a facilitar a les persones consumidores l'accés a la informació, prendre mesures d'eficiència i estalvi energètic, a través de modificacions normatives a la Llei 24/2013 de 26 de desembre del Sector Elèctric i al Reial Decret 1955/2000 d'1 de desembre.

2.2.3 Accelerar la transició energètica cap a un món 100% renovable

L'ús dels hidrocarburs i l'energia nuclear són els principals responsables del canvi climàtic i de la generació de residus radioactius perillosos que deixem injustament a les generacions futures. Si no actuem proactivament, el pic de producció del petroli —en el qual ja ens trobem— causarà més

injustícies i desigualtats.

Per això cal accelerar la transició cap a un món en el qual la generació d'energia sigui distribuïda i basada al 100% en l'ús de les energies renovables. L'economia verda i el model de generació descentralitzada asseguruen la generació de feina sostenible, distribuïda entre autònoms i autònomes i petites i mitjanes empreses.

Així doncs, cal:

- Pla Estatal d'Energies Renovables. Amb una planificació adequada per assolir els objectius de renovables, impulsant l'energia eòlica, solar fotovoltaica geotèrmia, biomassa de baixa emissió; promovent la recerca, especialment en camps com l'emmagatzemament, i una política industrial per promoure el sector de les renovables, inclosa la fabricació. El Pla inclourà un programa d'ajuts a les petites i mitjanes instal·lacions renovables en les quals hi participi la ciutadania, els ens locals o cooperatives.
- Pla Estatal per promoure la instal·lació de tecnologies que afavoreixen l'eficiència energètica en les petites i mitjanes empreses i el petit comerç.
- Implementar l'Estratègia de Contractació Pública Verda, que establirà l'obligació de les Administracions Públiques de contractar el subministrament elèctric 100% renovable de tots els seus consums elèctrics i promoure que les administracions públiques contractin el proveïment amb empreses que comercialitzin exclusivament electricitat d'origen renovable.
- Definir un pla nacional d'impuls de l'R+D+I per a les energies renovables.
- Impulsar l'IDAE per garantir el desplegament equilibrat de la generació amb renovables a tot l'Estat i els sectors econòmics.
- Obligar les administracions a compensar amb generació renovable l'energia consumida pels nous equipaments.
- Impulsar mesures de foment de la mobilitat elèctrica:

- o S'estableixen els següents objectius mínims de venda de vehicles elèctrics (turismes) respecte del total de turismes venuts: 3% el 2020, 25% el 2025, 70% el 2030 i 100% en 2040. Amb la finalitat d'assolir aquests objectius, s'establirà un programa de desplegament i foment de punts de recàrrega de vehicle elèctric, tant dels de càrrega ràpida, d'accés al públic, com dels vinculats d'accés restringit.
- Procedir al tancament progressiu de les centrals nuclears a mesura que caduquin els seus permisos d'explotació, sense possibilitats d'ampliació dels mateixos i la prohibició d'atorgament de nous permisos, de manera que abans d'acabar el 2024 no hi hagi centrals nuclears operant a l'Estat.
- Procedir al tancament de les centrals tèrmiques de carbó amb data límit 31 de desembre de 2025
- Establir plans de transició justa per a les comarques afectades pels tancaments de centrals, impulsant polítiques de reindustrialització i creació de nova ocupació, especialment en el sector de les renovables i l'economia verda, i plans socials per als treballadors i treballadores de les empreses afectades.
- Dissenyar un nou esquema per a les subhastes renovables, les quals tindran com a criteri principal d'adjudicació els costos de generació de cada tecnologia, expressat en EUR/MWh.
- Propiciar una desinversió de l'Estat en combustibles fòssils. L'Estat s'abstindrà d'invertir, directa o indirectament, en empreses que es dediquin a l'exploració, extracció, refinat, processat o distribució de combustibles fòssils.
- Prohibició en tot el territori de l'Estat i el mar sota jurisdicció espanyola de la prospecció i extracció d'hidrocarburs i de l'ús de la fractura hidràulica o fracking. No autoritzar pròrrogues a les concessions d'explotació d'hidrocarburs.
- Creació d'una comissió d'investigació sobre el fallit projecte de magatzem de gas Castor, per establir les corresponents

responsabilitats polítiques. Auditar els costos i garantir el desmantellament en condicions de seguretat i amb l'assumpció dels costos per part de l'empresa responsable.

2.2.4. Apoderar els municipis en el sector de l'energia

El sector energètic està en mans d'un oligopoli que opera buscant els seus interessos empresarials i en contra del bé comú. De moment els municipis no existeixen com a actors en la planificació energètica a gran escala. La transició energètica cap a un model 100% renovable s'ha de basar en la producció i la gestió descentralitzada de l'energia i això significa que el paper de les administracions locals - a més de la ciutadania i el moviment cooperatiu - és fonamental en un model basat en l'autoproducció.

Per això proposem:

- Incorporar els municipis com a actors fonamentals en el desenvolupament de la planificació energètica. És molt important que aquesta política incorpori el treball, les iniciatives, l'experiència i el coneixement dels municipis, i que els municipis assumeixin la seva corresponsabilitat en aquesta transició i compreguin les oportunitats que això suposa.
- Dotar els municipis dels instruments necessaris per:
  - Reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.
  - Reduir el consum energètic i fer-lo més eficient.
  - Incrementar la producció local, el consum i, especialment, l'autoconsum d'energia renovable en un horitzó del 100% renovable.
- Incentivar la creació d'operadors energètics municipals o supramunicipals que afavoreixin el canvi de model energètic des d'una òptica local, ciutadana, la democratització en l'accés a l'energia i la

seva gestió com a servei públic.

- Concedir ajudes directes a la inversió per a les instal·lacions de petita potència promogudes per entitats locals, ciutadanes o cooperatives per al consum elèctric de proximitat.
- Permetre que l'explotació de la xarxa de distribució pugui ser considerada un servei públic de titularitat municipal. Els municipis, les mancomunitats o associacions de municipis que ho considerin convenient podran exercir el dret a adquirir i gestionar la seva xarxa de distribució.

2.2.4 Impulsar l'estalvi i l'eficiència energètica

L'energia més barata i verda és la que no es consumeix. Les tecnologies que hi ha disponibles actualment permetrien estalviar immediatament un 30% d'energia primària (2020, respecte al 2007) per obtenir el mateix nivell de producció i serveis.

Així doncs, proposem:

- Elaborar un pla estatal d'estalvi i millora de l'eficiència energètica que defineixi els objectius per als sectors de la indústria, l'habitatge i el comerç, i habiliti els recursos financers necessaris. En aquest sentit plantejarem uns escenaris de reducció del consum del 40% el 2030 i del 50% el 2050, en un escenari business as usual
  - Posar en marxa un pla estatal de rehabilitació energètica que estableixi els recursos i les prioritats d'intervenció, i que prioritzi les actuacions destinades a reduir els consums energètics dels habitatges en situació de pobresa energètica. Actuarem en 500.000 llars prioritant aquelles amb famílies o a barris més vulnerables.
  - Desenvolupar les tecnologies, els recursos i les capacitats per garantir el compliment dels objectius europeus en relació amb la implementació dels edificis de consum d'energia gairebé nul.
  - Impulsar l'actuació del CDTI, el CIEMAT

i l'IREC i les universitats per desenvolupar l'R+D+I per a noves tecnologies d'estalvi i eficiència energètica.

- Obligar les companyies elèctriques a posar a disposició dels ciutadans les dades dels seus consums i promoure programes de reducció de la factura energètica domèstica i del petit comerç.
- Implementar gradualment sistemes de processos d'eficiència energètica al sector primari. Farem auditories energètiques per a empreses amb un elevat consum energètic. Les auditories hauran d'incloure un inventari de les emissions de gasos d'efecte hivernacle resultants de la seva activitat, una anàlisi de la seva vulnerabilitat davant el canvi climàtic i propostes d'adaptació i de reducció dels seus consums.

2.3. Aire

Avui sabem que l'aire és un dels pilars clau en el benestar de les persones. Les polítiques públiques han de posar per tant l'atenció en la seva qualitat i els factors que produeixen impactes negatius. Volem impulsar una política sobre l'aire potent i transversal.

Les evidències científiques fan palès que la contaminació atmosfèrica té greus efectes sobre el medi ambient i la salut humana. Els principals problemes de contaminació de l'aire a les zones més poblades deriven, des de fa anys, de les emissions de diòxid de nitrogen (NO₂) i partícules menors de 10 micres (PM₁₀). Combatre aquest problema és una prioritat per a les Administracions públiques i l'Administració municipal ha de vetllar per la protecció del medi atmosfèric en les zones urbanes.

2.3.1 Garantir un aire net i sa

La qualitat de l'aire és un aspecte fonamental en la vida, la salut i el benestar de tothom. Es calcula que cada any la contaminació atmosfèrica provoca 27.000 morts prematures a tot l'Estat i una despesa pública superior als 38.000 milions d'euros. Tots els sectors productius hi estan relacionats, des del transport i la mobilitat fins a la indústria i les infraestructures. Tanmateix, no es compleix el principi de "qui contamina paga". Perquè volem un aire net i sa, creiem que cal reduir la contaminació atmosfèrica actual i promoure la coresponsabilització, articulant les polítiques d'aire amb les energètiques i de canvi climàtic. La UE reclama a l'Estat mesures "urgents, eficaces i creïbles" per lluitar contra la contaminació, i reconeix que Espanya s'ha lliurat (de moment) de les sancions provinents d'Europa gràcies a mesures adoptades pels ajuntaments del canvi, com el projecte de restricció de circulació "Madrid Central" impulsat per l'executiu de Manuela Carmena. També Catalunya està sota amenaça de sancions fruit d'anys de passivitat en polítiques per la millora de la qualitat de l'aire. Conscients de la dimensió i la complexitat del problema, i també a la vista de l'expedient

d'infracció de la normativa comunitària sobre la qualitat de l'aire, es va signar a Barcelona el 6 de març de 2017 l'Acord polític de la Cimera de la Qualitat de l'Aire. Aquest acord s'impulsa des de diferents administracions: Generalitat de Catalunya, ATM, AMB, Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona, Autoritat Portuària de Barcelona, AMTU, Associació Catalana de Municipis i Federació de Municipis de Catalunya. Els seus objectius principals són:

- 10% reducció emissions trànsit rodat ZPE en 5 anys.
- 30% reducció emissions totals ZPE en 15 anys per assolir gradualment valors OMS.
- Coordinació d'estratègies d'informació, sensibilització i educació ambiental per modificar hàbits de mobilitat

Per això proposem:

- Treballarem perquè tots els agents implicats disposin d'eines per millorar la diagnosi de la qualitat de l'aire, establir prediccions de possibles episodis ambientals i avaluar l'eficiència de les mesures implementades per la millora de la qualitat de l'aire
- Posarem en marxa un Pla Nacional d'Ozó Troposfèric
- Facilitarem recursos als governs autonòmics i als locals perquè estableixin les mesures necessàries per la millora de la qualitat de l'aire. Aquestes hauran d'abordar, com a mínim:
  - Establiment de Zones de Protecció d'Emissions a totes les ciutats de més de 50.000 habitants
  - Mesures de restricció del trànsit rodat en zones de protecció i en episodis concrets de pobra qualitat de l'aire i per tipologies de vehicles altament contaminants
  - Creació de carrils bus VAO a totes les carreteres i autopistes d'accés a les àrees urbanes sense que això suposi un augment del nombre de carrils convencionals existents

- o La renovació dels parcs de vehicles cap a flotes amb menys emissions i ambientalització de les flotes de les administracions públiques
- o El control i l'avaluació d'activitats potencialment contaminants
- Revisar profundament el sistema d'etiquetes de la DGT de manera que permeti discriminar els vehicles per la seva contaminació real i no per allò que declari l'empresa fabricant
- Prioritzar la mobilitat a peu, en bicicleta i transport públic sobre el vehicle privat, i posar fi a les actuals polítiques de grans infraestructures.
- Establir una normativa ambiental als ports i aeroports de l'Estat tenint en compte quins aparells són més contaminants. Pressionarem per la creació de la ECA (Área de Control d'Emissions) al Mediterrani, de manera que es prohibeixi l'ús de combustibles molt contaminants en el transport marítim
- Electrificar els ports de l'Estat perquè els vaixells que hi amarrin puguin connectar-se a la xarxa elèctrica i deixar d'emetre partícules contaminants
- Millorar els controls i fer complir les sancions a les indústries que sistemàticament vulneren els permisos d'emissió que tenen.
- Promoure un model energètic basat en les energies renovables i tancar progressivament les plantes de generació elèctrica que utilitzen gas, petroli i carbó.

augment de l'estrès, l'alteració del son i el risc d'infart i d'hipertensió són algunes de les conseqüències de viure en un ambient sorollós. Tot i que la Llei del soroll del 2003 va intentar ordenar les diferents disposicions i normatives existents fins aleshores —i que la mateixa Unió Europea ha regulat—, a dia d'avui encara estem molt lluny de viure en un ambient acústicament sa.

Per això proposem un pla d'acció estatal que inclogui:

- Promoure la mobilitat sostenible, especialment a les zones urbanes, incentivant la reducció de la velocitat del trànsit rodat.
- Actuar sobre el paisatge urbà, utilitzant pantalles acústiques i asfalts porosos.
- Implementar millors mesures de control i seguiment sobre la contaminació acústica a tot el territori.
- Facilitarem amb recursos que les administracions autonòmiques i locals aprovin els mapes estratègics de soroll i els corresponents plans d'acció, amb especial interès en la zonificació per capacitat acústica.
- Crear campanyes de sensibilització tant per a la ciutadania com per a les mateixes administracions

47

2.3.2 Lluitar contra la contaminació acústica

Reduir la contaminació acústica és un pilar fonamental en el benestar i la salut de les persones, per bé que no sempre se li dona la rellevància que té. De fet, l'Organització Mundial de la Salut considera que la contaminació acústica —o el soroll— és la primera molèstia ambiental als països desenvolupats, una problemàtica que afecta especialment les zones metropolitanes. Un

Som aigua. El 75% del nostre cos està format per aquest líquid vital sense el qual no podem viure més de 3 dies. L'aigua forma part de nosaltres i per tant n'hem de tenir cura, corresponsabilitzant-nos-en. Venim d'uns anys en què la visió de l'aigua com un negoci s'ha imposat a la visió de l'aigua com un bé comú, de tothom i sobre la qual cap persona n'hauria de poder fer negoci a costa de la privació d'altres. Nombroses veus estan ja obrint el camí cap a una nova cultura de l'aigua i des d'En Comú Podem volem impulsar-les i potenciar-les.

Considerem l'accés a l'aigua com un dret humà universal inalienable, i per tant els poders públics han de garantir la seva accessibilitat, assequibilitat, qualitat i disponibilitat.

La gestió de l'aigua ha de ser pública, ha d'estar fora de les lleis del mercat, dels interessos privats o de mans privades amb interessos comercials i ànim de lucre.

Gestionar públicament el servei d'aigua passa per disposar del quadre de comandament de l'obtenció de l'aigua del medi, d'una manera sostenible. Catalunya no pot tenir privatitzada la gestió de l'aigua ni del medi. Ni per raons ambientals, ni socials, ni polítiques. Els serveis públics de l'aigua s'han de regir per paràmetres d'eficàcia social, ambiental i econòmica, alhora que han de promoure la participació, el control ciutadà, i una gestió transparent.

Malgrat les campanyes mediàtiques dels lobbies, i les pressions econòmiques, judicials, i polítiques amb les quals ataquen les grans multinacionals de serveis, el municipalisme transformador té oberta la batalla per recuperar la gestió pública de l'aigua a tota l'àrea metropolitana, s'ha recuperat la mateixa en diferents municipis, com a Terrassa o Montornès del Vallès, o no s'ha privatitzat mai com a l'Ajuntament del Prat de Llobregat. Ens inspirarem en aquestes lluites pel rescat de l'aigua com a bé comú i en la lluita contra els lobbies

2.4.1 Protegir l'Ebre, el seu delta i tota la conca de les agressions que pateix

El riu Ebre fa anys que és objecte de mercadeig per part d'aquells que consideren que l'aigua és un recurs econòmic més, il·limitat i al servei de qui en pugui treure més benefici econòmic. De l'intent de transvasament de l'època Aznar hem passat a un Pla Hidrològic que preveu la construcció massiva de nous embassaments i l'augment desmesurat de les terres que es pretenen dedicar al conreu, una planificació clarament insostenible que suposaria, entre d'altres, la desaparició del delta, un espai d'alt valor ecològic i en el qual viuen i treballen 50.000 persones. Volem uns rius que siguin portadors de vida com a garantia d'un present i un futur millors per a tothom, i per fer-ho cal recuperar i aplicar una visió sostenibilista de l'Ebre i tota la seva conca, incloent-hi la Noguera Pallaresa, la Noguera Ribagorçana i el Segre, entre d'altres.

És per això que volem:

- Derogar immediatament l'actual Pla Hidrològic de l'Ebre, així com els projectes d'embassaments previstos, preservar els aqüífers com a reserves naturals i ampliar les reserves naturals fluvials a les capçaleres.
- Incorporar uns cabals ambientals que tinguin en compte la Directiva Marc de l'Aigua i les propostes del Consell de Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre, i protegir de projectes urbanístics les zones inundables de la llera.
- Elaborar un pla de garantia d'abastament que permeti minimitzar el transvasament de l'Ebre cap a Tarragona
- Preservar el Delta de l'Ebre
- Implementar les mesures necessàries perquè els sediments puguin circular fins als deltes i no quedin emmagatzemats als embassaments

- Eliminar el transvasament del Siurana
- Reformular les confederacions hidrològiques actuals per democratitzar-les i donar veu a tots els actors, a més d'implicar l'Agència Catalana de l'Aigua en la cogestió de la conca de l'Ebre, que suposa un 50% del territori català.
- Impulsar un model agrari sostenible, arrelat i lliure de grans infraestructures, com el canal Segarra-Garrigues. Actualment el regadiu és el principal consumidor d'aigua a casa nostra, de l'ordre del 84,3% (INE 2015). Així doncs, ens fa molt més vulnerables als períodes de sequera i més posa en seriós risc el manteniment dels cabals ambientals i l'aigua en general per a qualsevol ús. En aquesta línia proposem:
  - Una moratòria en la creació de nous regadius
  - L'establiment de restriccions prèvies a les campanyes de reg, de manera que el volum d'aigua emmagatzemada als embassaments per a l'inici del següent any hidrològic no es situï per sota del 40%
- Impulsar reformes legislatives en la línia de la proposició de llei d'Aigües registrada pel nostre grup al congrés el febrer de 2018 que proposava l'eliminació dels transvasaments, i que posava especial èmfasi en la protecció dels patrimonis aquàtics i els efectes de la sequera i el canvi climàtic.

2.4.2 Impulsar una gestió pública, democràtica i no lucrativa de l'aigua

L'abastament d'aigua als domicilis és competència dels municipis, que poden decidir si volen prestar aquest servei ells mateixos o delegar-lo en una empresa privada. La privatització afecta avui més de la meitat de la població espanyola i un 84% de la població catalana, amb unes tarifes un 25% més cares de mitjana, talls d'aigua indiscriminats a qui no pot pagar el rebut, opacitat i poca

sensibilitat ambiental. Mentrestant, països com Holanda o l'Uruguai tenen protegit per llei el caràcter públic de la gestió de l'aigua i garanteixen l'accés a aquest recurs arreu. Així mateix, molts pobles i ciutats d'aquí i de tot el món estan tornant a la gestió pública, remunicipalitzant el servei i incorporant la veu dels veïns i veïnes en les seves decisions.

Per tot això ens comprometem a:

- Blindar legalment el caràcter públic de la gestió de l'aigua sota una perspectiva de bé comú, promocionant formes de gestió publico-cooperatives i publico-comunitàries i d'altres no mercantils amb protagonisme ciutadà.
- Eliminar la figura del cànon de concessió, un instrument recaptatori que encareix innecessàriament el rebut de l'aigua sense que aquest increment es reflecteixi en una millora del servei.
- Donar suport als processos de remunicipalització de l'aigua que s'estan donant a través de la creació d'equips jurídics i tècnics que puguin acompanyar i assessorar els municipis.
- Introduir i ampliar en els òrgans de decisió la veu dels col·lectius socials i dels veïns i veïnes per avançar cap a una gestió més democràtica de l'aigua.

2.4.3 Reconèixer l'aigua com un dret humà per impulsar-ne una política pública forta

L'any 2010 l'Assemblea General de l'ONU va reconèixer que l'accés a l'aigua i al sanejament havien de ser considerats un dret humà fonamental sense el qual no és possible la realització d'altres drets humans. En aquesta mateixa direcció s'ha expressat recentment el Parlament Europeu, després d'una iniciativa que ha recollit prop de dos milions de signatures i on la Comissió Europea ha recordat als estats que són competents

en aquesta matèria. Mentrestant, milers de famílies continuen tenint problemes per pagar el rebut de l'aigua o pateixen talls de subministrament per motius econòmics, i des de les administracions es permet que les grans empreses del sector vagin arrelant-se a les diferents capes de la societat, amb presència a les universitats, influència en el sector judicial o portes giratòries.

Per tot això creiem que cal:

- Reconèixer legalment l'accés a l'aigua i al sanejament com un dret humà dins de la Llei d'aigües estatal.
- Garantir un mínim universal de 50 litres per persona i dia.
- Impulsar els partenariats i les col·laboracions entre empreses públiques d'aigua, tant en l'àmbit estatal com internacional
- Potenciar el coneixement i la formació acadèmica sobre l'aigua i altres subministraments bàsics des de la perspectiva del bé comú.
- Cancel·lar les col·laboracions públicoprivades que vulnerin la independència de les administracions, com ara l'acord entre el Consell General del Poder Judicial i la Fundació Agbar

La promoció del consum desmesurat ens ha portat no només a produir cada cop més sinó també, per extensió, a tenir un volum de residus cada cop més elevat. Des d'En Comú Podem creiem que cal treballar per reduir el nombre de residus fins arribar al "residu zero", així com millorar els processos de tractament que tenim avui dia.

2.5.1 Promoure instruments econòmics per millorar la gestió de residus

Ens comprometem a treballar per aprovar una llei de prevenció de residus que fomenti la reducció, el reciclatge i la reutilització de residus, amb mesures com les següents:

- Establir un cànon a l'abocament i la incineració de residus per incentivar la recollida selectiva. Crear impostos per generació de residus o sobre determinats productes d'un sol ús, com les bosses de plàstic o les tovallolletes humides no biodegradables.
- Eximir de pagar l'IVA a productes reutilitzats o a activitats de reparació i reutilització de productes. Desplegar el sistema de dipòsit com a instrument per promoure la recollida de determinats tipus de productes d'interès especial (piles, acumuladors, telèfons, etc.) per la seva perillositat o perquè contenen materials estratègics (metalls preciosos, terres rares).
- Implantar un sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), inicialment per als envasos de begudes d'un sol ús, però que es podria estendre a altres productes envasats.
- Descartar la incineració i coincineració de residus per raons d'eficiència energètica i d'aprofitament de recursos i per evitar els impactes ambientals i sobre la salut que comporta aquest tractament finalista.
- Actuar sobre l'abandonament de residus al mar, com un dels problemes més urgents en l'àmbit estatal i internacional, aplicant

instruments legals, econòmics i fiscals més eficaços, com els SDDR, mesures en el sector pesquer i de transport marítim, etc.

2.5.2 Impulsar la maximització de la recollida selectiva de la matèria orgànica

La matèria orgànica suposa el 40% del total de residus. No recollir selectivament la matèria orgànica suposa no només un problema mediambiental per la potencialitat d'emissió de gasos d'aquesta fracció si no és tractada de manera adequada en instal·lacions especialitzades, sinó que perdem un recurs importantíssim per la millora de la qualitat dels nostres sòls.

El 30% de la superfície espanyola corre risc de desertificació per erosió dels sòls a causa de pràctiques agrícoles i forestals inadequades, incendis forestals i altres factors. D'altra banda, l'agricultura estatal és molt dependent de la importació de fertilitzants químics. Aquestes situacions es podrien atenuar recuperant els residus orgànics i utilitzant-los com a adob o esmena per als sòls empobrits.

Tot i això no ha estat fins la transposició de la normativa europea en matèria de residus al maig del 2018 que no s'ha establert l'obligatorietat de la recollida municipal de la fracció orgànica. Malgrat això, els índex de recollida selectiva de la matèria orgànica són molt pobres i lluny dels escenaris òptims per una gestió mediambientalment responsable. Tot i això, malgrat que la matèria orgànica suposa el 40% del total de residus municipals, no hi ha una normativa estatal que obligui els municipis a prestar el servei de recollida selectiva d'aquesta fracció.

Cal aprovar un pla estatal de bioresidus que estableixi els objectius i calendaris per una correcta recollida separada d'aquesta fracció.

Per tot això treballarem per:

- Establir objectius de qualitat de la matèria orgànica recollida
- Fomentar la gestió de la fracció orgànica en plantes de proximitat descentralitzades i afavorir el compostatge domèstic o comunitari.
- Fer una diagnosi de la necessitat de matèria orgànica en els sòls per zones o regions per promoure l'aplicació dels residus orgànics com a esmena agrícola i per lluitar contra la desertificació i la pèrdua de sòls.
- Promoure els sistemes de recollida més efectius, com la recollida porta a porta.

2.5.3. Promoure la prevenció de residus

Malgrat que la prevenció de residus és la primera prioritat en les polítiques de gestió, el Govern estatal ha aprovat va aprovar el 2014 el Pla de Prevenció de Residus sense mesures ni objectius vinculants —i sense un pressupost associat que en garanteixi el compliment—, per la qual cosa es redueix a una mera guia orientativa.

Cal promoure una revisió del Pla de Prevenció de Residus que inclogui objectius i mesures concretes i pressupostades per promoure la reducció en origen, la reutilització i la desmaterialització en tots els àmbits:

- Fomentar l'ecodisseny per minimitzar la incorporació al mercat de productes no reutilitzables o no reciclables o amb presència de productes tòxics, nocius o perillosos.
- Investigar i combatre els casos d'obsolescència programada. Es promourà la redacció i aprovació d'una llei que reconegui l'existència de l'obsolescència programada i sancioni la pràctica de predeterminar la vida útil d'un producte, així com les tècniques que hi introdueixin defectes, debilitats, parades programades,

obstacles per a la seva reparació i limitacions tècniques. L'objectiu és superar un model de fabricació que incideix directament en l'esgotament de les matèries primeres, l'augment d'emissions de CO₂ i l'endeutament de famílies, empreses i, fins i tot, Estats.

- Potenciar la reutilització d'envasos i embalatges. Promoure l'estandardització dels envasos —especialment de begudes— per facilitar la competitivitat dels envasos i embalatges reutilitzables. Establir objectius vinculants de reutilització en el sector dels envasos i embalatges comercials, així com per als fluxos amb alt potencial de reutilització, com RAEE, mobles o tèxtils.
- Potenciar la preparació per a la reutilització de productes com els RAEE, els mobles o la roba —garantint-ne la recollida separada i establint objectius específics de reutilització—, així com el consum de productes reutilitzats.
- Actuar contra el malbaratament alimentari en el sector primari i agroalimentari, així com en l'àmbit de la distribució, la restauració i l'àmbit domèstic.
- Restringir fins a eliminar els plàstics d'un sòl ús.
- Impulsar un model sostenible de gestió de residus agraris i ramaders, en benefici del reciclatge i de la producció energètica sostenible, i que reparteixi la responsabilitats a totes les capes de la cadena de producció i distribució de l'aliment (en especial, a les grans empreses integradores).

2.5.4. Comprometre's amb els objectius de recollida selectiva que marca la UE

Avançar cap a una economia circular, baixa en carboni i basada en la sostenibilitat, la producció neta, la responsabilitat ampliada del productor/a i el residu zero ha esdevingut una prioritat en les polítiques de residus arreu. El quadrienni 2019-2023 és estratègic pel

canvi definitiu de la tendència, i cal que tots els governs als diferents nivells estableixin polítiques proactives que permetin donar compliment als mandats de la Unió Europea, especialment pel que fa als nivells de recollida selectiva i la reincorporació dels materials al cycle productiu en un concepte d'economia circular. Tot això ens porta al compromís d'assolir una taxa de reciclatge del 55 % el 2025 i del 60 % el 2030.

Per tot això:

- Col·laborarem amb el món local a:
  - o Implementar models que permetin assolir els percentatges de recollida selectiva i reciclatge imposats per la Unió Europea (50% el 2020 i 60% el 2030) amb ajudes i suport al món local.
  - o Prioritzar la recollida de la fracció orgànica dels residus municipals (FORM), amb un tractament diferenciat per als grans generadors (sectors de la restauració, el comerç alimentari, les escoles, les residències, etc.)
  - o Implantar sistemes que promoguin la individualització i descartin l'anonimat. Aquest model s'ha de basar en les mesures següents:
    - o Sistema de recollida de porta a porta
    - o Altres vies d'individualització, com ara contenidors tancats amb sistema d'obertura per targeta o xip.
- Establir una estructura que fiscal sigui capaç de visualitzar amb transparència el cost de la recollida i el tractament, i que faciliti l'estímul de la recollida selectiva a través de bonificacions en la taxa en funció del comportament individual (pagament per generació) i dels resultats globals.
- Promoure polítiques per la prevenció de residus amb capacitat de ser implementades a nivell local: lluita contra el malbaratament alimentari, extensió dels compostadors domèstics allà on sigui possible, campanyes educatives per fomentar compra de productes a granel o sense packaging addicional, etc..
- Potenciar les polítiques educatives i

de sensibilització en matèria de residus. Apostar per la figura dels i les agents mediambientals a peu de carrer.

- Obrirem el debat sobre el paper i el futur de la valorització energètica i la incineració a l'Estat, amb la voluntat de reduir el pes de la incineració com a tractament finalista, en la línia dels estàndards europeus, i establir un calendari progressiu d'eliminació d'aquest tractament.

2.6. Medi rural, agricultura i pesca

Tenim un sector primari que porta anys essent durament castigat pels processos de concentració, on cada cop menys actors/es controlen tot el procés de producció i distribució. Les polítiques de foment de l'activitat rural han de permetre reequilibrar el territori i donar igualtat d'oportunitats a tots i totes, a la vegada que han de promoure pràctiques sostenibles i incentivar els circuits locals i de proximitat.

Durant el mandat 2016-2019 el nostre grup al congrés ha fet una gran feina treballant de manera conjunta amb el sector (reunions de treball contínues amb associacions, sindicats, entitats, reivindicacions territorials...) en la qual s'ha treballat dur per un model agrari de petita i mitjana empresa, vinculat al desenvolupament rural i al preu just agrari). No obstant això, el suport constant (i explícit) de PP i PSOE (i, en menor grau, de Cs) als interessos de les grans empreses de l'oligopoli transformador, distribuïdor i importador han posat dificultats a les nostres defenses i propostes.

2.6.1 Assegurar la sostenibilitat de les activitats i la qualitat de la vida en el medi rural

El despoblament, l'envelliment i la masculinització de la població rural és un problema de tots i té a veure amb la manca de polítiques que garanteixin uns serveis i un desenvolupament adequat de les noves tecnologies, que promoguin la generació d'ocupació de qualitat i la incorporació de joves ben formats i amb iniciatives per crear riquesa i ocupació. Hem d'assegurar un món rural viu, amb serveis equivalents als que ofereixen les àrees metropolitanes. Un món rural ple d'oportunitats laborals de qualitat per a tots i totes que en vulgui formar part.

Per això proposem:

- Crear una Mesa Estatal del Medi Rural amb entitats representatives, administracions públiques a tots els nivells i experts
- Vetllar amb tots els instruments propis de l'Estat perquè els habitants de les zones rurals gaudeixin de tots els serveis necessaris i de qualitat: sanitat, transport públic, accés a la cultura i a l'educació de qualitat, connexions a xarxes de telefonia, bancs, tràmits burocràtics, fiscalitat per a població resident i per a la implantació d'activitats econòmiques, especial atenció a la singularitat dels micropobles, etc.
- Reactivar la Llei 45/2007 de desenvolupament sostenible del medi rural, dotant-la d'un pressupost adequat, i elaborar un nou Programa de Desenvolupament Sostenible del Medi Rural, assegurant la sostenibilitat de les activitats i la qualitat de la vida en el medi rural.
- Executar un pla de promoció de les xarxes de consum de proximitat, distribució i venda de quilòmetre zero i cooperatives de consum, buscant fórmules d'innovació que garanteixin un preu just per als productors/es i els consumidors/es i adaptant les normes per fer-ho viable.
- Millorar l'oferta de formació professional amb noves titulacions relacionades amb la producció agroecològica, la pesca sostenible, la transformació agroalimentària artesanal, l'aprofitament de recursos forestals, les energies alternatives en l'àmbit rural i l'ecoturisme.
- Impulsar la protecció, reconeixement i posada en valor de l'arquitectura tradicional en pedra seca.
- Aprofundir en la representació democràtica del món agrari.
- Defensar la representativitat de la dona en el món rural

2.6.2. Afavorir la sobirania alimentària i l'agricultura familiar

La sobirania alimentària és fonamental. És el nostre deure que tota la població tingui accés a aliments de qualitat i en una quantitat suficient. Per fer-ho hem de vetllar perquè els productors agraris d'escala familiar, la petita i mitjana empresa i les cooperatives de productors siguin la unitat bàsica de l'agricultura. No podem deixar l'agricultura i, per tant, l'alimentació en mans de grans empreses amb forts interessos econòmics i convertir els agricultors en proletaris del camp.

Per tot això ens comprometrem a:

- Afavorir l'accés a la terra i evitar l'especulació i la concentració de la propietat de terres, cosa que desplaça la població i posa en risc la seguretat alimentària.
- Promoure una reforma fiscal basada en principis ambientals i socials, incloent-hi una redefinició dels impostos segons els principis de "qui contamina paga" i "qui conserva rep", que permeti un suport efectiu a la gestió sostenible de les explotacions agràries i forestals i el manteniment de les pràctiques amb més valor ambiental.
- Regular la contractació de treballadors temporals, immigrants o no, per lluitar contra els abusos afavorint els acords bilaterals i la contractació en origen.
- Revisar profundament el model d'aplicació de la Política Agrícola Comuna (PAC): regionalització dels fons del Programa de Desenvolupament Rural per a Catalunya, excloent dels ajuts els qui no tinguin l'activitat agropecuària com a activitat principal.
- Exigir al Govern de l'Estat que es posicioni en tots els àmbits en què participa, en contra de l'Acord Transatlàntic de Comerç i Inversions (TTIP), així com contra altres acords que estan en fase de definició

i que posen en risc l'agricultura familiar i professional i la sobirania alimentària.

- Treballar per un preu just agrari, impulsant mesures de restricció de les posicions oligopolístiques, de compliment (i desenvolupament) de la llei de cadena alimentària, de restricció del lliure comerç amb tercers països (en competència deslleial), d'ajudes als sectors més afeblits (arrossers, fruita d'os i cítrics, lactis, etc).
- Establir un règim sancionador eficaç contra les males pràctiques.
- Promoure mesures de suport al sector frutícola: reconversió varietal, ajudes a l'arrencada i altres accions per a fer front al veto rus, al canvi de tendències de consum i a la reacció enfront de la invasió de producte d'origen no UE.
- Defensarem els drets de les persones consumidores a través d'un etiquetatge clar, amb indicacions de traçabilitat d'origen, de garanties en seguretat alimentària, d'adulteracions i processos elaboratius, etc, per a conscienciar a la persona consumidora com a protagonista de l'evolució del mercat de consum alimentari.

2.6.3. Promoure la producció agropecuària ecològica i competitiva

L'agricultura és la principal font de contaminació difusa al món. L'agricultura ecològica i l'agroecologia són models de producció agrària compatibles amb la protecció del medi ambient i la salut del consumidor/es. Hem de garantir que l'activitat agrícola, ramadera, forestal i pesquera sigui respectuosa amb el medi on es desenvolupa. Aquestes activitats econòmiques han de preservar el seu principal capital: el medi natural en el qual es desenvolupen.

Per fer-ho proposem:

- Posar en marxa un nou Pla Estatal de Foment de l'Agricultura Ecològica amb una

dotació pressupostària que inclogui fiscalitat favorable a aquest tipus de producció, a més d'impulsar la recerca i transferència tecnològica i substituir tota la compra pública d'aliments possible per compra pública de proximitat i aliments ecològics.

- Declarar Espanya Estat lliure de transgènics, buscant alternatives econòmicament atractives al blat de moro en zones on hi ha gran implantació de blat de moro transgènic i promovent la recerca d'alternatives locals a la soja i el blat de moro en el pinso.
- Implantar un pla per reduir un 30% l'ús de pesticides químics en l'àmbit agrícola en 4 anys, augmentant els controls de residus en aliments i aigües, establint una taxa a la fabricació i la venda de pesticides químics i fent campanyes de conscienciació a la comunitat pagesa i tècnics i tècniques.
- Promocionar i incentivar la ramaderia extensiva gairebé universal, establir un pla integral per a la conversió de les dejeccions ramaderes en oportunitats d'obtenció d'energia (metà) i adobs orgànics d'alt rendiment i impulsar un programa d'ajut d'adequació de les granges al benestar animal.

2.6.4. Potenciar la pesca sostenible i l'activitat del sector pesquer.

L'activitat pesquera té una gran tradició al nostre país i està fortament lligada a la cultura i el desenvolupament econòmic de molts pobles del litoral. Per això volem canviar la gestió de la pesca per fer-la una activitat productiva sostenible social i ecològicament per tal de que segueixi sent una font de sobirania alimentària.

Aquesta és una prioritat que ha d'anar lligada a la conservació i manteniment dels ecosistemes marins per això és imprescindible aplicar mesures en ambdós sentits.

Per tot això ens comprometem a:

- Prioritzar les ajudes a la pesca artesanal i a la pesca costanera litoral, entesa com aquella flota que ocupa els mateixos ports base, opera en els mateixos caladors locals, aglutina el teixit social tradicional de les poblacions costaneres, està gestionada per pimes i empreses familiars d'un sol vaixell en què treballen un o diversos membres de la mateixa família, realitza marees diàries, feineja dins de les 12 milles del Mar Territorial, no congela ni processa les captures a bord perquè està demostrat que és la que genera més ocupació de qualitat i dona més beneficis socioeconòmics i ambientals a les comunitats costaneres.
- Elaborar un Pla progressiu per acabar amb els descarts el 2017. Ajudar les flotes en el compliment de la prohibició dels descarts iniciada el 2019, i establir unit a incentius per evitar la captura de les espècies marines no desitjades, per exemple, mitjançant l'ús d'arts de pesca més selectius, així com mesures per evitar la creació d'un mercat paral·lel per les espècies de captura incidental.
- Elaborar un Informe Anual de l'estat de les pesqueries de Catalunya per tal de conèixer amb criteris científics com estan els estocs i poder aplicar els indicadors als plans de gestió, a l'establiment de vedes, disminució/eliminació del descarts, etc per aconseguir un bon estat ecològic en 4 anys (RMS).
- Retornar a les CCAA la gestió de la línia d'ajuts a les vedes que s'ha centralitzat i realitzar els pagaments pendents amb caràcter retroactiu del 2014 un cop aprovat el programa operatiu del Fons Europeu Marítim i de Pesca (FEMP).
- Ampliar les Reserves Marines fins arribar el 2023 al 10% de la superfície marina tal i com requereix el Conveni de les Nacions Unides sobre diversitat Biològica 2020 i dotar els recursos públics que garanteixin el manteniment i l'efectiva protecció.
- Comprometre's amb el rendiment màxim sostenible fixat en la Política Pesquera

Comuna per al 2020 en totes les poblacions explotades (Atlàntic i Mediterrani). De cara a aconseguir-ho, sobretot a la Mediterrània, la prohibició de l'arrossegament de profunditat entre la costa i els 100 metres de profunditat per a tot l'any.

2.7. Mobilitat i infraestructures del transport

Tot i que la gran majoria de la població realitza desplaçaments curts en el seu dia a dia, les polítiques de transport i mobilitat s'han basat en la creació de grans infraestructures, com AVEs, aeroports i grans autovies urbanes, que després han demostrat ser un fracàs o augmentar la dependència del vehicle privat. És hora de posar la mobilitat al servei de la majoria, fomentant un transport públic de primer ordre i on tothom hi pugui accedir. Cal millorar les infraestructures existents, prioritzant la millora de la gestió, l'actualització i la compleció de les infraestructures presents en lloc de la construcció de noves infraestructures rodades.

2.7.1. Garantir l'accés universal al transport públic

Cal convertir el suport al transport públic en una veritable estratègia a totes les escales. Per aquest motiu és necessària una llei de bases de mobilitat sostenible i segura que el defineixi com un dret i n'asseguri l'accessibilitat i l'assequibilitat per a tots i totes a través d'una oferta equitativa social i territorialment, així com la sostenibilitat econòmica i l'equilibri financer dels sistemes de transport públic.

Entre els aspectes que aquesta llei ha de preveure, destaquen els següents:

- Promoure el desplegament i la priorització dels modes de mobilitat sostenible en el conjunt del territori.
- Fomentar la demanda i la xarxa de transport públic col·lectiu perquè tingui una competitivitat que el converteixi en l'opció més favorable de transport.
- Definir els nivells de qualitat exigibles com a servei públic, pel que fa a la freqüència, la seguretat, l'accessibilitat, la fiabilitat i la cobertura horària segons uns estàndards mínims en funció del tipus d'assentament urbà
- Definir les condicions d'un sistema de tarifació social obligat que garanteixi l'accés

universal i com a instrument fonamental per a la millora de la cohesió social i la lluita contra la vulnerabilitat i l'exclusió. Es definirà un marc únic de finançament de la mobilitat que garanteixi la sostenibilitat del servei i inversions en transport públic i la seva tarifació social i fomenti l'ús del transport públic front els modes menys sostenibles.

- Complementar la inversió en el transport públic amb una política "push-pull" de desincentivació de l'ús del vehicle privat, indispensable per al traspàs efectiu d'aquest mode al transport públic, com la reducció de la capacitat dels accessos a les zones urbanes o la reducció del nombre de carrils urbans i l'oferta d'estacionament a la via pública.
- Completar les accions anteriors amb altres actuacions de caràcter ambiental per tal de constituir una estratègia completa de racionalització de l'ús del vehicle privat, com regular l'accés i la velocitat del vehicle privat als carrers urbans segons la seva capacitat ambiental, o instaurar zones urbanes de restricció de l'accés als vehicles segons superin cert llindar d'emissió de contaminants atmosfèrics (normativa EURO), garantint en tot moment el compliment de les normatives europees de qualitat de l'aire.
- Impulsar campanyes informatives sobre l'ús responsable del cotxe i de la moto.
- Fomentar el cotxe compartit (car pooling) i el cotxe multiusuari/a (car sharing) com a alternatives a la tinença de vehicle privat i l'aparcament compartit per avançar cap a un rendiment millor dels espais d'aparcament dels centres de treball i les ciutats.
- Incentivar la creació d'aparcaments de dissuasió a les estacions de tren amb l'objectiu de fomentar la intermodalitat i un ús més eficient del vehicle privat.
- Fomentar la connexió dels polígons industrials i els centres comercials o de lleure amb transport públic.
- Obligar a formular plans d'accessibilitat en transport públic a les grans empreses

en zones de concentració d'activitats industrials i terciàries, així com els centres de les administracions públiques.

- Impulsar la seguretat en la mobilitat, donant més protecció jurídica als i a les ciclistes i als i les vianants. Cal aprovar un full de ruta per reduir a la meitat les defuncions i ferits i ferides, també a les àrees urbanes, i una normativa que protegeixi realment els més vulnerables: vianants i ciclistes
- Continuar adaptant el servei a les persones amb mobilitat reduïda per garantir l'accessibilitat 100%.
- Reprendre el Projecte de Llei presentat pel nostre grup Confederal per aprovar una Llei del Transport Públic Urbà que garanteixi la seva sostenibilitat
- Tancar o reconvertir infraestructures innecessàries o redundants. Amb els recursos que s'alliberin cal incrementar les inversions en les rodalies, la xarxa convencional ferroviària, els carrils bus i infraestructures ciclistes.
- Avançar cap a un sistema de vinyeta i no de gratuïtat un cop finalitzin les concessions d'autopistes a les vies d'alta capacitat de Catalunya.

2.7.2. Prioritzar el transport ferroviari.

Tradicionalment els plans d'infraestructures han estat un simple catàleg de grans obres que en molts casos responen més a interessos especulatius que no pas a les necessitats de la majoria de la ciutadania. Amb aquesta proposta es vol donar un enfocament al transport i a la mobilitat entenent-los com un servei i una necessitat integrals, per arribar a definir amb posterioritat les seves necessitats infraestructurals. A més, en l'actual context de crisi energètica i econòmica planejaments faraònics com l'AVE per a tots i totes" són totalment inviables.

Per aquests motius proposem:

- Fer una diagnosi ferroviària amb indicadors transparents de demanda que tinguin en compte les principals relacions de mobilitat metropolitana, regional i de mercaderies, considerant l'accessibilitat al servei, la freqüència de pas, el cost, la integració tarifària del servei i la competitivitat amb altres mitjans de transport.
- Electrificar la xarxa ferroviària que encara no ho estigui.
- Potenciar els serveis de rodalies i regionals i passar del sistema d'inversions concentrat només en l'alta velocitat a un que prioritzi la millora dels serveis de rodalies i regionals, els que utilitza el 95% de la població. Les línies de rodalies de Barcelona necessiten un suport robust per part de l'Administració i corregir dèficits històrics, com els que pateix l'R3, entre d'altres.
- Executar les obres de soterrament dels nuclis urbans de Montcada i Reixac, Sant Feliu de Llobregat i l'Hospitalet.
- Estudiar amb caràcter urgent la redacció la reobertura i/ o posada en marxa del servei ferroviari de la línia Reus-Roda.
- Passar d'un ministeri que es dedica gairebé exclusivament a promoure obres públiques, moltes inútils, a un ministeri que dissenyi i gestioni polítiques de promoció d'una mobilitat de persones i mercaderies sostenible, segura, eficient.
- Traspasar els serveis de rodalia i regionals. Completar la gestió plena de les infraestructures i dels serveis de rodalia i regionals des de Catalunya pugui assumir plenament

2.7.3. Aplicar una fiscalitat ecològica del transport

És un fet indiscutible que el transport és una de les principals fonts de contaminació de l'entorn que genera la nostra societat. Aquesta contaminació té efectes directes sobre els ecosistemes globals i locals i sobre la salut de les persones. L'estructura econòmica

actual ha crescut i es desenvolupa al voltant del consum de combustibles fòssils. A més, cal considerar la gran importància i pes que té la indústria automobilística en l'economia, per la qual cosa se subvenciona i promou l'adquisició de vehicles. Per aquest motiu, cal substituir la fiscalitat actual per una de nova que afavoreixi l'ús dels sistemes sostenibles.

En aquest sentit proposem:

- Incorporar incentius fiscals per a l'abandonament dels motors de combustible fòssil.
- Pla de substitució dels vehicles diesel per l'elèctric atenent les rendes més baixes
- Incloure en la determinació dels impostos de matriculació i de circulació de vehicles (IM i IVTM) criteris d'eficiència, tal com formula l'IDAE per exemple, i criteris d'impacte ambiental més enllà de les emissions de diòxid de carboni com paràmetre únic que penalitza els vehicles de gasolina en front dels Dièsel, com la classificació Euro, la qual té en compte els contaminants que surten pel tub d'escapament, molt majors als vehicles Dièsel.
- Bonificar fiscalment els vehicles que hagin fet una modificació que augmenti l'eficiència o redueixi la contaminació, amb el recolzament de les ITV, com la instal·lació de catalitzadors o filtres de partícules als motors Dièsel, els quals a Alemanya permeten, a més de la reducció fiscal, augmentar un nivell la classificació Euro a efectes, per exemple, de l'accés a zones urbanes de restricció per emissions. Això permet allargar la utilitat sostenible d'un vehicle abans del cost ambiental de comprar-ne un altre.
- Eliminar els privilegis fiscals de l'aviació i taxar el combustible de l'aviació per evitar el dúmping econòmic d'aquest sistema en relació amb els mitjans terrestres.
- Igualar la taxació entre motors de gasolina i de gasoil, ara favorable a aquests últims, exceptuant el diesel professional.
- Per a l'anomenada mobilitat obligada

es bonificarà el transport públic dels treballadors/es i estudiants.

- Introduir l'ecotaxa coneguda com a Eurovinyeta tarifada per quilometratge per tal d'evitar-ne l'efecte "tarifa plana" de sobre ús del vehicle privat.

2.7.4 Descentralitzar la gestió els ports i aeroports

La gestió centralitzada actuals dels ports i aeroports estatals no s'està demostrant com una estratègia eficaç com a mecanisme de coordinació i optimització dels recursos i l'activitat econòmica. Al contrari, es manifesta una clara utilització partidista i conjuntural de les accions de gestió, així com una descoordinació amb altres estratègies de desenvolupament del territori, un elevat desconeixement de la realitat de l'entorn i una falta d'implicació en la resolució de problemàtiques específiques.

Per aquests motius es considera necessari transferir la competència de la seva gestió i desenvolupament als diferents territoris de l'Estat perquè les gestionin conjuntament amb les ciutats on estan implantats. Aquesta transferència anirà acompanyada del corresponent finançament i actualització de les inversions.

Per tot això ens comprometem a:

- Garantir que Aena continuï sent una empresa pública i la primera gestora aeroportuària del món

2.7.5 Accelerar l'execució del Corredor Ferroviari Mediterrani

El Corredor Ferroviari Mediterrani es considera un eix de transport cabdal. Aquest eix suposa l'accés als principals ports mediterranis espanyols, de manera que es genera una política d'estalvi de costos i

benefici mediambiental perquè es potencien els dos mitjans més eficients i això beneficia la connexió i competència amb xarxes de transport mundial. Per altra banda, es tracta d'un eix on es troben concentrats habitants i activitat industrial. L'eix Algesires-Estocolm arriba als 3.500 quilòmetres, connectant 245 milions de ciutadans (el 54% d'habitants de la Unió Europea) i el 66 % del producte interior brut europeu. Per tot això volem desencallar en els propers quatre anys el Corredor Ferroviari Mediterrani i que els trens de mercaderies i viatgers puguin circular pel litoral, des del sud de Múrcia fins a França.

2.8. Territori i urbanisme

La política del “totxo” que hem viscut és més que coneguda. A banda de tot un conjunt d’agressions al territori i de grans operacions urbanístiques i d’infraestructures que han demostrat ser innecessàries i fallides, l’esclat de la bombolla immobiliària i especulativa va obrir la porta a la crisi econòmica i totes les conseqüències que encara estem patint. Tot sobre la base de projectes faraònics sense sentit que acabem pagant la ciutadania. És hora de dir prou a la barra lliure de l’especulació i posar per davant les necessitats reals de la població.

2.8.1. Posar fi a les agressions al territori

La política especulativa de les últimes dècades a casa nostra s’ha construït a còpia de megaprojectes i infraestructures que no responien ni responen a les necessitats reals de la ciutadania. Inversions multimilionàries en ports, aeroports, línies d’alta velocitat i projectes energètics són només alguns dels àmbits en els quals la mà dels grans interessos financers ha esquitxat el territori de contaminació, conflictivitat social i també, sovint, de corrupció. organitzacions i moviments socials s’han mobilitzat molts cops per denunciar l’ús mercantilista de la terra i els recursos. És hora de dir prou i per això ens comprometem a:

- Auditar el projecte Castor, avaluar el deute públic que ha generat i investigar les responsabilitats jurídiques que se’n puguin derivar.
- Prohibir legalment la fracturació hidràulica (fracking) i les prospeccions petrolíferes al litoral.
- Posar fi a totes les noves urbanitzacions a la costa (veure 8.5) i aturar el projecte de BCN
- Posar fi a l’activitat descontrolada i els abocaments massius d’lberpotash a les mines de sal.
- Cancel·lar els projectes en actiu de línies de molt alta tensió (MAT) i considerar

la necessitat de les que es troben en funcionament.

- Derogar el Pla Hidrològic de l’Ebre tenint en compte la resolució del Consell de Sostenibilitat de les Terres de l’Ebre. Reclamem una protecció més efectiva dels medis naturals cada cop més amenaçats pel canvi climàtic, i per a això proposem regulacions i programes que vagin més enllà de la protecció dels espais, i garanteixin la seva subsistència i millora -com per exemple blindar el cabal ecològic mínim de rius
- Evitar que el canal Segarra-Garrigues serveixi com a banc d’aigües per un transvasament del Segre cap a Barcelona.
- Aparcar definitivament el projecte del quart cinturó.
- Tancar progressivament les centrals nuclears al llarg d’aquesta legislatura. Per a això, volem crear un marc efectiu de desenvolupament de les energies renovables implantades amb cura pel paisatge i pel medi. Proposem que es defineixin via cartes del paisatge les condicions d’implantació de molins eòlics i plaques fotovoltaïques, i s’estableixin programes ambiciosos que permetin complir amb els compromisos adoptats per la Unió Europea (com Kyoto i París) que despleguin de forma intensiva la rehabilitació energètica als nostres pobles, viles i ciutats i la instal·lació d’energies renovables a cobertes d’edificis - en particular cobertes d’edificis industrials.
- Comprometre’s amb l’Agenda 2030 i les mesures per al compliment efectiu de l’Agenda Urbana de l’Estat espanyol i els seus 10 objectius: ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo; evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent; etc.
- Reformar la legislació estatal del sòl per incorporar nous estàndards generals de dotacions, equipaments serveis i infraestructures per a les actuacions urbanístiques, amb especial èmfasi en la ‘internalització’ de les externalitats mediambientals; normes actualitzades i de

caràcter general de protecció del paisatge, especialment de litoral; restriccions de caràcter general a usos i activitats en sòls no urbanitzables protegits.

- Reconeixement i preservació del Paisatge com a element amb valor propi, de qualitat de vida, generador de riquesa, garantia de biodiversitat i identitat i patrimoni cultural del territori.
- Lluita contra l'extractivisme miner i energètic: Prohibició en zones naturals protegides (Xarxa Natura, PEIN, ZEPA, etc.) i garantia de Compliment de la normativa d'aigües i d'aus a la resta, amb especial cura en règim de Garanties i fiances de restauració de les afectacions.
- Bonificar i excloure del cadastre d'infraestructures les vinculades al reg, de les construccions històriques (+100 anys) i d'interès patrimonial (pedra seca i arquitectura tradicional).
- Protegir el litoral a través d'una moratòria urbanística i una reforma legislativa que permeti dotar d'instruments el territori per la protecció del seu paisatge costaner natural

ciutat i del territori.

Per això ens comprometem a:

- Establir mecanismes de control públic de la producció de sòl i sostre d'habitatge i altres usos urbans.
- Recuperar les plusvàlues generades per decisions de la col·lectivitat (acció pública), també per la via fiscal.
- Fer neutres per als propietaris les decisions urbanístiques sobre el que és comú
- Establir un sistema de valoracions immobiliàries en funció dels valors inicials i no de les expectatives urbanístiques.
- Formular els mecanismes necessaris de repartiment equitatiu entre les diferents àrees i barris de la ciutat per desplegar polítiques urbanes redistributives.
- Apostar per la cooperació entre municipis per evitar la competició entre municipis per atraure activitat econòmica, per a generar consorcis que permetin una dedicació més efectiva de recursos a mantenir espais i valors de caràcter supramunicipal –com els grans espais oberts- i que aposti per una planificació de serveis i equipaments oberts i compartits a diferents municipis així com projectes conjunts –com per exemple, l'actualització de polígons d'activitat econòmica (PAE) d'interès per a diferents municipis o projectes conjunts de transport públic.
- Garantir el compliment efectiu de la obligació d'un 15% de parc d'habitatge assequible als municipis amb forta demanda acreditada d'habitatge, d'acord amb la Llei de l'Habitatge.

2.8.2. Convertir les plusvàlues generades per l'acció pública en un bé comú

Les plusvàlues de les millores urbanes, decidides col·lectivament, s'han de destinar a la millora de les condicions de vida de la col·lectivitat, no s'han de regalar a uns o deixar que altres agents privats se n'apropriïn, de manera que s'acabi generant un "negoci urbanístic" que, com hem vist, té unes conseqüències nefastes per al bé comú, d'exclusió del mercat d'una part de la població, generació de bombolles i relegació a un segon pla de les indústries de producció. Cal, doncs, revertir aquesta situació i per fer-ho és imprescindible elaborar una nova llei del sòl. Quan ningú estigui particularment interessat en una reclassificació o una requalificació urbanística haurem posat fi a l'especulació immobiliària i la conseqüent depredació de la

2.8.3 Impulsar la rehabilitació urbana per millorar i conservar la ciutat existent, no per estendre-la

La rehabilitació, entesa des d'una mirada àmplia, inclou conceptes com el manteniment i la conservació del parc construït, el reciclatge i la reutilització d'edificis infrautilitzats o la recuperació de barris amb deficiències, tant constructives com socioeconòmiques. Però a més volem que els edificis esdevinguin marcs de garanties contra la pobresa energètica i s'equipin com a fonts de sobirania energètica. Es tracta d'un fenomen que pretén generar un desenvolupament sostenible de les poblacions, emprant menys recursos territorials, materials i energètics i reduint significativament el volum de residus que generen les operacions lligades a l'obra nova.

És per aquest motiu que la rehabilitació es considera un factor de sostenibilitat propi de les societats més avançades en qüestions mediambientals i que respecten la seva tradició constructiva com a part de la seva cultura. El foment de la rehabilitació requereix la complicitat i l'esforç de tots els agents que intervenen en el procés: personal tècnic amb formació específica en aquesta disciplina, empreses contractistes especialitzades, una normativa tècnica i urbanística adaptada a la realitat de la rehabilitació, un finançament que permeti als propietaris i propietàries planificar correctament el manteniment de les finques, i una sensibilització de les persones usuàries i la població en general per promoure un ús correcte als edificis.

Per això proposem:

- Professionalitzar el sector de la rehabilitació, entenent-lo com un sector econòmic diferenciat de la construcció: revisió de competències professionals, capacitació de treballadors/es, recuperació d'oficis tradicionals, etc

- Revisar i generar normativa específica en aquesta matèria, com per exemple la generació d'un codi tècnic de rehabilitació (CTR).
- Incorporar a la Llei del sòl els conceptes de rehabilitació sostenible i regeneració urbana.
- Establir mesures econòmiques i fiscals per situar la rehabilitació en un lloc preferent respecte de l'obra nova. i garantir-ne l'accés a les persones en situació de major vulnerabilitat
- Incorporar a la Llei del sòl els conceptes de rehabilitació sostenible i regeneració urbana.

2.8.4. Derogar la Llei de costes del PP per aconseguir que es faci un ús sostenible del litoral

La Llei de costes del Govern del PP va reduir les zones de protecció de la costa i va desafectar moltes edificacions que la llei anterior incloïa, la qual cosa va generar impactes molt negatius al litoral. Per tant, és urgent derogar-la per evitar nous atacs urbanístics fruit de l'especulació i implementar un marc legal que actualitzi la llei anterior.

Per tot això ens comprometem a:

- Consolidar la defensa del patrimoni litoral.
- Arbitrar polítiques de protecció del paisatge litoral encara verge.
- Establir plans d'actuació per a la recuperació progressiva dels espais protegits per la llei que estan actualment ocupats o privatitzats.
- Aturar immediatament qualsevol obra il·legal o de dubtosa legalitat que s'estigui fent en els àmbits de protecció del litoral.

2.8.5 Ampliar la xarxa d'espais naturals del conjunt de l'Estat

Als valors tradicionals de protecció del medi físic i biòtic singularment valuós o fràgil cal afegir-hi els valors de la natura com a proveïdora de serveis ambientals sostenibles. Cal transcendir el simple concepte de protecció ambiental per valors naturals singulars afegint-hi els espais que contribueixen al benestar i la salut de la població. Cal, doncs, que sigui possible protegir per llei espais que contribueixen a la qualitat ambiental de l'hàbitat humà, tant en zones periurbanes i urbanes com en espais que contribueixen a la protecció de recursos bàsics com l'aigua o l'atmosfera. Per aquests motius protegirem per llei els espais que proveeixin serveis ambientals valuosos i, si cal, aquestes proteccions incorporaran plans d'inversió per a la millora d'aquests espais.

2.9. Defensa dels animals

Una societat tolerant és una societat que té cura de tots els éssers vius, humans i no humans. Iniciatives sorgides del moviment en defensa dels animals, com l'abolició de la tauromàquia o la demanda de circs sense animals estan cada cop més acceptades. No obstant això, queda molt per fer en aquesta matèria. La protecció, la defensa i el respecte del benestar dels animals és un objectiu comú per impulsar un model de ciutadania responsable, compromesa i compassiva.

Continuarem treballant per a consolidar una legislació que respecti, “descosifiqui” i protegeixi els drets dels animals, que fomenti una convivència responsable i que vetlli per la protecció de la biodiversitat.

La protecció, la defensa i el respecte del benestar dels animals és un objectiu comú per impulsar un model de societat responsable, compromesa i compassiva.

cetacis i dofins en captivitat. Avançar cap un canvi de model dels actuals parcs zoològics.

- Crear una subcomissió d'estudi al Congrés dels Diputats sobre la transformació dels parcs zoològics a partir de criteris ètics, científics, pedagògics.

- Impulsar iniciatives parlamentàries que tinguin com a objectiu acabar amb els abandonaments, els maltractaments, el tràfic d'espècies i la cria per a la compra-venda d'animals. Ampliar i actualitzar els protocols d'actuació i la formació dels cossos de seguretat per actuar davant el maltractament animal i decomisos.
- Revisar la legislació actual per a garantir el benestar dels animals de granja. Donar suport a la iniciativa ciutadana europea per a la prohibició de les gàbies per a gallines ponedores, conills, engreix de pollastres, ànecs i les cel·les individuals per a truges i vedells.
- Derogació de la Llei 18/2013 sobre la regulació de la tauromàquia com a patrimoni cultural. Avançar cap a l'abolició de la tauromàquia, becerrades, correbous i altres espectacles o festejos cruels amb els animals.
- Suprimir el Premi Nacional de Tauromàquia.
- Declarar tot el territori espanyol “lliure de circs amb animals”. Adherir-se a les iniciatives internacionals per acabar amb l'exhibició de

2.10. Biodiversitat

És urgent posar en marxa mesures urgents que posin fre a la pèrdua de capital natural del país més biodivers d'Europa. Espanya hauria de liderar les polítiques de conservació de la biodiversitat.

Per a això, entre les mesures més urgents estarien:

- Dotar suficientment el fons patrimoni que estableix la Llei de protecció de la biodiversitat al nostre país. Aquest fons s'ha reduït en un 95% en els últims 10 anys. El 2020, Espanya va incomplir amb les metes d'Aichi, amb l'Estratègia Europea de Biodiversitat i amb les Directives de Natura
- Elaborar una pla d'ocupació verda que restauri zones degradades
- Posar en marxa els plans de les espècies declarades en estat crític
- Recuperar la Llei de Patrimoni Natural i Biodiversitat, en relació a les espècies exòtiques invasores.
- Donar complet compliment al Reglament Comunitari de comptes ambientals. El nostre capital natural pot i ha de formar part de les nostres comptes nacionals com mereix.
- Aprovar d'un Pla d'emergència per aturar la pèrdua de biodiversitat que incorpori mesures concretes per complir els compromisos de les Metes d'Aichi del Conveni de Diversitat Biològica i de l'Estratègia Europea de Biodiversitat, com ara condicionar totes les polítiques sectorials a l'objectiu d'aturar la pèrdua de biodiversitat i identificar i actuar sobre els incentius i subvencions contràries a la conservació de la biodiversitat. També caldria revertir la modificació de la Llei de Patrimoni Natural i biodiversitat sobre espècies exòtiques invasores.
- Protegir el llop ibèric a tot Espanya a través de la seva incorporació a navegar d'espècies silvestres en règim de protecció especial desenvolupat pel RD 139/2011. Avaluar l'estat de conservació de les poblacions al nord del Duero per estudiar la seva inclusió en el si del Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades en la categoria de Vulnerable. En totes

les regions al sud del Duero el llop s'ha d'incloure en el Catàleg espanyol d'espècies amenaçades i estar catalogat com En Perill d'Extinció.

- Reconèixer els animals no humans com a éssers dotats de sensibilitat. Aquest fet ha d'estar recollit en el Codi Civil. A més, resulta necessària una normativa amb major nivell de protecció que previngui el maltractament animal. Això es pot aconseguir amb una llei marc estatal de protecció animal que sent les bases i que el Codi Penal amplii la seva protecció als animals silvestres.
- Protegir l'avifauna enfront d'electrocucions a línies Elèctriques: adaptació de les línies a càrrec de les Companyies Elèctriques (no de subvencions públiques).

BLOC 3. JUSTÍCIA SOCIAL I CIUTADANA

BLOC 3. JUSTÍCIA SOCIAL I CIUTADANA

3.1. Drets i serveis socials.

Les polítiques d'austeritat aplicades pel PP a l'Estat i per CIU a Catalunya han incrementat com mai la pobresa, la desigualtat i l'exclusió social al nostre país, amenaçant el nostre Estat del Benestar. i fent pagar la crisi a aquelles persones que no en són responsables. També hem de fer front als reptes socials que representen l'envelliment de la població, els fluxos migratoris o la necessitat d'enfortir les xarxes familiars i comunitàries.

Hi ha un altre camí, una alternativa, que situa els interessos de les persones per sobre dels econòmics que vetllarà perquè a través d'un nou procés constituent la legislació que se'n derivi no generi més exclusió i freni les desigualtats i posi en el centre la cura de les persones i el creixement de les comunitats. És possible el canvi de paradigma si va unit a

una reforma fiscal que permeti incrementar els recursos que es destinen.

En Comú Podem continuarem lluitant per millorar els nostres drets socials, que són la font principal de seguretat i benestar material, incorporant noves demandes socials i defensant el nostre estat del benestar.

3.1.1. Prestació per a garantir ingressos suficients

Reconeixement del dret a una prestació econòmica per a garantir suficiència d'ingressos a tota la ciutadania en **situació de vulnerabilitat** com a prestació no contributiva de la Seguretat Social per **assegurar els mínims per una vida digna**. Tindrà dret a percebre-la les persones majors d'edat que no disposin de rendes, sigui quin sigui l'origen, superiors a **664 €** mensuals, **l'equivalent del 123% del Indicador Públic de Renda d'Efectes Múltiples (IPREM), (el 100% del Indicador de Renda de Suficiència de Catalunya)**.

La quantia inicial de la prestació bàsica serà de **664 €/mes** per la primera persona de la unitat de convivència i augmentarà en funció dels seus integrants (50% addicional pel segon i 15% per la resta) fins a un màxim de **1.208 €, equivalent al 225% de l'IPREM**. La prestació serà un dret subjectiu per situació de necessitat (**on els plans d'inserció social o laboral tindran un caràcter de dret a garantir per l'Administració**) i sense controls invasius i humiliants als beneficiaris.

El pla integrarà totes les prestacions socials de quantia inferior als llindars garantits. Aquesta prestació seria compatible amb rendes mínimes, garantides o assistencials competència de les CCAA que puguin establir voluntàriament com a complement o per a fer front a les despeses diferencials en matèria d'habitatge, inserció laboral o necessitats bàsiques.

Qui, sent perceptor/a de la prestació, accedeixi a un treball remunerat a **temps parcial** tindrà dret a cobrar, si és el cas, una quantia de la prestació que complementi el sou fins a garantir uns ingressos mínims de **664 €/mes** (incrementats també en funció del número de membres de la unitat de convivència). Per evitar la "trampa de la pobresa" (renunciar a una feina amb una quantia similar o inferior a la de la prestació), **les persones**

perceptores a qui se'ls ofereixi una feina a temps parcial tindran dret a cobrar la diferència amb la prestació fins que es modifiqui les seves circumstàncies laborals, en el cas d'una oferta de treball a temps complet es tindrà dret a cobrar una prestació complementària de 300 euros/mes durant sis mesos.

També, s'aplicaran les següents condicions:

- La quantia del complement de la prestació mai no serà superior a la quantia bàsica de 600 €.
- El cobrament del complement de la prestació mai no podrà comportar l'incompliment empresarial de les obligacions legals ni contribuir-hi.
- El complement es farà efectiu a partir d'uns ingressos laborals reconeguts per sobre de 250 €/mes per tal d'evitar possibles situacions de frau.

Els Indicadors que serveixen per calcular la prestació del mínim vital o renda garantida s'actualitzaran, amb l'increment de l'IPC acumulat des de 2010 fins a l'actualitat.

La quantia de les prestacions s'incrementaran anualment, tenint en compte dos paràmetres, l'increment de l'IPC anual, així com de l'augment del Salari mínim interprofessional.

A banda, posarem en marxa **rendes complementàries de suport monetari per atendre situacions d'urgència social**: desnonaments, despeses d'accés i manteniment de l'habitatge, pobresa energètica i d'altres, amb la intenció d'avançar cap a una renda bàsica.

3.1.2. Acabar amb els talls de subministraments bàsics i eliminar la pobresa energètica

Disposar d'aigua, llum i gas a la llar és dret bàsic per tal de poder viure amb dignitat. Tanmateix, a dia d'avui, 8,1 milions de persones de l'estat espanyol pateixen vulnerabilitat energètica, és a dir, té dificultats severes per poder pagar les factures d'aquests subministraments. Es calcula que l'any passat dos milions de famílies van patir talls de subministrament en no poder fer front als rebuts, fet que va causar mortalitat associada, mentre les empreses subministradores d'aquests serveis repartien milers de milions en dividendes als seus accionistes.

Cada cop més veus s'aixequen contra aquesta injustícia i actuen. A Catalunya s'ha impulsat i aprovat, mitjançant una Iniciativa Legislativa Popular (ILP), la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica que mostra quin és el camí a seguir.

Així doncs, proposem una profunda reforma de la Llei del Sector Elèctric, del bo social elèctric i la creació d'un bo social per al gas.

- Aplicar el principi de precaució. Prohibir els talls de subministraments aplicant el principi de precaució, és a dir, a ningú se li pot tallar l'aigua, la llum o el gas fins que no s'hagi comprovat la capacitat econòmica. Qualsevol tall de subministrament a persones vulnerables ha de comptar amb l'autorització dels serveis socials.
- Responsabilitzar econòmicament les empreses a l'hora de garantir un subministrament mínim, descomptes en les factures i bons socials.
- L'atorgament del bo social es farà de forma automàtica i en funció de la renda disponible de la unitat familiar ponderada

pels membres de la unitat familiar i altres criteris com la dependència, la discapacitat o les persones electrodependents.

- Promoure la transparència en la gestió dels impagaments. A curt termini, publicar totes les dades de talls per impagament a nivell estatal.
- Establir tarifes progressives que incentivin l'estalvi i considerin criteris de renda. Tothom ha de tenir garantit l'accés a un consum vital d'aigua, llum i gas.
- El bo social es podrà contractar amb qualsevol comercialitzadora, privada o municipal.
- Modificar la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'Impost sobre el Valor Afegit (IVA) per aplicar l'IVA reduït del 10% del gas i l'electricitat a les persones consumidores vulnerables
- S'impulsarà una línia de finançament en els Pressupostos Generals de l'Estat per donar suport als serveis socials per a la gestió de les accions relacionades amb la pobresa energètica.
- Es reglamentarà amb detall la consideració de persona consumidora electrodependent, per impedir talls de subministraments a persones que necessiten el subministrament elèctric per al seu tractament mèdic i/o condicions de salut.

3.1.3 Garantir el dret a l'accés a uns serveis socials públics i de qualitat

Les desigualtats han posat en risc d'exclusió a moltes persones, especialment gent gran que viu sola, dones soles amb infants a càrrec, persones amb diversitat funcional, persones migrades amb feines precàries,...

Volem avançar cap a uns serveis socials bàsics propers, centrats en les persones i d'orientació comunitària. El Sistema de Serveis Socials té el gran repte d'integrar les necessitats socials derivades de l'envelliment de la població, les econòmiques, conseqüència de la desigualtat

i les socials nascudes arrel de l'aparició de les noves xarxes de relacions i d'integrar a la seva missió l'acompanyament a la ciutadania en la seva vida autònoma i integrada a la seva comunitat.

Des d'En Comú Podem continuarem lluitant, al costat dels moviments socials, per millorar els nostres drets socials, que són la font principal de seguretat i benestar material, incorporant noves demandes socials i defensant el nostre estat del benestar.

- Garantirem que la ciutadania tingui accés a un catàleg de serveis socials mínim i comú, amb independència de la comunitat autònoma on resideixin.
- Potenciarem les estructures de coordinació i disseny de polítiques de serveis socials entre les comunitats autònomes amb l'objecte d'aconseguir un Sistema que abordi des del coneixement els nous reptes socials.
- Aplicarem una avaluació rigorosa de les polítiques públiques socials per conèixer el seu impacte i assignar millor els recursos amb l'objectiu de reduir de manera gradual i contínua l'externalització dels serveis, posant fi als casos privatització encoberta.
- Incrementarem progressivament el nivell de crèdit estatal per al Pla Concertat de Prestacions Bàsiques de Serveis Socials per al finançament de les corporacions municipals fins que sigui suficient com per cobrir les necessitats.
- Fons estatal dirigit a comunitats autònomes (CA) contra l'exclusió social acompanyat d'un pla d'inversió social a mig i llarg termini per convergir amb la UE. Entenem que "la despesa social és inversió de present i de futur", ja que assegura la sostenibilitat del nostre sistema de llibertats, drets i benestar, i crea nova ocupació. La cohesió social és la millor garantia per al present i per al nostre futur com a societat.
- Articularem mesures per a donar suport a la infància potenciant la intervenció des de la proximitat en la detecció del risc i per lluitar contra la pobresa infantil i la desigualtat.

- Activació de polítiques actives de coordinació intersectorial (sanitat, habitatge, ocupació, educació i justícia) dissenyades per les diferents administracions implicades i els col·lectius professionals.

3.1.4. Defensar un model de serveis socials i proximitat

Els serveis socials de proximitat són imprescindibles per tal que la xarxa pública pugui cobrir les necessitats més immediates de la ciutadania. És per això que la clau serà protegir els serveis socials als municipis i promoure el treball comunitari a tot l'estat espanyol.

- Disseny d'un nou model de serveis socials que garanteixi la proximitat i el treball comunitari. Els serveis socials han rebut encàrrecs en els darrers anys que fan que es tanquin a funcions burocratitzades, com la tramitació de prestacions i ajuts econòmics o la cobertura de noves necessitats derivades de l'emergència habitacional i la pobresa energètica, això ha dificultat la seva vinculació i presència al territori on estan ubicats. Des d'En Comú Podem treballarem per un canvi de model i funcions dels serveis socials, encaminat a la prevenció de situacions de vulnerabilitat i al treball comunitari
- Ampliarem recursos de prevenció. Una de les majors mancances dins els serveis socials, causada per la política de retallades aplicades des dels diferents governs, es troba en els recursos de prevenció, especialment en infància i adolescència. El serveis socials es basen en la intervenció especialment dins la prevenció. Per això, ens veiem en la necessitat d'augmentar recursos per realitzar una prevenció adequada que garanteixi una cobertura total de les necessitats dels usuaris i usuàries, així com la formació i la intervenció del seu propi entorn.
- Potenciarem els programes d'intervenció comunitària, garantint la seva sostenibilitat en el temps i millorant el seu finançament.

Per poder intervenir en un territori cal conèixer les seves necessitats i mancances, és necessari fer una diagnosi sociodemogràfica implicant als ciutadans i ciutadanes que hi viuen, participativa, i dissenyar programes d'intervenció que donin resposta a les mancances detectades i que comptin amb les diferents parts que incideixen en el territori: serveis públics, entitats, empreses i comerços, i ciutadania.

3.1.5. Rescat ciutadà a les persones en situació de dependència

En els primers dies es prendran les següents mesures dirigides a mitigar la urgència material en què viuen milers de persones en situació de dependència i les seves famílies en aquests moments:

- Derogarem el Reial Decret 20/2012 que ha retallat drets efectius i el finançament de l'Administració General de l'Estat a les CA.
- Restablirem el nivell acordat i el 13% del nivell mínim de finançament, basant el finançament de la llei de dependència en el cost real dels serveis prestats o de les prestacions concedides i dividint-les en un 50% a càrrec de l'Administració General de l'Estat i el 50% restant a càrrec de les CA.
- Eliminació del copagament en dependència.
- Revisar i unificar els criteris de valoració que utilitzen les Comunitats Autònomes per al reconeixement del grau de la dependència. S'estudiarà amb els col·lectius i els col·legis professionals la incorporació de factors de risc psicosocials a les valoracions.
- Garantir els serveis d'atenció domiciliària i teleassistència de manera universal i gratuïta.
- Integració dels costos de les cures en el domicili com prestacions del sistema públic d'atenció a la dependència.

3.1.6. Redacció d'una llei de suport a l'autonomia personal i de cures més justa

Amb ampli consens polític i social es proposa integrar i superar les lleis actuals sobre dependència, atenent a la diversitat de situacions vitals (nens i nenes, gent gran, diversitat funcional...). L'objectiu de la llei és caminar cap a un veritable Sistema de Cura i avançar a la vegada en l'autonomia, tant de les persones en situació de dependència com de familiars cuidadors i cuidadores.

- Perseguirem eliminar la violació quotidiana dels drets humans de les persones en situació de dependència, la greu discriminació econòmica que pateixen elles i les seves famílies, el patró d'intensa desigualtat de gènere existent en l'economia de la cura i el consegüent foment de l'economia submergida i l'explotació laboral a què condueix l'actual esquema
- Integram les reivindicacions dels moviments feministes i de vida independent, reconeixent la tasca que desenvolupa tant el tercer sector com el personal professional dels serveis socials de l'administració, professionalitzant la figura de la cuidadora/ del cuidador.
- Apostarem per una assistència personal que s'ajusti a les necessitats de les persones i que permeti portar a terme projectes de vida independent de modus real i efectiu, així com esquemes de vida que potencien la permanència de les persones en el seu entorn social.

3.1.7. Garantir el dret a ser infant, eradicar la pobresa infantil

Des de l'inici de la crisi, els nivells de pobresa dels menors d'edat s'han mantingut molt elevats de manera constant, situant Catalunya

i Espanya a la cua de la Unió Europea (UE) en benestar infantil. La pobresa i l'exclusió social entre la població infantil han augmentat fins el 32,9% a Catalunya el 2014, davant del 29,5% que hi havia el 2013, segons la taxa AROPE de l'Enquesta de Condicions de Vida de l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Aquestes dades suposen que 50.000 nens i nenes més es trobin en situació de pobresa i exclusió, fent un total de 480.000 menors d'edat a Catalunya.

Per altra banda el maltracte i la violència contra els infants és una realitat que origina més de 100 denúncies al dia on la víctima és un menor.

Finalment durant l'estiu passat van arribar a Catalunya més de 2000 infants i joves sense referents familiars al país. Aquest fet va comportar una emergència social que s'ha d'abordar des d'una perspectiva estatal i fomentant la cooperació entre les administracions.

- Pla de suport a la participació infantil en la definició de polítiques públiques i incorporació del paper de la infància i de la seva perspectiva en la modificació de lleis com la de transparència, la d'educació i la de bases de règim local.
- Establir una aliança per combatre la pobresa infantil destinant un mínim del 2% del PIB a polítiques de suport a la infància i la família gestionat per les CA (beques menjador, serveis d'acollida, material, transport, activitats extraescolars, educació de 0 a 3 anys, lleure educatiu i familiar...). La inversió social en famílies i infància és una assignatura pendent, ja que a Catalunya se situa en un 0,9% del PIB i a Espanya en un 1,4%, molt lluny de la mitjana europea del 2,2% (EUROSTAT 2012).
- Implementació de la Prestació Universal de 0-17 anys, entesa com una inversió social per garantir la igualtat d'oportunitats, amb una quantia de 100 € mensuals. El programa s'iniciarà progressivament, començant dins de la iniciativa de la prestació

per a garantir ingressos suficients, per les famílies amb les rendes més baixes. A llarg termini, l'objectiu és incrementar la prestació fins als 200 €, és a dir, el 50% del que es considera el cost de criança.

- Revisió del model de protecció a la infància en risc i tornar a donar suport a la tramitació de la Llei contra la violència infantil
- Acollir als infants i joves migrants que no tenen cap referent familiar amb mesures que identifiquin i atenguin les seves necessitats a l'arribada, ordenin la seva inserció comunitària en tot el territori i es creïn dispositius per a aconseguir la seva inserció sociolaboral.

3.1.8. Garantir un habitatge estable a les persones sense llar

Seguint la classificació europea ETHOS, que entén que estar sense llar inclou més situacions que la de dormir al ras, a l'Estat espanyol hi ha més d'1,5 milions de persones sense sostre, segons dades de la fundació Foessa. A Catalunya, unes 37.000 persones tenen greus problemes d'allotjament, de les quals més d'11.500 no tenen llar, segons dades oficials. L'exclusió de l'habitatge, el sensellarisme, s'identifica com una de les formes més extremes en què es manifesta la pobresa a les nostres ciutats, i, per tant, una vulneració dels drets més fonamentals.

Les persones sense sostre, que fan vida les 24 hores a l'espai públic, són la part més visible del sensellarisme, però no l'única.

L'exclusió residencial es manifesta en diferents intensitats en funció de la relació de les persones amb l'espai de què disposen per a la seva vida personal. Qui viu en un centre residencial de serveis socials, en una llar d'acollida o en un espai sense condicions d'habitabilitat, disposa d'un sostre però no pas d'una llar.

- Dimensionar el fenomen del sensellarisme: generar informació rigorosa sobre la població sense llar a fi de poder millorar l'efectivitat de les polítiques; recollir totes les situacions de sensellarisme que incloses a les categories ETHOS i proposades per la plataforma europea FEANTSA (Federació Europea d'Organitzacions Nacionals que Treballen per les Persones Sense Llar). L'objectiu és trencar la idea que el sensellarisme és una patologia social, quan en realitat és un problema d'accés a l'habitatge.

- Prevenir les situacions de sensellarisme: preveure els processos de desinstitucionalització. El moment de sortida de certes institucions (presons, hospitals, centres de tractament...) que proporcionen a les persones allotjament continuat durant llargs períodes de temps pot esdevenir desencadenant de processos cap a l'exclusió severa i cap a la situació de sense llar.

- Vetllar perquè polítiques de lluita contra el sensellarisme incideixin en la prevenció i l'atenció des d'una perspectiva de foment de l'autonomia personal i dels vincles relacionals, de reducció dels riscos vitals i d'enfortiment de les capacitats.

- Vincular les polítiques d'atenció a les persones sense llar a les polítiques d'habitatge.

- El Parc d'Habitatge Social ha de garantir reserva d'habitatge per a persones sense llar.

- Promoure l'estratègia de "Primer la llar" (Housing First, vinculada a l'estratègia housing-led: es tracta d'actuacions que estableixen com a prioritat de la intervenció dels serveis d'atenció proporcionar un habitatge a les persones que es queden sense llar).

- Lluitar contra la discriminació i la violència per causa d'odi contra les persones sense llar (aporofòbia, des de 2006, més de 500 persones sense sostre han mort als carrers del nostre país).

3.1.9. Tercer Sector: defensar l'associacionisme d'acció social i de proximitat

La política del Govern Rajoy en relació al tercer sector d'acció social ha seguit la línia recentralitzadora que ha aplicat en la resta dels àmbits. A banda de seguir ignorant les nombroses sentències dictades pel Tribunal Constitucional i el Tribunal Suprem per tal que es traspasessin a les Comunitats

Autònomes els fons procedents del 0,7% de l'IRPF destinat a altres fins d'interès social, el Govern va aprovar en la darrera legislatura una llei del Tercer Sector Social absolutament recentralitzadora que deixa fora el tercer sector català, qui ha mostrat un clar compromís en la defensa de les persones, lluitant contra les situacions de vulnerabilitat, i que està format per més de 6.800 entitats, representa el 2,8% del PIB català i té contractades més de 100.000 persones. Aquesta situació en el període del govern del PSOE no s'ha revertit.

En aquest context, des d'En Comú Podem ens comprometem a:

- Derogar les lleis estatals del Tercer Sector d'Acció Social i del Voluntariat, treballant per un marc català d'Associacionisme i Voluntariat.
- Auditar les empreses del tercer sector per poder promoure i enfortir aquelles que siguin de proximitat. El tercer sector no pot respondre a les lògiques de mercat.
- Traspassar i territorialitzar els recursos provinents del 0,7% del IRPF destinat a altres fins d'interès social cap a les CA.
- Establir un diàleg transparent i un marc de coordinació estable amb les associacions representatives del tercer sector i la societat civil.
- Promocionar l'associacionisme i la iniciativa social com a forma clau de participació ciutadana i de reforç de la

cohesió social.

- Exigir clàusules socials en les contractacions públiques i la no discriminació de les entitats del tercer sector en relació amb l'IVA, quan aquest corri a càrrec de la persona que fa el contracte, i garantir la prestació de serveis de qualitat.
- Aplicar les noves directives europees de contractació pública aprovades el 15 de gener del 2014 pel Parlament Europeu, que constaten la importància i l'especificitat dels serveis dedicats a l'atenció a les persones i la necessitat de prioritzar en la selecció dels i les contractistes les qüestions de qualitat, continuïtat, accessibilitat i la consideració de les necessitats específiques dels usuaris i usuàries, sobretot els i les més vulnerables, per sobre de consideracions econòmiques.
- Fomentar i millorar la qualitat de l'ocupació, tant la que es deriva de l'activitat econòmica que desenvolupen les entitats i empreses socials del sector com la vinculada als col·lectius més vulnerables de la nostra societat.
- Defensar uns serveis públics també amb drets laborals garantits per als treballadors i treballadores del tercer sector que redundin en benefici dels usuaris i usuàries, però també en el dels i les professionals.

La salut és un bé social i un dret humà fonamental que ha de ser garantit per les institucions de l'estat mitjançant les seves polítiques econòmiques, socials i culturals.

Cal canviar dràsticament les prioritats polítiques front al disseny privatitzador neoliberal, desenvolupant un programa de rescat dels serveis públics de salut, amb la finalitat de garantir la sanitat pública universal i els drets socio-sanitaris de les persones.

La salut no és només un dret reconegut per la normativa internacional i de l'estat espanyol, sinó un motor del desenvolupament social, econòmic i polític d'un país.

Des d'En Comú Podem hem desenvolupat un programa de Salut dirigit a recuperar el model sanitari públic, finançat amb impostos i sense prepagaments ni repagaments, universal, equitatiu i de qualitat i que, a més, estigui sotmès al control democràtic i la participació social.

3.2.1. Considerar la salut com un dret fonamental. Recuperar el Sistema Nacional de Salut (SNS) i reforçar les seves competències autonòmiques

La salut és un pilar bàsic del nostre estat del benestar que ha de ser reconegut en el Capítol I de la CE. La ciutadania però, ha gaudit d'aquest benestar tard i amb pocs recursos. La crisi econòmica ha estat la excusa dels governs del PP i CDC per realitzar fortes retallades dels recursos públics sanitaris, en un intent de desacreditar i fer insostenible el SNS públic i així fomentar l'assegurança privada i la mercantilització de la salut. Mentrestant, la ciutadania pateix retallades i llistes d'espera insuportables. Cal recuperar el nostre SNS.

- Inclourem la salut com a dret fonamental a la Constitució i garantirem un SNS públic, universal, gratuït i sostingut a través dels pressupostos generals.
- Un Sistema Nacional de Salut integral i integrat que estableixi els serveis públics, en titularitat i gestió.
- Recuperarem la universalitat i l'equitat territorial i social de la sanitat. Garantirem el compliment i desenvolupament del Real Decret-Llei 7/2018, de 27 de juliol, sobre l'accés universal al Sistema Nacional de Salut. Tothom té els mateixos drets en salut. Cap persona pot ser exclosa per qüestions d'origen, edat, gènere o orientació sexual.
- Augmentarem el PIB sanitari fins a la mitjana de la UE. El nostre objectiu ha de ser com a mínim el 7% del PIB. Invertirem més i major en salut i sanitat pública amb el desenvolupament reglamentari que correspongui.
- Promourem el Consejo Interterritorial com espai per reduir les inequitats i fomentar la solidaritat. Establirem pautes clares sobre responsabilitats de les CCAA i el govern central en la incorporació de noves prestacions i vacunes, respectant els criteris d'autonomia, eficàcia, eficiència i seguretat.
- Promulgarem una Llei Orgànica de Salut laboral, per a la promoció, prevenció i gestió sanitària en la resolució de conflictes.

3.2.2. Assegurar uns serveis de salut orientats a la salut de la comunitat: prevenció, promoció i assistència sanitària

Sabem que els principals determinants de la salut són econòmics, socials, cultural i ambientals. En el marc dels compromisos europeus de "La salut a totes les polítiques", farem un pla transversal de lluita contra les desigualtats i els determinants en salut, vinculat amb el gènere, l'habitatge, l'educació, el treball, la mobilitat, el medi ambient, etc.

- Impulsarem les agències de salut pública estatals i autonòmiques que gestionin les competències que li assignin la revisió de la Llei de Salut Pública.
- Coordinarem les competències dels diversos departaments implicats en organismes de seguretat alimentària i de qualitat ambiental amb competències, participació i coordinació de les polítiques conjuntament amb els Ministeris i Departaments autonòmics corresponents (indústria, agricultura, energia, transport, etc.).
- Dotarem l'atenció primària i comunitària i el treball social dels recursos necessaris per dur a terme les seves tasques. El nostre objectiu ha de ser que l'atenció primària sigui un 25% de la despesa pública en sanitat (como proposa l'OMS).
- Definirem la cartera bàsica de serveis de salut comunitària i impulsarem programes d'atenció primària sobre determinants territorials de la salut, coordinant les accions amb treball social i les agències de salut pública.
- Ampliarem els serveis de psicologia i logopèdia per tal de donar resposta a la demanda existent.
- Promulgarem una Llei Celíaca, atenent que les persones celíaques pateixen dificultats per accedir a aliments bàsics (Segell de control pel Ministeri, ajudes econòmiques, controls infantils...)
- Impulsarem polítiques d'alimentació saludable en l'educació i en la vida quotidiana.
- Aplicarem mesures per reduir els consums de productes ultraprocessats i de begudes ensucrades.
- Revisar la normativa d'etiquetatge per afavorir un consum saludable.

la recuperació de la gestió pública de serveis i la participació ciutadana com a responsable última del finançament i de l'ús dels serveis. Això comporta la creació d'un organisme independent auditor, que garanteixi la transparència de les dades de gestió i resultats, per a una planificació estratègica estatal.

- Executarem un pla de reversió dels serveis privatitzats. Control i avaluació de l'acompliment dels contractes de gestió, aplicant les clàusules de rescissió de contractes.
- Ampliarem la cartera bàsica de serveis i prestacions del SNS, amb criteris d'eficàcia, seguretat, efectivitat i eficiència.
- Recuperarem les condicions de treball i de sou dignes per al col·lectiu de treballadors/es dels serveis sanitaris, a la vegada que donarem eines per estalviar i redistribuir els recursos dels productes i de les estructures més ineficients allà on calgui més.
- Només el millor finançament del sistema sanitari permetrà la reducció de llistes d'espera a qualsevol nivell del sistema.
- Ens comprometem a definir criteris de bona praxi per a assegurar un continuïtat assistencial transversal de patologies amb fortes repercussions socials: oncològiques, salut mental, malalties psicosocials laborals (mobbing), malalties minoritàries i emergents (sensibilitats múltiples), síndrome de fatiga crònica i fibromiàlgia, entre d'altres.
- Crearem l'Observatori d'Avaluació, Control, Transparència, Qualitat i Sostenibilitat del SNS, com a ens independent de l'administració.
- És necessari revisar l'ordenament sobre professions sanitàries per tal de garantir la planificació dels recursos humans necessaris en la sanitat.

3.2.3. Millorar la qualitat, l'eficiència, la equitat i l'avaluació del SNS

És imprescindible fer una avaluació continuada dels indicadors de gestió. Per això, proposem

3.2.4. Garantir la independència del sistema sanitari en relació a la indústria farmacèutica i biotecnològica. Política pública de medicaments i recerca

La recerca mèdica té grans mancances a l'Estat central i a les CCAA. Aquesta ha quedat massa sovint en mans privades que estan molt interessades en els guanys econòmics. S'han de prescriure com a primer criteri els medicaments que hagin demostrat eficàcia i eficiència. Cal substituir la promoció d'objectius comercials, amb comitès de tècnics i tècniques del propi sistema públic que acreditin els productes.

Per això, proposem les següents mesures:

- Implementar un pla pel foment de la recerca pública en les CCAA, que prioritzi la identificació, la descripció i l'avaluació dels problemes, els determinants i les necessitats de salut, així com a l'avaluació de l'activitat assistencial i l'equitat, per sobre de la recerca sobre tecnologies o productes que representin canvis en l'atenció, però no millores efectives en salut.
- Revisarem amb criteris clínics i d'equitat el catàleg dels medicaments amb receptes de finançament públic. Lluitarem contra la medicalització excessiva de la vida quotidiana, especialment de les dones, tenint molta cura que així sigui durant l'embaràs, el part i la menopausa.
- Treballarem per adaptar la comercialització i dispensació d'envasos de medicaments, per finançar únicament el nombre d'unitats que fixi el prescriptor/a.
- Desenvoluparem un pla transversal per a la recerca i l'estudi de les patologies derivades de la contaminació ambiental amb pressupost per fer-hi front des de les CCAA.

3.2.5. Drets i llibertats individuals en l'àmbit sanitari

En els objectius i la planificació del SNS, cal una coparticipació dels personal sanitari i de la ciutadania, veritables actors del sistema. La delegació de la gestió no pot conduir a una mercantilització de la salut. Cal regular aquesta participació, per tal que la ciutadania garanteixi que els recursos es destinen a mantenir un SNS públic i que es respectin el seus drets i llibertats individuals.

- Invertirem i desenvoluparem l'atenció a la salut mental. Reforçarem l'atenció comunitària i la seva coordinació amb altres nivells, per a la prevenció i promoció de la salut mental, amb la finalitat de disminuir la taxa de suïcidis i detectar la patologia mental incipient. Informarem la ciutadania dels seus riscos i de la no estigmatització de la patologia mental.
- Invertirem en salut laboral. Amb la crisi s'han precaritzat les condicions laborals, s'han reduït els sous, s'ha augmentat la precarietat i els riscos psicosocials que pateixen les persones treballadores, sobretot les més joves, i tot això ha provocat més patologies mentals. El treball digne fomenta la salut.
- Despenalitzarem l'eutanàsia i el suïcidi assistit. Atenció al dolor, atenció al procés de la mort amb dignitat.
- Regularem l'activitat dels i les professionals en l'aplicació de teràpies complementàries, per tal de garantir la seguretat de la ciutadania. .
- Garantirem la privacitat i confidencialitat de les dades clíniques que disposen les administracions sanitàries. No permetrem la seva utilització i venda.

3.2.6. Garantir els drets i donar resposta a les necessitats i variabilitat en salut de la ciutadania amb la seva participació i codecisió

Els objectius, planificació i prestació de serveis de salut no pot estar només en mans del nivell polític representatiu, ni del nivell gestor. Per aconseguir una bona qualitat del sistema cal una participació real dels equips sanitaris i de la societat per tal d'aportar a la governança les seves visions.

- Instaurarem mecanismes explícits i reglats de participació en la governança del sistema sanitari públic per part dels i de les professionals i la ciutadania.
- Assegurarem la total transparència i avaluació dels recursos del sistema sanitari, de manera que el 100% de la despesa assistencial vagi a fer salut i no a lucre privat. Crearem l'Agència de Qualitat i Avaluació del Sistema, independent dels organismes gestors, que haurà de publicar pressupostos i resultats en salut i benestar.
- Denunciarem i perseguirem els casos de corrupció ja en procés, perquè siguin restituïts els recursos robats i acabar així amb aquest greu problema, fins ara estructural, en el sistema sanitari.

3.3. Habitatge

La nostra principal proposta en matèria d'habitatge és fer realitat, i no un simple enunciat, el dret constitucional i dret humà fonamental a un habitatge digne i adequat per a tothom que ho necessiti, contingut en la Declaració universal dels drets humans i en l'article 11 del Pacte internacional dels drets econòmics, socials i culturals (PIDESC), que reconeix el dret de tota persona a un nivell de vida adequat per a ella mateixa i per a la seva família, incloent-hi l'alimentació, el vestit i l'habitatge, i també a una millora constant de les seves condicions de vida —el que inclou el dret a disposar dels subministraments bàsics d'aigua i energia. Per a que el dret a l'Habitatge esdevingui un dret efectiu i no aplaçable, exigim que es dediquin a les polítiques públiques d'habitatge un mínim d'un 1% del PIB per apropar-nos a la mitjana europea de l'1,5%.

Tot i haver superat la presa en consideració de la proposició de Llei d'Emergència habitacional finalment no s'ha pogut aprovar a causa de múltiples estratègies dilatòries de PP i Cs que s'han solapat amb l'avançament electoral.

En aquest aspecte destacar també les renunciïes del PSOE en la Llei de crèdit immobiliari que han impedit, entre d'altres temes, l'aprovació de la dació en pagament.

3.3.1. Aturar tots els desnonaments per motius econòmics que puguin conduir a la manca d'habitatge

Des del 2008 fins ara, prop de mig milió de famílies han estat desnonades a tot l'Estat. Malgrat que majoritàriament es tracta de desnonaments per execucions hipotecàries, en els últims anys els desnonaments derivats de l'impagament del lloguer han augmentat. Així doncs, cal impulsar els canvis legislatius necessaris —que ni el PP ni el PSOE han volgut implementar en el passat— per aturar

aquesta vulneració flagrant de drets. Calen també polítiques públiques que promoguin el lloguer com una opció estable i segura per accedir a un habitatge.

Per fer-ho possible creiem que cal:

- Suprimir el desnonament exprés de lloguer, impulsat pel CiU i implementat finalment pel PSOE l'any 2009, donant garanties al les persones llogateres en els procediments de desnonament.
- Blindar en tots els articles de la LEC la reforma per acabar amb els desnonaments oberts implementada en el Real Decreto—ley 7/2019, de 1 de marzo de medidas urgentes en materia de vivienda y alquiler, donant sempre garantia de solució habitacional alternativa
- Reforçar l'atenció i defensa dels drets a les persones llogateres mitjançant assistència jurídica gratuïta
- Modificar la Llei d'enjudiciament civil (LEC) per condicionar qualsevol procediment judicial de desnonament a la comprovació prèvia que el propietari o propietària no es tracta d'un gran tenidor/a d'habitatge (entitats financeres, fons voltors, immobiliàries i altres). En aquest cas, el gran tenidor/a estarà obligat/da a oferir un habitatge de lloguer social per un termini de set anys, preferentment al mateix habitatge.
- En el cas de desnonaments de lloguer de petit propietari/ària, l'Administració haurà de garantir, abans del llançament, un habitatge de lloguer social per a les famílies en situació de vulnerabilitat social.
- Generar un ampli pla d'ajut al pagament del lloguer en funció de les rendes amb una dotació pressupostària suficient perquè les comunitats autònomes i ajuntaments l'administrin i gestionin segons les seves necessitats territorials.

3.3.2. Crear un fons d'habitatge social

Per poder fer efectiu el dret a l'habitatge cal crear un parc públic i privat de lloguer que

permeti garantir aquest dret constitucional. Aquest Fons d'Habitatge Social (FHS), al qual quedaran adscrits tots els habitatges que actualment gestiona la Sareb, així com tots els habitatges de titularitat pública i els que s'adquireixin amb aquestes finalitats, serà gestionat per les comunitats autònomes i els ajuntaments, amb la participació d'entitats socials i representants de les persones afectades i usuàries.

Per això també proposem:

- Revisar les condicions del rescat de la banca, de manera que els habitatges buits durant més d'un any que pertanyin a les entitats financeres i especialment a la Sareb s'incorporin al FHS mitjançant la cessió obligatòria, de manera que cedeixin els habitatges que tenen en estoc per convertir-los en parc de lloguer social de llarga durada, gestionat pel sector públic o per organitzacions sense ànim de lucre.
- Incloure al FHS els habitatges buits propietat de persones jurídiques que es considerin gran tenidors d'habitatge.
- Crear el Registre d'Habitatges Buits, que s'afegirà al de les comunitats autònomes i els ajuntaments, per poder conèixer l'estat d'ocupació real del parc d'habitatges i planificar les polítiques públiques.
- Incentivar el lloguer dels habitatges del parc privat, sobretot dels petits i petites propietàries, establint mesures de foment.
- Incloure la definició de pis buit en la Llei d'Hisendes Locals, amb l'objectiu de possibilitar que els ajuntaments que així ho decideixin hi puguin dur a terme l'aplicació d'increments en l'IBI als habitatges en aquesta situació, tal i com succeeix a diversos països europeus.

3.3.3. Declarar el dret a l'habitatge com a dret subjectiu exigible davant l'Administració

Fins ara les administracions han tractat el dret a l'habitatge com l'obligació de destinar alguns recursos a aquest àmbit, tot i que aquests siguin insuficients i els resultats, nuls. Cal, doncs, exigir una obligació de resultats, és a dir, assegurar-se que els recursos que es destinen a l'àmbit del dret a l'habitatge siguin suficients per garantir un mínim habitacional a tota la població, començant per les famílies o persones més vulnerables. El conjunt d'activitats vinculades al proveïment d'habitatges destinats a polítiques socials es declararan serveis d'interès general, i tots els ciutadans i ciutadanes que ho necessitin podran exercir accions administratives i judicials per exigir-ne el compliment, tal com ja preveu la Llei del dret a l'habitatge del 2007 de Catalunya.

Per aconseguir-ho cal:

- Promoure els canvis legals necessaris perquè l'accés a l'habitatge sigui un dret exigible i la ciutadania pugui demanar, en cas d'incompliment, la tutela judicial efectiva.
- Declarar serveis d'interès general el conjunt d'activitats vinculades al proveïment d'habitatges destinats a polítiques socials.

3.3.4. Prioritzar el lloguer en les promocions públiques d'habitatge

La bombolla immobiliària i les polítiques públiques especulatives que van contribuir a generar-la han provocat que el parc públic de lloguer existent representi un insignificant 1% del parc total d'habitatges. Aquesta xifra és totalment insuficient per poder donar resposta

a la situació d'emergència habitacional que patim i, per tant, revertir aquesta situació és una prioritat.

Per fer-ho possible proposem:

- Impulsar la creació d'una o diverses entitats financeres públiques o de banca privada ètica, cooperatives, etc., que permetin a mitjà termini reunir un principal destinat a finançar, avalar i gestionar un parc de lloguer protegit assequible.
- Prioritzar el lloguer en les noves construccions i rehabilitacions integrals.
- Incentivar altres formes de tinença de l'habitatge protegit, com les cooperatives de cessió d'ús, que permetin ampliar l'oferta de lloguer assequible i cobreixin les diferents necessitats vitals.
- Mantenir permanentment la qualificació de l'habitatge protegit
- Regular de forma precisa i incentivar la concessió administrativa i el dret de superfície per construcció d'habitatges de protecció pública per fomentar l'habitatge de lloguer assequible.
- Ampliar de forma significativa els recursos econòmics destinats pel Pla Estatal de l'Habitatge a la promoció de nou habitatge públic de lloguer i cooperatiu, garantint que aquests estiguin distribuïts de forma equitativa en pobles, viles i ciutats.
- Garantir l'exempció d'IVA o IVA superreduït -4%- a totes les operacions vinculades a l'habitatge assequible i allotjament col·lectiu protegit, així com subvencions a la promoció d'habitatges cooperatius en cessió d'ús.
- Facilitar crèdits tous i avals financers i la cessió de sòls i immobles públics per a la promoció d'habitatge assequible per part de cooperativistes i entitats del Tercer Sector.

3.3.5. Regular i limitar els preus de l'habitatge i del sòl

Tradicionalment, la rehabilitació d'àrees centrals de les ciutats (cascs antics, barris històrics) ha causat l'encariment dels

habitatges i, en molts casos, l'expulsió de la població resident. Cal regular i limitar els preus de l'habitatge i del sòl tant de propietat com de lloguer en els àmbits d'actuació especials de millora, recuperació o renovació urbana, de manera que es puguin desenvolupar polítiques de cohesió social i evitar l'expulsió de les persones més vulnerables.

Per aconseguir-ho proposem:

- Desenvolupar la normativa necessària per implementar la mesura, com la reserva del 30% del nou sostre resultant per a habitatge protegit.
- Regular les valoracions de tots els habitatges i el sòl per evitar l'especulació.
- Limitar l'ús d'habitatges com a segones residències, oficines i despatxos a àmbits de forta demanda d'habitatge acreditada

3.3.6 Establir un procediment de segona oportunitat que permeti liquidar el deute hipotecari i, si cal, fer la reducció ordenada de tots els deutes que afecten les persones i famílies

El Reial Decret llei 1/2015, de 27 de febrer, aprovat pel PP i anomenat mecanisme de segona oportunitat, reducció de mesures financeres i altres mesures d'ordre, ha estat una veritable estafa que no ha resolt el problema del deute que moltes famílies arrossegueu un cop han perdut el pis.

S'ha d'establir un procediment ràpid i econòmic que permeti liquidar i, si cal, reduir tots els deutes que afecten persones i famílies quan siguin sobre el domicili habitual. En aquest sentit, cal ampliar a tot l'Estat les mesures que preveu la Llei 24/2015 de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, aprovada al Parlament

de Catalunya.

A banda d'això, cal garantir que les persones que signin una dació en pagament relativa al seu habitatge habitual, liquidin la totalitat del deute i tinguin una opció de reallotjament en lloguer social.

A banda d'això, cal garantir que les persones que signin una dació en pagament relativa al seu habitatge habitual, liquidin la totalitat del deute i tinguin una opció de reallotjament en lloguer social. Per això proposem:

Per això proposem:

- Establir un procediment extrajudicial per resoldre situacions de sobreendeutament. En cas de falta d'acord, s'iniciaria un procediment judicial.
- Alliberar del deute també les persones fiadores, sempre que tinguin amb la persona deutora una relació de parentiu o de consanguinitat o afinitat fins a tercer grau.
- Possibilitar l'aturada dels processos d'execució hipotecària i desnonament en qualsevol moment mitjançant la consignació de les quotes vençudes.
- Instaurar l'obligatorietat d'acceptar la dació en pagament en procediments d'execució de deutes hipotecaris vinculats a l'habitatge habitual amb alliberament del deute que teòricament pugui sobrepassar el valor de l'habitatge objecte d'execució.

3.3.7 Contrarestar les condicions avantatjoses dels fons d'inversió respecte a les persones afectades en la compra de préstecs hipotecaris

Actualment les entitats financeres estan venent a fons d'inversió (fons voltor), paquets de deutes hipotecaris per un valor molt inferior al que les persones deutores haurien pogut alliberar-se del deute. Aquesta injustícia

empitjora la situació d'emergència social de les persones afectades per desnonament, que gairebé no reben ajuts de cap tipus per superar aquesta situació.

S'obligarà a les entitats financeres a cedir els préstecs hipotecaris als titulars dels habitatges amb les mateixes rebaixes i condicions que els que ofereixen a aquests fons d'inversió i, en tot cas, establint el dret de tempteig i retracte a favor de les administracions públiques competents en matèria d'habitatge perquè es puguin mantenir e les mateixes persones ocupants.

En el cas que l'entitat financera vulgui dur a terme una operació d'aquestes característiques, ho haurà de comunicar amb tres mesos d'antelació a les persones titulars de les hipoteques i a les administracions que correspongui (Ajuntament o Generalitat) a fi i efecte de que puguin exercir-ne el dret de tanteig i retracte.

- Suprimir els avantatges fiscals de les empreses immobiliàries o que gestionin propietats immobiliàries, especialment aquelles dedicades al mercat de lloguer (Fons voltor, SICAV, SOCIMI, Family offices)
- Suprimir la Golden Visa (concessió de la nacionalitat o dret de residència a Europa als estrangers que adquireixin habitatges de més de 500.000€)

3.3.8 Aprovar una nova llei d'arrendaments urbans que protegeixi les persones arrendatàries i fomenti l'estabilitat en l'habitatge de lloguer

Una nova LAU hauria de considerar el lloguer com una forma habitual i no excepcional d'habitatge, i fomentar-lo, tant des del sector públic com des del privat. El mercat de lloguer s'hauria de basar en períodes d'amortització

llargs i rendibilitats habituals en altres sectors, que garanteixin l'estabilitat de les persones arrendatàries. La curta durada dels contractes i la manca de garantia de continuïtat és el que provoca que s'opti per la propietat de l'habitatge i la hipoteca, la qual cosa dificulta la mobilitat personal, fa perdre oportunitats laborals i redueix el marge de l'economia personal, que altrament podria destinar-se a projectes de creixement personal o d'emprenedoria professional.

Per això proposem:

- Regular els preus del lloguer per a impedir lloguers abusius allà on els ajuntaments ho reclamin.
- Promoure i regular el lloguer a preu social d'habitatges privats, subvencionant la diferència o a canvi d'ajuts a la rehabilitació i avalant-ne el cobrament.
- Incloure la modificació del preu del lloguer en funció de l'estat dels elements comuns de la finca. La progressiva degradació de les finques hauria de fer revisar a la baixa el preu del lloguer, introduint una valoració periòdica objectiva dels immobles.
- Regular els pactes de reducció de lloguer de l'habitatge a canvi de millores.
- Protegir els contractes antics atenent al fet que la inversió inicial ha estat sobradament amortitzada, per mantenir la població gran als barris més antics.
- Introduir la pròrroga automàtica o la cessió de contracte, amb actualitzacions del lloguer en funció de l'IPC i de la valoració objectiva de les finques.

La construcció d'una societat lliure, justa i digna requereix optar per un model d'educació que sigui coherent i consistent amb aquesta aspiració.

Una societat serà més lliure en la mesura que la ciutadania que la conforma té la possibilitat d'accedir a oportunitats de formació i de creixement que satisfan les seves necessitats personals i col·lectives al llarg de tota la vida.

Alhora, una societat serà més justa si és capaç, entre d'altres, de fer de l'ensenyament una aposta per l'equitat. Per això, retallar despesa en educació significa vulnerar la dignitat de molts ciutadans i ciutadanes que veuen limitada la seva capacitat de fruit del que hauria de ser un dret. Així mateix, cal reivindicar una pedagogia que situa el creixement integral de la persona en la seva comunitat com fita principal, i que fa del procés educatiu una formació per una ciutadania activa, crítica, participativa i transformadora. Educar durant l'ensenyament no ha de suposar una discriminació sota cap principi, i per aquest motiu cal vetllar per la gratuïtat i la igualtat en l'accés des d'un sistema públic garant d'aquesta justícia. En definitiva, la construcció d'una societat digna implica que tota persona ha de poder exercir el seu dret a l'educació amb plenitud.

El model d'universitat de En Comú Podem es basa en refermar l'autonomia universitària per evitar ingerències per motivacions polítiques, ideològiques o econòmiques, alhora que aprofundint en el compromís social de la universitat, tot combatent possibles elitismes o corporativismes interns i garantint una vertadera participació democràtica. La universitat és una peça clau en la sortida de la crisi i per això proposem dotar-la de recursos suficients i no permetre que cap persona no hi pugui accedir per motius econòmics.

A Catalunya s'ha comprovat que la situació de la universitat només ha fet que empitjorar i ens reafirma en les nostres propostes. S'han produït brutals retallades de les inversions en

educació superior doblement perverses per formar part l'agenda privatitzadora de CiU i el Partit Popular però essent presentades com a sacrificis conjunturals per culpa de la crisi econòmica que ja estan pagant la majoria de la gent. Aquesta pressió mercantilitzadora, afegida a l'actual situació de crisi, fa que calgui una acció política ferma per mantenir i desenvolupar un sistema universitari públic i de qualitat que permeti el progrés social i econòmic del nostre país.

3.4.1 Enfortir un sistema d'educació pública i de qualitat per a tots i totes

Amb l'arribada del nou segle, la UNESCO estableix que l'educació ha de ser per a tots i totes, per tal que esdevingui un motor de desenvolupament individual i social, i sigui capaç d'atendre la diversitat de necessitats i objectius de les societats que hi participen. Per garantir la consecució d'aquesta finalitat, cal que l'educació s'entengui com un servei públic sota criteris de gestió democràtica i equitat, així com també de no discriminació. Des del 2004, a l'estat espanyol la xarxa pública va començar la seva davallada en benefici de l'escola concertada. A primària el 28% de l'alumnat estudia en centres privats sostinguts per fons públics, quan la mitjana de l'OCDE és del 8%. A l'estat espanyol, les escoles privades sostingudes per fons públics són un 30%, mentre que la mitjana europea és d'un 10%.

L'existència de dues xarxes segons titularitat i el benefici que els darrers governs conservadors han concedit a la titularitat privada trenquen el consens al voltant del dret a l'educació que va establir la LODE, i introdueixen una desigualtat creixent al sistema que impedeix que s'assoleixi l'objectiu de l'educació per a tots i totes.

Considerem que una educació pública de qualitat és l'única manera de garantir l'equitat i evitar les discriminacions per

raó de sexe o de criteris socioculturals. La llibertat d'ensenyament sempre ha d'estar subordinada al dret a l'educació, i per això és imprescindible enfortir un sistema d'educació públic i de qualitat.

En aquesta legislatura hem centrat el nostre treball en un Pacte per l'Educació, defensant l'educació pública dels atacs de C's i PP i davant l'ambigüitat del PSOE en defensa del nostre sistema educatiu públic. Convé destacar la virulència de PP i C's al model d'immersió lingüística que ha vingut demostrant al llarg dels anys la seva importància per garantir la cohesió social i l'aprenentatge de les llengües en coneixements i suficiència superior a les escoles del conjunt dels territoris de l'estat. En definitiva, un model d'èxit.

Des d'En Comú Podem proposem:

- Incrementar la despesa en educació fins al 7% del PIB mitjançant inversions procedents d'altres partides pressupostàries no prioritàries (com ara la de defensa).
- Desenvolupar una llei de finançament de l'educació que garanteixi el finançament adequat i suficient del sistema educatiu i de les actuacions de les comunitats autònomes en matèria d'inclusió, equitat i igualtat d'oportunitats.
- Augmentar progressivament i significativa l'oferta de places públiques. Les places públiques de proximitat creixeran de forma progressiva fins a substituir les places concertades.
- Obrir una línia específica de finançament pressupostari consolidat perquè els centres de titularitat privada que ho vulguin puguin transformar-se en centres de titularitat pública
- Establir un mecanisme d'auditoria general i permanent de l'educació concertada, i un sistema de penalitzacions i revocació de convenis per tal de fer front a possibles irregularitats que s'hi detectin.
- Revocar de forma automàtica els concerts dels centres escolars privats que

segreguen per raons de gènere, religió i elit econòmica.

3.4.2. Fomentar una educació pública inspirada en valors d'interculturalitat, laïcitat, inclusió, civisme, cooperació, solidaritat i feminisme

L'educació pública garanteix l'atenció a la diversitat de les persones, siguin quines siguin les seves característiques. L'educació pública ha de ser l'espai social en el qual es pugui superar la visió de la diversitat com a problema, per entendre-la com una oportunitat d'enriquiment.

La diversitat cultural ha de ser un element nuclear del currículum escolar. Des d'una perspectiva intercultural, el currículum ha de ser capaç d'obrir oportunitats d'aprenentatge per tal que l'alumnat conegui i reconegui la diversitat lingüística de l'estat, afavorida per les migracions recents, i compregui la societat multicultural actual en clau de laïcitat. Volem una educació pública construïda sobre els principis dels drets humans.

Per això proposem:

- Impulsar un Programa estatal per al foment de l'educació feminista, per la igualtat de gènere i contra la violència masclista.
- Crear un Pla estatal de foment de l'educació inclusiva, per finançar les accions de les comunitats autònomes en matèria d'inclusió.
- Impulsar un Pla estatal d'aprenentatge de les llengües cooficials de l'estat espanyol en aquelles comunitats autònomes que siguin monolingües.
- Integrar els centres d'educació especial i el seu personal a la Xarxa Ordinària, per reforçar d'aquesta manera l'atenció a la diversitat, i permetre que aquests centres puguin establir-se com a centres de

recursos, un cop analitzades les necessitats territorials.

- Introduir una xarxa de centres d'atenció educativa per a alumnat amb dificultats severes per a l'aprenentatge (motores, cognitives o sensorials).
- Revocar tots els acords en matèria educativa que l'estat manté amb la Santa Seu i la resta de confessions religioses, i eliminar l'assignatura confessional de religió del currículum escolar, que quedarà exclosa de l'escola pública.
- Establir l'aprenentatge-servei comunitari com un contingut i una metodologia curricular durant les etapes de l'ensenyament obligatori.
- Promoure un currículum que eduqui el pensament crític, la creativitat, l'esperit solidari i el respecte als drets humans i el medi ambient, amb valors cívics i democràtics com a eixos fonamentals.
- Parar especial atenció a l'etapa educativa de 0 a 3 anys, tot atorgant-li caràcter universal no obligatori, i fomentar la creació de places suficients per a aquesta etapa i un currículum bàsic per garantir-ne el caràcter plenament educatiu.

3.4.3. Garantir l'exercici efectiu del dret a l'educació mitjançant la introducció de mesures de compensació econòmica que eliminin la desigualtat de pertinença

La crisi econòmica del darrers anys ha tingut un impacte negatiu en els sistemes educatius. En poc temps han augmentat els índexs més severs de pobresa entre les famílies de l'alumnat, i de retruc aquest alumnat ha accedit al sistema en condicions més precàries, les quals van des de l'alimentació fins als materials escolars i les activitats no lectives.

D'altra banda, la transformació complexa

de les demandes educatives de la societat ha fet que avui dia el dret a l'educació no sigui equiparable al dret a l'escolarització. L'educació dels infants o joves avui no passa només per l'escola, i per aquest motiu cal repensar el dret a l'educació en clau comunitària.

Per garantir l'equitat cal acabar amb l'actual elitisme educatiu i afavorir que aquells sectors de la població amb dificultats econòmiques tinguin la possibilitat d'accedir a estudis postobligatoris.

Des d'En Comú Podem proposem:

- Establir un Pla estatal de suport econòmic per als menjadors escolars de centres, i garantir, en el marc normatiu corresponent, que siguin considerats com a espais educatius, els quals disposin de garanties laborals per a tot el personal i tinguin en compte les necessitats alimentàries específiques de l'alumnat, ja siguin socials, culturals o mèdiques.
- Afavorir, en el camí cap a una educació completament gratuïta, la dotació de suficients beques per tal d'assolir una educació obligatòria i no obligatòria pública.
- Eliminar les taxes escolars per etapes d'educació postobligatòria en funció dels nivells de renda del i de la estudiant/ família del i de la estudiant.
- Obrir una línia de finançament per a corporacions locals que financin projectes municipals destinats a fomentar l'educació en el temps lliure i comunitària, en especial en zones socialment desfavorides.
- Desenvolupar una línia de finançament específica per a comunitats autònomes que fomenti l'actualització, renovació, socialització i reutilització de materials escolars.
- Potenciar l'educació pública en el medi rural com a element per fixar la població en les zones rurals i evitar contribuir al seu despoblament.
- Promoure, de forma corresponsable amb el món local, projectes comunitaris d'atenció

a les necessitats específiques de l'alumnat, en funció de les necessitats territorials de cada zona, tot prestant atenció a les zones més vulnerables.

- Promoure, de forma corresponsable amb el món local, projectes educatius que vinculin l'entorn social i territorial de cada centre educatiu.

3.4.4. Augmentar progressivament la inversió en educació fins a aconseguir que en els propers anys representi el 7% del PIB

Espanya és un dels sis països de la Unió Europea, juntament amb Grècia, Xipre, Portugal, Hongria i Romania, on més ha caigut el percentatge del PIB que es destina a educació, que se situa actualment en el 4,8%. És evident que aquest percentatge no pot assegurar un sistema públic d'educació que garanteixi el dret universal d'accés a l'educació en condicions d'igualtat i democràcia.

En una societat democràtica, les administracions públiques han de possibilitar que el sistema públic d'educació rebi el màxim de recursos i reforços possibles.

En Comú Podem garantirà el dret fonamental d'accés a l'educació i de participació en una educació de qualitat per a totes les persones a través de diverses accions:

- Incrementar progressivament el percentatge del PIB dedicat a l'educació, per poder assolir, en finalitzar la legislatura, almenys la mitjana de la Unió Europea, situada en el 5,6%.
  - Constituir un fons de cohesió educativa que corregeixi els desequilibris i les desigualtats territorials en el marc local, en tot el conjunt de l'Estat.
- Garantir les condicions bàsiques per a l'escolarització per a tothom, especialment

en l'accés gratuït als materials curriculars i didàctics, a l'educació en el temps del lleure i a una alimentació equilibrada i de qualitat.

3.4.5. Recuperar i repensar les condicions bàsiques dels centres educatius

L'Estat, com a garant de l'educació de tota la ciutadania, té l'obligació de realitzar un rigorós treball de planificació educativa. Aquest procés ha d'involucrar les administracions públiques per tal que en resulti un bon mapa escolar, una bona política d'admissió d'alumnat i la dotació d'unes bones instal·lacions que responguin a les necessitats educatives de cada comunitat.

Així mateix, el treball de planificació ha de preveure que els centres tinguin una plantilla professional suficient per cobrir les necessitats de tot l'alumnat que integra la comunitat educativa.

Després de les retallades dels últims anys, cal recuperar els criteris pedagògics per dur a terme aquesta planificació, la qual no ha d'estar sustentada per criteris econòmics. Per això,

En Comú Podem proposarà un seguit de mesures per subvertir aquesta situació:

- Revisar les ràtios alumnat/ professorat a primària i secundària i als cicles formatius, d'acord amb les indicacions europees.
- Mantenir les infraestructures de forma correcta i adient. Establir diàlegs amb la comunitat educativa de cada centre i aprofitar les obres de manteniment i/o de millora com a motors d'innovació educativa.
- Fomentar l'escola rural, a partir del restabliment dels criteris que es feien servir abans de les retallades per obrir o tancar escoles rurals: 5 alumnes per obrir-les i 3 alumnes per tancar-les.
- Incorporar a l'educació els ensenyaments artístics en tots els espais educatius

formals, no formals o informals, amb l'objectiu de promoure valors com la creativitat, la capacitat crítica o la sensibilitat. Per fer-ho, cada centre disposarà de professorat específic.

- Fomentar l'ús de recursos pedagògics i psicopedagògics als centres, tot reconvertint-los en motors de la innovació pedagògica.

3.4.6. Fomentar la formació al llarg de la vida, tot millorant els nivells educatius obligatoris, postobligatoris i infantils, així com impulsant la creació de centres per a persones adultes

En el context actual, marcat per la globalització dels processos econòmics i socials, que les persones es formin és imprescindible, perquè permet la seva adaptació crítica i la seva participació activa en la societat, la seva intervenció, des de la localitat en la complexitat mundial, i el manteniment de la seva autonomia en un món en què la informació està controlada des de diversos centres de poder econòmic i polític. Aquest propòsit reclama polítiques educatives capaces de considerar la formació com un procés que es desenvolupa durant tota la vida i que, més enllà del concepte tradicional de "reciclatge" en l'esfera professional, preveu el desenvolupament formatiu en totes les dimensions que configuren la trajectòria vital de les persones.

Des d'En Comú Podem serem sensibles amb aquesta concepció de la formació al llarg de la vida i per això treballarem per:

- Promoure que la titularitat, el finançament i la gestió d'equipaments i programes per atendre la franja de 0 a

6 anys siguin públics, gratuïts i d'accés universal, com a garantia de qualitat, equitat i accés lliure i gratuït, per a totes les famílies que ho demanin.

- Assegurar que les diferents administracions educatives promoguin una xarxa de centres públics d'educació de persones adultes que garanteixi la seva suficiència i que sigui diversificada en formats presencials i a distància.
- Garantir una oferta equilibrada i pròxima al territori pel que fa als ensenyaments de règim especial -artístics, musicals i d'idiomes- per a tota la població. L'oferta d'idiomes ha de ser caràcter reglat i dins del marc comú europeu, donant protagonisme a les llengües presents a l'Estat, amb la garantia dels sis nivells definits en el marc comú europeu per a l'ensenyament de les llengües.

3.4.7. Promoure un sistema educatiu que eduqui en la ciutadania i la construcció d'una societat democràtica i participativa

Si volem viure en democràcia hem d'aprendre actituds democràtiques. Un dels espais socials privilegiats per adquirir aquests coneixements és l'escola, un context que possibilita la convivència, el diàleg i la cooperació. La democràcia s'aprèn exercint-la, però la LOMCE va en direcció contrària a aquests principis. Que les decisions tornin a centralitzar-se i que el poder torni a concentrar-se en òrgans unipersonals dificulta la construcció d'un ambient democràtic i participatiu en el món escolar. Cal recuperar la cultura democràtica del sistema educatiu, millorar-la i aprofundir-hi.

Per això a En Comú Podem proposem:

- Derogar la LOMCE
- Recuperar els consells escolars de centre com a òrgans màxims de participació

i presa de decisions dels centres sostinguts amb fons públics, recuperant la presència de la representació dels ajuntaments a tots els centres sostinguts amb fons públics i promoure'n la seva millora.

- Garantir els drets de l'alumnat amb programes de foment de la participació a les etapes d'educació obligatòria i de participació activa en la presa de decisions.
- Crear línies de suport específic per a la creació i/o enfortiment d'associacions de famílies als centres escolars.
- Incrementar l'autonomia curricular dels centres escolars i la seva participació en els processos d'avaluació de l'alumnat, del professorat i dels centres. Impulsar línies de finançament de programes per a l'autonomia dels centres escolars.
- Afavorir la creació de xarxes de centres en els territoris que comparteixen objectius i acorden accions mancomunades per resoldre'ls des de l'autonomia. Enfortir, també, el paper dels ajuntaments per constituir autèntiques comunitats educatives en xarxa en les zones educatives de referència.
- Promoure plans d'acollida per atendre l'alumnat nou que s'incorpori al centre educatiu, especialment aquell que provingui de famílies migrades.

3.4.8. Dignificar i promoure la formació professional com una opció educativa postobligatòria de qualitat i al servei de les necessitats de la ciutadania

La formació professional continua essent una assignatura pendent del sistema educatiu espanyol. Tot i la racionalització de les titulacions i currículums duta a terme les dues darreres dècades, i el fet que els CFGs han rebut la qualificació d'“educació superior”, aquesta opció formativa és vista per la ciutadania com un itinerari de segona

categoria.

D'altra banda, l'orientació de la formació professional envers el món del treball en exclusiva, deixant de banda aspectes més humanístics i globals, ha deixat aquest tipus d'educació en mans del mercat i ha empès els joves que hi participen a abandonar un sender d'educació al llarg de la vida. A més, la formació professional bàsica de la LOMCE segrega l'alumnat ja durant l'ESO, amb l'únic objectiu d'acomplir els criteris de convergència educativa europea ET2020 pel que fa a l'abandonament escolar prematur.

Volem una oferta pública de formació professional adequada i suficient, capaç de equilibrar el dèficit estructural que pateix la qualificació de la població activa espanyola, relacionada estratègicament amb el món laboral i universitari i basada en el diàleg amb els agents socials.

Per això, des d'En Comú Podem ens comprometem a:

- Garantir la gratuïtat de tots els estudis de formació professional o de qualificació professional.
- Ampliar l'oferta de formació professionals als centres de titularitat pública, amb una planificació que respongui tant a les demandes del mercat laboral com a les de la ciutadania del territori de referència.
- Regular els aspectes docents i laborals en els convenis de la formació en centres de treball, de manera que les empreses assumeixin la seva responsabilitat social i l'alumnat tingui accés a una remuneració justa.
- Diagnosticar les causes de l'abandonament en els Cicles de Formació de Grau Mitjà i al Batxillerat, i promoure programes de reintegració al sistema per als i les exalumnes que abandonen aquesta formació professional sense acreditar-ho. Derogar la formació professional bàsica i recuperar la comprensivitat de l'ESO en tota l'etapa.

- Enfortir i ampliar l'oferta de Cicles Formatius de Grau Superior en el marc dels centres d'educació secundària, i facilitar l'accés de l'alumnat als estudis universitaris mitjançant sistemes de convalidacions que reconeixin el capital formatiu dels titulats i titulades en aquesta formació.

3.4.9. Elaborar participativament una nova llei per tal de donar estabilitat i dinamisme al sistema educatiu

En els últims 35 anys s'han elaborat 7 lleis educatives, pràcticament sense comptar amb la participació de la comunitat educativa, la qual cosa és un despropòsit.

En el cas de l'última d'aquestes lleis, la LOMCE, la qual ha significat un retrocés considerable en les polítiques educatives, la participació de la comunitat educativa ha estat nul·la. Una de les nostres primeres mesures serà la seva derogació.

En Comú Podem vol contribuir a generar un impuls transformador que involucri a tota la ciutadania de forma permanent en la construcció del sistema educatiu.

Considerem que d'aquesta manera s'aconseguirà un procés estable i dinàmic que, com a primer resultat, conduirà a una nova llei d'educació basada en el desenvolupament personal i social al llarg de tota la vida.

Per a la consecució d'aquest objectiu proposem:

- Realitzar un diagnòstic a fons de la situació actual mitjançant un ampli debat entre tota la comunitat educativa, el qual permetrà detectar el nucli bàsic dels canvis estructurals que s'introduiran en el nou marc legal.
- Establir equips de treball amplis i estructurats en xarxa que coordinin la

recollida de propostes i s'ocupin de dotar-les de coherència.

- Sotmetre a discussió i votació les bases de la nova llei d'educació.
- Donar format jurídic i elaboració precisa al resultat del pronunciament ciutadà.

3.4.10. Un sistema educatiu en millora permanent

Una de les claus fonamentals per tal que el sistema educatiu sigui capaç de respondre a les expectatives de millora de la societat és que estigui dotat d'un procediment d'entrada de professionals — que prevegi també la seva formació inicial i permanent— que sigui coherent amb els objectius que es pretenen aconseguir. La determinació de les estratègies per a aquests objectius ha de revisar-se contínuament mitjançant una avaluació global de tot el sistema que doti a tots els seus nivells d'eines per a la millora.

En Comú Podem plantejarem:

- Increment en les dotacions de professorat i altres professionals als centres educatius i millora i dignificació de les seves condicions laborals
- Enfortir les competències professionals del professorat i dels equips educatius establint les bases d'una formació inicial i permanent coherent amb una metodologia activa i participativa de l'alumnat, amb la innovació pedagògica i amb el treball en equip tant del professorat com de l'alumnat.
- Incorporar nous perfils professionals als centres educatius que recolzin les tasques educatives.
- Garantir l'atenció tutorial en totes les etapes educatives com a element prioritari per aconseguir la bona convivència als centres educatius i l'orientació necessària a l'alumnat.
- Posar en marxa, de conformitat amb la comunitat educativa i la representació sindical, un nou sistema de selecció del professorat que, de forma objectiva i

transparent, i tenint en compte una formació pràctica, permeti el ple desenvolupament de les habilitats necessàries per dur a terme la tasca docent.

- Dissenyar un procediment d'avaluació del conjunt del sistema educatiu a partir de tots els elements que s'hi involucren i a tots els nivells. L'objectiu d'aquest procediment no ha de ser cap mena de competició sinó l'ajustament permanent de les estratègies als objectius, el qual ha de fer-se amb la participació àmplia i activa, tant en el diagnòstic com en les propostes de millora, de totes les persones involucrades en el procés.

3.4.11. Impulsar les metodologies actives i participatives

Davant d'una visió obsoleta de l'educació, presentada com una transmissió de coneixements, nosaltres la visualitzem com una guia d'estratègies d'aprenentatge per a la comprensió activa del món. És des d'aquest enfocament que creiem imprescindible desenvolupar les intel·ligències múltiples harmonitzades de l'alumnat i potenciar una educació creativa, crítica i solidària.

Sabem que no seria convenient imposar cap tipus de metodologia pedagògica, perquè generaria una reactivitat contraproduent. El que ens proposem és afavorir els intercanvis d'experiències de metodologies actives i participatives que molts grups han portat a terme, tot i les traves burocràtiques d'algunes administracions educatives. Volem que les administracions passin a estar decididament al costat de l'extensió i perfeccionament col·lectiu d'aquest tipus de didàctiques.

A més, considerem que un dels factors determinants en l'abandonament escolar és la falta de motivació que, en alguns i algunes estudiants, neix, precisament, perquè han de seguir un plantejament a l'aula que els considera mers contenidors de continguts

aprosos memorísticament i que resulta allunyat de les seves preocupacions.

Per tot això, proposem:

- Fomentar i difondre el treball en xarxa interdisciplinari entre equips que desenvolupen metodologies actives i participatives de l'alumnat.
- Promoure les biblioteques i mediateques d'aula, software lliure i recursos educatius oberts, garantint la formació del professorat per tal que pugui aprofitar aquests recursos.
- Crear un pla de lluita contra l'abandonament escolar prematur i un pla de xoc urgent contra el fracàs escolar i l'exclusió social, que passaria per l'eliminació immediata de totes les retallades aplicades a l'educació pública pels diferents governs centrals i autonòmics, per la dotació de personal especialitzat i de recursos necessaris per al suport a l'alumnat i per a la prevenció i atenció a la diversitat en tots els centres.
- Aquest pla de xoc contemplaria l'ús de pedagogies inclusives com a element clau contra el fracàs i abandonament escolar i contindria mesures contra l'assetjament escolar.
- Assegurar que les administracions educatives garanteixin l'autonomia pedagògica i la participació democràtica de tots els sectors de la comunitat educativa. Les administracions educatives tenen l'obligació de promoure l'associacionisme de tota la comunitat educativa en la gestió dels centres escolars.
- Garantir una elecció democràtica, participada i transparent de l'equip directiu i del consell Escolar de cada centre, a partir de la regulació del dret a vot de les diferents parts de la comunitat educativa i de la promoció d'una direcció representativa i col·legiada.
- Garantir la participació corresponsable de les famílies en la gestió del centre educatiu.
- Establir, en aquells territoris que ho requereixin, un pla d'obertura dels centres escolars al seu entorn.

3.4.12. Garantir l'accés universal a l'educació universitària amb independència de la situació socioeconòmica

És una realitat que moltes persones joves i adultes no poden accedir a l'educació universitària a causa de l'increment de les taxes —especialment significatiu fou l'encariment, el 2011, de fins a un 67% del preu de la matrícula—, o de la impossibilitat de compatibilitzar formació i treball durant els estudis. Aquesta realitat pot conduir a un increment de la desigualtat social, i a un retorn dels nivells de formació universitària entre les classes populars de fa dècades.

Per aquest motiu, ens comprometem a: Tornar, en el primer any de legislatura, als preus d'abans del 2011, amb l'horitzó de la gratuïtat, tal com es fa en la majoria de sistemes universitaris europeus.

- Despenalitzar taxes superiors per a estudiants estrangers i estrangeres que acreditin insuficiència de recursos econòmics.
- Facilitar les condicions per a l'estudi de carreres universitàries en format de via lenta i/o d'horari nocturn.
- Recuperar la segona convocatòria d'avaluació. Derogar el sistema 3+2 en els graus universitaris.

3.4.13. Cap a una nova llei que reforci l'autonomia de les universitats públiques

Per tal de garantir la transparència i l'autonomia universitària, proposarem una nova Llei Orgànica d'Universitats que incorpori les següents mesures:

- El Claustre recuperarà el seu paper en la presa de decisions estratègiques i tornarà

a tenir caràcter decisor en qüestions estratègiques com el pressupost, els estatuts de la universitat o altres qüestions rellevants que afectin la plantilla.

- La gestió i el govern de les universitats públiques seran participatius, i es faran públiques i accessibles totes les informacions, especialment les econòmiques, sempre des del respecte a la privacitat de les persones.
- No es podrà finançar universitats privades amb capital públic, o en tot cas les universitats de gestió privada o mixta amb finançament públic s'hauran de convertir en universitats públiques.

3.4.14. Incrementar la inversió pública en educació superior fins al 2% del PIB per equiparar-nos amb la mitjana europea

Els sistemes universitaris català i espanyol han patit en les darreres dècades una manca crònica de finançament, fins a un 50% per sota de l'entorn europeu.

Per canviar aquesta situació proposem:

- Augmentar la inversió en educació superior en aquesta legislatura fins al 2% del PIB, tal com s'ha marcat Espanya en els objectius Europe 2020. Aquest augment d'un 0,7% del PIB (7.200 M €) de la inversió actual ha de permetre la progressiva reducció de les taxes de matrícula. A més, ha de servir per solucionar l'actual estat de falta de personal i per millorar la seva situació de precarització.

3.4.15. Augmentar la inversió pública en beques, de l'actual 0,11% fins arribar a la mitjana europea del 0,24% del PIB

Un dels principals impediments que troben les persones per accedir a la universitat és el cost d'oportunitat. Les beques actuals no cobreixen les necessitats d'una gran part de la població. Per això proposem:

- Augmentar la inversió pública en beques, de l'actual 0,11% fins arribar a la mitjana europea del 0,24% del PIB.
- Adjudicar beques salari per pal·liar el cost d'oportunitat, tot basant els criteris d'adjudicació en la renda dels candidats i candidates.

3.4.16. Eliminar la precarització a les universitats i centres de recerca

Les polítiques que han provocat a retallades de més del 40% en els pressupostos de les universitats públiques, juntament amb les polítiques que han prioritzat el deute públic i han prohibit la contractació de personal, han dut les plantilles de personal a situacions límit. Els col·lectius dedicats a la investigació, tant a la universitat com a centres públics d'investigació, estan sovint subjectes a la precarització laboral, causada per la falta de pressupostos i també per l'absència d'una carrera d'investigació planificada. Com a conseqüència d'això, sovint els investigadors abandonen la seva carrera o emigren a països on poden continuar desenvolupant la seva tasca.

Per això proposem:

- Eliminar la limitació de reposició

de personal actual, permetent que les universitats renovin el personal que s'ha jubilat. Afavorir que el personal docent, investigador o d'administració i serveis acomiadat, o "no renovat" en els darrers anys tinguin posicions preferents per a la contractació.

- Acabar amb les situacions irregulars i l'abús de figures com la del professor/a associat/ada per cobrir la mancança de personal.
- Implementar una carrera investigadora, dissenyada gràcies a les recomanacions europees i a la consulta als col·lectius implicats, per subvertir la situació actual.
- Garantir un salari mínim als investigadors i investigadores en etapa formativa predoctoral i postdoctoral, un salari mínim. La seva quantia dependrà dels anys d'experiència que acumuli cada persona.
- Impulsar mecanismes que permetin crear contractes tenure-track destinats a joves investigadors/es que han acabat la seva formació postdoctoral. A més a més, garantirem el finançament de projectes que contemplin la contractació de tècnics i tècniques i estudiants predoctorals o postdoctorals.
- Crear contractes de reincorporació específics per a la etapa que segueix a la maternitat i paternitat, per tal de protegir la conciliació laboral i familiar.
- Garantir que les convocatòries siguin estables en el temps, que tinguin un calendari fix i que compleixin el terminis marcats, tant per a les sol·licituds com per a les resolucions.

3.4.17. Incrementar les ajudes pre i postdoctorals

La formació de personal investigador i docent jove és essencial per al progrés de la societat i per a la supervivència de les universitats. Les ajudes actuals només cobreixen el 30% de les sol·licituds.

Per això proposem:

- Incrementar les ajudes a personal pre i postdoctoral, de manera que arribin a cobrir fins a un mínim del 60% de les sol·licituds.
- Impulsar que les ajudes tinguin forma de contracte durant tota la seva durada.
- Actualitzar l'import de l'ajuda, que no ha canviat des del 2008, d'acord amb els increments en el cost de la vida.

3.4.18. Reformular els criteris d'avaluació de la carrera investigadora

Cal canviar l'escala de valors que regeix l'avaluació de la investigació i la docència a la universitat. Els mecanismes d'accés a la carrera d'investigació i docència han de ser lògics, coherents, unitaris i han d'evitar l'eterna endogàmia.

A més a més, cal possibilitar que les persones desenvolupin la seva carrera en tasca aquell àmbit on se sentin més capaces, ja sigui en la docència, en la investigació o en una situació mixta.

A En Comú Podem proposem:

- Fer més transparent els processos d'avaluació duts a terme per l'ANEP per adequar les avaluacions a la realitat universitària, tot emprant mecanismes que afavoreixin la participació de la comunitat universitària.
- Valorar la docència tenint en compte no només la quantitat d'hores impartides, sinó la seva qualitat. Alhora valorar positivament aquelles activitats dedicades a la divulgació científica.
- Graduar l'avaluació d'acord amb la qualitat i l'impacte de la investigació realitzada en cada moment, per valorar també les patents, la mobilitat entre centre i àrees, l'organització de congressos i fonamentalment l'execució de projectes col·laboratius, sobretot a nivell internacional

- Valorar la gestió realitzada per investigadors principals tenint en compte tant el grau de satisfacció del personal contractat com la gestió realitzada a nivell científic; es tindrà en compte la qualitat i no només el nombre de tesis doctorals dirigides, l'obtenció de projectes o de noves línies d'investigació.
- Consolidar un sistema de seguiment anual de tesis doctorals.

3.4.19. Consolidar un pla de mobilitat al llarg de la carrera investigadora

La mobilitat dels investigadors s'hauria de fomentar en totes les etapes de la seva carrera. Les estades a d'altres centres no només permeten adquirir nous coneixements i aprendre noves tècniques, sinó que potencien la cooperació amb d'altres grups d'investigació. S'ha d'entendre la mobilitat no com una finalitat en ella mateixa, sinó com un mitjà per aconseguir l'excel·lència investigadora, la qual s'ha d'adreçar no únicament a persones investigadores espanyoles a l'estranger, sinó també a personal investigador comunitari i d'altres països que vulguin treballar al nostre país.

A més a més, s'ha d'estimular la mobilitat intersectorial i entre àrees de coneixement. En els últims cinc anys la reducció del pressupost en investigació ha vingut acompanyada d'un descens en el nombre de persones investigadores i de personal de recolzament a la investigació. Algunes d'aquestes persones han trobat una alternativa a la seva carrera a d'altres països, la qual cosa considerem com una pèrdua.

Per això ens comprometem a:

- Consolidar plans de mobilitat per possibilitar que les persones investigadores canviïn de centre com a mínim una vegada a la seva carrera investigadora. Aquest fet permet evitar l'endogàmia i els favoritismes

existents a la universitat espanyola.

- Promoure programes que afavoreixin l'intercanvi i la col·laboració entre grups, per millorar la formació i establir noves xarxes de cooperació amb científics i científiques i centres d'investigació de prestigi internacional.
- Garantir el reconeixement a l'Estat espanyol de l'experiència professional adquirida a l'estranger, per promoure la reincorporació d'investigador/es al sistema espanyol d'I+ D+i.
- Treballar per desenvolupar un programa de retorn per a investigadors/es joves expatriats.

3.4.20. Desenvolupar un "Pla estratègic de suport i foment a la investigació i la transferència de coneixement 2016- 2020"

Les retallades econòmiques han afectat seriosament la capacitat d'innovació i de producció del sector de la investigació a l'estat espanyol. D'altra banda, el procés de relleu generacional normalitzat s'està interrompent a causa de la migració del talent a d'altres països, en què els i les joves investigadors/es troben més oportunitats (fenomen conegut com a brain-drain).

A més, en un moment en el qual la investigació resulta vital per promoure un canvi de model productiu que permeti a l'estat sortir de la crisi econòmica en què es troba, la transferència del coneixement es redirecciona cap al monopoli de les necessitats i el dictat del sector privat.

Per tot això, ens comprometem a elaborar un pla en què participin totes les parts implicades i que contingui com a mínim els següents aspectes:

- Establir un programa de retorn per a investigadors/es joves expatriats/des.

- Crear una Agència Estatal Pública per al Foment de la Transferència del Coneixement, amb una línia de finançament de projectes directament vinculada a l'ICO.
- Introduir la figura d'investigador/a júnior en el si de la normativa actual que reconegui avantatges fiscals i econòmics per als organismes públics i privats que la utilitzin.
- Duplicar l'import econòmic dels programes adreçats al foment de la investigació i el desenvolupament.
- Establir una línia específica de recerca, amb una dotació econòmica que dupliqui l'actual, per als programes d'investigació de l'àmbit de les ciències socials i de les humanitats que persegueixin la transformació social de la ciutadania, la participació ciutadana i l'aprofundiment democràtic.

3.4.21. Dissenyar polítiques científiques més transparents i socialment compromeses

La inversió de fons públics de recerca ha de tenir un retorn a la societat. Per tant l'estratègia científica i tecnològica portada a terme per un govern ha de ser transparent, compromesa i ha de poder ser avaluada pel conjunt de la societat.

Els centres de recerca són avaluats d'acord amb la seva productivitat científica, estratègia que genera un clima de sobrecàrrega i estrès. Per tal de compensar aquesta situació s'haurien de cercar fórmules d'avaluació addicionals que incentivin una millora en la qualitat de vida dels seus treballadors i treballadores.

Per això ens comprometem a:

- Revisar i modificar la despesa 46 (I+D+i) dels pressupostos generals de l'Estat amb l'objectiu de reduir, fins a la seva eliminació,

la recerca militar, i revisar la procedència dels préstecs inclosos en el capítol VIII, la quantia dels quals suposa el 62.4% del total de la despesa.

- Divulgar els plans d'investigació.
- Invertir en la recerca dedicada a la ciència bàsica, la qual és necessària per dotar de contingut les investigacions aplicades del futur.
- Invertir en ciència aplicada a una millora de la qualitat de vida de les persones. Això inclou: la qualitat de l'aire, aigua i aliments; els tractaments mèdics; el progrés tecnològic; l'estudi de plans de cohesió social i amb perspectiva de gènere; mètodes d'aprenentatge, de participació en la cultura o d'altres activitats cíviqes; i els processos productius sostenibles.
- Potenciar aquelles institucions que apliquin mesures socials capaces de promoure la conciliació familiar, la igualtat d'oportunitats i l'estabilitat laboral.

3.4.22. Augmentar la inversió pública en R+D+i

El finançament públic de la recerca és bàsic per a l'assoliment de coneixements científics i culturals que redunden en el bé comú. La inversió privada no té capacitat per a grans investigacions que no donen un rendiment immediat. Després de 5 anys de retallades hem retrocedit al nivell d'inversió pública en R+D+i del 2007, el que suposa el 1,24% del PIB. Estem, per tant, lluny del 2% de la mitjana europea i del 3% que inverteixen països com Alemanya o Finlàndia. Això fa que el progrés científic i cultural de la nostra societat i el desenvolupament del país i de les seves perspectives econòmiques futures perilli i provoca que el personal investigador emigri a d'altres països per manca de recursos.

Per això proposem:

- Augmentar la inversió pública en R+D+i fins que arribi al 3% del PIB, tal com marquen els objectius Europe 2020 de la

Unió Europea.

- Fomentar la investigació sobre les problemàtiques socials urgents.
- Fomentar la investigació bàsica, artística i humanística.
- Fomentar la investigació que ajudi a la creació de teixit productiu de valor afegit.
- Augmentar progressivament la dotació pressupostària destinada a R+D+i fins que assoleixi almenys el 3% del pressupost general de l'Estat. Aquest percentatge del pressupost haurà d'anar destinat als diferents sectors involucrats en el procés de recerca.
- Garantir la inversió en els sectors de generació de coneixement, formats pels científics i centres on es realitza aquesta tasca de recerca, incloses universitats, organismes públics de recerca i altres centre d'R+D+i.
- Optimitzar els recursos disponibles per a la recerca, estimulant la inversió en equipaments i infraestructures, tot promovent el seu ús compartit entre laboratoris, instituts, universitats i parcs científics.
- Invertir en els sectors de transferència i promoció del coneixement, per tal que s'encarreguin de forma efectiva d'enllaçar els projectes d'investigació, desenvolupament i innovació (R+D+i) amb les demandes del sector privat i les PIMES; perquè es desenvolupi la inversió realitzada en cooperatives de l'economia social i solidària; i perquè serveixi per divulgar el coneixement científic i tecnològic a la societat, especialment a escoles i instituts.
- Potenciar i col·laborar amb el sector de finançament que gestiona els recursos públics i les ajudes europees, i incentivar la inversió privada vers la recerca no orientada.

3.5. L'esport com a dret de la ciutadania

L'esport és un dret dels ciutadans i les ciutadanes que forma part de l'exigència actual de qualitat de vida i que, per tant, ha de ser fonamentat amb recursos públics per l'Administració.

Les competències esportives en l'àmbit estatal haurien de quedar molt reduïdes, en coherència amb els estatuts d'autonomia que, com és el cas del de Catalunya, recullen el caràcter de competència exclusiva en aquesta matèria.

L'accés a la pràctica de l'esport és un dret que cal garantir perquè tots i totes puguin gaudir dels beneficis que suposa per a la salut i la qualitat de vida. També cal continuar promocionant i millorant l'oferta pública esportiva amb una diversitat prou àmplia d'activitats, que reculli de manera àmplia les necessitats de la població en funció de l'edat, les preferències i les possibilitats.

L'esport és un instrument d'integració social excel·lent per a les persones amb diversitat funcional, per a les persones nouvingudes o per a col·lectius amb situacions de risc d'exclusió social. També és important afavorir la pràctica d'activitats esportives entre la gent gran, adaptades a les seves necessitats, no només pels beneficis que comporta per a la salut sinó també com a espai de relació social, de manera que s'evitin situacions d'aïllament i soledat.

L'esport professional és una realitat que requereix una regulació eficaç que en garanteixi la incardinació en el sistema esportiu del país. Cal garantir especialment els drets dels i les esportistes professionals, l'honestedat de la competició i la contribució de l'esport professional al conjunt del sistema.

L'esport ha de ser organitzat de forma que respecti el medi ambient i que promogui l'aplicació de tècniques i de procediments que contribueixin al desenvolupament sostenible.

Per assolir aquests objectius, i d'altres, des d'En Comú Podem proposem:

- Afavorir que tothom tingui accés a la pràctica de l'esport i per tant, el govern de l'Estat ha d'incentivar, garantir i donar suport econòmic, a través de les comunitats autònomes, a les polítiques i programes esportius. Així mateix, ha de garantir el seu pluralisme i la igualtat d'oportunitats en l'accés a la pràctica esportiva, especialment en l'àmbit escolar i entre aquells col·lectius amb majors dificultats.
- Llei de Regulació de les Professions de l'esport. Cal una revisió i actualització de la mateixa que unifiqui i confereixi un marc general i igualitari a totes les comunitats autònomes, atorgui una seguretat jurídica als professionals de l'esport, classifiqui les categories professionals, especifiqui les funcions i atribucions pròpies de cadascuna i assenyali com s'ha d'acreditar aquesta qualificació per accedir legalment a exercici de la professió
- Pla Nacional de Recolzament Integral a la Formació d'esportistes d'Alt Nivell en Edat Escolar i Universitària, formació acadèmica i compatibilitat amb l'activitat esportiva
- Pla Estratègic per a l'Esport Adaptat assentat sobre quatre pilars fonamentals:
  - Crear una àrea específica d'Esport Adaptat en el Consell Superior d'Esports que s'encarregui de:
    - La promoció, la detecció de talents, la tecnificació i l'alt rendiment en l'Esport Adaptat.
    - El foment d'activitats de promoció de l'esport adaptat amb esportistes en edat escolar.
  - La coordinació del Comitè Paralímpic Espanyol i altres centres estatals dependents del Ministeri de Sanitat per a la captació d'esportistes amb discapacitat.
  - L'impuls de plans de formació tècnica adequada en matèria de discapacitat per a tècnics i tècniques i oficials esportius/ves.
  - L'avaluació de les instal·lacions d'entrenament dels i les esportistes

paralímpics per fomentar la seva millora i ampliació.

- La violència als espectacles esportius és una xacra que cal eradicar definitivament amb l'aplicació de la Llei contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància a l'esport.
- S'ha de continuar treballant per a la prevenció i sanció del dopatge en l'esport a partir de la Llei de protecció de la salut i contra el dopatge.
- L'esport d'elit, que genera molts diners, ha de tenir una taxa que reverteixi directament en l'esport de base quan es facin grans transaccions a l'hora de fer fitxatges.
- Creació del Fons social de l'esport per tal dotar de finançament esport de mediació, impuls esport a zones deprimides o d'intervenció social, investigació i difusió i valor afegit de l'esport mitjançant I+D+I
- Promoure el reconeixement de les seleccions catalanes, i revisar el concepte d'exclusivitat a favor de l'Estat en la participació en competicions esportives oficials de caràcter internacional i, per tant, l'exclusivitat de les federacions espanyoles pel que fa a la gestió de programes coherents i globals d'esport d'elit.
- Supressió dels anuncis d'apostes esportives en la franja horària de la retransmissió televisiva i en horaris d'audiència juvenil, respectant la directiva de televisió sense fronteres.

Massa anys, i de nou una legislatura d'atac i menys teniment a la cultura i al sector cultural. Cal revertir la situació i cal un nou enfocament de la política cultural a l'Estat que reconegui la plurinacionalitat, l'existència i promoció de diferents tradicions i realitats culturals, que clarifiqui i blindi les competències en cultura i garanteixi l'accés a la cultura, l'expressivitat cultural i un nou model de governança. Cal un canvi dràstic a nivell de tot l'Estat pel que fa a la política cultural amb un nou marc econòmic, laboral i jurídic per impulsar els sectors culturals. En aquest sentit cal recordar la competència plena que l'Estatut de Catalunya reconeix en l'àmbit de les polítiques culturals. En aquesta legislatura cal reconèixer, gràcies al nostre paper impulsor conjuntament amb els sectors i diferents iniciatives d'administracions de CCAA, l'avanç en la regulació de drets i deures dels i les artistes i creadores amb una aprovació d'un conjunt de mesures mitjançant l'Estatut de l'Artista que en aquesta propera legislatura cal acabar concretant i desplegant

3.6.1 Pacte per la Cultura

Amb l'objectiu de vetllar per la independència del sector cultural i garantir el coneixement; la producció; la creació; la diversitat; l'accés; les bones pràctiques i la gestió responsable, democràtica i transparent; la sostenibilitat; la promoció; la conservació; i la difusió de la cultura, al marge de les contingències i els canvis polítics.

A l'empara d'aquest Pacte per la Cultura, s'impulsaran reformes legislatives.

3.6.2. Impuls de reformes legislatives per tal d'actualitzar o reconèixer les diferents realitats de les arts i els seus ensenyaments

- Impulsar la necessària Llei dels Ensenyaments Artístics Superiors per tal

de reconèixer aquests ensenyaments en la seva regulació i titulació com ensenyaments superiors amb plena equiparació als ensenyaments universitaris en la seva normativa pel que fa a les estructures de funcionament, la categoria, la independència, l'autonomia, la tipologia i la denominació dels títols oferts (grau, màster i doctorat), l'estatut de l'alumnat i el nivell del cos i el règim retributiu del professorat.

- Llei de les arts. Una llei que reconegui el marc general regulador en els aspectes formatiu, difusió, exhibició, educatiu i dels drets i deures dels espectadors i els creadors, artistes i professionals de les arts en les seves diferents disciplines i la concreció en llei del Llibre, de la Música, de les Arts escèniques o del Cinema

3.6.3. Impulsar un pla de xoc cultural

Després d'anys d'atac frontal a la cultura des del govern central és urgent un pla de xoc que revertixi la vulneració de la garantia de drets culturals a la ciutadania. En aquest sentit, cal desenvolupar un gran paquet de mesures que doni resposta a la situació d'emergència creada i fer-ho des del consens i la construcció col·lectiva d'alternatives a la realitat actual.

En aquest sentit, proposem:

- Una nova fiscalitat per a la cultura: amb l'aplicació d'un IVA del 4% (IVA superreduït) per a tots els serveis, instruments i productes culturals, fent desgravacions fiscals en el finançament de produccions culturals de fins al 30% per a cinema i altres tipologies de produccions de cultura en viu, i amb deduccions en l'impost de societats per a petites empreses culturals.
- Una nova llei de mecenatge i fundacions per impulsar i afavorir la participació dels sectors econòmics en la cultura, amb un increment de la quota de deducció de l'IRPF i de l'impost de societats (del 25% al

60% i del 35% al 70%), amb la possibilitat de dació en pagament de la quota autonòmica dels impostos estatals cedits, incentius fiscals a la compra i la donació d'obres a institucions públiques, incloent-hi quan l'autor sigui viu i amb deduccions fiscals en donacions per a projectes de crowdfunding.

- Desplegament del marc laboral i les mesures que l'aprovació de l'Estatut de l'artista incorpora i reconeix, entre altres mesures, el reconeixement de la discontinuïtat en l'activitat i la preparació prèvia, la consideració en la base de càlcul de la irregularitat dels ingressos i la deducció per despeses de material i transport, la creació de la figura de l'autònom dedicat a professions culturals amb un règim de seguretat social propi, i el reconeixement de la representativitat de les associacions professionals en la negociació col·lectiva i en el finançament corresponent.

3.6.4. Generar un nou marc competencial i administratiu

La cultura és competència exclusiva segons l'Estatut de Catalunya. Atès el desplegament competencial de la cultura, garantint el principi de subsidiarietat i d'igualtat per a tothom, cal executar els traspassos competencials, complir amb el principi de subsidiarietat i articular les mesures de projecció exterior de la realitat pluricultural de forma integradora i alhora singular de cadascuna de les cultures que conformen l'Estat.

En aquest sentit, mesures concretes a prendre:

- Polítiques de reconeixement de la pluriculturalitat: augment del pressupost a fons destinats a l'edició i a la difusió de les diferents cultures que conformen l'estat espanyol, més ajudes a les traduccions, més pressupost a la internacionalització de les cultures. Reconversió de l'Institut Cervantes amb una aposta pluricultural i

plurilingüística, i coordinació amb les altres institucions nacionals (en el cas català, amb l'Institut Ramon Llull i l'Institut d'Estudis Catalans). Facilitació de la cooperació i de la comunicació cultural entre les diferents comunitats autònomes, i especialment establiment de xarxes estables culturals dels territoris de parla comuna.

- Traspassos de titularitats: traspàs de la titularitat del Museu Arqueològic de Tarragona, Execució biblioteca Provincial de Barcelona convertint-la en un nou servei de centralitat urbana i d'innovació i noves tecnologies digitals, canvi legislatiu, traspàs dels arxius provincials i dels fons propis de l'Arxiu de la Corona d'Aragó i fer operatiu el Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, revitalitzant el centre i la seva projecció cultural i històrica, compliment immediat de la llei del retorn de la totalitat dels "Papers de Salamanca" i fer-ne efectiu el retorn.
- Recuperar l'aportació de l'Estat al finançament de les grans institucions culturals catalanes i l'aportació a Barcelona com a capitalitat

3.6.5. Impulsar un nou model de governança de la cultura

Cal repensar les bases del nostre model de governança cultural, entenent la cultura com un bé comú. La cultura compta amb l'aportació que fan les diverses administracions públiques, amb la creativitat, amb una ciutadania activa, amb els sectors de la cultura i amb la llarga i potent tradició associativa cultural. Alhora la cultura no està aïllada de la relació amb altres àmbits centrals de la política pública, com l'educació, la investigació científica, el coneixement. Cal un model de governança que incorpori tots els actors amb un sol objectiu: una ciutadania culturalment més activa.

Per això proposem:

- Aprovar normatives que estableixin el marc de les diferents polítiques que s'han

de desenvolupar des de la perspectiva d'un nou model de governança de la gestió cultural, amb el desenvolupament de regulacions que fomentin que els equipaments es gestionin a partir d'un contracte-programa i que es realitzin concursos públics per al nomenament de les direccions, obrint a la participació els seus espais de decisió.

- Mesures de foment de models de contractació pública que assegurin un tracte ètic als treballadors i treballadores de la cultura, assegurant-ne els drets.
- Pla de foment de la cultura de base que permeti un apoderament més gran de tota la comunitat/a cultural i de la ciutadania en general.
- Incrementar el pes i la participació municipal en el foment de la cultura apostant per la cultura de proximitat com a model de governança.
- Potenciar la relació entre els àmbits de la cultura i l'educació.

3.6.6. Aprovar una nova llei de propietat intel·lectual

La propietat intel·lectual s'ha d'entendre com un dret que fomenti la creació i no com un element que constrenyi l'accés a la cultura.

Des d'aquesta filosofia es proposa:

- Reformar la llei de la propietat intel·lectual, adaptant-la a les legislacions més avançades en el marc de fer compatibles els drets d'autor, l'impacte de les noves tecnologies, els nous factors i agents que intervenen en els drets d'autor, i la societat, conciliant els necessaris drets d'autor i l'accessibilitat universal i els drets dels usuaris. Les línies mestres d'aquesta nova llei han de ser: Revisió del cànon, tant del concepte com del finançament i els mecanismes de lluita contra la pirateria anul·lant la coneguda llei Sinde-Wert. Revisió i reforma de les societats de gestió de drets

- Domini públic de tots els fons en propietat i/o dipòsit a les institucions públiques.
- Pla de foment de la cultura lliure.

3.6.7. Impulsar la igualtat de gènere en l'àmbit cultural

Hi ha un consens generalitzat sobre la importància de la cultura com a instrument de progrés social. Tanmateix, les raons de gènere encara són motiu de discriminació a l'accés i la producció cultural. Aquesta discriminació no només es produeix en termes quantitatius, sinó també qualitius: cal eradicar les regles masculinitzades del sector i crear metodologies noves, per permetre la construcció d'imaginari més democràtics i adoptar la diversitat de gènere com a principi.

Amb aquest objectiu, proposem:

- Reequilibrar els pressupostos amb accions positives per descentralitzar i democratitzar la cultura, per tal que els col·lectius que s'han vist discriminats en prenguin el protagonisme.
- S'implementaran mesures positives en l'adquisició i la gestió del patrimoni, per permetre el descobriment o la recuperació de l'oblit de l'obra de dones creadores o persones que hagin estat invisibilitzades per raó d'orientació sexual o identitat de gènere.
- Fomentar la creació cultural amb perspectiva de gènere.
- Garantir que els esdeveniments culturals de titularitat pública o que comptin amb ajudes o subvencions adoptin la diversitat de gènere com a principi, tant pel que fa a les persones participants com als continguts.
- Incloure una guia de bones pràctiques en matèria de gènere a totes les institucions culturals de titularitat pública i promoure'n l'adopció per part de les de titularitat privada, així com vetllar per l'acompliment dels plans d'igualtat i la presència d'agents

d'igualtat a les institucions.

- Compliment d'igualtat en la composició de jurats i en la representació pública a les institucions culturals

3.6.8. Protecció, promoció i difusió del Patrimoni cultural històric, artístic, documental, arquitectònic i industrial

Els nostres carrers, places, edificis històrics i altres elements històrics són un llegat amb un valor incalculable que ens han deixat els que ens han precedit. Estudiar i entendre la rellevància d'aquest patrimoni cultural contribueix a comprendre'ns a nosaltres mateixos avui i avançar com a societat cohesionada i democràtica.

Per fer-ho cal actualitzar el marc legal mitjançant la renovació de la llei vigent, datada del 1985, de manera que apostem per:

- Renovar la Llei de patrimoni històric espanyol per una nova Llei del patrimoni cultural per integrar-hi el Patrimoni Mundial i el segell del Patrimoni Europeu, de manera que s'articulin les lleis autonòmiques i polítiques locals dotant-se d'un pla de gestió econòmica, una política fiscal de tots els nivells de protecció i una promoció de la rehabilitació, suprimida pel Govern del PP el 2013.
- Incorporar el valor de la preservació i el foment del patrimoni i el paisatge material i cultural de manera transversal en el conjunt d'actuacions que s'emprenguïn des de les administracions.
- Elaborar un pla de finançament i gestió econòmica i un sistema de retorn dels recursos mitjançant les taxes turístiques.
- Desenvolupar una política fiscal gradual, que doni resposta a tots els nivells de protecció i no només a un sol nivell, com passa actualment.
- Apostar per la sostenibilitat,

promocionant la rehabilitació general a les ciutats, destinant recursos a la investigació i protegint els nuclis històrics de l'impuls especulatiu turístic vetllant per evitar els fenòmens de gentrificació que se'n puguin derivar

- Modificar l'1% cultural, canviar les orientacions i els destins atenent als diferents vessants patrimonials materials i immaterials. Augmentar i millorar la distribució territorial i establir unes fórmules clares d'accés a les administracions locals amb intermediació dels governs corresponents. Impulsar la creació contemporània i garantir-ne els usos públics i socials i afavorir la coproducció social en la salvaguarda, manteniment i gestió del patrimoni.

3.7. Llengua catalana i plurilingüisme

En Comú Podem aposta per potenciar la llengua catalana i l'occità a l'Aran com a instrument d'igualtat d'oportunitats, de cohesió social i de ciutadania.

En aquest sentit, proposa l'assoliment dels objectius generals següents:

- Recuperar la plena normalitat de l'ús del català com a llengua pròpia de Catalunya en tots els àmbits de la societat.
- Aconseguir el reconeixement i la promoció exterior de la llengua catalana, a tots els nivells.
- Fer efectiva la realitat plurilingües de l'Estat espanyol
- En base a aquests objectius generals, En Comú Podem proposa:
  - Oficialitat dins del propi territori i cooficialitat als òrgans i les institucions que comparteixen les quatre llengües de l'Estat: oficialitat oral i escrita al Congrés, al Senat, a la resta d'institucions, òrgans i empreses que comparteixen; oficialitat oral i escrita a l'Administració de Justícia (els radicats en la CA, CGPJ, TS, TC).
  - Reconèixer efectivament la igualtat de drets per als i les parlants de les quatre llengües oficials a l'Estat espanyol. Adequació la legislació sectorial al principi de personalitat en l'àmbit espanyol.
  - Adequar les normatives que imposen l'ús de la llengua castellana en el món socioeconòmic a la realitat plurilingüe de l'Estat i als drets lingüístics dels parlants.
  - Assegurar la presència de les llengües espanyoles diferents de la castellana a les ràdios i televisions públiques i privades en horaris no marginals. Garantir desconexions. Donar cobertura estatal a les emissores que depenen dels governs autonòmics i que emeten en llengües diferents de la castellana.
  - Reconèixer efectivament (l'Estat) la unitat de la llengua catalana.
  - Fer cooperar els organismes competents en matèria de política lingüística dels territoris de llengua catalana. Establir un acord entre els governs dels

diferents territoris per tal de promoure el desenvolupament del patrimoni lingüístic i cultural comú.

- Fer reconèixer plenament la llengua catalana a les institucions europees.
- Complir la Carta Europea de les Llengües Regionals i Minoritàries. Fer la transició del model jurídic monolingüista castellà a una regulació jurídica del pluralisme lingüístic, interpretant el mandat constitucional dels articles 3.2 i 3.3 en els termes de la Carta Europea.
- Llei de llengües que reconegui la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol. Assolir un acord sobre plurilingüisme en els aspectes simbòlics i regular l'ús de les llengües al Congrés i al Senat. Reconèixer també, en aquest marc les llengües no oficials

3.8. Feminismes i LGTBI+

Si bé la igualtat de dones i homes és un principi recollit en els nostres textos legals, les dones continuem ocupant posicions desiguals en un sistema que segueix reproduint expressions patriarcals tan salvatges com les violències masclistes i els feminicidis. La discriminació per raó de gènere, la vulneració dels drets econòmics de les dones o les persistents formes de control i tutela de l'autonomia de les dones sobre el propi cos són, entre d'altres, constatacions d'un model de societat que no ha aconseguit eradicar el masclisme imposat per un sistema heteropatriarcal.

Sense les dones els drets no són humans. Sense les dones no hi ha democràcia. És una qüestió inapel·lable. Volem avançar cap a una societat que garanteixi la de justícia de gènere, que fagi efectius els drets humans per a les dones i que permeti avançar en la seva consolidació i acabi amb les violències masclistes. Volem i exigim una societat que respecti la diversitat de les persones LGTBI+, la diversitat afectivo sexual i d'identitat i expressió de gènere. Una societat que inclogui la diversitat com a valor. Una societat per viure vides lliures d'imposicions patriarcals.

És des del reconeixement de les aportacions dels feminismes a la millora del benestar col·lectiu i a la consolidació dels drets humans, que presentem les propostes programàtiques amb les que volem construir les noves polítiques per transformar el nostre model de societat, per conquerir la justícia social i de gènere, per completar la nostra democràcia i per garantir sostenir la vida i el planeta.

3.8.1. Governança amb perspectiva de gènere

Des de la Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing, la transversalitat de gènere s'ha mostrat com l'eina més efectiva per introduir la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques, per tal que tinguin en compte de manera efectiva la diferència de necessitats

i problemes de dones i homes en tots els aspectes de la vida.

- Crear un Ministeri de Feminismes i Diversitat amb un pressupost suficient per desenvolupar plans de treball efectius a nivell estatal. Aquest ministeri vetllarà per la transversalitat de gènere i la perspectiva de gènere en totes les àrees de govern, fent que la transversalitat de gènere estigui present a totes les noves lleis, normes i polítiques. I establint mesures per a la transversalitat de gènere a tots els ministeris, a totes les secretaries generals i a tots els òrgans de govern.
- Elaborar els pressupostos amb perspectiva de gènere a tots els ministeris i a totes les àrees, així com dur a terme auditories amb visió de gènere per tal de revisar les partides pressupostàries ja aprovades i en procés d'aprovació i regular la distribució equitativa de la despesa pública amb perspectiva de gènere. Això implica: recollir rels indicadors pressupostaris d'ingressos i despeses desagregats per sexe; visibilitzar les persones a les quals va destinada la despesa pública i incorporar el criteri de gènere en l'assignació dels recursos públics; comptabilitzar el treball productiu no remunerat a l'hora de planificar la política econòmica; incorporar el treball reproductiu a les estadístiques oficials; garantir l'elaboració d'informació sensible al gènere desagregant les dades per sexe.
- Analitzar, fer pública i corregir, per part de tota administració de l'Estat la bretxa salarial i que tots els contractes públics tinguin a clàusula de gènere contra bretxa salarial, per vetllar per la corresponsabilitat i prevenir l'assetjament
- Vetllar per la inclusió de l'equitat de gènere a les empreses públiques. Aquestes han d'estar obligades a tenir pla igualtat, i a tenir objectius de gènere en tot allò que desenvolupin
- Avançar en l'ampliació i millora de la Llei Orgànica per a la Igualtat efectiva de Dones i Homes en els següents aspectes:

obligatorietat dels plans d'igualtat en l'administració i en empreses amb plantilles de menys de 150 persones, mesures per abordar el sostre de vidre i la paritat, creació de la figura professional d'agents d'igualtat, supressió dels concerts amb centres que segreguin per sexe i establir la paritat en els òrgans de representació escolar, entre d'altres.

- Un cop l'any es rendirà comptes de forma pública, per tal de descriure els avenços assolits en igualtat de gènere.

3.8.2. Promoure els drets econòmics de les dones i combatre la feminització de la pobresa

En l'actualitat, les dones encara concentren els salaris més baixos, les jornades parcials i les feines més mal remunerades. Això té un impacte en els ingressos, en les prestacions per desocupació (més baixes i curtes que les dels homes) i en les pensions de jubilació (més baixes i sovint no contributives).

- Impulsar un pla de xoc contra la precarietat laboral femenina que inclogui la creació d'ocupació de qualitat i també l'eliminació de la discriminació laboral de les dones (bretxa salarial, segregació horitzontal i vertical, etc.).
- Eliminar la tributació conjunta dels matrimonis en l'IRPF i impulsar mesures de foment de l'autonomia econòmica de les dones.
- Taxa Rosa: Eliminar la generització que es produeix en els productes i serveis adreçats a les dones i que poden repercutir en un increment de l'IVA en productes específicament de consum femení.
- Incloure de manera efectiva i plena les treballadores de la llar en el Règim General de la Seguretat Social i en l'Estatut dels Treballadors i les Treballadores.
- Augmentar les pensions no contributives fins al mínim de les contributives.

- Tenir en compte, per a la base cotitzable de la jubilació, tots els moments cotitzats en la vida laboral: donar el mateix valor a totes les incursions temporals dins del món del treball oficial, incloent-hi els canvis personals en el transcurs dels diferents cicles de la vida i aconseguint trencar amb el model homogeneïtzador masculí de participació en el mercat laboral.
- Abordar, com a pla de xoc, la millora de les pensions de viduïtat més baixes, fins que constitueixin el 75% del salari o de la pensió de la parella i que arribin al 100% en cas que els ingressos resultants siguin inferiors als índexs de renda mínima.
- Impulsar un nou pacte social per al sistema de pensions que superi l'actual concepte de dret derivat de la parella i el transformi en dret garantit per la condició ciutadana.
- Garantir que les persones trans no vegin vulnerats els drets laborals i l'accés al mercat de treball pel fet d'haver realitzat una transició en el gènere.

3.8.3. Reorganitzar els temps de cures i de treball assalariat per assolir la justícia de gènere i situar la sostenibilitat de la vida al centre

Establir nous pactes socials que atorguin valor al treball de cures i que abordin tant la relació dinàmica entre món productiu i món reproductiu, com les formes en què aquesta relació reproduïx les desigualtats de gènere en l'actualitat. Per això, impulsarem una Llei de promoció de la corresponsabilitat i la sostenibilitat de la vida amb mirada integral i global, que inclogui els següents elements:

- Impulsar permisos remunerats per atendre necessitats familiars de cura sense perjudicar els drets laborals i socials de les persones treballadores.

- Equiparar de forma efectiva els permisos de paternitat als de maternitat, allargant-los (per naixement, adopció o acollida) per a totes les persones treballadores, fent-los intransferibles i pagats al 100%. Ampliant-los progressivament fins als 6 mesos; incloent-hi totes les persones progenitores independentment del sexe, l'opció sexual o el tipus de família.
- Impulsar els canvis necessaris per vestir la Llei de promoció de la corresponsabilitat i la sostenibilitat de la vida, plenament efectiva, en normes laborals o regulacions de serveis socials, educació o salut.
- Visibilitzar la importància d'assolir la corresponsabilitat vers les cures i la sostenibilitat de la vida per part dels múltiples agents socials i econòmics. Realitzar de forma anual l'enquesta dels usos dels temps.
- Impulsar actuacions laborals, socioeducatives i comunitàries dirigides a fomentar la corresponsabilitat dels homes en les cures.
- Promoure el Pacte nacional pel repartiment equitatiu dels treballs i la racionalització dels temps i els horaris que impliqui administracions, empreses, agents socials i la ciutadania. Crear un debat ciutadà sobre l'organització dels temps de treball productiu o laborals i dels temps per a la sostenibilitat de la vida, la quotidianitat, el gaudi, l'afectivitat, etc. Per abordar un dels factors clau per superar les desigualtats de gènere cal aprofundir en la divisió sexual dels treballs i avançar en la incorporació dels homes a la cura i els treballs reproductius i domèstics. Un pacte que posi les bases per fer un gir cap a un sistema econòmic sostenible ecològicament i humanament, el qual sigui realment equitatiu per a dones i homes.
- Per això, dins d'aquest gran acord cal promoure mesures per a la racionalització dels horaris laborals per tal que no determinin la vida i la resta d'àmbits de les persones.

3.8.4. Garantir el dret al propi cos, a la salut sexual i reproductiva, i el dret a la salut integral de les persones trans i de les persones que viuen amb VIH/SIDA.

Cal garantir el dret a decidir sobre el propi cos i a fer-ho de forma lliure i segura, sobre els cossos, les sexualitats i les maternitats, amb normatives i estructures públiques.

- Despenalitzar la interrupció voluntària de l'embaràs, garantint el dret de les dones a decidir sobre la seva sexualitat i la seva maternitat de forma lliure, segura i gratuïta. Derogar en conseqüència la reforma de la Llei de salut sexual i reproductiva i d'interrupció voluntària de l'embaràs sobre la imposició a les noies de 16 i 17 anys d'obtenir el consentiment patern o matern, fins i tot en casos de violència.
- Avançar en les garanties legislatives pels drets sexuals i reproductius de incloure-hi l'educació afectiva i sexual en els currículums de l'ensenyament obligatori, reconeixent i visualitzant la diversitat afectivo-sexual i d'identitat i expressió de gènere. Eradicar els discursos cissexistes dels currículums escolars.
- La planificació i el desenvolupament amb eficàcia de l'accessibilitat als mètodes anticonceptius dins la cartera de serveis de la xarxa pública, la millora i garantia de l'accés de les dones a la interrupció voluntària de l'embaràs de forma segura, gratuïta i amb la màxima qualitat, la derogació dels aspectes de la llei en què l'Estat exerceix una tutela sobre els drets de les dones, lesionant-ne així l'autonomia, tant pel que fa als tres dies de reflexió obligatoris abans de la pràctica d'un avortament com per la necessitat d'acompanyament de les dones de 16 i 17 anys.
- Garantir l'accés universal a una atenció

de qualitat de la salut sexual i reproductiva de totes les dones i el desplegament dels recursos d'atenció que preveu la Llei de salut sexual i reproductiva.

- Garantir el dret de les dones que es sotmeten a la donació d'òvuls obligant a empreses a vetllar per seva salut i avaluar els impactes
- Recuperar el dret a la salut pública universal i gratuïta per a totes i garantir el dret d'accés a la targeta sanitària a totes les dones embarassades.
- Regular l'objecció de consciència per tal que el dret a l'atenció pública en la interrupció voluntària de l'embaràs, tant farmacològica com quirúrgica, quedi totalment garantit allà on hi hagi finançament públic i convenis de col·laboració, vetllant especialment per l'equitat territorial.
- Garantir legalment i sense cap ambigüïtat l'accés en igualtat de condicions i a tot l'Estat de totes les dones a les tècniques de reproducció assistida a la salut pública, independentment de l'orientació sexual, l'estat civil i la situació personal o afectiva.
- Adequar els protocols de reproducció assistida a les diferents realitats d'usuàries per evitar un tracte heteronormatiu i una excessiva medicalització de les dones sense problemes de fertilitat.
- Modificar els formularis administratius en els processos de reproducció assistida per reflectir-hi la diversitat familiar.
- Elaborar un protocol des del Sistema Nacional de Salut que estableixi la metodologia per acompanyar les persones trans des dels serveis públics de salut.
- Aprovar una llei per al canvi de nom i de sexe en la documentació oficial sense requisits, que inclogui menors d'edat. Hores d'ara, el canvi de nom i de sexe en la documentació oficial, així com les modificacions corporals de les persones trans estan subjectes a un diagnòstic de trastorn mental. Aquest paradigma mèdic ha estat àmpliament qüestionat per diversos organismes i institucions i diversos països arreu del món han legislat per tal

d'assegurar un abordatge de les necessitats de les persones trans des d'un marc integral i despatologitzador.

- Desplegar en tot el territori programes socioeducatius (no mèdics) d'informació i atenció a persones trans, a persones de gènere no binari, a persones en procés de qüestionament de la pròpia identitat o expressió de gènere i els seus entorns.
- Restablir el Pla Nacional sobre la Sida amb prou dotació de recursos econòmics i de personal, i reincorporar-ne la secretaria al Ministeri de Sanitat. Les retallades a les polítiques de salut pública en VIH/SIDA des que es va iniciar la crisi econòmica són properes al 90%, i, així, el Pla Nacional sobre la SIDA no afronta aquesta epidèmia, i no desenvolupa mesures efectives per a la prevenció, l'atenció i la lluita contra la discriminació i l'estigma de les persones seropositives. L'augment de noves infeccions fan necessari replantejar aquestes polítiques d'austeritat
- Elaborar una estratègia integral, entre comunitats autònomes, entitats, agents socials i la comunitat científica, de prevenció, sensibilització i informació sobre el VIH i altres infeccions de transmissió sexual (ITS), de promoció de la salut i dels drets sexuals i reproductius, per eliminar l'estigma i les discriminacions.
- Garantir el dret de totes les persones amb VIH/SIDA a rebre una assistència integral i un tracte respectuós a la sanitat pública, independentment de la condició laboral o la situació administrativa.
- Crear campanyes institucionals sobre la discriminació en relació amb el VIH/SIDA, lluitar contra la serofòbia a l'àmbit laboral i protegir els grups de persones més vulnerables amb suport material i programes psicosocials.

3.8.5. Lluita contra les violències vers les dones

Les violències masclistes són un greu atemptat contra els drets de les dones i, tal i com les defineix l'OMS, són una problemàtica de salut pública. Precisament perquè són una vulneració de drets i atempten contra la llibertat de les dones, proposem mesures urgents i de qüestió d'Estat:

- La violència masclista com a qüestió d'Estat. Crear un gran pacte social que elabori les recomanacions i les mesures per a la lluita contra la violència masclista. L'acord estarà integrat, a més, per les organitzacions feministes de defensa dels drets de les dones.
- Reforma de la Llei integral contra la violència de gènere, amb la finalitat d'introduir les violències masclistes en totes les formes d'expressió i per a la redefinició dels conceptes de "violència masclista" i "femicidi". Construcció de l'Observatori de les Violències Masclistes.
- Desplegar un pla de mesures urgents per a un abordatge integral de les violències masclistes amb recursos i serveis per a la prevenció, la detecció, la protecció, la formació, l'atenció i la reparació, garantint una dotació pressupostària suficient com per assegurar l'eficàcia de les mesures integrals regulades per llei i donar suport als ajuntaments i els recursos de proximitat. Cal garantir els drets d'atenció, recuperació i reparació de les dones i les seves filles i els seus fills. Es crearà també un procediment d'actuació institucional davant dels femicidis, que condemni institucionalment el fet i assegurí l'atenció i el suport a familiars i comunitat.
- Implementar el Conveni d'Istanbul i acomplir les recomanacions de la Convenció per a l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW, en anglès). Donar formació

obligatòria i suficient en perspectiva de gènere i en violències masclistes a cossos de seguretat i òrgans judicials. Crear figures de suport en l'acompanyament i la informació en cossos de seguretat i òrgans judicials. Revisar les eines d'avaluació de risc i l'aplicació que se'n fa. Augmentar els serveis de peritatge (mèdic i psicològic) i garantir-ne la formació especialitzada, especialment en l'avaluació de fills i filles.

- Reformar la legislació per garantir mesures adequades i efectives perquè els antecedents de violència domèstica siguin tinguts en compte en estipular els drets de custòdia i visita relatius a fills i filles, i perquè l'exercici dels drets de visita o custòdia no posi en perill la seguretat de les víctimes de la violència, incloent-hi fills i filles. Garantint la seva atenció i acompanyament social i terapèutica.
- Desenvolupar una estratègia de prevenció transversal de les violències heteropatriarcal, tenint en compte les TIC, així com una estratègia de millora de la detecció en educació, salut i serveis socials.
- Implementar protocols específics per a les violències masclistes en els àmbits laboral, familiar i comunitari: mutilació genital femenina (MGF), matrimonis forçats, agressions i assetjament sexual...
- Crear un model d'abordatge de les violències sexuals des de la perspectiva de la llibertat sexual. Garantint una atenció de qualitat en tot el territori, en totes les edats i tipologies.
- Dotar de contingut i recursos econòmics, jurídics i psicològics el Protocol de Víctimes de Violència Masclista a l'Exterior, així com dur a terme un registre de les dones i nens i nenes víctimes d'aquesta situació, fora de les nostres fronteres.

3.8.6. Garantir el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere

Lesbianes, gais, bisexuals, trans i intersexuals encara pateixen violències directes, simbòliques i institucionals, a la nostra societat. Malgrat els avenços legislatius, els prejudicis sobre la diversitat sexual i de gènere possibiliten discriminacions com ara el bullying escolar o el no reconeixement de la diversitat familiar i de gènere en les administracions públiques.

Per protegir de manera efectiva els drets i les llibertats de lesbianes, gais, bisexuals, trans i intersexuals a tot l'Estat, proposem:

- Aprovar una llei integral contra la LGTBfòbia que garanteixi el dret a la igualtat i a la no discriminació en tots els àmbits socials i en totes les etapes de la vida de les persones LGTB+.
- Establir un Observatori Estatal contra la LGTBfòbia que reculli casos de discriminacions i violències en coordinació amb diferents observatoris territorials.
- Impulsar un pla estatal contra l'assetjament LGTB+ amb protocols per a la detecció, la prevenció i la intervenció en casos de bullying i cyberbullying.
- Modificar els formularis administratius per reflectir la diversitat familiar i de gènere, visibilitzar la diversitat de les persones LGTB+ i garantir la lliure expressió afectiva i de gènere en l'espai públic.
- Garantir el dret d'asil de les persones LGTB+ que pateixen discriminacions als països d'origen per raó d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere.
- Incorporar la perspectiva trans als programes de prevenció de les violències masclistes i la LGTBfòbia.
- Impulsar mesures per a la recuperació

de la memòria històrica del Col·lectiu LGTB a Catalunya.

- Impulsar la visibilització del col·lectiu LGTB, en especial persones transsexuals i transgènere, als mitjans de comunicació públics i vetllar per un ús inclusiu i respectuós del llenguatge i les imatges als mitjans de comunicació públics i a internet que eviti el sexisme, els estereotips, l'estigma, el binarisme de gènere i les expressions LGTBfòbiques.

3.8.7. Lluitar contra la tracta d'éssers humans amb finalitat de prostitució forçada

La tracta amb finalitat de prostitució forçada és una vulneració dels drets humans, per ser una forma de l'esclavitud, segons els articles 4 i 5.3 de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea (2010/c 83/02), i per ser una expressió de violència masclista, segons l'article 6 de la CEDAW. Calen polítiques per lluitar contra aquesta greu vulneració des del reconeixement dels drets de les víctimes, consagrats principalment en la directiva 2011/36/UE i especialment dels vinculats a l'atenció integral i la protecció.

- Aprobar i promulgar una llei integral de trata d'éssers humans a l'estat, amb rang de llei orgànica. Que aculli bones pràctiques com el model d'identificació, la realització d'actuació interadministrativa d'intervenció i derivació de casos, de forma àgil i ràpida, entre comunitats autònomes. Assumint que bona part dels recursos han d'anar a les ciutats, garantint que disposin d'una unitat d'atenció integral a les dones.
- Actualitzar la "Ley Orgánica 19/1994, de 23 de diciembre, de protección de testigos y peritos en causas criminales", per tal que compleixi amb les exigències de la conjuntura actual i resolgui problemes greus d'aplicació i protecció de les víctimes. Serà imprescindible que el testimoni de la víctima pugui anar acompanyat de més elements probatoris i no recaigui de forma desproporcionada i

il·legítima sobre ella.

- Posar fi a les polítiques criminalitzadores i basades en multes originades en ordenances municipals. Les multes administratives són un mètode ineficaç en la lluita contra la tracta, que requereix mecanismes més complexos i especialitzats, basats en l'escolta, la proximitat i la protecció de les persones que pateixen.
- Crear un protocol d'abordatge desplegat territorialment que actuï des de la perspectiva integral i per tant generi mesures de prevenció, detecció de riscos i de casos de tracta amb finalitats de prostitució forçada, en què les entitats especialitzades tinguin un paper cabdal. L'atorgament de recursos i drets a les víctimes no ha de supeditar-se en cap cas a la denúncia penal, tal com ho consagra la directiva 2011/36/ UE. Per tant, tots els serveis i totes les prestacions han d'estar en sintonia amb aquest paradigma.
- Millorar i incrementar els recursos humans i financers per a l'actuació policial i judicial contra les xarxes de tracta de persones. Millorar-ne la formació especialitzada i els protocols i els programes de testimoniatge protegit, d'adopció de mesures cautelars i assistència lletrada.
- Impulsar plans de suport per a les organitzacions no governamentals que treballen en la defensa dels drets humans de les dones i per a les que presten assistència i assessorament.

que han optat per un prohibicionisme contra clients i persones que exerceixen la prostitució que a qui acaba penalitzant és a aquestes darreres i empitjora les seves condicions de vida, salut i treball, i es crea un clima d'inseguretat que augmenta la vulnerabilitat, afavoreix la figura del proxeneta i beneficia, per l'assetjament al carrer, a les persones propietaries dels bordells.

- Cal protegir les persones que exerceixen la prostitució dels abusos i violències de proxenetes, així com de la criminalització institucional. Cal assegurar a totes les persones que exerceixen la prostitució tots i cadascun dels seus drets de ciutadania i l'accés no estigmatitzat als serveis públics i a la justícia. I cal un cos normatiu que garanteixi tots els drets.
- En aquest sentit, proposem eliminar totes aquelles lleis i normatives que penalitzen les persones que exerceixen la prostitució. Vetllar pels drets socials, laborals i de ciutadania de les persones que exerceixen la prostitució. Obstaculitzar l'existència de negocis del sexe per part de tercers, erradicant les figures de proxenetes, tot permetent formes de treball autònom per part de qui exerceix prostitució. Desplegar una xarxa d'atenció integral per a persones que exerceixen la prostitució en tots els territoris. I revisar i assegurar la disponibilitat de programes de reinserció laboral per a les persones que exerceixen o han exercit la prostitució.

3.8.8. Protegir els drets de les persones que exerceixen la prostitució

- La legislació sobre prostitució a Espanya és molt confusa: el marc general legal és vague i la pràctica de la prostitució es mou en una situació d'alegalitat. Són els municipis, a través de plans i ordenances, els que, a la pràctica, acaben regulant l'exercici de la prostitució, amb ordenances

En Comú Podem volem una societat on la gent jove pugui desenvolupar un projecte de vida propi i autònom. On els i les joves puguin accedir a una feina en condicions dignes i sense precarietat, a un habitatge digne, i on disposin d'uns serveis públics de qualitat que responguin a les seves necessitats socials, culturals, d'oci, entre altres.

3.9.1. Fer front al problema de l'exili econòmic i garantir la mobilitat europea dels i les joves

L'emigració dels i les joves per raó de la precarietat i l'atur és un problema de primer ordre al qual cal posar solucions. Ens cal saber de quantes persones joves estem parlant, quin perfil tenen, i crear un pla de retorn per a totes les que han hagut de marxar i volen tornar. Mentre estiguin fora, l'Estat ha de garantir els drets fonamentals de totes. Al mateix temps, cal incrementar l'accés a la mobilitat voluntària dels i les joves a Europa.

Per això proposem:

- Dur a terme un Pla de retorn de la gent jove. Elaborar un cens de les persones joves que han emigrat del país. Combatre la situació de desemparament polític i social que es poden donar en aquests casos, oferint acompanyament i garantint el retorn en cas de desitjar-lo.
- Impulsar el reconeixement d'experiència acadèmica i laboral a l'estranger per als i les joves que s'han format o treballat per promoure la seva tornada.
- Oferir acompanyament i assessorament jurídic als països d'acollida.

3.9.2. Combatre l'atur i la precarietat juvenil

La precarietat i l'atur són alguns dels principals problemes del jovent. La taxa d'emancipació

juvenil ha retrocedit a nivells de fa més de 10 anys. Ens calen polítiques públiques que garanteixin el dret de les persones joves a desenvolupar un projecte de vida propi. La problemàtica de l'atur juvenil no ens ha de fer oblidar la precarietat de la vida de la gent jove, un escull molt important, també, per al desenvolupament de projectes de vida autònoma.

- Garantir una ocupació juvenil de qualitat que permeti que les persones joves puguin tirar endavant els seus projectes de vida autònoms. Promoure l'equiparació salarial i de jornada laboral i la cobertura de les prestacions d'atur.
- Rebaixar les exigències per cobrar la prestació d'atur per a les persones joves, donades les dificultats d'ocupació i de cotització que permeti una protecció social adequada.
- Millorar la contractació de la Formació Professional, potenciant i dignificant aquest tipus de formació postobligatòria
- Fomentar la cultura del cooperativisme i l'economia social i solidària i facilitar formació i informació sobre la defensa de drets laborals a través de l'organització col·lectiva i adaptada a les noves formes d'ocupació.
- Treballar una proposta de Garantia Juvenil que s'allunyi de bonificacions a empreses i se centri en promocionar l'ocupació juvenil fomentant models que no estiguin basats en la temporalitat i la precarietat.
- Dignificar la figura dels treballadors becaris tant a FP com a universitat. Reconèixer els drets laborals i incloure'ls al Règim General de la Seguretat Social com qualsevol altre treballador per compte aliè. Regularitzar l'activitat a través de la supervisió de convenis bilaterals i les tasques que es desenvolupen per evitar la segregació laboral i les dinàmiques fraudulentes.
- Impulsar un pla específic per garantir un treball digne per joves extutelats

3.9.3. Emancipació juvenil i projectes de vida per als joves

Habitatge:

- Fomentar i explorar noves iniciatives de tinença i accés a l'habitatge, basades en experiències col·lectives i cooperatives que s'allunyen de la lògica de mercantilitzar les vivendes
- Idear xarxes de residència i allotjament per persones joves properes a centres d'estudis, vetllant per a que s'adaptin a tothom (econòmica, social, territorial, diversitat funcional...) per no excloure ningú
- Crear parc d'habitatge públic estatal per ampliar l'autonòmic i el dels governs locals, tot reservant-ne una part per persones joves.
- Impulsar un pla específic per garantir el dret a l'habitatge a joves extutelats.

Educació

- Lluitar contra l'abandonament escolar a través de la cooperació entre centres d'estudi i de serveis d'acompanyament i inserció laboral.
- Garantir el dret a l'educació per a totes les persones, recuperar els antics preus de graus i la gratuïtat de la FP.
- Crear programes de ciberseguretat i difondre-les en els centres educatius per fomentar un ús responsable i segur de les xarxes socials.
- Fomentar una educació pública que en tots els nivells fomenti l'esperit crític i la cooperació, front la competitivitat i la lògica del mercat.
- Ampliar el sistema de beques i exempció de taxes amb criteris no competitius

Salut

- Promoure els hàbits saludables i la pràctica esportiva entre la gent jove en tots els àmbits. Acabar amb els efectes reclam, a través de la persecució i la sanció, de pràctiques addictives que perjudiquen els individus i la societat, lligades a la ludopatia, l'abús de substàncies que poden perjudicar la salut, l'abús de les TIC, etc.
- Desenvolupar campanyes pel coneixement del propi cos i les pràctiques sexuals segures entre la gent jove per evitar que s'exposin a ITS o que es donin embarassos no desitjats. Vetllar per a que els centres educatius i de salut facilitin informació i sensibilització en aquests àmbits des de la perspectiva de la diversitat afectivo-sexual i d'expressió i identitat de gènere.
- Penalitzar la pràctica de teràpies i la venda de productes sense provada eficàcia científica sobre la salut, així com l'intrusisme en aquest sector. Alhora, impulsar mesures que garanteixen la salut i la protecció dels i les menors d'edat, independentment de les creences de les seves famílies.

Cultura

- Facilitar i promoure la participació de la gent jove en les pràctiques culturals en tots els àmbits. .
- Garantir l'accés a la cultura a través de la reducció de l'IVA cultural i la posada en marxa de descomptes joves.
- Dinamitzar i facilitar les eines per la creació cultural juvenil a través d'equipaments, ajudes i campanyes de visibilització i dignificació de la cultura juvenil.
- Apropar la cultura als i les joves d'instituts incrementant-hi la presència d'activitats culturals i de programes culturals.

Igualtat

- Creat un pla integral contra les violències masclistes, que contempli la seva prevenció i abordatge.
- Dotar als ens locals de finançament per abordar les violències masclistes als nostres pobles i ciutats.
- Ratificació del conveni 189 de la OIT, d'ampliació dels drets laborals i socials de les persones treballadores domèstiques.

LGTBI+

- Crear un pla integral contra les violències i discriminacions LGTBIfòbiques.
- Desenvolupar un marc d'atenció social, laboral i a la salut integral de les persones trans des d'una perspectiva despatològica.

3.9.4. Fomentar la participació social i política de la joventut

Participació i democràcia

- Fomentar l'associacionisme a través de campanyes de difusió i visibilització de la tasca que desenvolupen associacions juvenils de diferents àmbits (culturals, educatives, lleure...) per la comunitat
- Col·laborar amb els governs autonòmics i locals per a que desenvolupin plans territorialitzats de dinamització i recolzament de la participació juvenil a través de la cessió i ajudes per l'adequació d'equipaments de titularitat pública i de les iniciatives associatives.
- Incloure el dret al vot a partir dels 16 anys en la reforma de la LOREG
- Fomentar un model d'oci alternatiu on l'activitat s'impulsi des de l'associacionisme dels barris, que no estigui mercantilitzat ni giri entorn a pràctiques insanes (ludopatia,

alcoholisme, etc.)

- Implicar les administracions locals i autonòmiques en la lluita contra el canvi climàtic a través de plans d'adaptació, foment de polítiques de reconversió energètica i de usos responsables dels recursos naturals.

En Comú Podem aposta per que la gent gran participi activament i de manera integral en la societat, reconeixent la contribució al benestar del país i el paper que han jugat i continuen jugant en relació amb la gent que els és propera, en relació amb les comunitats on viuen i es relacionen, i en relació al conjunt del país.

Cada dia s'incrementa més el nombre de persones grans en les nostres societats, per la qual cosa els recursos i esforços per fer efectius els seus drets també han de créixer. En Comú Podem es compromet a treballar per garantir condicions de vida dignes a la gent gran en el seu procés d'envelliment. Les persones grans han de seguir essent, el màxim de temps possible i amb els suports necessaris, tan útils i autònomes com resultin de l'exercici ple de la seva ciutadania.

3.10. Gent gran

En Comú Podem aposta per que la gent gran participi activament i de manera integral en la societat, reconeixent la contribució al benestar del país i el paper que han jugat i continuen jugant en relació amb la gent que els és propera, en relació amb les comunitats on viuen i es relacionen, i en relació al conjunt del país.

Cada dia s'incrementa més el nombre de persones grans en les nostres societats, per la qual cosa els recursos i esforços per fer efectius els seus drets també han de créixer.

En Comú Podem es compromet a treballar per garantir condicions de vida dignes a la gent gran en el seu procés d'envelliment. Les persones grans han de seguir essent, el màxim de temps possible i amb els suports necessaris, tan útils i autònomes com resultin de l'exercici ple de la seva ciutadania.

3.10.1. Garantir un envelliment actiu, amb suficiència econòmica i de ple dret

Actualment comptem amb una major esperança de vida, i cal assegurar un envelliment actiu, com descriu l'OMS, i de ple dret.

Per dur-ho a terme es realitzarà:

- Garantir la suficiència econòmica de les persones grans. Cap pensió per sota de l'Indicador de Renda de Suficiència de Catalunya: les pensions haurien d'apropar-se al Salari Mínim Interprofessional, que entenem que hauria de situar-se progressivament al voltant dels 1.000 euros. Millorar les pensions de viduïtat fins que constitueixin el 70% del salari o la pensió de la parella, i el 100% en cas d'ingressos insuficients. Endegar un gran Pacte Social i Generacional que prepari la societat per respondre al nou escenari de les dècades

2040 i 2050, acomplint els objectius anteriors.

- Augmentar progressivament les pensions que estan al nivell més baix. Crear la Pensió Bàsica Universal per sobre de l'índex de suficiència (que no seria necessària un cop aprovada la RGC). Suprimir el límit del 25% autonòmic per complementar les pensions no contributives, tenint en compte l'increment del cost de la vida.
- Elaborar un pla per poder viure en autonomia: ajuts econòmics, ajuts amb professionals adients, reformes d'habitatges, etc., i serveis de suport a la vida quotidiana que garanteixin el dret a viure i envellir dignament a casa: universalitzar l'accés, com a dret de ciutadania, a una cartera integral de serveis d'atenció domiciliària, teleassistència i centre de dia, i garantir l'accés a una plaça pública de centre residencial per a totes les persones que ho requereixin.

Potenciar l'envelliment actiu:

- Fer compatible la situació de pensionista amb activitats productives de servei social que possibilitin l'aprofitament de l'experiència i la vitalitat de moltes persones grans per a la millora del bé comú.
- Promoure la salut física i mental i una perspectiva del cycle vital en totes les polítiques per garantir l'envelliment actiu i saludable.
- Impulsar experiències adreçades a l'envelliment actiu i a la solidaritat entre generacions.
- Promoure els programes universitaris i culturals, així com l'alfabetització digital. Impulsar els programes d'oci de caire cultural i social, teixint espais de relació i solidaritat. Impulsar polítiques municipals intergeneracionals.
- Transversalitzar la perspectiva de la gent gran per al desenvolupament de totes les polítiques: atenció sanitària, serveis socials, urbanisme, mobilitat, cultura, esports...
- Revisar els marcs jurídics i administratius

de protecció. Revisar la incapacitació i la tutela. Garantir el dret al testament vital i a la mort digna. Crear i donar suport a comitès de bioètica.

- Fer un pla específic de prevenció del maltractament de la gent gran en tots els àmbits i entorns (familiars, comunitaris, institucionalitzats) des d'una perspectiva de drets.
- Crear equips interdisciplinaris i d'atenció integrada entre als centres d'atenció primària i els serveis socials, per poder fer la valoració geriàtrica integral i avaluar i planificar actuacions.
- Assegurar que tots els professionals sanitaris compliran les disposicions del Document de Voluntats Anticipades i exigir que es registri oficialment i que els professionals hi accedeixin obligatòriament.

3.11. Migracions i ciutadania

És urgent un canvi d'enfocament total de les polítiques migratòries a l'estat, que continua basat en polítiques securitàries i repressives dirigides pel Ministeri d'Interior. Cal un enfocament des de polítiques socials i drets humans amb una forta aposta per l'apoderament de les persones, la participació i els drets polítics de la població migrant.

3.11.1. Garantir el dret d'accés a la sanitat universal

Les polítiques que, des del 2011, està desenvolupant el govern central suposen un atemptat contra la salut pública, perquè hi impedeixen l'accés a una part de la població. Per això, cal tornar al sistema sanitari universal.

Des d'En Comú Podem volem:

- Derogar el Real Decret 16/2012, per recuperar la salut universal, i aplicar una modificació legislativa orientada a blindar el caràcter universal de la sanitat per tal que totes les persones, independentment de la seva situació administrativa, hi tinguin accés en les mateixes condicions que la resta de la població.
- Garantir l'expedició de la Targeta Sanitària Europea (TSE) a territoris de la Unió Europea, a Islàndia, Liechtenstein, Noruega o Suïssa, sense que s'imposin restriccions vinculades a la situació laboral de la persona que la demana.
- Suprimir la retirada de la TSE als aturats i aturades de llarga durada que siguin fora del país més de 90 dies.
- Ampliar el temps de durada de la TSE a dos anys i promoure convenis bilaterals fora de l'espai europeu per garantir la cobertura sanitària de les persones migrants fins que puguin incorporar-se al sistema sanitari del país d'acollida.
- Garantir l'atenció sanitària immediata als migrants espanyols retornats i als seus cònjuges i la seva descendència.

3.11.2. Garantir el dret a vot de les persones residents a l'estranger

L'establiment del que es coneix com a "vot pregat", que afecta les persones que resideixen a l'estranger, suposa un obstacle per a l'exercici del dret a vot. Des que es va aprovar la normativa, la participació en les eleccions ha baixat, a causa de la complexitat dels tràmits, la manca de temps per dur-los a terme i la descoordinació entre la gestió i el temps electoral, cosa que afecta la qualitat de la nostra democràcia.

El dret a vot és fonamental en qualsevol sistema democràtic, i per això proposem:

- Eliminar el vot pregat i establir actualitzacions automàtiques i periòdiques del Cens Electoral dels Residents Absents (CERA) mitjançant la renovació de la inscripció electoral cada 5 anys.
- Ampliar el procés electoral de 2 a 4 setmanes, perquè les persones votants disposin de més temps per enviar les seves paperetes.
- Crear una circumscripció exterior que doni veu l'emigració i canalitzi les seves demandes.
- Millorar la informació electoral proporcionada per les institucions.
- Crear una ponència d'Estudi sobre les causes de l'emigració i els mecanismes per a la tornada.
- Creació d'una Oficina d'Emigració, amb seu a països de destinació i a les principals capitals de l'Estat espanyol com a mitjà d'intercanvi d'informació i assistència per facilitar el procés d'adaptació al país de recepció i de facilitats per al retorn. Que la renovació de la inscripció en el CERA sigui cada 5 anys mitjançant imprès oficial o formulari telemàtic. Aquest imprès s'ha de remetre als espanyols i espanyoles inscrites en l'esmentat cens amb anterioritat de sis mesos a la caducitat de la seva inscripció,

sense perjudici de trobar-se disponible a les dependències consulars i de poder emplenar per via telemàtica.

- Canviar el mètode únic de vot a un de mixt, mantenint l'actual sistema i incorporant els tràmits electrònics.
- Establir els mecanismes i instruccions necessàries que permetin el registre consular a distància.
- Ampliació dels terminis d'escrutini per afavorir la possibilitat del vot exterior al ser comptabilitzat.
- Proposar una reforma de la disposició addicional setena de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general (LOREG) de manera que es pugui enviar en un menor termini la documentació necessària per a l'exercici del vot en els casos que disposa l'article 75 de l'esmentada Llei.
- Proposar una reforma de l'article 75 de la LOREG de manera que es pugui derogar el sistema de "vot pregat" i s'asseguri el dret a sufragi actiu per part dels espanyols a l'exterior.

3.11.3. Garantir el dret a vot de la població immigrant

Que una proporció significativa de la població real del país no pugui influir, a través del vot, en les polítiques que l'afecten, no solament atempta contra els seus drets bàsics, sinó que minva la qualitat democràtica del sistema.

Per això proposem:

- Regular el dret al sufragi mitjançant la via legal (a partir d'una reforma de la LOREG) i promoure la modificació de la Constitució Espanyola per tal d'incorporar el dret a vot actiu i passiu en totes les eleccions per a les persones estrangeres a partir d'un any de residència a l'Estat espanyol.
- Eliminació del requisit d'acords entre països per a l'exercici del sufragi, prioritzant la residència al país a partir d'un any, amb la finalitat d'eliminar qualsevol discriminació

per país d'origen.

- Suprimir la prohibició de crear partits polítics per part de persones estrangeres establerta en la Llei Orgànica 6/2002, de 27 de juny, de Partits Polítics.

3.11.4. Establir els mecanismes que possibilitin el retorn de les persones a l'estranger

Un dels efectes de la crisi és que molta gent s'ha vist obligada a marxar del país. Per tal que en el futur les i els emigrants tornin a casa, s'han de crear uns diagnòstics i unes polítiques que produeixin les condicions adients per al seu retorn, que valorin la seva experiència i garanteixin la igualtat de drets per a tothom.

Per assolir aquests objectius proposem:

- Posar en marxa els mecanismes necessaris que possibilitin el retorn dels migrants a partir d'un estudi sobre la realitat de l'emigració espanyola que ens permeti conèixer-ne les causes i característiques sociològiques.
- Portar a terme polítiques de retorn que s'adeqüin a aquest fenomen plural amb el suport de les administracions locals i l'Oficina de la Migració, tot intercanviant informació i assistència, per tal de facilitar el procés de retorn.
- Reconèixer l'accés a la contractació pública de l'experiència laboral adquirida a l'estranger, així com dels estudis i les titulacions d'idiomes expedides per institucions oficials estrangeres.
- Millorar el sistema de contribucions per al reconeixement dels anys cotitzats a països de la Unió Europea, i equiparar els drets de les persones migrades als de la resta dels espanyols en tot allò relacionat amb els serveis socials (com en el cas de l'habitatge de protecció oficial).
- Desenvolupar mesures per garantir

pensions dignes per als migrants residents a l'estranger que vulguin retornar.

- impulsar la Llei de Concessió de la Nacionalitat Espanyola per a Descendents de Fills de Progenitors Espanyols nascuts a l'Exterior

3.11.5. Lluitar contra la tracta de persones

Reafirmarem el paper central de les víctimes de tracta de persones com a subjectes de drets, i actuarem de forma coordinada amb les autoritats estatals, autonòmiques i locals per protegir i identificar casos en què se n'hagi produït.

Per això proposem:

- Eliminar la responsabilitat penal de les víctimes de tracta de persones que es troben en situació irregular per no col·laborar amb les autoritats.
- Formar professionals de l'àmbit jurídic implicats en la tramitació de visats i sol·licituds d'asil, membres dels cossos i forces de seguretat de l'Estat i inspectors de treball amb una perspectiva psicosocial, i crear mecanismes d'atenció integral a les víctimes amb un enfocament integrador i transcultural, i mecanismes de protecció efectiva en casos de denúncia i més enllà del judici.
- Garantir el dret a l'asil a les persones que pateixin algun tipus de tracta, així com afavorir la concessió automàtica de permisos de residència temporals per a les víctimes.

3.11.6. Derogar la llei d'estrangeria i facilitar el procés d'obtenció de la nacionalitat

La llei d'estrangeria suposa aplicar un

tracte discriminatori i injust a les persones extracomunitàries que viuen a l'Estat, en restringeix els drets, i impossibilita que puguin circular i treballar.

Així mateix, el procés per a l'obtenció de la nacionalitat espanyola, establert en el codi civil, és un procés llarg i discriminatori, perquè els requisits són diferents segons la nacionalitat d'origen, i perquè obliga les persones que la demanen a passar un examen que un alt percentatge de les persones amb la nacionalitat espanyola no serien capaces d'aprovar.

Així doncs, cal treballar per:

- Derogar la llei d'estrangeria.
- Suprimir el requisit de tenir un contracte laboral d'un any tant per accedir a la regularització per la via de l'arrelament, com a la renovació del permís de residència i treball.
- Escurçar els terminis requerits per adquirir la nacionalitat per la via de la residència: dos anys de termini general tant per a persones residents, sense cap tipus de distinció, com per a persones refugiades.
- Eliminar el test de nacionalitat espanyola i les taxes, en l'actualitat requisits per poder obtenir la nacionalitat espanyola, i promoure polítiques d'acollida que permetin la integració plena i el respecte a la cultura d'origen de les i els residents a l'Estat.
- Suprimir les traves burocràtiques i els requisits discrecionals en el procediment d'obtenció de la nacionalitat.
- Atorgar més rellevància al criteri del ius soli (dret de lloc) en l'atribució de la nacionalitat d'origen.
- Reformar el procediment de concessió del permís de residència per que cap nen i jove nou vingut sense família arribi a la majoria d'edat sense la seva situació regularitzada.

3.11.7. Persones refugiades i dret d'asil: garantir els drets de les persones en els corredors humanitaris

Les polítiques de control policial i securització a les fronteres han demostrat la seva ineficàcia, a més de vulnerar en diverses ocasions els drets humans de les persones migrants i refugiades. Considerem necessària l'aposta per polítiques migratòries i de fronteres alternatives, basades en el respecte i la garantia dels drets humans.

En Comú Podem proposem:

- Retirar el suport de l'Estat Espanyol a l'acord entre la UE i Turquia i instar el Parlament Europeu la suspensió immediata de la seva aplicació.
- Complir els compromisos de reassentament adquirits i aprovar un programa ambiciós i permanent de reassentament, tot donant acollida als compromisos de reubicació adquirits per l'Estat, com a mínim.
- Incrementar pressupost i places d'acollida en condicions dignes, en temps reals i amb recursos suficients per a una integració efectiva.
- Deslocalitzar la gestió dels recursos d'atenció a les persones refugiades a les Comunitats Autònomes i Administracions Municipals que manifestin voluntat d'ampliar els serveis ja estipulats.
- Reforçar com a figura clau el Salvament Marítim, entès com a salvació i no com a instrument de manteniment de fronteres. Aplicar directiva 2001/55/CE relativa a les normes mínimes per a la concessió de protecció temporal en cas d'afluència massiva de persones desplaçades.
- Promoure vies legals i segures d'entrada a Espanya. Establir els passos fronterers de Ceuta i Melilla com a corredors humanitaris terrestres per garantir el dret d'asil i la seguretat de les persones que necessiten

de protecció internacional.

- Garantir l'aplicació efectiva i la immediata reglamentació de la Llei d'asil 12/2009, de 30 de octubre, reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària, en favor de la protecció internacional, mecanismes de reubicació permanents i reagrupació familiar.
- Agilitzar els processos de reubicació i d'admissió humanitària i facilitar la reagrupació familiar de les persones refugiades amb familiars que viuen a l'Estat espanyol i a la resta d'Europa.
- Eliminar les devolucions en calent i els convenis de devolució amb el Marroc.
- Retirar les tanques de Ceuta i Melilla i els seus "mecanismes dissuasoris" com les concertines.
- Impulsar un observatori permanent de Drets Humans, conjuntament amb organismes de la UE, en punts calents de les fronteres de Ceuta i Melilla, que pugui exercir com a autoritat independent per combatre la impunitat i denunciar la vulneració dels drets humans i actuar en conseqüència.
- Incrementar els recursos i el personal competent a les oficines d'asil de frontera necessaris per a el seu funcionament.
- Ampliar les condicions i millorar les instal·lacions dels CETI "Centres d'Estada Temporal d'Immigrants". Incrementar recursos materials i humans, per tal que la gent que hi resideix, ho faci en condicions adequades per rebre protecció internacional mentre es duu a terme el tràmit d'asil i el trasllat a la península.
- Garantir els trasllats cap a la península en condicions de seguretat, transparència i informació.
- Instar la Comissió Europea a suspendre l'aplicació del Conveni de Dublín (Reglament CE núm. 343/2003 del Consell) i el sistema "Eurodac". (reglament CE núm. 2725/2000 del Consell). Tots dos instruments són restrictius per la concessió d'asil als països de la UE i impulsar un sistema alternatiu de reubicació, basat en les preferències de les persones sol·licitants d'asil.

- Establir un sistema d'ajudes i subvencions amb l'objectiu de dotar de recursos i pressupost a les entitats i a aquells municipis que s'impliquin en els plans dirigits a famílies refugiades de suport, arrelament i inclusió social.
- Crear més places en condicions per a persones refugiades i sol·licitants d'asil, que integrin totes les necessitats requerides per la protecció internacional com ara l'habitatge, l'assessorament jurídic, el suport psicològic i el seguiment psicosocial.
- Eliminar definitivament, els Centres d'Internament d'Estrangers, com a part d'un canvi d'enfocament de les polítiques d'estrangeria que vulneren els drets fonamentals, basades en la retenció i devolució de persones.

3.11.8. Impulsar una Llei Integral contra el racisme i la xenofòbia

- A tot Europa avancen el racisme i la xenofòbia i, especialment, la islamofòbia. Cal adoptar mesures que frenin la discriminació i la destrucció de la convivència i que fiscalitzin i sancionin les conductes racistes i xenòfobes de les administracions, de la societat civil i dels mitjans de comunicació. També cal potenciar mesures positives de suport a la convivència intercultural. Per això proposem:
  - Redefinir les funcions de la "Secretaria General d'Immigració i Emigració" afegint-hi competències i capacitat sancionadora contra el Racisme i la Xenofòbia.
  - Detectar i combatre el racisme en les diferents administracions (racisme institucional). Promoure noves pràctiques en la formació dels treballadors públics (especialment dels cossos i forces de seguretat).
  - Detectar i combatre el racisme en les relacions de convivència a la societat civil i als mitjans de comunicació.
  - Donar suport a les iniciatives

d'associacions, entitats i col·lectius que treballen per la immigració i la interculturalitat.

En Comú Podem defensem que és necessari potenciar la vida independent de les persones amb diversitat funcional, i impulsarem polítiques que ho afavoreixin. Cal fer actuacions per evitar, quan així sigui possible, caure en situacions de dependència. És el cas de moltes persones amb diversitat funcional, que amb suports tècnics i socials podrien dur a terme una vida independent i evitar la seva institucionalització en residències i en l'àmbit familiar. Ens comprometem a estendre la figura de l'assistent personal per a les persones amb diversitat funcional que ho requereixin, i que vulguin optar per aquesta alternativa, superant les perspectives de caire assistencial, tecnocràtic i paternalista, amb polítiques que facin possible l'autonomia i la vida independent a les persones amb discapacitats, de manera que puguin desenvolupar de forma plena els seus projectes vitals i col·lectius.

3.12. Diversitat funcional

3.12.1. Facilitar al màxim el dret a vot de les persones amb diversitat funcional

Des d'En Comú Podem ens assegurarem que totes les persones amb diversitat funcional puguin participar, de forma plena i efectiva, en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania i a través del dret a vot, en la vida política i pública.

Per això proposem:

- Establir mecanismes per obtenir les dades de la Junta Electoral Central sobre el número de persones amb diversitat funcional que no poden exercir el seu dret a vot.
- Realitzar accions que afavoreixin la recuperació del dret a vot d'aquestes persones.
- Reformar la Llei Orgànica del Règim Electoral General (LOREG), per tal que qualsevol persona amb diversitat funcional pugui exercir el seu dret a vot i no pugui ser privada d'aquest dret en el futur.

3.12.2. Llei d'inclusió laboral de persones amb diversitat funcional

L'any 2013 es van comptabilitzar 1.428.300 persones amb certificat de discapacitat en edat de treballar (és a dir, d'entre 16 i 64 anys), xifra que representa el 4,7% de la població total de l'Estat. La falta de treball és un dels principals factors que pot portar una persona a situacions de pobresa o d'exclusió social. En l'actual situació de crisi socioeconòmica, la taxa d'atur és elevada; el 2013 afectava el 26% de la població activa.

Per fer front a aquesta situació proposem:

- Promoure una llei d'inclusió laboral de persones amb diversitat funcional.
- Augmentar en un 50% la taxa d'activitat al llarg de la legislatura.
- Proposar un nou marc legal d'inclusió laboral de persones amb diversitat funcional que se centri en l'atenció individualitzada, la promoció de la formació i el recolzament individualitzat, durant el procés d'inserció laboral de la persona i que, un cop finalitzat aquest procés, contempli la implementació de noves formes d'accés i d'inclusió laboral de persones amb diversitat funcional.

3.12.3. Lluitar contra l'exclusió i l'estigmatització de les persones amb diversitat funcional

Tot i que les persones amb diversitat funcional conformen un 8,3% de la població espanyola (segons macroenquesta EDAD 2008), són massa sovint considerades socialment i culturalment un col·lectiu minoritari al qual s'estigmatitza, fet que els aboca a la vulnerabilitat i provoca una restricció de drets i llibertats.

Per això cal implementar mesures encaminades a combatre un prejudici de tipus estructural que perpetua aquesta situació i en conseqüència proposem:

- Crear un observatori específic que abordi aspectes problemàtics sobre la imatge i els estereotips que es construeixen sobre les persones amb diversitat funcional des de les institucions, els mitjans de comunicació, el món empresarial, etc...
- Potenciar els programes adreçats a l'apoderament d'aquelles persones amb diversitat funcional que són víctimes de discriminacions múltiples, com ara les dones o les persones migrants amb diversitat funcional.
- Impulsar programes específics per a la participació de les persones amb diversitat

funcional en l'àmbit cultural, per tal d'oferir alternatives a visions externes sobre la diversitat funcional sovint paternalistes o estigmatitzadores.

3.12.4. Universalització d'atencions a la diversitat funcional

- El desenvolupament legislatiu estatal i present com a referència les regulacions autonòmiques més garantistes per a l'atenció específica i integral per a aquells trastorns o alteracions del neurodesenvolupament, incorporant-lo a la cartera comuna del Sistema Nacional de Salut, així com les regulacions educativa i de serveis socials per garantir la seva qualitat.

BLOC 4. REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA

BLOC 4. REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA

El canvi real que proposem, perseguim i impulsem des d'En Comú Podem se sustenta en un objectiu compartit molt bàsic i clar: volem una nova democràcia, en sentit ampli. Una democràcia de base, més justa, més igualitària, solidària, neta, participativa i que impregni tots els àmbits de la nostra societat, especialment tots els que tenen a veure amb el bé comú. Una democràcia que millori la qualitat de vida dels ciutadans i les ciutadanes d'aquest país, que posi fi a les desigualtats, que sigui respectuosa amb el medi ambient i que ens permeti aconseguir una societat realment justa.

És evident que el règim del 78 no ens permet assolir aquests objectius i és precisament per això que volem canviar-ho tot. Volem un nou model econòmic, social i ecològic; volem blindar els nostres drets socials i les nostres llibertats; volem garantir, millorar i ampliar els serveis públics i volem fer front a l'actual emergència social des de la plena sobirania. En definitiva, volem sobirania per decidir-ho tot i entenem que per fer-ho ens cal una veritable revolució democràtica. Només des de baix, radicalitzant la democràcia i situant la gent comú al centre de l'acció política, podem aconseguir el canvi real que albirem.

4.1. Estat plurinacional i dret a decidir.

En Comú Podem ens reconeixem en les tradicions polítiques i socials del catalanisme popular que han defensat els drets socials i els drets nacionals de Catalunya, tenint com a horitzó la transformació d'Espanya en un Estat

Plurinacional i el reconeixement de Catalunya com a nació i del seu dret a l'autodeterminació. Històricament Catalunya s'ha anat configurant com una nació, en un constant procés de transformació i mestissatge que l'ha construït i articulat. En els últims temps, com és ben sabut, la ciutadania de Catalunya hem expressat de manera clara i majoritària la voluntat de determinar lliurement el nostre futur.

Els últims governs de la Generalitat no han estat capaços de canalitzar de forma efectiva aquesta voluntat majoritària. Ans al contrari, ens han portat a un carreró sense sortida per mitjà d'una via unilateral que exclou a la meitat de la ciutadania del nostre país. Al mateix temps, l'Estat espanyol no només no ha estat capaç d'oferir una sortida política a aquesta reivindicació, sinó que ha actuat atacant l'autogovern i les institucions de la Generalitat amb el 155 i represaliant els nostres drets civils i polítics, tant per la via policial -amb les càrregues de l'1-O- com per la via judicial -amb preses i preses polítiques, que pateixen una injusta presó preventiva, i la judicialització del conflicte.

Des d'En Comú Podem defensem la transformació d'Espanya en un Estat Plurinacional, amb l'objectiu que la seva organització institucional s'assembli a la seva realitat plural. Defensarem el nostre projecte des del convenciment que és la millor solució tant per al conjunt de l'estat com per a Catalunya. Creiem que cal revertir la lògica d'uns plantejaments que, massa vegades, s'han fet de manera tancada i sense tenir en compte la complexitat del país.

Cal abordar el conflicte per la via del diàleg i creiem que és hora de trobar solucions. Solucions que parteixin del reconeixement mutu de totes les posicions i que, al nostre entendre s'haurien de basar en els tres principis següents: a) la cerca d'àmplies majories socials i el màxim consens entre les forces polítiques catalanes; b) el pronunciament democràtic de la ciutadania de Catalunya i c) la millora de l'autogovern de Catalunya.

4.1.1. Diàleg i desjudicialització del conflicte.

L'única via per superar el bloqueig és la via política, amb la desjudicialització del conflicte, un diàleg sense limitacions i la voluntat d'acord per sumar grans majories.

Apostem per un diàleg sense limitacions que faci possible un acord entre les forces polítiques catalanes i que superi l'actual dinàmica de polarització. Les aspiracions polítiques que expressi el Parlament de Catalunya han de sustentarse en majories àmplies, que vagin molt més enllà de les forces polítiques que donen suport al govern o al projecte independentista. Un diàleg, però, que ens porti a un nou escenari possible que, per a nosaltres, passa per la transformació d'Espanya en un Estat Plurinacional que reconegui Catalunya com a nació i el seu dret a decidir.

Per avançar cap a la solució del conflicte proposem:

- **Llibertat dels presos i les preses polítiques.** Emprendrem les actuacions polítiques i jurídiques necessàries perquè les persones empresonades, en un marc de solució política, siguin alliberades en el cas que la sentència del Tribunal Suprem impliqui penes de presó.
- **Modificacions normatives.** Realitzarem les modificacions normatives necessàries per clarificar els delictes de rebel·lió i sedició, tot garantint que totes les persones (i especialment aquelles represaliades durant aquest període) puguin exercir pacíficament i democràticament els seus drets i llibertats.
- **Mesa de Diàleg.** Crearem una Mesa de Diàleg de forces polítiques catalanes i de l'Estat. Impulsarem, igualment, el diàleg bilateral entre el govern català i el govern de l'Estat per arribar a acords que facilitin la solució del conflicte polític.

4.1.2. Referèndum.

Catalunya ha de poder exercir el seu dret a decidir per la via d'un referèndum. Per fer-ho possible proposem:

- **Llei de Claredat.** Des del Parlament de Catalunya impulsarem una Proposició de Llei de Claredat per ser tramitada al Congrés de Diputats d'acord amb l'article 87.2 de la Constitució Espanyola. L'objectiu de la Llei de Claredat serà acordar les condicions, el procediment i la interpretació de qualsevol consulta popular per via de referèndum sobre la modificació de l'estatus polític de Catalunya. Una proposta, per tant, que possibiliti un pacte d'àmplies majories a Catalunya i obri el camí cap a un nou pacte d'Estat.
El pilars de la Proposició de Llei de Claredat seran:
  - o a) Reconeixement del dret del poble de Catalunya a ser consultat de forma políticament vinculant sobre el seu futur

- per la via del referèndum
- o b) Necessitat de majories qualificades per tirar endavant qualsevol modificació en l'estatus polític de Catalunya.
  - o c) Incentivar la via de l'acord bilateral a l'hora d'impulsar qualsevol tipus de referèndum sobre el futur polític de Catalunya.
  - o d) Establir l'obligació de negociar lleialment entre les parts per donar sortida a la voluntat de la ciutadania.
  - o e) La mobilització ciutadana.

4.1.3. Defensa i millora de l'autogovern de Catalunya.

El nostre horitzó polític pel que fa al model d'estat és el de transformar Espanya en un Estat Plurinacional. Som conscients, però, que això no serà immediat, sinó que requerirà d'un procés de diàleg polític i participació de la ciutadania.

Per això, proposem les següents mesures transitòries per poder avançar en l'autogovern de Catalunya de forma immediata:

- **Retirada dels recursos d'inconstitucionalitat.** Impulsarem les negociacions per a la retirada dels recursos d'inconstitucionalitat en curs presentats pel govern espanyol sobre lleis aprovades pel Parlament de Catalunya.
- **Blindatge competencial.** Posarem fi a la recentralització amb el blindatge de forma immediata de totes les competències que actualment té Catalunya per tal d'evitar el buidatge competencial i les polítiques de recentralització com les practicades en els darrers anys per part del govern del PP. El Govern de l'Estat ha de respectar de forma escrupulosa les competències de la Generalitat.
- **Recuperar aquelles previsions de l'Estatut declarades inconstitucionals pel Tribunal Constitucional.** Recuperarem, mitjançant reformes

legislatives i d'acord amb el Govern de la Generalitat, aquelles previsions que van ser declarades inconstitucionals pel Tribunal Constitucional en considerar que havien de regular-se mitjançant lleis orgàniques per fer-se efectives, com la creació del Consell de Justícia de Catalunya.

- **Transferències i inversions pendents.** Executarem, amb la màxima celeritat possible, aquelles transferències i millores pendents del nostre autogovern, així com totes aquelles inversions, en compliment de la disposició addicional tercera de l'Estatut, promeses i compromeses de forma repetida per diferents governs que mai han estat executades, donant una especial prioritat al pla de Rodalies i el corredor mediterrani.

- **Noves transferències.** Impulsarem nous traspessos de funcions i serveis a la Generalitat, en compliment de l'Estatut, i que afecten a matèries com la gestió de les beques universitàries, l'execució de la legislació laboral, l'ocupació i la formació professional o les mútues de treball, entre altres. Aprovarem un paquet de noves competències a ser transferides de forma immediata a Catalunya a través de l'article 150.2 de la Constitució Espanyola. De forma prioritària es transferirien les següents competències:

- o a) Habitatge -legislació hipotecària i d'arrendaments urbans.
- o b) Ferrocarril -infraestructures ferroviàries d'ample ibèric.
- o c) Justícia -creació del Consell de Justícia de Catalunya.
- o d) Acollida -acollida de persones migrades i interlocució directa amb la Unió Europea sobre la matèria.

- **Participació de la Generalitat en institucions i organismes de l'Estat.** La Generalitat ha de designar o participar en la designació d'òrgans i institucions de l'Estat com el Tribunal de Comptes, l'Agència Tributària, el Banc d'Espanya, la CNMC, entre altres i les empreses públiques, amb els canvis normatius que siguin necessaris per donar compliment

- **Confrontació de qualsevol nou**

atac a l'autogovern de Catalunya. Ens oposarem activament a qualsevol intent de recentralització i a qualsevol nou atac a l'autogovern de Catalunya. Defensarem les institucions de la Generalitat de Catalunya.

4.1.4. Estat Plurinacional.

Espanya, com a país de països, ha de construir-se com un Estat Plurinacional on totes les nacions i comunitats polítiques puguin desenvolupar-se en un marc igualitari i solidari, sense imposicions. Un estat que es construeixi valorant i dignificant la seva rica diversitat nacional, cultural i lingüística.

L'Estat Espanyol ha d'adoptar una nova forma política que s'ajusti a la seva realitat, a la seva pluralitat nacional. Proposem, en aquest sentit, iniciar un procés de canvis constituents per transformar l'Estat espanyol en un Estat Plurinacional. És a dir, un estat format per diferents nacions que comparteixen sobirania. Un estat que adoptarà la forma d'una República parlamentària federal i que reconeixerà Catalunya com una nació amb sobirania plena i lliurement compartides.

Aquesta nou model territorial per a l'Estat espanyol es concretaria, com a mínim, en les següents qüestions:

- **República.** Som partidaris d'un model d'estat republicà, compromès amb els drets socials, la regeneració de les institucions i la lluita contra la corrupció. Considerem que el republicanisme és el que millor garanteix aquests valors en un model plurinacional, per la qual cosa apostem per fer avançar els valors republicans de la llibertat, la igualtat i la fraternitat; amb l'horitzó de la III República com a punt d'arribada i el qüestionament de la monarquia espanyola com una oportunitat de radicalitat democràtica per al nostre país.
- **Definició constitucional d'Espanya com un Estat Plurinacional,** és a dir, com una nació que conté en els seu interior territoris que també són nació. Cal

una reforma de la Constitució Espanyola per tal que es reconegui i es respecti la realitat plurinacional i de comunitats polítiques que conformen Espanya. L'Estat Plurinacional que proposem reconeixerà Catalunya com a nació, així com el seu dret a decidir, sens perjudici que altres nacions històriques puguin acollir-se també a aquest reconeixement.

- **Radicalitat democràtica.** Concebem la sobirania com la capacitat que tenim, com a ciutadans i ciutadanes constituïts en comunitat política, per decidir democràticament i col·lectivament sobre el nostre futur col·lectiu i sobre tot allò que afecta la nostra comunitat. En aquest sentit, el nou model d'estat que proposem es sustentará en mecanismes de democràcia participativa i democràcia directa per tal que, efectivament, sigui la ciutadania la que decideixi sobre els afers comuns. Per poder decidir sobre totes les qüestions cal que, des de la proximitat, la ciutadania recuperi sobirania en qüestions estratègiques com l'energia, l'aigua, l'economia, la tecnologia, el sistema alimentari o sobre els nostres propis cossos. Aquesta concepció de les sobirania, en plural i de base ciutadana, és la que inspirarà l'Estat Plurinacional que aquí es proposa.

- **Sobirania compartides.** En les societats actuals la sobirania no pot ser concebuda com quelcom monolític que s'hagi d'aplicar a una única escala de govern. Nosaltres entenem que les sobirania són divisibles i es poden compartir. Amb aquesta lògica, en l'Estat Plurinacional que proposem s'implantarà un nou sistema competencial en el que Catalunya podrà tenir plena sobirania en matèries de competència exclusiva i compartir sobirania tant amb l'Estat espanyol com amb la UE en altres matèries.

- **Constitució Catalana.** En el marc d'un Estat Plurinacional, Catalunya ha de poder tenir la seva pròpia Constitució, a través de la qual bastir un nou model de país en termes socials, polítics, econòmics, ambientals i culturals. D'aquesta manera

impulsarem a Catalunya una transformació profunda per guanyar drets i llibertats i aturar i revertir la creixent privatització dels serveis públics.

Proposem desenvolupar, en el marc de la Constitució Catalana, una carta de drets fonamentals jurídicament vinculant que doti aquests drets de rellevància i efectivitat, de manera que s'avanci cap a una societat més justa i més igualitària. Així, quedarien blindats constitucionalment els drets econòmics, laborals, socials i ambientals que defensem des d'En Comú Podem, especialment en qüestions com la garantia de rendes, el treball digne i de qualitat, la justícia de gènere, l'accés a la salut, l'educació, l'habitatge, el medi ambient o la cultura. Aquest fet suposarà una gran millora per a la qualitat de vida de les classes populars d'aquest país.

La Constitució Catalana definirà Catalunya com una República social, democràtica i ambientalment justa que comparteix sobirania amb un Estat Plurinacional.

- **Mecanismes de concertació i bilateralitat.** S'establiran mecanismes de concertació i bilateralitat entre les institucions de la Generalitat de Catalunya i les institucions de l'Estat, respectuosos amb el nou model territorial i basats en el reconeixement de sobirania compartida.
- **Municipalisme.** S'establirà una nova arquitectura institucional que reconeixerà el món local com a àmbit bàsic de servei a la ciutadania. Aquesta arquitectura respectarà els principis d'autonomia local, subsidiarietat, diferenciació, equilibri territorial, desenvolupament sostenible, increment competencial i suficiència financera —amb les corresponents transferències de recursos econòmics—. Els drets i les necessitats de la ciutadania se situaran al centre de les polítiques de proximitat i es garantiran uns nivells d'atenció de qualitat homogenis, l'accés universal als serveis públics i el dret de la ciutadania a participar de manera efectiva i

directa en els afers comuns.

- **Supressió de les diputacions provincials.** Els municipis han d'incrementar la seva capacitat competencial i financera per tal de poder desenvolupar polítiques de proximitat. Amb l'objectiu de garantir una bona coordinació territorial d'aquestes polítiques proposem suprimir les diputacions provincials i que Catalunya decideixi quins són els organismes territorials intermedis més adequats per al desenvolupament de la coordinació institucional amb els ens municipals. Proposem que, a Catalunya, la coordinació institucional amb i entre els ens municipals es dugui a terme mitjançant les vegueries, les àrees metropolitanes i les mancomunitats de municipis.

- **Adequació del poder judicial a la realitat plurinacional.** Per convertir l'Estat espanyol en un Estat Plurinacional és imprescindible configurar un nou model territorial judicial, amb la participació de Catalunya, i la creació d'un Tribunal d'arbitratge competencial.

- **Un Estat plurilingüístic i pluricultural.** El castellà, el català, el basc i el gallec han de ser llengües co-oficials per al conjunt de l'Estat espanyol, que han de poder ser utilitzades tant a les institucions espanyoles com en les europees. La riquesa cultural i lingüística de les diverses nacions i territoris de l'estat és vital per entendre la concepció d'un estat plurinacional. Per això, és necessari que des de les administracions públiques es preservi viva aquesta riquesa, respectant i dignificant les llengües i cultures de les diverses nacions i territoris, des d'una posició d'igualtat i reconeixement mutu de totes elles.

El català i el castellà, llengües emprades per la majoria dels catalans i les catalanes, són i han de continuar sent les llengües oficials a Catalunya, conjuntament amb l'occità (aranès, a la Vall d'Aran). Igualment, es reconeixerà l'ús preferent del català a Catalunya i es blindarà el model de normalització lingüística.

- **Supressió de l'Article 145 de la Constitució Espanyola.** En l'Estat Plurinacional que proposem es podran establir acords polítics, culturals i socials entre les comunitats polítiques que ho desitgin. Cal suprimir la prohibició de federar-se que recull l'article 145 de l'actual Constitució Espanyola.
- **Reforma del Senat.** En un Estat Plurinacional el Senat ha d'esdevenir una veritable càmera de representació territorial. Cal modificar el mecanisme d'elecció dels senadors i senadores perquè siguin representants de les diferents nacions i comunitats polítiques. S'afegiran, a més, les següents funcions per al Senat:
  - o a) debatre i aprovar les lleis de l'Estat que afecten a les nacions i comunitats polítiques.
  - o b) impulsar i dirigir les relacions intergovernamentals i la participació de les nacions i les comunitats polítiques en les institucions i organismes de l'Estat i la UE.
  - o c) participar als Pressupostos Generals de l'Estat per fixar les partides que s'atribueixen als diferents territoris d'acord amb el sistema de finançament.
- **Una hisenda pròpia i solidària per a Catalunya.** L'Estat Plurinacional que proposem ha de permetre un nou sistema de finançament específic per a Catalunya a partir de la creació d'una hisenda pròpia i solidària, amb el ple desenvolupament de l'Agència Tributària de Catalunya. Els objectius d'aquesta hisenda seran: a) assolir la plena capacitat de decisió sobre tributs a Catalunya, en plena coordinació amb les competències actuals i futures de l'Estat i de la UE, b) disposar dels recursos econòmics que es generen al país per atendre les polítiques socials i econòmiques i c) garantir la lleialtat institucional per evitar arbitriarietats i incompliments de les parts. Aquest sistema continuaria essent coherent amb el principi de solidaritat territorial, que es faria efectiva a través del càlcul d'una aportació per a la redistribució territorial. Aquesta aportació, que no hauria d'alterar

el principi d'ordinalitat, respondria a un doble objectiu: contribuir a la solidaritat amb la resta de pobles de l'estat i finançar els serveis prestats a Catalunya per l'Estat. Així, doncs, aquesta hisenda pública es basarà en els principis següents:

- o **Equitat:** cal garantir l'anivellament de manera que el conjunt de territoris tinguin capacitat de prestar els serveis bàsics, sempre que es faci un esforç fiscal similar, amb els recursos necessaris perquè els diferents territoris puguin desenvolupar les seves competències.
- o **Justícia territorial:** introducció del principi d'ordinalitat per tal que Catalunya no vegi alterada la seva posició en l'ordenació de les comunitats autònomes en recursos per càpita homogenis. Aquest principi permet seguir operant la redistribució territorial solidària de rendes, i evitarà situacions injustes sense desincentivar l'esforç fiscal dels diversos territoris.
- o **Solidaritat interterritorial:** el repartiment ha de ser solidari en funció de les necessitats socials de cada territori. Es prioritzarà que el fons de compensació sigui utilitzat per a despeses socials i d'inversió en foment de l'ocupació i l'economia social i solidària, medi ambient, transició energètica, coneixement i capital humà, amb una clara aposta per la promoció i extensió dels drets socials, el desenvolupament de les persones i la sostenibilitat

4.2. Radicalitat democràtica

Apostem per un model de democràcia radical que posi les persones al centre de l'acció política. Democratitzar les institucions i fer-les absolutament transparents és, avui, una necessitat. Però amb això no n'hi ha prou, cal fer de la democràcia un element de quotidianitat en les nostres vides i un eix vertebrador de la nostra societat.

Proposem un model de democràcia en què la ciutadania es corresponsabilitzi de les polítiques públiques i les institucions utilitzin amb normalitat mecanismes de democràcia directa. Una democràcia del bé comú que apoderi les classes populars i en la qual tots i totes puguem implicar-nos en la transformació social i econòmica que reclama el moment actual.

Radicalitat democràtica vol dir també poder exercir la nostra plena sobirania com a poble, per decidir-ho tot. Una democràcia de debò no pot oblidar que, avui, moltes decisions es prenen a fora de les institucions formals de l'Estat. És necessari, per tant, promoure mesures i establir aliances locals, europees i globals per tal de democratitzar i incidir en tots els àmbits on es prenen decisions que afecten les nostres vides.

4.2.1. Transparència i lluita contra la corrupció

Cal Reformar la Llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern. La Llei de transparència aprovada pel PP i CiU l'any 2013 és clarament insuficient i no serveix per fer front a la crisi de legitimitat que pateixen el conjunt de les institucions espanyoles actualment. El nombre d'excepcions enfront del dret a la informació és abusiu, no es garanteix la independència del Consell de Garanties, i el tractament diferenciat de la casa reial és inacceptable. Entenem que el dret a la informació és un dret fonamental i universal.

Per tot això, proposem una profunda reforma de la insuficient i inadequada Llei

de Transparència vigent, incloent a totes les institucions públiques sense excepció, ampliant el seu àmbit d'aplicació més enllà de la informació administrativa, a tota la informació continguda per tota institució pública, els tres poders de l'Estat, així com a empreses públiques i empreses privades que gestionin serveis públics.

- **Garantir la independència del Consell de Garanties** i dotar-lo de recursos suficients.
- **Millorar el portal de transparència i diversificar** les vies d'accés a la informació, tot intensificant l'ús de les noves tecnologies per assegurar un accés real a la informació per part del conjunt de la ciutadania.
- **Aprovar un reglament que desplegui aquesta llei per facilitar l'accés a la informació i no per restringir-lo.** Tant els documents definitius com els documents de treball han d'estar subjectes a aquesta llei.

Cal actuar de forma integral contra la corrupció. La corrupció és actualment un problema sistèmic, però és evitable. Entenem que cal un marc normatiu que permeti lluitar-hi, però també una sensibilització de qui treballa al o per al sector públic. Només així podrem generar un context favorable a la denúncia dels casos. Cal, a més, una millora de les condicions amb què el sistema judicial afronta la corrupció, tot garantint un processament adequat. Plantegem, per tant, una acció integral amb diverses dimensions que abordi aquesta xacra en tots els vessants.

Per fer front a aquesta situació, proposem:

- **Reformar la Llei de finançament dels partits polítics.** Garantir més transparència i limitar l'endeutament i les despeses electorals. Establir un sistema de finançament basat en les aportacions públiques i les aportacions limitades de persones militants o simpatitzants. Equiparar les fundacions dels partits polítics a les mateixes exigències que afecten els

propis partits.

- **Modificar el Codi penal** per incloure la tipificació penal del finançament irregular dels partits polítics i allargar els terminis de prescripció.
- **Reforma del règim d'aforament** de persones diputades i senadores, limitant-lo a qüestions relacionades amb les actuacions en els òrgans de representació política i eliminant-lo per als delictes relacionats amb l'activitat pública o privada.
- **Establir canals que facilitin la presentació de denúncies per part de treballadors i treballadores** de l'administració o de les empreses que contracten amb l'administració en cas de ser coneixedor/es d'activitats il·legals.
- **Protecció especial per a persones denunciants de casos de corrupció.**
Proposem: presentació d'un projecte de llei per garantir la protecció especial a les persones denunciants de casos de corrupció.
- Garantir l'assistència jurídica adequada des del moment de la denúncia, així com assistència mèdica i psicològica i blindatge del lloc de feina de la persona denunciant.
- Crear un Observatori de la Corrupció, independent, que revisi les denúncies de possibles casos de corrupció i vetlli per la protecció de la persona denunciant. O bé una Agència de Prevenció i Lluita contra el Fraus i la Corrupció. Independent i autònoma econòmicament que tindria com a funció la **promoció i l'impuls de bones pràctiques** en relació amb la transparència en la gestió pública i amb la prevenció en matèria de lluita contra la corrupció i qualsevol activitat il·legal o contrària als interessos generals, o a la correcta gestió dels fons públics, per a ajudar a la millora de la seva qualitat. **Col·laborar en la formació en matèria de prevenció i lluita contra la corrupció** i activitats relacionades, que podrà anar dirigida al personal al servei de les Administracions Públiques, al personal de les empreses i entitats que es relacionen amb el sector públic, als alumnes d'educació mitjana i superior i a les

persones i col·lectius que tinguin interès.
Aprovar una llei de registre i control de grups d'interès (lobbies)

És necessari regular l'activitat de promoció, defensa o representació d'interessos. Ens referim a l'activitat de persones, entitats o organitzacions privades o públiques, exercida per persones naturals o jurídiques amb l'objectiu d'influir en les decisions que han d'adoptar els òrgans del Parlament, el Govern o l'Administració de l'Estat. Amb una llei de registre i control de lobbies s'enfortiria la transparència en les relacions entre ens privats i autoritats públiques.

Entre altres mesures, aquesta llei hauria de permetre:

- **Registrar i publicitar** totes les persones o organitzacions que exerceixen aquest tipus d'activitat.
- **Obligar a fer pública l'agenda de reunions de càrrecs** i institucions públiques amb lobbies i grups d'interès.
- Crear la figura de l'Oficial de Rendició de Comptes, qui estarà present en totes les reunions formals entre representants públics, lobbies i potencials contractistes governamentals.

Aprovar un codi ètic dels diputats, diputades, senadors i senadores

La política és una dedicació lloable i imprescindible, però ha de ser també exemplar en l'exercici. Per això és necessari el compromís de totes i tots els representants públics i de totes les forces polítiques amb un codi ètic que hauria de contenir, com a mínim, els següents elements:

- **Limitar els mandats a dos** en el cas de les Corts Generals i a tres en el cas del Govern.
- **Garantir que les i els càrrecs públics imputats** per causes de corrupció abandonin el càrrec fins que es resolgui l'expedient i evitar que persones imputades

per causes de corrupció formin part de llistes electorals.

- **Establir un sou màxim per a tot càrrec públic** en funció de la responsabilitat, que no serà mai més de tres vegades el sou mínim interprofessional. Impedir la duplicació de sous i l'acumulació de dietes o d'indemnitzacions.

- **Garantir que es viatgi en la tarifa més econòmica**, promoure la utilització preferent del transport públic i publicar les agendes de les i els càrrecs polítics.

- Reconeixent la necessitat de frenar i reduir a la menor expressió possible el condemnable fenomen de deslleialtat política conegut com “transfuguisme”, estendre l'**Acord sobre un codi de conducta política en relació amb el transfuguisme en les corporacions locals a les Corts Generals**.

- **Comprometre els partits polítics**, coalicions i federacions que subscriuguin aquest acord a rebutjar i a no admetre en el seu grup polític a un diputat o diputada, senador o senadora trànsfuga.

- **Impedir el que es coneix com a “portes giratòries”** entre empreses i administracions públiques, especialment pel que fa a les empreses adjudicatàries de contractació pública o a les grans empreses de subministrament de serveis.

4.2.2. Participació i democràcia directa.

Elaborar una nova llei de referèndums i normalitzar l'ús de mecanismes de democràcia directa.

En un model de democràcia radical com el que proposem les institucions públiques haurien d'utilitzar amb absoluta normalitat mecanismes de democràcia directa com els referèndums. La democràcia implica sotmetre certes decisions importants a l'opinió pública i que aquesta opinió pugui ser vinculant. A més, democràcia significa necessàriament poder exercir la plena sobirania, i això no

és possible sense una descentralització d'algunes decisions polítiques que afectin sectors concrets de la població. No hi ha raons per negar a les comunitats autònomes o als ajuntaments la possibilitat de convocar referèndums sobre qüestions que afectin la seva població.

Per tot això proposem:

- Definir supòsits en què els referèndums hagin de ser preceptius. L'aprovació del TTIP, les intervencions militars, però també moltes altres qüestions especialment rellevants o estratègiques, s'haurien de sotmetre a referèndum obligatòriament.
- Permetre que la ciutadania (prèvia recollida de signatures o a través del procediment de la iniciativa legislativa popular), els governs locals, els governs i els parlaments autonòmics i el Congrés puguin proposar i impulsar referèndums. En aquest sentit, cal modificar de l'article 71 de la llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, suprimint la condició “i autorització del Govern de la Nació” per tal que els ajuntaments puguin sotmetre a consultes populars tot allò relacionat amb les competències municipals.
- Incorporar a la legislació els referèndums abrogatius.
- Donar suport legal a les lleis de consultes i referèndums a nivell autonòmic i local.

Un cop aprovada la nova llei, utilitzar els mecanismes de democràcia directa amb freqüència i normalitat, més enllà dels supòsits que es reconeguin com a obligatoris.

Fomentar la participació ciutadana i el govern obert

El foment de la participació ciutadana per part de les institucions públiques hauria de formar part, de forma normalitzada, de tots els àmbits de l'acció pública. Per tal que això sigui possible és imprescindible que l'administració segueixi els criteris de “govern obert” —fent accessibles, comprensibles i

opinables els elements més importants de les seves polítiques— i incorpori de forma estable i clarament definida processos i òrgans de participació real adreçats tant a persones a títol individual com a organitzacions socials. Proposem dos instruments, una llei de foment de la participació ciutadana i el govern obert i un pla interministerial de participació ciutadana, que ens permetin avançar en aquesta direcció a través de les següents accions:

- Establir i promoure procediments formals de participació i deliberació ciutadanes, inclosos mecanismes reals de participació infantil, aplicables tant als diferents àmbits de l'acció pública com als diferents nivells de govern. El Pla Interministerial de Participació Ciutadana serviria per fomentar la participació, de forma coordinada, en tots els departaments del govern.
- Regular la memòria participativa com a element obligatori per a les normes de caràcter general i per a determinats plans i programes d'especial rellevància. La normativa fixaria també els paràmetres de qualitat democràtica bàsics que haurien de recollir les esmentades memòries participatives.
- Adequar la normativa estatal als principis de l'Aliança per al Govern Obert (Open Government Partnership), de la qual Espanya forma part.
- Promoure especialment la utilització de mitjans digitals per a la participació i deliberació de la ciutadania.
- Oferir informació i formació adequada tant sobre els diferents canals de participació que s'impulsin com sobre els temes que es decidiran a través de processos participatius. Al mateix temps cal dotar la participació dels recursos necessaris per tal de promoure activament la implicació de la ciutadania.

Impulsar els pressupostos participatius

Els pressupostos són l'eina principal que té qualsevol govern per prioritzar i desenvolupar

les seves accions. Proposem que la ciutadania pugui participar de forma directa en l'elaboració anual d'aquest instrument. La implementació de procediments per a l'elaboració de pressupostos de manera participativa es promou amb l'objectiu de potenciar la transparència i la implicació ciutadana en la presa de decisions sobre una part dels recursos públics.

Concretament proposem:

- Impulsar un procés participatiu anual per tal que la ciutadania pugui decidir a què destinar una part significativa dels pressupostos generals de l'Estat.
- Promoure mecanismes de deliberació per tal que la ciutadania pugui influir en la determinació de les prioritats, tant d'ingressos com de despeses, dels pressupostos generals de l'Estat.
- Aprovar una normativa marc perquè les comunitats autònomes i els municipis puguin implementar pressupostos participatius.
- Establir que els pressupostos participatius hagin de comptar amb una avaluació d'impacte de gènere, com tots els projectes normatius.

Promoure la coproducció de polítiques públiques

Proposem un model de democràcia en què la ciutadania es corresponsabilitzi de les polítiques públiques. És en aquest sentit que entenem la coproducció com l'elaboració conjunta de les polítiques públiques entre actors governamentals i ciutadania.

A diferència dels processos participatius tradicionals, en què la participació ha estat merament instrumental i molt dirigida des de les institucions públiques, el concepte de "coproducció" posa l'accent en el reconeixement de la plena autonomia de totes les parts, en l'apoderament de la societat civil i en una efectiva producció conjunta de les polítiques públiques.

D'aquesta manera, es promou que el coneixement col·lectiu pugui tenir un impacte real en les polítiques i, al mateix temps, es corresponsabilitza la ciutadania de l'acció pública. Sota la lògica de la coproducció, a més, pot ser més fàcil abordar les problemàtiques de forma integral, superant la fragmentació competencial de l'administració pública.

Per fer-ho entenem que caldria:

- Promoure la coproducció durant tot el procés d'elaboració de les polítiques públiques, des de la diagnosi de les problemàtiques fins al disseny, la implementació i l'avaluació de la política.
- Preveure una dotació pressupostària i els recursos humans suficients per acompanyar els processos de coproducció.
- Impulsar experiències pilot, començant per les problemàtiques en què hi ha una demanda ciutadana real, que ens permetin generar aprenentatges que es puguin replicar en diferents territoris i àmbits de política pública.
- Adequar la normativa vigent per tal de facilitar les iniciatives de coproducció de polítiques públiques.

Reformar els requisits legals per facilitar l'impuls de la Iniciativa Legislativa Popular (ILP) i habilitar altres mecanismes similars.

La ciutadania ha de tenir la possibilitat no només d'oferir la seva opinió quan els poders públics obren els canals sinó també d'influir en l'agenda política a través de la introducció de temes que consideri d'especial rellevància.

Per aquesta raó proposem:

- Permetre la signatura electrònica per tal de facilitar i agilitzar el procés de recollida de signatures. M'atreviria de dir que és permès. Si és així el que podríem posar és: crear una plataforma web on les comissions promotores puguin donar-se

d'alta per publicar i gestionar diferents ILPs. La plataforma ha de oferir la possibilitat als ciutadans i ciutadanes de signar les diferents ILPs, d'una forma intuïtiva i accessible, fent ús de certificat digitals o el DNI electrònic.

- Flexibilitzar els requisits per a la recollida de signatures, a partir dels 16 anys i amb la residència legal (independentment de la nacionalitat), i reduir a 100.000 el nombre de signatures exigides (actualment són 500.000).
- Limitar taxativament els temes sobre els quals no es pot promoure una ILP, reduint-los als supòsits més evidents (qüestions discriminatòries o contràries als drets humans, etc.).
- Establir l'obligació de tramitar les ILPs que compleixin els requisits legals i fixar uns supòsits sota els quals els promotors de la ILP podrien sotmetre la iniciativa a referèndum.
- Regular altres mecanismes similars a la ILP, com podrien ser la Iniciativa Reglamentària Ciutadana o la Iniciativa Normativa Local.

4.2.3. Innovació institucional.

Reformar la llei electoral estatal per millorar la proporcionalitat, la representativitat i la participació

El sistema territorial de repartiment d'escons actua dificultant l'obtenció d'escons per part de partits petits en circumscripcions amb pocs habitants. Això fa que la representació obtinguda en escons no sigui proporcional al resultat electoral emès en vots. Com a conseqüència, és molt difícil que el sistema de partits canviï i els grans partits (particularment el PP i el PSOE) en surten afavorits.

D'altra banda, la configuració de les llistes electorals ha demostrat ser molt resistent a la representació igualitària de dones i homes, i per tant hi ha una infrarepresentació sistemàtica de les dones, que no han arribat mai al 40% de la cambra tot i la modificació

de la llei electoral que es va produir amb l'aprovació de la Llei d'Igualtat (3/2007). Per últim, també cal implementar mesures per garantir que el dret a vot es pot fer efectiu i per incrementar els nivells de participació.

Per tot això proposem fer una reforma de la llei electoral segons els criteris següents:

- Millorar la representativitat buscant un equilibri entre, d'una banda, una major proporcionalitat i, de l'altra, una major proximitat dels i les representants amb els seus territoris.
- Eliminar l'obligatorietat de recollida d'aval per presentar-se a les eleccions.
- Promoure la paritat entre homes i dones: implementar el criteri de cremallera (alternar dones i homes successivament en les llistes electorals).
- Facilitar el vot anticipat per correu i derogar immediatament el vot pregat per simplificar el procediment relatiu al vot exterior. Allargar l'horari de votació i organitzar "urnes mòbils" que visitin residències de gent gran, hospitals, centres penitenciaris i altres institucions per tal que hi puguin votar persones electores amb dificultats per traslladar-se.
- Eliminar els blocs electorals als mitjans de comunicació.

Ampliar el dret de vot a totes les persones majors de 16 anys i que viuen a Espanya des de fa més de 3 anys

El dret de vot és un dret fonamental que ha de ser a l'abast de tota la comunitat política. Això inclou persones que avui com avui, de forma injusta, no el tenen legalitzat malgrat poder patir-ne les conseqüències amb plena responsabilitat: els i les menors a partir dels 16 anys poden veure's privades de la seva llibertat per ser responsables penals, i les persones que treballen al nostre país han de contribuir mitjançant els seus impostos al nostre Estat social de dret, independentment de si són nacionals o no. Així doncs, ens trobem amb uns ciutadans i unes ciutadanes

de segona, amb responsabilitats però sense drets polítics per poder-s'hi pronunciar.

Per això proposem:

- Garantir el dret de vot per a les persones immigrades en totes les eleccions, a partir dels tres anys de residència.
- Garantir el dret de vot a partir dels 16 anys en totes les eleccions.

Implementar el vot electrònic per a eleccions, referèndums i processos participatius

Proposem desenvolupar un sistema de vot electrònic que permeti poder votar de manera remota, segura i encriptada a tota la ciutadania. El vot electrònic hauria de servir per a qualsevol tipus d'elecció representativa (eleccions europees, generals, catalanes i locals), però també per a la realització de referèndums o qualsevol altre procés de participació ciutadana vinculant. A més, el vot electrònic permetria resoldre la problemàtica que hi ha actualment amb el vot exterior.

Per tant, caldria:

- Desenvolupar un sistema de votació electrònica segur, encriptat i vinculat al cens electoral.
- Fomentar i facilitar l'ús d'aquesta eina a totes les administracions públiques per tal que pugui ser implementada per a diferents formes de participació (eleccions, referèndums i altres mecanismes participatius) i a qualsevol escala territorial.
- Utilitzar aquesta eina per garantir el dret de vot de les persones residents a l'estranger.

Democratitzar el Congrés i el Senat amb mesures innovadores.

El Parlament funciona actualment amb una lògica delegativa. No només interactua poc amb la ciutadania i la pluralitat d'opinions de la nostra societat sinó que es mostra tancat envers qualsevol iniciativa ciutadana.

Contràriament a això, defensem una obertura i una democratització tant del Congrés com del Senat, que s'hauria de convertir en una veritable cambra de representació territorial. Entenem, al mateix temps, que cal reforçar les funcions de les cambres legislatives per tal que, de forma efectiva, puguin exercir les funcions de control de l'acció de govern i donar veu a la pluralitat de visions polítiques que componen la nostra societat.

Per això proposem les següents mesures:

- Permetre i promoure la participació de la ciutadania i les organitzacions socials en l'activitat parlamentària a través de mesures innovadores: proposta i defensa de mesures per part d'organitzacions socials, intervenció en sessions de debat o plens monogràfics, audiències públiques, processos de deliberació ciutadana paral·lels a l'acció parlamentària, ús de mecanismes de participació electrònica, i altres.
- Convertir el Senat en una veritable cambra de representació territorial que tingui capacitat per incidir en l'aprovació i la implementació de les polítiques públiques.
- Reforçar les funcions de control de l'acció de govern per part del Congrés i del Senat, així com les comissions d'investigació.
- Introduir l'obligatorietat del debat parlamentari abans de la presa de certes decisions.

Promoure mesures d'innovació i transversalitat a les administracions públiques.

El funcionament de les administracions públiques s'ha burocratitzat en excés; sovint és rígid i poc obert al conjunt de la ciutadania. Proposem impulsar mesures de canvi i innovació a les administracions públiques per fer-les més flexibles, més capaces de respondre a la complexitat de la societat actual i més obertes al conjunt de la ciutadania.

Entre d'altres, proposem:

- Flexibilitzar l'estructura i el funcionament de les administracions públiques per tal que puguin respondre a les necessitats col·lectives de la ciutadania a través d'enfocaments integrals i transversals, partint de la naturalesa de cada problema, en lloc de fer-ho a través de l'actual lògica de fragmentació competencial.
- Utilitzar les noves tecnologies per conèixer millor les necessitats de la ciutadania (millorar els diagnòstics), i adaptar les respostes a les necessitats de cada persona, col·lectiu o territori i potenciar les lògiques de treball col·laboratiu entre la ciutadania i les administracions públiques.
- Optimitzar les administracions unificant sistemes informàtics i bases de dades, que evitin tràmits innecessaris i duplicitats.

Promoure mesures per unes institucions amb equitat de gènere

El funcionament del Congrés i el Govern s'ha mostrat històricament impermeable a la participació de les dones i als canvis positius per a tothom que haurien pogut provocar. La cultura política i organitzativa en aquests òrgans segueix estant profundament esbiaixada i aquests espais són cecs al gènere: no tenen en compte una multiplicitat d'elements que dificulten la plena participació de les dones ni les diferents experiències d'unes i altres a l'hora de funcionar.

Per aquesta raó proposem:

- Realitzar una auditoria de l'impacte de gènere del Congrés i les diverses organitzacions del govern, per conèixer si l'activitat parlamentària i de govern es realitza sense desigualtats ni exclusions de les dones.
- Garantir el permís de maternitat i de paternitat a les diputades i els diputats, que inclogui un mecanisme de substitució de les persones afectades.

4.2.4. Apoderament

Posar en valor i donar suport les experiències transformadores d'innovació social

Apostem per un model de democràcia radical que posi les persones i la societat civil al centre de l'acció política. Les experiències socialment innovadores, enteses com a alternatives socials produïdes des de baix, són un gran actiu d'aquest model de democràcia. Són molts els exemples d'iniciatives que sorgeixen des de baix amb voluntat d'apoderar la ciutadania: espais d'autogestió, economia social i solidària, comuns digitals, gestió cooperativa de béns comuns, plataformes ciutadanes i moviments socials que donen resposta a necessitats humanes i socials, i altres. Sense defugir les seves responsabilitats, entenem que l'Estat ha de valoritzar i aprofitar aquesta intel·ligència col·lectiva, i promoure la multiplicació i el creixement d'aquestes iniciatives.

Per aquesta raó, s'haurien d'implementar les mesures següents:

- Identificar, reconèixer i posar en valor les iniciatives socialment innovadores.
- Donar suport i finançar projectes d'innovació social arreu del territori i contribuir a la replicabilitat sempre que sigui possible.
- Desenvolupar capacitats cíviques i socials als territoris més vulnerables per facilitar l'emergència d'aquestes iniciatives.
- Aprovar legislació que faciliti aquestes iniciatives, i modificar les lleis que les posin en perill, per exemple, a través de la limitació de la llibertat d'expressió, de la imposició de càrregues tributàries excessives, etcètera.

Escoltar les reivindicacions dels moviments socials respectant-ne l'autonomia

Entenem que la base d'una democràcia radical resideix en la capacitat d'acció col·lectiva de la seva ciutadania. Els moviments socials i les lluites veïnals han aconseguit grans avenços democràtics i socials que cal posar en valor. Per continuar avançant cap a una democràcia realment plena entenem que les institucions públiques no poden posar traves ni a l'acció col·lectiva ni a la protesta política, ans al contrari. Per això defensem una política d'escolta activa de les reivindicacions dels moviments socials, respectant-ne la autonomia. Al mateix temps, creiem que buscar aliances amb determinats moviments socials ens pot fer més forts, com a societat, enfront dels grans poders econòmics i financers que amenacen la nostra democràcia, i pot contribuir a una transformació real de les relacions de poder.

Promoure l'associacionisme

La participació associativa és un dels elements bàsics d'una societat apoderada i amb teixits socials forts i crítics. És la millor escola de la democràcia i una garantia de la seva qualitat, per això no s'hauria de veure dificultada per l'actuació de l'administració, sinó tot el contrari.

Proposem:

- Aprovar una nova llei d'associacions.
- Elaborar un pla de foment de l'associacionisme que promogui associacions obertes, democràtiques i no excloents.
- Modificar la llei de mecenatge i fundacions per afavorir el finançament d'entitats petites.

Promoure el desenvolupament de les competències per a la participació en la ciutadania

Per fer realitat una democràcia radical i que la participació de les persones sigui més que una formalitat és necessari que la ciutadania tingui les competències adequades: una cultura

política activa, tolerant, igualitària i informada. Aquest objectiu es pot promoure a través de l'educació formal, informal i no formal. Afortunadament, però, a participar també se n'aprèn participant, i és possible que el disseny mateix dels mecanismes participatius promogui aquesta cultura participativa.

- Considerar la dimensió educativa dels mecanismes de participació a l'hora de dissenyar mesures en aquest àmbit.
- Educar per a la participació: considerar les competències per a la participació en el disseny de polítiques educatives i programes educatius d'infants, joves i persones adultes.
- Donar suport i promoure els projectes educatius informals i no formals que promoguin una ciutadania activa i democràtica.

4.2.5. Compromisos extrainstitucionals.

Promoure el diàleg constant amb la societat civil i garantir un comportament ètic dels i les nostres representants

Més enllà del fet que les propostes de radicalitat democràtica puguin ser aprovades i implementades per part de les institucions públiques, la nostra candidatura es compromet a aplicar-les en la seva actuació quotidiana.

Per a la nostra candidatura aquest programa serà el mandat ciutadà que guiarà les nostres actuacions, i, a més, ens comprometem a:

- Utilitzar mecanismes de democràcia digital per fer participar la ciutadania en la nostra activitat parlamentària. Utilitzar eines com AgoraVoting (democràcia directa) o DemocracyOS (democràcia deliberativa) per fer participar la ciutadania en els debats, les votacions o la presentació d'iniciatives parlamentàries.
- Participar en els debats de la societat civil: apropar-nos, a través de la participació

i l'escolta activa, als debats que sorgeixen des de les organitzacions i els moviments socials.

- Aplicar a la nostra força política el codi ètic proposat per a tots els càrrecs públics en un punt anterior d'aquest programa, i revocar aquells càrrecs que la incompleixin.

Lluitar per la democràcia a nivell global

Avui en dia, la batalla per la democràcia té lloc, en gran mesura, en un àmbit supraestatal, on els poders econòmics actuen de forma pràcticament desregulada i sense cap control ciutadà ni polític. Cal reforçar la democratització de les institucions de la UE, donar suport a les organitzacions socials perquè puguin actuar a aquest nivell, i promoure xarxes de col·laboració entre forces polítiques de diferents estats per poder fer front a reptes com el del TTIP, CETA o les polítiques d'austeritat.

Proposem:

- Defensar i reivindicar mesures de democratització de les institucions supraestatals, especialment en l'àmbit de la Unió Europea.
- Donar suport a les organitzacions que funcionen o volen funcionar en l'àmbit internacional (per exemple, suport al pagament de quotes a les federacions internacionals) i promoure la creació de xarxes a aquest nivell.
- Donar suport a les iniciatives ciutadanes de lluita contra la corrupció i en defensa de la democràcia a nivell internacional.
- Establir xarxes de col·laboració amb institucions o formacions polítiques d'altres estats de cara a lluitar contra problemes que cauen fora de l'espai d'influència de les institucions democràtiques estatals, amb l'objectiu de donar veu a la ciutadania en el tractament de problemes que cal resoldre a nivell supraestatal.

La seguretat de les persones cal abordar-la en termes de seguretat econòmica, alimentària, de salut, mediambiental, personal, política i comunitària, i ha d'estar basada en el respecte als drets humans, les llibertats fonamentals, l'estat de dret, la democràcia participativa, el diàleg, la tolerància, la transparència i la solidaritat.

Entenem que cal protegir totes les persones, però en especial les que estan en risc d'exclusió o en situació de vulnerabilitat, víctimes de les violències masclistes o de la tracta d'éssers humans. Al mateix temps, cal garantir el control democràtic i judicial de l'actuació dels cossos de seguretat i prestar especial atenció a la prevenció i anticipació de conflictes, atenent a les causes de la inseguretat i no solament als efectes.

4.3.1. Derogar immediatament la "Llei mordassa"

La Llei de seguretat ciutadana, més coneguda com a "Llei mordassa", atorga potestat sancionadora a l'Executiu i sembla redactada com a reacció a les protestes sorgides per la resposta que el govern va donar a la crisi econòmica, el moviment 15M, les marees, els sindicats i d'altres. Una llei que pretén protegir el govern enfront de les protestes i demandes dels moviments socials i que, alhora, pretén reprimir el dret d'expressió i de manifestació de la ciutadania. Sens dubte aquesta llei, aprovada sense el consens parlamentari que requeriria una mesura d'aquestes característiques, suposa una amenaça per a la seguretat política.

La "Llei mordassa" posa en risc la llibertat d'informació i la protesta pacífica, atorga més poder a les forces de seguretat, limita les garanties de la ciutadania per defensar els seus drets i posa en risc els drets de llibertat d'expressió i reunió pacífica. L'1-O dona testimoni detallat de la repressió policial contra les mobilitzacions de la ciutadania de

Catalunya. Per tot això proposem derogar-la immediatament, substituint-la per una llei de seguretat ciutadana respectuosa amb els drets fonamentals de la ciutadania.

4.3.2. Avançar en la democratització dels cossos policials

Entenem que cal millorar les formes i els procediments d'actuació dels cossos policials, i avançar cap a un model de seguretat amb plenes garanties democràtiques. Cal establir mesures per garantir que els cossos policials actuen de forma no lesiva amb els drets de la ciutadania, així com mecanismes de control democràtic i judicial.

Proposem:

- Aprovar un codi ètic bàsic per als cossos policials estatals, autonòmics i locals. Aquest codi ètic ha de respectar els drets fonamentals, la protecció del dret internacional, l'estat de dret i la privacitat de les persones.
- Desenvolupar protocols d'actuació per avançar cap a un model de seguretat amb majors garanties democràtiques.
- Establir mesures de control democràtic de les actuacions policials, a nivell administratiu, judicial i ciutadà.
- Modificar la llei sobre condecoracions policials, per dotar-la de transparència i objectivitat i acabar amb condecoracions contràries a la aconfessionalitat de l'Estat i que estableixi mecanismes per la revisió, i en el seu cas, de retirada o pèrdua de condecoracions policials i dotacions econòmiques incorporades quan les accions anteriors i posteriors de persones condecorades suposin una vulneració de drets humans desmereixedores de la distinció.

4.3.3. Crear cossos especials de prevenció, mediació i resolució de conflictes

Crear en els cossos policials una unitat no uniformada destinada a la prevenció i la gestió de conflictes. En els casos de conflictes socials amb la ciutadania, aquest cos ha d'intentar la resolució del conflicte per mitjà de la gestió alternativa. Potenciar les oficines de relació amb la comunitat, com a agents de prevenció i interlocució amb la ciutadania.

4.3.4. Definir un nou model policial

És evident que cal un nou model policial i un nou Pacte d'Estat sobre la seguretat pública i la protecció dels drets de ciutadania, que no només modernitzi l'organització dels Cossos i Forces de Seguretat, sinó que reorganitzi les institucions de Seguretat Ciutadana en funció de les demandes del segle XXI.

La situació actual té diferents disfuncions: superposició de policies, manca de coordinació i traspàs d'informació, falta d'incorporació de les dones en les policies, que té com a conseqüència una evident masculinització i fins i tot un masclisme corporatiu, retard evident en la incorporació de noves tecnologies i dels temes relacionats amb el ciberespai, per posar tan sols alguns exemples.

La primera palanca del nou model consisteix en la necessitat de passar de la idea d'ordre públic a la de seguretat pública. Certament hi ha hagut alguns avenços que han de ser recollits en un nou model de seguretat, integrat en la gestió dels espais, i en especial dels espais públics, assumint el concepte transversal de seguretat que incorpori l'urbanisme, la neteja, la il·luminació, la contaminació acústica i en general l'ús compartit i pacífic dels espais públics.

La segona palanca d'un nou model policial modern hauria de ser la descentralització i amb una alta capacitat d'autonomia.

Cal, doncs, una redefinició de cossos i de funcions, així com un important canvi de cultura per enfocar el model policial cap a aquesta nova cultura de la seguretat, una cultura de la cooperació intercorporativa i interinstitucional basada en la lleialtat i en la transversalitat. Però un canvi de cultura només s'aconsegueix des de la interacció d'un triangle els tres angles són la cultura, l'organització i les funcions. Això és el que cal repensar, des de la base de les polítiques públiques.

Una tercera palanca consisteix en el compromís amb la ciutadania que hauria de plasmar en la coproducció de polítiques públiques de seguretat des de les més concretes i focalitzades fins a l'establiment de les grans línies per a la formulació del nou model policial. Una clara aposta per identificar i solucionar els problemes aquí on es produeixen, passa per centrar-se en les polítiques locals de seguretat. En aquest punt és important redefinir el rol de les policies locals. Davant dels que pretenen mantenir un paper subordinat per a aquests cossos, cal argumentar que un model preventiu que prioritzi la policia de proximitat, que prioritzi el coneixement del territori i el desenvolupament harmònic de l'espai públic i dels seus usos és absolutament necessari. Les policies locals integrades en un model de seguretat transversal com el que proposem són essencials al model de policia.

4.3.4 Lluitar contra els delictes d'odi i discriminació

L'extrema dreta i les noves expressions de feixisme són una de les principals amenaces que té avui en dia el projecte europeu. El context de crisi econòmica i la incapacitat política per resoldre-la provoquen desencant i desafecció, que es tradueixen en abstenció i, en alguns casos, en la canalització d'un

vot de càstig a opcions populistes que es desmarquen de la classe política. I el que és més greu, els comportaments i discursos discriminatoris són promoguts també per algunes formacions democràtiques que han comprat el missatge de l'estigmatització i la criminalització a canvi de vots.

Enfront d'aquest fenomen proposem:

- Garantir que es compleixi i s'utilitzi l'article 83 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFEU) per fer extensiva la protecció de les víctimes de qualsevol discriminació a crims que incitin la violència i l'odi i que fomentin l'autoritarisme o el totalitarisme, tal i com reconeix l'article 21 de la Carta de Drets Fonamentals.
- Instar els cossos de seguretat a investigar les connexions nacionals i internacionals, el funcionament, l'organització, l'actuació, les xarxes de finançament, els objectius i els fins de les organitzacions i els grups d'extrema dreta que promouen la violència feixista, el racisme i la xenofòbia i altres delictes d'odi.
- Crear un observatori estatal de seguiment i control de les noves formes de feixisme i extrema dreta.
- Garantir que el govern espanyol adopta les accions legals necessàries per a la persecució penal de totes les organitzacions, persones i activitats que incorrin en les accions delictives contemplades a l'article 515.5 del Codi Penal.
- Promoure totes les accions legals necessàries per procedir a la il·legalització dels grups feixistes, nazis, xenòfobs o homòfobs que utilitzen o propugnen la violència.
- Exigir a la Comissió estatal contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport que faci la tasca de control que té encomanada.

4.3.5. Millorar i dotar de recursos els serveis d'emergències i de protecció civil

Els serveis d'emergències i de protecció civil desenvolupen una activitat fonamental a l'hora de garantir la nostra seguretat i fer front a situacions de risc.

Per tal de dotar de recursos i garanties la seva tasca proposem:

- Promocionar i divulgar la prevenció contra incendis i l'autoprotecció.
- Regular el voluntariat en aquests cossos, i garantir-ne la naturalesa de servei públic, civil, professional, homogeni, de proximitat i de qualitat.
- Facilitar la integració de serveis de bombers en cossos autonòmics, sens detriment de la participació municipal en els òrgans de direcció, gestió i operativa. A partir d'aquest model, buscar fórmules de coordinació de consens, legislant al respecte si s'escau.
- Revertir processos de privatització. Realitzar els canvis legals necessaris per tal de finalitzar els contractes de gestió indirecta privada a serveis de bombers, sense possibilitat de renovació ni que es pugui fer ús d'aquesta via en el futur.
- Dissoldre la Unitat Militar d'Emergències.

4.3.6. Desenvolupar el Reglament de Seguretat Privada.

L'actual reglamentació és de l'any 1994 i està totalment desfasat amb la llei de 2014. Ha de regular:

- La uniformitat única, la operativitat de la mateixa,
- Eradicar l'explotació al sector. Reduir hores de quadrant mensual i els permisos retribuïts.

Des d'En Comú Podem creiem que cal un veritable impuls de la justícia, despolititzant-la, posant-la al servei de les persones i fent-la accessible i de proximitat. L'Administració de Justícia ha de donar respostes als problemes de la ciutadania, en el sentit que ha de prestar un servei públic que sigui àgil, eficaç i modern. Un servei de qualitat per a tota la societat que, entre altres coses, garanteixi el compliment de la tutela judicial efectiva.

4.4.1. Millorar l'organització i el funcionament de l'Administració de Justícia

Cal dotar l'administració de justícia amb més recursos humans, econòmics i tecnològics. Defensem una oficina judicial que respongui a criteris d'eficàcia, celeritat, transparència, amabilitat i proximitat a la ciutadania i que publiqui i faci efectiu el decàleg de drets de la ciutadania davant l'Administració de Justícia. Integrar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els processos de revisió i millora del servei públic de l'Administració de Justícia, i no solament com a peça auxiliar de l'organització. Adoptar —al més aviat possible— un sistema electrònic de tramitació que redueixi temps i costos de gestió i millori la transparència de cara als usuaris.

4.4.2. Modificar el nou Codi Penal i instaurar una política criminal progressista

Proposem derogar tots els aspectes regressius de l'última reforma del Codi Penal, per exemple, suprimir la presó permanent revisable, que de facto suposa una cadena perpètua revisable, ja que entenem que la legislació penal ha de tenir, com a principi general, l'objectiu de la reinserció de les persones condemnades.

Al mateix temps, cal endurir les penes dels delictes que atempten contra interessos col·lectius: delictes contra els drets dels

treballadors i les treballadores, delictes contra la Hisenda Pública i contra la Seguretat Social o delictes contra el medi ambient, entre altres.

- Eliminar la criminalització dels piquets de vaga i de la lliure expressió sobre símbols de l'Estat i de l'Església. Acabar amb la deriva del populisme punitiu, de la criminalització de la protesta i del dret penal de l'enemic, la instrumentalització del Codi Penal com a instrument coactiu contra dissidències ideològiques i de l'exercici dels drets i les llibertats.
- Tipificar les mostres d'enaltiment del franquisme, del feixisme i del racisme. Introduir l'agreujant d'aporofòbia, és a dir l'odi cap a les persones pobres, al Codi Penal.
- Derogació de l'article 324 de la Llei d'Enjudiciament Criminal, que estableix terminis per la investigació de causes penals i que ha esdevingut un espai d'impunitat que afecta de forma molt greu al dret de tutela judicial efectiva.
- Desenvolupar mesures alternatives de protecció a la víctima i de reparació del mal causat. Explorar els models de Justícia Restaurativa, especialment a través de la mediació penal en el conflicte entre víctima i la persona denunciada.

4.4.3. Exigir la immediata implantació del protocol de les Nacions Unides per a la prevenció de la tortura i els maltractaments.

Cal aplicar el Protocol Facultatiu de la Convenció contra la tortura als centres de detenció pública, ratificat per Espanya i no desplegat en totes les comunitats autònomes (a Catalunya, sí). El Protocol de Prevenció de la Tortura de les Nacions Unides ja és una eina legal en vigor a Catalunya, de conformitat amb la Llei 24/2009, de l'Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura, Autoritat que presideix el Síndic de Greuges. Cal fer-

ne possible el desplegament i la concreció a les comunitats autònomes que, com Catalunya, disposen de plenes competències en les matèries d'Interior, Justícia, execució penitenciària i salut mental.

4.4.4. Impedir la detenció en règim d'aïllament.

Ens comprometem a promoure les mesures adients per impedir la detenció en règim d'incomunicació segons la recomanació del Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides del 1996 (Resolució de la Comissió de Drets Humans 1996/28). En conseqüència, derogarem els articles 520 bis i 527 de la Llei d'enjudiciament criminal que amplia el termini de detenció en règim d'incomunicació als sospitosos de terrorisme i pertinença a organitzacions criminals, i hi restringeix l'accés de la defensa jurídica.

4.4.5. Restablir la jurisdicció universal i afavorir la justícia penal internacional sense limitacions.

Cal restablir la jurisdicció universal en la Llei orgànica del poder judicial, en el sentit de retornar a la situació legal anterior a la reforma del 2009, que va limitar la competència dels tribunals espanyols per enjudiciar les vulneracions de drets humans fora del territori espanyol.

Cal iniciar el procés d'adhesió a la Convenció de Nacions Unides, de 26 de novembre de 1968, sobre la imprescriptibilitat dels crims de guerra i dels crims de lesa humanitat.

Llei de Nacionalitat d'Emigrants: reforma del Codi Civil per a l'accés a la nacionalitat espanyola dels descendents d'emigrants que es van veure obligats i obligades a renunciar a la seva nacionalitat al llarg del seu periple a l'exili.

4.4.6. Impulsar la justícia de proximitat.

Cal una justícia propera a la ciutadania que doni respostes als conflictes menors, especialment utilitzant la conciliació i la mediació com a eines per a la resolució alternativa de conflictes. Promourem la reforma de la Llei Orgànica del Poder Judicial perquè hi hagi jutjats de proximitat tant en pobles com en ciutats, i dotarem de més recursos aquesta part de l'Administració de Justícia.

- Crear els Consells Autònoms de Justícia: desenvolupament de les previsions en diversos Estatuts d'Autonomia a favor de la desconcentració del Govern del Poder Judicial.
- Reconeixement i desenvolupament dels Drets Lingüístics de les ciutadania davant els tribunals: dret d'opció de la llengua oficial vehicular en jutjats i tribunals, fent efectiu els drets reconeguts a la Carta Europea de Llengües Regionals i Minoritàries

4.4.7. Regular íntegrament el cànnabis i el model d'associacions cannàbiques basades en l'autoconsum i sense ànim de lucre

Legislar per acabar amb el buit legal existent, despenalitzant la producció i el consum propi i sense ànim de lucre per no afavorir les màfies que s'enriqueixen amb el tràfic il·legal, i fomentar la informació sobre els efectes del consum de drogues per a un consum responsable i lliure.

Regular íntegrament el cànnabis en el nou context nacional i internacional, des de plantejaments respectuosos amb els drets humans, l'evidència científica, la realitat social, la salut individual i col·lectiva i la necessària protecció dels col·lectius vulnerables.

4.4.8. Despolititzar la justícia.

Posar fi a la politització de les institucions judicials que tant n'han afectat la credibilitat als ulls d'una ciutadania cansada de les intromissions del poder polític en el poder judicial. Cal revisar els mètodes d'elecció i renovació dels òrgans judicials, així com del propi òrgan de govern de jutges, jutgesses, magistrades i magistrats.

- Reformar els mecanismes d'accés a la professió de magistrat o magistrada i de Fiscalia, democratitzant-los, obrint-los al global de la població, superant els criteris memorístics per coneixements i meritocràtics, i aprofundint en la formació en polítiques de gènere i respecte a la diversitat.
- Reformar l'Estatut General del Ministeri Fiscal, introduint la designació parlamentària de la persona Fiscal General de l'Estat i garantint els principis de transparència, independència política i autonomia financera.

4.4.9. Garantir el bon funcionament del torn d'ofici i la justícia gratuïta

Millorar els mecanismes d'informació a la ciutadania sobre el dret a l'assistència jurídica gratuïta i els requisits i les condicions de la prestació, i assegurar els recursos necessaris per poder prestar el servei correctament.

- Garantir una retribució justa pels i les professionals (advocats i advocades, procuradors i procuradores i pèrits) que intervenen en funció de designació del torn d'ofici.
- Derogació de les taxes judicials per a les petites i mitjanes empreses.

4.4.10. Eliminar els Tribunals de Justícia Militar

Els i les militars, com qualsevol altra persona, han d'estar sotmesos i sotmeses als tribunals de justícia ordinaris i no a tribunals militars de caràcter corporatiu, perquè, de facto, limiten els drets dels i les militars.

4.4.11. Supressió de l'Audiència Nacional

És la successora del Tribunal d'Ordre Públic i del Tribunal Especial per a la Repressió de la Maçoneria i el Comunisme, i que no té cap motiu per continuar després de l'abandó de la lluita armada per part d'ETA.

4.5. Dret a la informació

El dret a poder accedir a una informació plural i de qualitat està cada cop més amenaçat. Els governs fan un ús tendencios dels mitjans de comunicació públics, i els mitjans privats han quedat concentrats en poques mans. La informació, doncs, està controlada per grans poders polítics i econòmics que desvirtuen la naturalesa ciutadana d'aquest dret. Des d'En Comú Podem entenem que cal fer efectiu el principi que el dret a la informació i la comunicació pertany a la ciutadania.

4.5.1. Garantir el dret a una informació plural i de qualitat

Perquè el dret a la informació esdevingui un dret ciutadà i per tant que totes les persones tinguin el dret a accedir a una informació plural i de qualitat, s'ha d'assegurar la independència dels mitjans respecte als poders polítics i econòmics. Cal facilitar l'accés de totes les persones a una informació plural i veraç.

Per això, ens proposem:

- Desenvolupar una llei del dret a la informació i la comunicació que fixi els drets i deures dels mitjans per assegurar-ne la independència i el pluralisme.
- Mesures urgents perquè la Llei General de la Comunicació Audiovisual, compleixi amb l'obligació de reserva d'espectre radioelèctric per als mitjans comunitaris i aprovi un reglament que reguli la concessió de les llicències als mateixos; com estableix la mateixa LGCA des de la seva publicació en 2010.
- Incloure a la Llei General de la Comunicació Audiovisual les mesures necessàries per a garantir la sostenibilitat financera, la governança i el dret d'accés als mitjans audiovisuals públics.
- Aconseguir amplis acords per constituir el Consell Estatal de Serveis Audiovisuals (CESA), independent del Govern, amb competències per concedir les llicències i imposar sancions i amb mitjans financers, tècnics i humans suficients. El CESA

ha de garantir el respecte al pluralisme, la diversitat cultural, la protecció dels consumidors i les consumidoras, el correcte funcionament del mercat interior i la competència lleial. Els seus integrants han de ser elegits mitjançant un concurs públic de mèrits i reforçar les seves incompatibilitats, amb la finalitat d'evitar les anomenades "portes giratòries".

- Impulsar el consens parlamentari per crear un consell de la informació i la comunicació, format per persones independents als partits i les empreses de comunicació, que determini la composició i les funcions dels consells d'administració dels mitjans públics i els criteris de selecció dels seus càrrecs directius, i, en general, que impulsi mesures de foment del dret de la ciutadania a la informació.
- Posar a disposició de la ciutadania, per canals accessibles i amb llicències obertes, els arxius audiovisuals d'interès històric o cultural dels fons de la Corporació RTVE i de l'agència Efe.
- Garantir que les campanyes i els ajuts públics, així com les llicències d'explotació, no s'adjudiquin de forma esbiaixada, partidista i opaca, sinó de manera transparent i objectiva. A més, posar fi a l'ús partidista i als amiguismes en la publicitat institucional i la compra de subscripcions per part de les institucions.
- Reduir les ajudes als mitjans de comunicació privats mentre no es puguin garantir recursos suficients per als mitjans públics. La concessió d'ajuts per part de les administracions de l'Estat als mitjans privats, ha de ser pública i transparent. Els mitjans beneficiaris hauran d'estar al dia en les seves obligacions fiscals i laborals, inclosa la contractació legal i igualitària dels treballadors i treballadores.
- Per garantir el pluralisme dels mitjans audiovisuals, no s'ha de permetre que un mateix grup superi una audiència mitjana del 30% en el conjunt dels seus canals d'àmbit estatal, en els 12 primers mesos des de l'adquisició. Quan això es produeixi, tindrà un termini d'un any per realitzar les

desinversions necessàries per baixar de nivell.

- Establir que qui presta serveis de televisió, ràdio i audiovisuals hagi d'incloure a la seva pàgina web les seves dades d'identitat i direcció, forma de contacte directe amb ells o elles, i identificació de persones físiques o jurídiques que integren el seu accionariat.
- Les llicències d'espais audiovisuals s'han de concedir per concurs públic, donant a conèixer les ofertes, les condicions amb què es concedeixen i els motius. Quan no es compleixin aquestes condicions, la llicència podrà ser retirada.
- Quan s'atorgui una llicència no es podran modificar les condicions de l'oferta, així un canal televisiu de notícies no pot convertir-se en un canal de realitats, ni una televisió autonòmica podrà deixar d'emetre informació sobre la seva comunitat.

4.5.2. Desgovernamentar RTVE i fer que sigui un servei públic efectiu

La televisió i la ràdio públiques viuen una situació crítica, i la televisió privada, un procés de concentració que en limita el pluralisme. Condicionada per un finançament només públic i sotmesa a la manipulació del Govern, RTVE s'ha convertit en un instrument de propaganda governamental. Per canviar aquesta situació cal derogar el decret llei 15/2012 que va imposar el PP, promoure una auditoria a RTVE i reformar la Llei General de la Comunicació Audiovisual (LGCA).

En aquest sentit ens comprometem a:

- Garantir la independència i el pluralisme de RTVE, democratitzar l'elecció i el funcionament dels seus òrgans de gestió i promoure un finançament transparent fixat per contracte/programa.
- Fomentar la participació ciutadana a RTVE a través d'un consell social, dotat de competències reals, especialment la

d'arbitrar el concurs públic per designar la presidència de cada mitjà, planificar la gestió i potenciar els consells d'informatius, el Defensor de l'Espectador i les àrees de mitjans interactius.

- Fer realitat el dret d'accés als mitjans públics. Per fer-ho, es facilitarà que les organitzacions socials puguin reservar espais i els recursos humans i tècnics necessaris per a la producció de continguts de qualitat.
- Facilitar l'accés al coneixement en l'àmbit educatiu, enfortir la diversitat lingüística i cultural d'Espanya i fomentar l'esperit crític i la lluita contra totes les formes de discriminació, especialment la sexista.
- Crear un consell de l'audiovisual independent i integrat en la Plataforma Europea d'Autoritats Reguladores (EPRA), semblant als consells que existeixen en d'altres països europeus.

4.5.3. Impulsar una llei que reguli els drets laborals dels i les periodistes

El col·lectiu dels i les periodistes està sotmès a importants condicions de precarietat, les quals s'han agreujat des que s'inicià la crisi. Dotar de garanties laborals el sector permetria que els i les periodistes poguessin exercir plenament la seva funció social, n'augmentaria també la independència i la capacitat d'esperit crític.

Per això proposem la creació d'una llei que s'hauria de centrar, principalment, en:

- Dotar de garanties laborals els i les professionals en situació de desprotecció de tota la cadena informativa: periodistes que cobren per peça informativa, determinat tipus de corresponsal, becari i becàries la feina dels quals caldria regular, etc.
- Incorporar un Estatut del Periodista professional que protegeixi i doni garanties als i les professionals que treballen en els mitjans de comunicació.

4.5.4. Fomentar i protegir el tercer sector de la comunicació

Els mitjans socials i comunitaris sense ànim de lucre (el tercer sector de la comunicació) tenen una funció insubstituïble en la lliure expressió dels moviments, entitats i associacions de la societat, en l'empara de la diversitat cultural i en la reflexió crítica. Per això, és imprescindible impulsar-los i protegir-los, tal com recomanen la UNESCO, el Consell d'Europa i altres organismes internacionals.

Així, doncs, farem el possible per:

- Revisar la gestió de l'espectre radioelèctric per garantir un repartiment de recursos més equilibrat entre els tres sectors de la comunicació: el públic, el comercial i el tercer sector. La revisió ha d'incloure la publicitat institucional i les ajudes públiques, com també l'adjudicació de les llicències d'explotació amb criteris d'imparcialitat, objectivitat i transparència.
- Oferir assessorament legal, fiscal, laboral i de finançament, i donar suport a la creació de nous mitjans de comunicació sota noves fórmules empresarials o de gestió (cooperatives de periodistes o d'usuaris i usuàries, mitjans sense ànim de lucre, amb finançament, via micromecenatge o donatius, etc.).
- Impulsar convenis de col·laboració dels mitjans públics amb els del tercer sector per brindar-los recursos i suport tècnic sense comprometre'n la independència.
- Crear dos canals en obert a la TDT i a la ràdio amb connexions locals, gestionats en col·laboració amb els propis mitjans del tercer sector, com es fa a Alemanya, Noruega i Finlàndia, entre d'altres països.

4.5.5. Fer accessible la informació pública als col·lectius minoritaris

Els col·lectius minoritaris (lingüístics, funcionals, etc.) sovint tenen dificultats per poder accedir a la informació pública amb garanties que es respectin els seus drets.

Proposem:

- Aprofitar les possibilitats tècniques de la TDT i establir convenis de col·laboració amb les televisions públiques autonòmiques per garantir que tots aquells continguts (pel·lícules, sèries, documentals, etc.) que emeten els operadors públics d'àmbit estatal s'ofereixin, a més d'en castellà, com a mínim en una de les altres llengües oficials.
- Donar suport a la comunitat sorda, a partir de la creació d'iniciatives que li facin accessible tota la informació, d'acord amb el que ja estableix la Llei 27/2007, que actualment no es compleix per falta de recursos.

Un estat laic, no confessional, ha de garantir la igualtat de tracte amb totes les religions i no pot subvencionar-ne ni potenciar-ne cap. Des d'En Comú Podem defensem que l'Estat ha d'acceptar la creixent diversitat de cultes i d'opcions de vida i la secularització de la societat i oferir-los un tracte igualitari des del respecte a la llibertat de consciència. Entenem que la laïcitat és la garantia d'un poder públic al servei de tota la ciutadania i d'un ordenament jurídic que garanteixi els drets fonamentals i comuns per a tota la població i permeti totes les opcions personals que no siguin contràries a aquests drets comuns, sense obligar ningú.

Perquè volem una vida més lliure, una societat més plural i més igualitària, defensem l'autonomia de les persones, és a dir, la capacitat de decidir racionalment entre diferents concepcions la manera com volem viure. Defensem la dignitat de les persones com el valor que està per sobre de tot preu, que no és quantificable ni substituïble. Defensem que els homes i les dones puguem con viure en un espai públic comú sense més limitacions que aquelles que, en l'exercici de la democràcia, ens donem. I, finalment, defensem uns poders públics que respectin el caràcter laic de l'Estat, que siguin actius en la promoció de la tolerància i que prenguin les decisions necessàries per evitar i sancionar, si cal, les conductes, individuals o de grups, que s'hi oposin i/o fomentin actituds antisemites o islamofòbiques.

4.6.1. Garantir i fer visible la laïcitat de l'Estat

La laïcitat és la garantia d'un poder públic al servei de tota la ciutadania i d'un ordenament jurídic que garanteixi els drets fonamentals i comuns per a tota la població i que permeti totes les opcions personals, i a més, s'ha de fer visible en tots els aspectes de la vida quotidiana i en les accions dels seus i les seves representants.

Per això ens comprometem a:

- Denunciar els Acords Estat Espanyol-Santa Seu del 1976 i 1979, que són la continuació dels acords franquistes del 1953.
- Reformar la Constitució i suprimir la menció a l'Església Catòlica en l'article 16.3.
- Fer una Llei de Llibertat ideològica, religiosa i de culte que superi l'actual inequitat entre les conviccions religioses i no religioses i que garanteixi la igualtat de tracte amb totes les religions i el dret a professar-les sense potenciar-ne cap.
- Tramitar una Llei de Llibertat de Consciència i Laïcitat que asseguri la neutralitat ideològica de l'administració, que suposi suprimir les celebracions i la simbologia religiosa de les institucions públiques i la presència de representants públics en actes religiosos i garanteixi la laïcitat dels mitjans de comunicació públics.

4.6.2. Eliminar els beneficis fiscals de les confessions religioses

L'Església Catòlica ha de deixar de tenir privilegis fiscals i ha de tenir el mateix tracte que qualsevol institució.

Per això volem:

- Suprimir tot tipus de finançament públic i privilegi fiscal per a les confessions religioses.
- Suprimir la casella de l'Església Catòlica de la declaració de la renda.
- Revisar i deixar sense efecte, si s'escau, les inscripcions a nom de l'Església Catòlica de propietats sense titular (immatriculacions).

4.6.3. Establir la laïcitat en l'educació

L'educació ha de ser totalment laica, tant en els centres públics com en aquells sostinguts amb fons públics.

Per això cal:

- Reformar la Llei Orgànica d'Educació. Els centres educatius finançats amb fons públics s'han de regir pels mateixos criteris d'admissió per a tothom, sense discriminació i sota els principis de llibertat, igualtat, científisme i pluralitat.
- Eliminar la religió del currículum escolar. Cal preservar el dret dels i de les menors a no ser adoctrinats en els centres de formació públics i concertats.

4.6.4. Prevenir la intolerància religiosa

L'Estat ha de prendre mesures per tal d'afavorir la convivència i evitar situacions d'intolerància religiosa. Per això impulsarem mesures per promoure la convivència i prevenir la intolerància religiosa, com l'antisemitisme o la islamofòbia.

4.7. Memòria democràtica

En Comú Podem estima que en un context de plena llibertat democràtica no es poden admetre memòries oficials unívokes o versions del passat que callin, amaguin o contradiguin les evidències històriques, com ha passat fins ara. Per això creiem que és necessari que l'Estat reconegui que la memòria, el dret a recordar, és un dret democràtic universal. En aquest sentit, creiem que les institucions democràtiques estan obligades a fomentar l'estudi i la difusió de la pluralitat de memòries que existeixen a la nostra societat per tal que aquestes s'incorporin i s'integrin al nostre bagatge cultural.

Sobre aquesta necessitat, llargament reclamada per la societat, es fonamenta la nostra voluntat d'elaborar una política memorialística integral que, a més de reconèixer les víctimes de la violència i el seu valor pedagògic sobre la societat actual, posi en valor les lluites socials i democràtiques del segle XX per tal que aquestes esdevinguin referents del que ha de ser una societat plural i democràtica.

4.7.1. Elaborar una política memorial integral i democràtica

Fa més d'una dècada que diferents moviments socials i col·lectius memorialístics reclamen que l'Estat assumeixi el que s'ha vingut a denominar una política de "memòria històrica" de valors plenament democràtics. És a dir, una política memorial que es fonamenti en una història rigorosa i no partidista del nostre passat, especialment del més convuls, que tingui en compte la dignificació de les víctimes de la guerra civil i el franquisme i que reconegui les persones i els col·lectius que van lluitar en la defensa i la restauració de la democràcia. Proposem elaborar una política integral que superi la llei de la "memòria històrica" i estableixi un marc institucional que impulsi les polítiques públiques relatives a la conservació i foment de la memòria democràtica.

Aquesta política hauria d'incloure, entre d'altres, les següents mesures:

- Aplicar i desenvolupar de manera efectiva l'anomenada Llei de "memòria històrica". Especialment, en tot el que fa referència a la retirada de l'espai públic de la simbologia o mencions commemoratives d'exaltació, personal o col·lectiva, de la revolta militar, de la guerra civil i de la dictadura franquista.
- Crear, entre d'altres, un Alt Comissionat de suport a les víctimes de la guerra civil i la dictadura franquista que s'encarregui del compliment d'aquesta legislació i d'una fiscalia especialitzada en el suport i ajuda a totes aquelles persones que van patir persecució o violència durant la guerra civil i la dictadura.
- Promoure accions vinculades a la memòria democràtica arreu del territori: museus de la guerra civil, exposicions, identificació i visibilització d'espais on tingueren llocs fets significatius o on s'hi van desenvolupar pràctiques repressives, tortures i afusellaments, etc.
- Exhumar les restes de Franco i José Antonio Primo de Rivera del Valle de los Caídos i convertir l'espai en un lloc de rehabilitació i memòria de totes les persones mortes a conseqüència de la guerra civil i de la repressió franquista.
- Declarar el 14 d'abril, efemèride de la proclamació de la segona República, dia anual de la Memòria Democràtica per, d'una banda, recordar les víctimes de la repressió i condemnar el règim franquista i, d'un altre, rememorar la proclamació del primer règim democràtic del segle xx i les lluites democràtiques contra la dictadura.

4.7.2. Reconèixer i dignificar les víctimes del franquisme

Fins a dia d'avui, les polítiques memorialístiques desenvolupades per l'Estat des de la restauració de la democràcia han posat el seu accent en voler passar pàgina

dels fets més convulsos del nostre passat recent, com la guerra civil i el franquisme, i han construït un relat que, al mateix temps que equiparava els dos bàndols de la guerra civil, negava el reconeixement oficial a les víctimes del franquisme. Difícilment es pot fer efectiu el dret a la memòria, el dret a recordar, si no reconeixem, identifiquem, dignifiquem i fem justícia amb les víctimes de la violència franquista.

Proposem:

- Assumir per part de l'Estat, amb càrrec als seus pressupostos generals, les tasques de localització, exhumació, identificació i dignificació de les fosses comunes i de les persones enterrades a conseqüència de la violència franquista.
- Crear un banc d'ADN per identificar les víctimes de la guerra civil i del franquisme.
- Declarar nul de ple dret el judici al President Lluís Companys i totes les sentències i resolucions judicials o administratives dictades per motius polítics, ideològics o de creença per qualsevol dels tribunals o òrgans penals o administratius de la dictadura franquista.
- Fer un arxiu públic i consultable amb tots els processos judicials de la dictadura franquista, amb els nom dels jutges, fiscals, testimonis, etc.
- Reconèixer institucionalment a totes les víctimes de la repressió franquista i promoure, mitjançant actes i distincions públiques, la memòria de totes i tots aquells que defensaren la legitimitat del règim democràtic de la segona República durant la guerra civil i que, durant gairebé quaranta anys, lluitaren contra la dictadura franquista pel retorn de les llibertats democràtiques.

4.8. Governos locals i organització territorial

En Comú Podem és una candidatura municipalista. Entenem que els governs locals són els més indicats per donar respostes, des de la proximitat, als problemes complexos de la societat actual.

La majoria de problemàtiques a les que hem de fer front com a societat tenen orígens de naturalesa supra-estatal (el canvi climàtic, la crisi financera, les migracions, etc.) però amb conseqüències que es manifesten localment (atur, desnonaments, inundacions, incendis, acollida de refugiats, etc.). Davant l'enorme especificitat social i territorial d'aquests fenòmens globals amb conseqüències locals, calen respostes integrals i de proximitat, capaces d'adaptar-se a la realitat de cada territori, de cada municipi i de cada barri. Per fer-ho possible, però, cal revertir les dinàmiques recentralitzadores dels darrers anys impulsades pels governs del PP a Madrid i de CiU a Catalunya. Cal dotar als municipis de les competències i el finançament suficient per poder desenvolupar aquest rol.

D'altra banda, estem convençudes que els canvis s'han de produir de baix a dalt i no a la inversa. La revolució democràtica que va començar el 15M a les places i va continuar el 24 de maig a molts pobles i ciutats d'arreu de l'estat, ha de ser capaç, ara, d'assolir una nova escala. Des d'En Comú Podem creiem en la força dels municipis com a peces clau per al procés constituent que proposem. Els 947 municipis de Catalunya han d'esdevenir espais constituents i han de jugar un paper central en la revolució democràtica que estem impulsant.

4.8.1. Defensa del municipalisme i l'autonomia local. Derogació de la LRSAL

Cal derogar la Llei 27/2013, de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (LRSAL) aprovada pel PP, perquè es tracta d'una veritable demolició dels poders democràtics locals. La LRSAL té una càrrega

ideològica de primer ordre. És una reforma estructural en resposta a una situació conjuntural. Una nova baula en la cadena de reformes que va dur a terme el PP.

Aquesta llei elimina el poder d'allò més proper, allunyant a la ciutadania la gestió de la cosa pública, enforteix la deriva autoritària, l'allunyament de la política d'una població que exigeix més participació, més democràcia i més transparència.

Cal avançar cap a un nou marc legislatiu que no tingui una posició de tutelatge de l'administració central cap al món local, que aprofundeixi en la democràcia i la participació de la ciutadania en els assumptes públics, i en aquest objectiu dotar de més autonomia al món local és també aproximar la ciutadania als afers públics. Cal una llei que torni a respectar les competències autonòmiques sobre règim local definides als Estatuts d'Autonomia i que valori la figura dels ajuntaments com a administració de l'Estat en peu d'igualtat amb les altres. Cal una llei que recuperi competències i apoderi el món local en aspectes tan rellevants com l'educació, la salut o serveis socials. Els ajuntaments són i seran una peça clau en la revolució democràtica que estem impulsant.

Per això, proposem derogar aquesta llei, i impulsar les mesures:

- Derogar de manera immediata i urgent la Llei 27/2013, de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (LRSAL).
- Aprovar una Llei de Règim Local que reforci l'autonomia local, que garanteixi un sistema de finançament estable i proporcional a unes competències molt definides dels ens locals perquè es puguin desenvolupar les polítiques públiques amb garanties de qualitat i transparència. La nova llei reconeixerà les competències exclusives que en règim local té Catalunya que així ho contempla en l'Estatut, a la qual li correspondrà regular, ampliar, desenvolupar i desplegar a través d'una

arquitectura institucional

- Institucionalitzar pràctiques polítiques i administratives de govern obert i democràcia participativa.
- Aplicar la gestió pública i directa dels serveis públics o mancomunats fent compatible la garantia en la prestació del servei, amb la seva qualitat i la contribució a la creació d'ocupació.
- Aprovar un pla d'acció per als petits municipis i entitats municipals descentralitzades, que propiciï la seva supervivència, així com la seva evolució demogràfica, social i econòmica, i un nivell adequat de recursos.

4.8.2. Un nou finançament pel món local

Apostem per una reforma del finançament en el marc dels principis constitucionalment reconeguts de suficiència financera i d'autonomia en la gestió dels interessos de les entitats locals, que s'haurà d'inspirar en els principis generals de lleialtat institucional, transparència, col·laboració i cooperació interadministrativa i adequació normativa a la realitat social, jurídica, econòmica i institucional.

En aquest sentit, proposem:

- Impulsar una nova llei de finances locals que doti de estabilitat, rigor i recursos les competències assumides pels ajuntaments, de forma coordinada amb la del finançament autonòmic, definint amb claredat la participació de les hisendes locals en els tributs de l'Estat (PIE) i en els de les Comunitats Autònomes.
- Incrementar la capacitat i autonomia normativa en la determinació dels impostos locals per part dels ajuntaments, de manera que puguin adequar els seus ingressos al seu entorn econòmic i social. Les mesures en matèria tributària local han de contemplar la progressivitat impositiva.
- Reivindicar la participació de

l'Administració Local en el Consell de Política Fiscal i Financera, com a membre de ple dret.

- Coordinar actuacions amb l'administració de l'Estat i la Generalitat per buscar fórmules de lluita contra el frau i la deslocalització fiscal.

- Modificar la regla de la despesa -que ha estat un dels elements més limitadors de l'autonomia municipal- perquè no s'apliqui als Ajuntaments que tinguin els comptes sanejats, és a dir, que tinguin superàvit o equilibri pressupostari, i un baix nivell de deute, i estiguin complint el pagament a qui li proveeix en menys de 30 dies.

- Mentre no s'aprovi la llei de finances locals exigim un nou model de finançament local amb l'aprovació amb caràcter urgent de les següents mesures:

- o Derogar la devolució de les liquidacions de la participació d'ingressos de l'Estat dels exercicis 2008 i 2009.

- o Reformular el règim tributari de l'ocupació del domini públic local que realitzen les empreses del sector econòmic de les telecomunicacions perquè els ajuntaments puguin imposar i ordenar la taxa d'aprofitaments especials.

- o Establir un procediment d'obligatorietat que faci efectiu el pagament de les deutes que les comunitats autònomes tenen amb les entitats locals, i que no quedin satisfetes a través dels mecanismes establerts pel Govern per mitjà del FLA o del Pla de Pagament a Proveïdors.

- o Determinar les corresponents fórmules de compensació financera a les entitats locals dels beneficis fiscals obligatoris en els tributs locals establerts o que s'estableixin per llei.

- o Realitzar urgentment una ponència única dels valors cadastrals al conjunt de l'Estat espanyol en un termini màxim de 2 anys. Alhora es realitzarà el traspàs de la competència en matèria cadastral a les comunitats autònomes.

- o Creació d'un fons de compensació de

l'IVA suportat per l'Administració local en les seves inversions i en la prestació de serveis obligatoris.

- o Reduir la rigidesa que limita el sostre de despesa, el que permetria disposar de majors facilitats per impulsar l'activitat econòmica i l'ocupació als municipis.

- o Derogar les restriccions a la concertació d'operacions d'endeutament per part de les entitats locals, i que el règim del endeutament de les entitats locals torni a ser el contingut en el Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals.

4.8.3. Desenvolupar una organització territorial pròpia per a Catalunya: les vegueries

Catalunya té competències exclusives en el règim local tal com s'expressa a l'Estatut. Per tant, li correspon regular i desenvolupar i desplegar l'arquitectura institucional pròpia a partir del municipi i la vegueria com organització territorial bàsica de Catalunya. Entenem que l'organització supralocal bàsica de Catalunya ha de ser la vegueria.

En conseqüència, proposem l'eliminació de les diputacions provincials, transferint a les vegueries les seves competències i béns patrimonials. En aquest sentit, proposem modificar via llei orgànica les delimitacions provincials actuals per ajustar-se a la llei 30/2010, de 3 d'agost, de vegueries, al temps que es vetlla per simplificar el conjunt de l'estructura administrativa per evitar duplicitats i disfuncions.

4.9. Acció Exterior i governança global

Europa com a motor d'un món respectuós amb els drets humans, el planeta i la pau.

El principi de coherència entre totes les polítiques ha de ser la premissa principal i per tant alinear les polítiques comercials, d'acció exterior i ambientals, siguin d'abast estatal o europeu, en la promoció i respecte dels drets humans, la pau i el multilateralisme.

En l'actual context d'aparició en diversos països d'autoritarismes reaccionaris, preservar el multilateralisme esdevé clau i una prioritat de tota acció exterior. Hem vist també com els interessos de l'OTAN i dels Estats Units, en especial de l'Administració Trump, són cada cop més divergents i incompatibles amb la necessària autonomia estratègica de la política comuna de seguretat i defensa europees, així com de la seva acció exterior. Alhora cal garantir que les polítiques de cooperació al desenvolupament, drets humans i pau constitueixin els vectors principals de la política d'acció exterior.

Les idees força sobre les quals es sustentarien les propostes són:

- Cal assegurar que el multilateralisme i unes relacions internacionals constructives siguin el paradigma de la governança global, imprescindible per abordar els principals reptes que tenim com a humanitat i planeta (la desigualtat i el canvi climàtic, entre d'altres).
- La cooperació pel desenvolupament s'ha de adreçar a reduir les desigualtats de desenvolupament, concretament enfocar-se cap a la reducció de la pobresa. Per fer-ho és necessari un finançament mantingut i sostenible al llarg de la legislatura.
- Els Drets Humans no són negociables: No és possible plantejar que el compliment dels compromisos a l'àmbit dels drets humans poden generar grans despeses o que s'han de subordinar a altres interessos de la política exterior.
- La promoció de la pau no s'aconsegueix mitjançant la preparació per la guerra. Hem de desterrar la guerra com a eina per resoldre els conflictes internacionals.

4.9.1. Prioritats exteriors

- Dotar a la UE d'una política exterior ambiciosa i coherent, que defensi el multilateralisme i la promoció de la pau i els drets humans, així com una governança global constructiva. Aquesta política exterior europea hauria d'avançar en la lògica de les majories qualificades i superar els requeriments d'unanimitat.
- El principal repte i risc per a la pau, la cooperació, i el multilateralisme al món és l'administració Trump. En aquest sentit, proposem que a través de la Unió Europea es faci de contrapès als intents de desballestament de la governança global i multilateral i la preservació dels principals acords (JCPOA d'Iran i Acord de París, en especial).
- En resposta a l'actual crisi humanitària ocasionada pels conflictes a Orient mitjà i Àfrica, Europa fa front a un repte en l'acolliment de persones refugiades i demandants d'asil que es preveu que serà de llarg plaç. En aquest sentit la lògica de gestió intergovernamental ha mostrat les seves limitacions. Per encarar-lo, proposem: a) que la política d'asil, reubicació i reassentament sigui del conjunt europeu, sancionant les insolidaritats dels països que es neguen a col.laborar; b) Establir una política d'acollida i asil a escala europea, que inclogui les propostes de visa humanitària i la fixació de corredors humanitaris i ampliació del reagrupament familiar; c) la derogació del Reglament Dublin II; d) una partida pressupostària europea suficient i que les partides nacionals destinades a tal efecte no computin en la vigilància del dèficit públic com a tal; e) establir uns criteris suficients per al reassentament i la cooperació amb els països tercers receptors de demandants d'asil.
- La lluita contra el canvi climàtic i els compromisos per part dels països membres de la UE ha d'assegurar-se en el marc de NNUU però també de les institucions

europes. El govern espanyol plantejarà en els espais intergovernamentals europeus els dispositius necessaris per al seguiment, compliment i aprofundiment dels acords de la cimera COP21 de París.

- Contribuir a la pacificació i la conclusió duradora i estable de la guerra civil i regional que té lloc a Síria, i a la seva necessària reconstrucció, desenvolupament en un marc de convivència pluralista. Proposem que la diplomàcia espanyola i europea s'impliquin a fons en buscar una solució política entre el màxim de sectors del règim i de l'oposició no takfirista (i els seus aliats internacionals) i alhora que amb l'aval del Consell de Seguretat de Nacions Unides es dissenyi una estratègia per assegurar la no reaparició de la consolidació territorial d'Estat Islàmic i altres grups takfiristes. Cal que s'estableixin els mecanismes per a la persecució dels crims contra la humanitat ocorreguts.
- Assegurar una resposta ferma als intents ingerencistes de Rússia en els afers interns d'Espanya i altres països europeus, així com els intents deliberats de debilitar la UE. En paral·lel, però, proposem establir un marc de diàleg per a la distensió en forma de Conferència euro-asiàtica per a la pau, la seguretat i l'estabilitat.
- Continuar donant suport a les reivindicacions del poble sahrauí. El govern espanyol ha de voler, com vol la societat, viure en una regió euromediterrània que compti amb un Sàhara lliure. I ha de procurar orientar la política exterior de la UE de forma que aquesta voluntat quedi reflectida en el debat públic europeu al respecte.
- Donar suport a la reivindicació del poble palestí d'una Palestina independent i en pau amb Israel. Promoure l'anul·lació dels acords comercials i de cooperació entre Espanya i Israel i entre la Unió Europea i Israel, fins que aquest no demostrï un autèntic compromís amb la promoció dels drets humans i amb l'assumpció d'un estat palestí viable, respecti les fronteres de 1967, les resolucions de Nacions Unides i

pari l'establiment de nous assentaments.

- Promoure un Pacte Multilateral amb Àfrica que abordi tots els temes d'interès compartit: comerç, inversions i migracions, en particular.
- El Govern i Congrés dels Diputats es comprometen a unes relacions amb els països llatinoamericans bilaterals i en els fòrums multilaterals basades en la igualtat, el respecte i l'aprofundiment recíproc dels intercanvis comercials, culturals i socials. Amb la dretanització d'alguns governs del continent cal més que mai un compromís decidit de respecte als drets humans i de denúncia clara de totes aquelles vulneracions en què incorrin. Veiem amb especial preocupació la deriva del Brasil. El govern d'Espanya ha de ser el màxim protector i defensor dels defensors dels drets humans.
- Per evitar que esclati un conflicte militar a Veneçuela, proposem que la diplomàcia espanyola, lideri, amb la Unió Europea, un procés de reconeixement entre les parts, distensió i diàleg que abordi una sortida integral per al país i a les múltiples crisis que la travessen, evitant l'espiral de conflicte violent. El govern espanyol, per convertir-se en un actor creïble que faci de pont, s'hauria d'abstenir de legitimar institucionalitats paral·leles.
- Cal abordar des d'una dimensió europea l'hegemonia econòmica Xinesa i les seves derivades en les relacions polítiques i diplomàtiques. Proposem que la qüestió relativa a la iniciativa Xinesa del "One Belt, One Road" (d'inversions i infraestructures) s'abordi mancomunadament des de la UE, no individualment per part de cada estat membre.

4.9.2. Canvis en les institucions i mecanismes de governança global i comercial

El reforçament dels organismes de govern de la globalització és una necessitat urgent per tal de frenar les inestabilitats financeres, la pressió de qui especula sobre els governs i el procés de desballestament dels estats del benestar (allà on aquest han existit, en major o menor mesura). Aquests instruments de govern polític de la globalització econòmica necessiten, naturalment, acabar amb el caràcter injust i obsolet del funcionament actual del Banc Mundial, el Fons Monetari Internacional i l'Organització Mundial del Comerç.

- Cal promoure un canvi democratitzador a la governança de NNUU que sigui reflex de l'actual multipolaritat. L'establiment d'un nou sistema de seguretat internacional clar i eficaç sota el paraigües de Nacions Unides, que posi la seguretat de les persones per davant d'altres consideracions, ha de ser avui una prioritat per a tots aquells països que creguin en el Dret Internacional i unes relacions internacionals justes. Així mateix, Espanya ha de treballar en favor de la reforma de la Carta de Nacions Unides amb l'objectiu d'augmentar la representativitat i l'eficàcia dels seus òrgans de presa de decisions (i molt particularment del Consell de Seguretat).
- La Unió Europea, a través de la coordinació de l'alta Representant i els membres permanents del consell seguretat de NNUU haurien de dur una sola veu a Nacions Unides, i alhora assegurar a través de l'Alta Representant una acció coordinada en els altres Fòrums de rellevància internacional.
- Urgeix avui també el reforçament d'altres organitzacions internacionals actualment relegades a un segon pla del qual podrien sortir per desenvolupar papers més importants. L'OSCE i el Consell d'Europa

haurien de (tornar a) jugar un paper clau en la defensa dels drets humans, la democràcia, la pau i la seguretat a Europa.

- Rebutjar el reimpuls del TTIP i de tractats anàlegs que continguin clàusules ISDS. El Tractat Transatlàntic de Comerç i Inversions entre la UE i EE.UU -de ser reoberta la seva negociació- suposaria una competició a la baixa en drets socials i ambientals, així com en harmonitzacions i regulacions; la capacitat de privats de penetrar en molts serveis fins ara considerats públics; i la implantació d'una jurisdicció especial per resoldre els contenciosos entre empreses i estats (ISDS). Exigirem realitzar un referèndum vinculant a Espanya sobre el text pre-acordat.
- Assegurar una diplomàcia comercial sostenible i justa. Garantir que els països que no respecten i implementen l'Acord de París es vegin subjectes a aranzels proporcionals en la marc de la UE.

4.9.3. Cooperació

- Reinstauració d'una política pública de cooperació pel desenvolupament: transformadora, predictable, amb finançament suficient, no necessàriament retornable, amb atenció als organismes multilaterals de cooperació i amb la complicitat i participació en totes les seves fases (disseny, execució, avaluació) de la societat civil. El model de la política de cooperació al desenvolupament espanyola ha d'estar centrat en la lluita contra la pobresa, els drets humans, la equitat de gènere, l'accés a la salut i la sostenibilitat mediambiental. Aquests objectiu han d'estar presents en els acords internacionals que es puguin signar amb altres països.
- Cal alinear les polítiques de cooperació pel desenvolupament amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides, recollits a l'Agenda 2030.
- La cooperació de l'Estat espanyol ha de tenir present l'apropiació democràtica per part del país receptor dels recursos. Millorar la coordinació entre l'ajuda

bilateral i multilateral. La coherència de la política exterior amb cooperació al desenvolupament ha de ser un element prioritari..

- Establir mecanismes de transparència, rendició de comptes i avaluació de la cooperació al desenvolupament de l'Estat Espanyol, garantint el control ciutadà de la mateixa.

4.9.4 Desenvolupament

- Fer dels Objectius de Desenvolupament Sostenible la guia per a l'acció exterior i la promoció de la justícia global.
- Enfortir el paper de les ONG al desenvolupament, establint mecanismes de finançament flexible, diversos i predictibles que es puguin adaptar als diferents rols de les ONG.
- Fixar l'horitzó de la propera legislatura per arribar al 0'7% del PIB.
- Liderar les polítiques de condonació del deute extern. Proposem l'anul·lació del deute públic dels països empobrits, severament i moderadament endeutats, i reduir progressivament el deute pels països mitjanament endeutats amb Espanya.
- Elaboració d'un barem sobre la qualitat laboral de les empreses espanyoles, un codi de bones i males pràctiques. Això es podria fer en coordinació amb altres iniciatives internacionals que facin el mateix respecte a altres països.

4.9.5. Pau

- Reduir, i fer més transparent, la despesa militar. Any rere any els pressupostos generals de l'Estat presenten unes xifres de despesa militar que posteriorment es veuen incrementades al llarg de l'any, de vegades superant el 50% d'increment. A més, per tal d'amagar part de la despesa aquesta es distribueix en diferents ministeris de manera que resulti més complicat poder fer un càlcul exacte de la despesa militar espanyola.

- Destinar un 0,3% dels pressupost a desenvolupar projectes de foment de la cultura de pau i recerca per a la pau.
- Avançar cap a la suspensió dels Tractats militars bilaterals Espanya-EEUU en la lògica que la supranacionalització del nostre espai de defensa ha de ser de l'espai europeu i no bilateralment amb EEUU.

4.9.6. Desarmament

- Donar suport a les iniciatives de regulació internacional dels sistemes armats no tripulats, drons, així com a la creació d'una moratòria en la recerca i desenvolupament respecte el desenvolupament dels sistemes d'armament completament autònoms ("robots assassins"). Des del govern cal donar suport al procés civil i diplomàtic internacional per aconseguir una moratòria internacional per evitar el desenvolupament de robots assassins.
- Garantir que el comerç d'armes compleix els requisits estipulats en la Llei espanyola de comerç d'armes, les directives comunitàries i el Tractat sobre el Comerç d'Armes (TCA). S'han d'impedir totalment aquelles transferències d'armes que puguin permetre, facilitar o incrementar vulneracions de drets humans. Continuar apostant per la plena aplicació del Tractat sobre el Comerç d'Armes. Un cop ha entrat en vigor, Espanya ha de mantenir-se entre els Estats més actius a favor que el TCA sigui un instrument ambiciós i efectiu per reduir les alarmants xifres de morts, ferits i refugiats provocades pel descontrol i la proliferació de les armes. Espanya continua sent un dels més grans exportadors d'armes al món, sovint sense garanties plenes que el destinatari final de les vendes no pretengui vulnerar els drets humans.
- Suport a la lluita global per l'abolició de les armes nuclears i impuls a una Convenció i Tractat per a la prohibició de la utilització d'armament nuclear, una amenaça real a la supervivència de la humanitat. Cal posar els esforços diplomàtics en assegurar la vigència i

compliment de tots els tractats de no proliferació nuclear.

4.9.7. Defensa Europea

- Plantegem la creació d'un exèrcit comú de la UE, que permeti superar la subalternitat que implica la OTAN i el seu abandonament gradual, que no s'afegeixi als exèrcits estatals sinó que actuï en substitució d'aquests, el que permetria reduir de manera substancial el nombre d'efectius i recursos econòmics que s'hi destinen, a més de millor la seva eficiència, i sempre i des de l'inici amb la consegüent legitimació democràtica, superant l'intergovernamentalisme. Aquesta defensa, d'impuls gradual, hauria de tenir una orientació defensiva. Aquest serà el paradigma que hauria de defensar l'Estat en els àmbits europeus.
- Com a membre de la UE, no té cap sentit que Espanya centri la seva política de defensa en reforçar l'exèrcit des d'una òptima estrictament nacional. Mentre no s'assoleix, Espanya ha de tenir un exèrcit purament defensiu dedicat a reforçar les missions internacionals de pau. En un context de retallades pressupostàries és inadmissible que la despesa militar pateixi retallades menors que les partides socials. Dotar d'una major transparència la despesa militar, és a dir, comptabilitzant la resta de partides amb finalitats militars que es registren en altres ministeris.
- Reformar la Llei orgànica sobre defensa nacional de 2005 per tal que les Corts tinguin també la capacitat per convalidar o no la participació d'Espanya en missions emmarcades en la Política Comú de Seguretat i Defensa, si més no mentre no es concedeixi una capacitat equivalent de control democràtic al Parlament Europeu.

4.9.8. Drets humans

- Lluitar contra la pena de mort i la tortura al món. Treballar en accions bilaterals i multilaterals per assolir una moratòria de la pena de mort el 2020.
- Recuperar el compromís amb la jurisdicció universal.
- Redactar un nou esborrany de Pla d'Acció sobre empreses i drets humans, en col·laboració amb les entitats que hi treballen i resultant en una eina útil per examinar i promoure les accions empresarials en aquest àmbit. En aquesta línia cal establir auditories sobre el compliment dels drets humans a les empreses que vulguin ser contractades per les administracions
- Aprovar un pla de Drets Humans, amb objectius definits i indicadors mesurables i comptabilitzats. Enfortir el paper de l'Oficina de Drets Humans del Ministeri d'Afers Exteriors per tal d'assegurar que la promoció dels drets humans constitueixen una part essencial de les relacions exteriors d'Espanya. Reconèixer i donar suport públic a la tasca dels defensors i les defensores, i suport a les persones víctimes de violacions de drets humans.
- Fer que els plecs de contractació pública incorporin la justícia ambiental i el respecte al Dret Internacional entre els seus requeriments.

4.10. Unió Europea. Superar l'austeritat i democratitzar les institucions

Tant el govern de l'estat com el Congrés dels Diputats han de jugar un rol més decidit i implicat en els assumptes europeus i globals per tal de poder guanyar la UE per a la majoria i aprofundir-ne la democràcia. I poder fer -al mateix temps- de la UE una palanca de canvi global, per fer del món un espai on predominin els drets humans, la pau, el desenvolupament sostenible i una governança multilateral.

A Europa les coses no poden seguir com fins ara o amb retocs cosmètics. L'especificitat de la crisi a l'eurozona, la manca de legitimació democràtica directa de l'orientació i governança econòmica europea, el dislocament de les àrees de sobirania, empetitiment de l'estat-nació com a àrea efectiva de la voluntat popular i l'enormitat dels reptes de pau i seguretat que afecten tantes regions del món fan que plantegem un triple repte indissoluble a promoure des del Congrés dels Diputats i la ciutadania per a la propera legislatura: 1) Canviar profundament l'arquitectura institucional per tal que la UE i la UEM tinguin una governança democràtica no subordinada a les lògiques intergovernamentals; 2) Europeïtzar en una esfera comunitària i democràtica el procés de definició de les principals polítiques econòmiques i fiscals; i 3) Que la UE s'allunyi de lògiques subalternes i visions imperials i pugui fer una contribució significativa a construir un món més democràtic, multipolar, igualitari, solidari, sostenible i respectuós amb els drets humans i la pau.

Actualment ens trobem en que el projecte europeu està en crisi en múltiples nivells i àmbits, en una situació de constituent i amb fortes pulsions empenyent cap el replegament nacional. És una necessitat urgent obrir un procés democratitzador i constituent a escala europea amb una reforma profunda dels actuals Tractats. Cal doncs un canvi profund en l'arquitectura institucional europea que avanci en la governança democràtica-federal i que recaigui en institucions comunitàries no subalternes de l'intergovernamentalisme.

És un pre-requisit per a dur a terme la nostra proposta i ampliar l'àmbit d'allò possible.

4.10.1. Nova governança a la UE i a la UEM: Amb legitimitat democràtica i capacitat per resoldre l'especificitat de la crisi a l'Eurozona

L'actual governança i arquitectura institucional europea no permet establir polítiques econòmiques/fiscals/monetàries legitimades directament (sigui a escala estatal o UE) de forma democràtica i que responguin als potencials anhels de la majoria. Cal doncs avançar en l'equalització dels nivells territorials dels diversos marcs (les àrees de sobirania): política democràtica, fiscal (hisenda, transferències i tipus), monetària, regulació del mercat i mercat interior. És un principi de la nostra política no contribuir a desequilibrar o desajustar encara més les dimensions de les diverses àrees, sigui per excés o per reducció i, en canvi sí contribuir a que s'harmonitzin.

Volem doncs fer la nostra proposta política amb i des d'Europa, però canviant profundament la UE. L'especificitat i intensitat de la crisi a l'Eurozona ens ha ensenyat algunes lliçons: a) L'austeritat ha sigut un absolut fracàs per sortir de l'espiral crisi-endeutament privat-endeutament públic-deflació i de fet ha intensificat la durada i gravetat de la crisi econòmica; b) les propostes de contra-reformes estructurals amb biaix neoliberal (en pensions, serveis públics, negociació col·lectiva...) busquen –apel·lant falsament a la sortida de la crisi- la configuració d'un nou model social i econòmic clarament més regressiu i fonamentat amb la desigualtat; i c) l'absència d'una governança democràtica europea facilita la imposició del receptari neoliberal.

Actualment no es disposa ni de la capacitat fiscal ni dels instruments necessaris per fer front a una nova crisi econòmica-financera. I ens cal, que tant el pressupost per a la Eurozona i per al conjunt de la UE, i els dispositius anticrisi tinguin una legitimació democràtica comunitària.

Sabem també que la sobirania popular no es pot exercir de forma eficaç des de l'àmbit nacional o des dels estats-nació. Aquest fet és doblement punyent en els països de la perifèria europea on a la incapacitat de regular al neoliberalisme i al capitalisme financiaritzat global se li ha de sumar la limitació de la capacitat democràtica amb transferència de sobirania als països i institucions creditors.

En el context europeu mentre l'àmbit polític amb legitimitat democràtica continua en l'àmbit dels estats, la regulació sobre la circulació de capitals, de mercaderies i la moneda es troba en l'àmbit europeu, el qual però està mancat d'instruments de govern, d'un veritable banc central i d'una unió de transferències, així com de legitimació democràtica directa. En paral·lel, la globalització amb la circulació de capitals i l'increment de la mobilitat de mercaderies i centres de producció han afeblit la capacitat dels parcs nacionals i estatals per contrarestar l'hegemonia neoliberal sense de moment tenir eines equivalents a escala europea.

L'actual UE té una arquitectura, uns trets i uns processos decisoris en l'àmbit econòmic, fiscal i monetari caracteritzats per: regles comunes (amb biaix neoliberal) sense política comuna; confederalisme tecnocràtic; i intergovernamentalisme sotmès a diverses correlacions de forces. Ens cal passar d'una governança basada en regles comunes mal dissenyades, a un sistema institucional fort que assegurí l'interès general i tingui una forta legitimació democràtica.

El dilema, doncs, de o més integració política o menys integració econòmica creiem que ha de ser respost amb més integració

política democràtica i per tant explicitar el tipus, el procediment i els mecanismes per a aquest aprofundiment. Som conscients que limitar-nos a dir "més Europa" sense concretar més a partir de passos graduals es corren diversos perills: que s'aprofundeixi en l'intergovernamentalisme com a mecanisme decisor; que hi hagi més "regles" sense que n'augmenti la capacitat política; i que l'aprofundiment sigui en el camp de la vigilància fiscal (l'estretament del corsé neoliberal) sense major legitimació democràtica.

Certament, per al futur del projecte europeu, el futur de l'Estat del benestar i la recuperació econòmica necessitem una UE que compti amb un autèntic govern econòmic. Ara bé, no entenem per govern econòmic democràtic les propostes tendents a reduir el marge de maniobra (un corsé neoliberal) dels estats membres de la UE transferint la sobirania a dispositius no legitimats democràticament per a governar l'economia. El que es necessita és una nova arquitectura institucional de la Unió Econòmica i Monetària que instauri la recaptació d'impostos comunitaris, l'emissió federal i solidària de deute i la creació d'un pressupost comú. No hi ha govern econòmic (ni de la UE ni de ningú) que pugui prescindir d'aquests instruments, que són a més fonamentals si es volen impulsar des de la UE polítiques anticíclics d'impuls econòmic i canvi de model productiu. Cal també que el govern espanyol proposi un canvi profund en el model de governança del Banc Central Europeu i en el seu estatut, de manera que el seu mandat inclogui no només l'estabilitat de preus sinó també l'impuls del creixement i l'ocupació. Espanya ha de proposar també que la UE abordi dos problemes fonamentals per a la sostenibilitat de les finances públiques: el frau, evasió i elusió fiscal i l'existència de paradisos fiscals (també dins la UE); avançar en l'harmonització fiscal i impositiva europea, per evitar l'espiral de competició a la baixa entre estats.

Per això cal que l'acció política tant des del congrés del diputats com des del govern d'Espanya s'adreci a enfortir políticament i fiscalment l'espai europeu, amb la plena democratització de les institucions europees, per disposar de les alternatives i els instruments per fer front a la globalització neoliberal.

Propostes per a canviar els instruments i la política econòmica, monetària i fiscal europea:

- Cal un pressupost comú tant pel conjunt de la UE com un d'específic per la Eurozona. Percentatges d'entre el 5 i el 10% del PIB s'haurien d'assolir en la propera dècada. Aquest pressupost ha de servir també per a impulsar projectes estratègics que incentivin la creació d'ocupació i el canvi de model productiu en aquells estats membres que més ho necessitin. Tendencialment, aquest pressupost hauria de ser el canal per a les transferències fiscals solidàries i l'instrument, juntament amb els "Green bonds", per a fer possible un Green New Deal.
- Impuls del Green New Deal d'abast europeu. Un nou Acord Social Verd i Feminista, d'inversions, transició ecològica i ocupació, que tingui en compte una transició justa socialment que no deixi ningú enrere. El pressupost comú ha de comptar amb recursos propis. Les noves figures de fiscalitat verda (sobre les emissions de CO2, per exemple) haurien també de ser fixades i recaptades per la UE.
- Aquestes noves capacitats federals per al govern de l'economia han de respondre, com dèiem, a una lògica federal, no intergovernamental, i democràtica, no tecnocràtica. Cal doncs, ubicar aquests instruments sota el control d'un ministre d'economia europeu que reti comptes davant del Parlament Europeu i que pugui ser censurat per aquest.
- Amb aliança amb altres països, revertir l'orientació austeritària de la política macroeconòmica europea, a partir de: a)

Redefinir els calendari de la consolidació fiscal tenint present la situació de cada país en el cicle econòmic per tal de revertir la destrossa social i econòmica en el sud d'Europa; b) Promoure el desenvolupament de polítiques de demanda i inversió pública a escala europea per revertir la recessió i l'estancament bastint una alternativa suficient i progressiva al Pla Juncker i successius; i c) Contribuir a mantenir una política monetària expansiva que redueixi el càrrec del deute i la pressió dels mercats.

- Creació d'una capacitat solidària europea per a l'endeutament i la inversió –els anomenats eurobons. A més de reduir la pressió sobre les necessitats de finançament dels estats membres, els eurobons han de suposar també un instrument per a portar a terme polítiques econòmiques expansives, de relançament de l'economia, des de la UE.
- Transformar profundament el Banc Central Europeu. En primer lloc per a democratitzar-ne la governança. Cal establir canals que permetin acabar amb (1) la idea i la pràctica segons la qual una institució de la importància del Banc Central Europeu ha d'actuar al marge de la política i el debat democràtics; i (2) l'existència de pressions polítiques sobre les que no hi ha rendiment de comptes ni es debat de forma oberta. Cal, en segon lloc, canviar el mandat del BCE, per tal que s'hagi d'ocupar no només, com ara, de l'estabilitat de preus, sinó també de l'ocupació i el desenvolupament de l'activitat econòmica.
- Cal definir mecanismes de retre comptes, transparència i control democràtic de l'Eurogrup.
- Combat efectiu contra l'elusió i l'evasió fiscal. Cal endurir l'actitud respecte dels paradisos fiscals i els "tax rulings", sigui quin sigui el seu estatus en relació a la UE. No hi pot haver cap dubte sobre la voluntat de la UE de tractar aquests països i acords amb tota la duresa necessària per tal de convertir-los en països i companyies fiscalment responsables. Cal reconduir la decepcionant "blacklist" tant en evasió

com en blanqueig, per fer de les llistes de països, un llistat exhaustiu i amb capacitat coercitiva.

- Dissenyar una proposta de nova política fiscal europea que reposi sobre tres aspectes: unió de transferències; harmonització tipus impositius, i que les polítiques de consolidació fiscal estiguin legitimades democràticament. S'haurien de poder fixar les bases (tipus) impositives i harmonitzar la normativa reguladora, laboral i de prestacions i serveis de l'estat del benestar, tenint present les diferències existents entre països i la tendència d'aquestes desigualtats a augmentar. Avançar en la proposta d'Hisenda Europea. Específicament cal:

- Caminar cap a la convergència i harmonització, a l'alça (altrament no compliria amb l'objectiu de facilitar la sostenibilitat de les finances públiques, sinó que el dificultaria) en els tipus impositius en els impostos sobre el capital i en particular establint un mínim en el de Societats. Per assolir una major justícia fiscal, cal la màxima ambició en la imposició emergent europea: CCCTB i l'impost/ taxa digital, així com el monitoratge empresarial a través del CBCR (Country-by-Country Report). L'actual fragmentació de les polítiques fiscals porta, en el marc d'una Unió Econòmica i Monetària, a una cursa competitiva entre estats (o regions amb capacitat legislativa en matèria fiscal) per a reduir els impostos.

- Reimpuls de l'Impost de Transaccions Financeres entre els països de la Unió Europea que s'hi havien compromès. Cal que els governs compromesos (entre ells l'espanyol) desenvolupin una cooperació reforçada per fer-lo efectiu. Entre els continguts cal assegurar que no se n'excloquin els derivats.

- Espanya ha de defensar davant la UE el caràcter públic dels serveis bàsics com l'aigua, la sanitat, l'educació, el transport, l'energia i la cultura. El pitjor que li podem fer a la construcció europea és deixar que la UE sigui assimilada a una màquina que

força la privatització dels béns públics. En la reforma dels tractats i la governança s'han d'eliminar totes aquelles disposicions (excepte les referents a salvaguardar la seguretat jurídica i la justa compensació) que dificultin la potencial remunicipalització o nacionalització de serveis i sectors estratègics, com per exemple la Directiva Bolkenstein.

- Per fer front als xocs asimètrics econòmics cal començar a implementar estabilitzadors automàtics a escala europea. En aquest sentit proposem que Espanya juntament amb altres governs i institucions europees que ja hi ha mostrat interès lideri el desenvolupament d'una proposta per a avançar en un assegurement d'atur comú a l'eurozona, ampliable als països de la UE que ho desitgin.
- Obrir el diàleg en el si del Consell Europeu per a la reversió i posterior cancel·lació del "6-pack"; "2-pack", "Stability and Growth Pact" i el "Fiscal Compact".
- Assegurar la creació de l'EDIS (Sistema de Garantia de Dipòsits d'abast Europeu).

4.10.2 Canvis necessaris per tenir una governança democràtica a escala europea

Les prioritats haurien de ser: Avançar en la plena capacitat i dotar d'iniciativa legislativa el parlament europeu (i que disposi d'una comissió per a la Eurozona plenament efectiva; Acabar amb la unanimitat requerida i avançar en les majories qualificades en política fiscal i exterior, entre d'altres; i passar d'una governança econòmica basada amb regles intergovernamentals a ser definida per les institucions democràtiques comunitàries.

Per a això caldrà iniciar els següents processos i canvis institucionals:

- Proposem la creació d'una Comissió

del Congrés i una altra al Senat sobre la reforma dels tractats de la UE i en paral·lel la desaparició de la Comissió Mixta Congrés-Senat per a la UE. Aquesta Comissió s'encarregaria de: a) preparar una proposta d'ampli consens per a aprofundir en la Unió política, fiscal, monetària, econòmica, social i bancària. On es perfili una unió política de tall federal que pugui regular l'àrea monetària pròpia, que pugui controlar i regular amb efectivitat el mercat interior b) els treballs de preparar la proposta articulada per a la reforma dels tractats. El punt de partida poden ser els treballs efectuats pels diferents grups parlamentaris referents als debats de l'últim any respecte la Reforma de l'Eurozona.

- Impulsarem que el Parlament Europeu demani la revisió dels Tractats al Consell a través de l'impuls d'una convenció ciutadana d'acord amb el que contempen els tractats (article 48).
- En el procés de reforma constitucional que s'obri a Espanya en la propera legislatura s'adoptarà -en consonància als canvis institucionals i en els tractats de la UE- l'articulat necessari per a la transferència de sobirania a escala comunitària a institucions democràtiques europees.
- S'impulsarà una Conferència Europea sobre Deute, on participin tots els actors públics implicats, a nivell estatal, europeu i internacional. Aquesta conferència ha de concloure amb una solució negociada i adaptada per a cada país, per a cada creditor i per a cada tenidor de bons que pugui incloure: la reestructuració parcial en terminis i tipus d'interès; la introducció d'una "clàusula de creixement" per al reemborsament; així com l'abolició d'una part d'aquest deute.

4.10.3. Presència i participació de les institucions catalanes i de la llengua catalana a les institucions europees

- Proposem un acord bilateral entre les institucions catalanes i espanyoles que assegurí que:
  - Catalunya tindrà un règim específic -al marge del règim general que s'ha establert per a les Comunitats Autònomes- de participació a escala europea. En aquest sentit caldrà la participació directe de la Generalitat a diversos nivells: Consell Europeu i Consell de la UE en aquells assumptes que li siguin propis o d'interès compartit; Parlament Europeu; Consell d'Europa; així com en els espais de l'OSCE i les NN.UU necessaris.
  - Catalunya participarà en la formació de les posicions defensades pel Govern Central en el Consell de Ministres de la UE i les reunions del mateix Consell Europeu, en els assumptes que afectin competències legislatives de la Generalitat. Aquesta participació s'ha d'articular en el marc de la cooperació multilateral amb l'Estat, que s'ha d'intensificar a aquests efectes, i per als assumptes d'interès exclusiu de Catalunya, mitjançant les vies bilaterals, que també s'han de reforçar.
  - Cal que Espanya assumeixi com a pròpia la tasca de promoure i difondre l'ús del català en les institucions europees, inclòs el Parlament europeu, així com d'altres expressions de la cultura catalana, com un element constitutiu de la diversitat espanyola i de la cultura europea. Les llengües que són oficials en algun estat membre de la UE, ja sigui en el total o en una part del seu territori, han de ser idiomes oficials de la UE -i aquesta ha de ser una reivindicació espanyola a la UE.